Vámos Miklós - Anya csak egy van
regény
1992-1994

1.

A halálnak van humorérzéke.
A halálnak van umorérzéke.
A halálnak van morérzéke.
A halálnak van orérzéke.
A halálnak van rérzéke.
A halálnak van érzéke.
A halálnak van rzéke.
A halálnak van zéke.
A halálnak van éke.
A halálnak van ke.
A halálnak van e.
A halálnak van

dülleszti majd a szemét a hülye fiam
az én lacikám, akinek énvelem kapcsolatban semmi nem elég jó
még a nevünk se felelt meg õneki, mûvésznevet választott magának
most aztán dülleszti majd a szemét
se köpni, se nyelni nem tud
na ja! erre nem számított
hiába mondta neki a doktor bartosik gizella, hogy erre föl kell készülni, mert ez vele jár
õ persze mindig mindent jobban tud, és a doktor bartosik gizellának viszont soha se lehet igaza, pusztán csak azért, mert a hülye fiamnak ellenszenves, ami viszont kölcsönös
nna, most bámulhatsz, lacika, vakargathatod a kopaszodó fejed, bajban vagy, jól kitolt veled az anyád, intézkedjél, ha tudsz, de gyorsan! különben

késõ, hahaha
a hülye lányomtól nem is vártam mást, sajnos, õ szellemileg kissé visszamaradottra sikerült, megszületésétõl fogva ilyen, errõl én nem tehetek, így akarta az isten, az allah, a buddha vagy a rosseb tudja ki a frász, mindig probléma volt a sárikával, az óvodában az általános iskolában, a gimnáziumban, kész csoda, hogy egyáltalán le tudott érettségizni
sárikával rengeteget kellett kínlódnia az én bandikámnak, isten nyugosztalja, a bandi persze jobban szerette volna, ha ez is énrám marad, ha én tanulok a sárikával azok után, hogy hazajöttem a fõmavtól, bevásároltam, fõztem, mostam, takarítottam, tisztára nyaltam a seggét az egész rohadt szent családnak, csakhogy mire én tisztára nyaltam a seggét az egész rohadt szent családnak, már öreg este lett, sárikának le kellett feküdnie
az én életem nem volt habostorta, hehe, kevés öröm jutott, kislánykoromban igazán nem így képzeltem, de hát ez van, ezt kell szeretni, én aztán gürcöltem eleget, és mi az eredménye? semmi, illetve legföljebb egy nagy büdös nulla, ahogyan a rubányi főmérnök mondogatta, aki a főnököm volt a főmavnál, de már vagy három éve meghalt gégerák végett, ki is akartam menni a temetésére, mert ugyan gyűlöltem, mivel rettenetes egy hajcsár volt, viszont a lánya annyit azért megérdemel, hogy kondoleáljak neki, ő nem tehet arról, hogy az apja, a rubányi főmérnök úrelvtárs szörnyű despota volt
a lányával folyton büszkélkedett a rubányi fõmérnök, mesélte, hogy kitûnõre érettségizett a kis otika, mutogatta a fényképeket, fölvették a fogorvosi karra a kis otikát, azután népköztársasági ösztöndíjas lett a kis otika, és a végén persze vörös diplomával végzett a kis otika, addigra el is jegyezték, a võlegénye motorcsónakozási világbajnok vagy csónakmotorozási világbajnok, édes mindegy, fõ, hogy végül összeházasodtak, és a motorcsónakozási világbajnok, aki egyébként valamilyen mérnök, külföldi kiküldetésbe mehetett olaszországba, vitte magával a kis otikát, szóval, volt otika, nincs otika, és a rubányi fõmérnök minden hétfõ délelõtt felhívta az irodából, bezárkózott a fõmérnöki szobájába, hogy mi ne vegyük észre, de pedig úgyis tudta mindenki
folyton túlóráztatott a rubányi fõmérnök, mintha éppenséggel nem lett volna tökmindegy, hogy pontosan tartjuk-e nyilván az utosz és a zetor traktorok alkatrészigényét, az orosz meg a csehszlovák elvtársak úgyis csak annyi pótalkatrészt küldtek, amennyit kedvük tartotta, vagy amennyi éppen volt

nekik, ehhez képest a rubányi fõmérnök kigyötörte a lelkünket, hogy legyenek napra készen a kartonok, melyekre piros ceruzával kellett ráírni, ami kifogyott, kékkel az utánrendelést, és zölddel, ami megérkezett, a leggyakoribb hiánycikk a himbatengely volt, édes istenem, mi lehet az a himbatengely? micsoda baromi szó
egy este bevittem magammal lacikámat az irodába, amikor éppen megint rámsózott valami sürgõs postamunkát a rubányi fõmérnök, az ilyesmivel mindig megtalált, mert én olyan jó húzó ló voltam, lacika az írógéppel játszott, pötyögtetett valamit, kiderült, hogy a rubányi fõmérnöknek írt egy komoly, hivatalos levelet, melyben fölszólította, ne dolgoztassa olyan sokat az anyut, mert az anyura nekünk is szükségünk van! - kicsi korában még szüksége volt rám, akkor még nagyon szeretett

A halálnak van humorérzéke.
Van bizony, gondolta Ladó, akinek a rendes nevére már csak egy-két gyerekkori barátja emlékezett. Művészneve a bürokratikus engedélyezési eljárás után bekerült a személyi igazolványába, ám azt se használták túl sokan. Egy kollégája keresztelte el Ladónak, egy tévéműsorban, melyben ő az adókról poénkodott. Rajtaragadt. A rendőrök többsége is tudta, hogy ő a Ladó. A vicces Ladó.
Mûvész úr, mongyon má valami jó viccet, hagy nevessünk!
Civilben nincs humorérzékem, gondolta ilyenkor a vicces Ladó, mondani nem merte. Úgyse hinnék el.
Egyetlen ember hívta Lacinak, sõt Lacikának: az anyja. Néha Lacpacnak. Utálta mind a hármat.
Gyakran elképzelte az anyja halálát. Sejtette, ez sem véletlen.
Látta az anyját valamiféle kórházban (az apja is kórházban végezte), kiterítve a kétes fehérségû lepedõn, egyik kezén elhanyagoltak a körmök, másikon gondosan manikûrözve és vérvörösre lakkozva, a fehérköpenyes orvos a pulzusát méri, azután csak annyit mond: sajnálom, Ladó úr, nincs semmi remény! Õ meg várja, hogy a keszeg férfi arcára a következõ pillanatban cinkos mosoly terüljön: na, jó, most akkor mongyon má valami jó viccet a mûvész úr!
Hagy nevessünk!

sárikám jött ide, véletlenül állított be
megérzés
mind a kettõnek kulcsa van, sárika sokáig vacakolt a zárral, ebbõl tudtam, hogy õ az, több mint egy éve itt lakom, de a hülye lányomnak még nem sikerült megtanulnia, hogy az alsó zár az ellenkezõ irányba nyílik, ez az egyszerû kis tény meghaladja az õ egyszerû kis felfogóképességét, mindig hosszan szarakodik a kulccsal, közben morog magában, behallatszik, általában inkább kimegyek ajtót nyitni, csak hagyja abba, idegesít a morgása, jelenlegi helyzetemben viszont aligha mehetek elébe, a kisujjam se tudom megmoccantani
sárika betrappog a tûsarkain, bumm-bumm-bumm, az se zavarja, hogy esetleg fölébreszt, nem tudhatja, mit csinálok én, hátha épp szieztázok, a hülye lányomnak fogalma sincs arról, mi az a tapintat, ez a szó teljességgel hiányzik az õ szótárából, mindig is hiányzott, becsörtet, megáll a szoba közepén, észrevesz, azt mondja bambán: alszik
odajön hozzám, a pofámba bámul, nem tudja, mit csináljon, vizslat egy darabig a gülü szemével, aztán az órájára néz, megint rám, végül a homlokomra ereszti a tenyerét, mintha arra volna kíváncsi, lázas vagyok-e, pedig ő a saját gyerekein se veszi észre így, kézrátétellel, mindig énnekem tűnt föl: sárikám, nem meleg ez a gyerek? - mire ő elbődült: ugyan, anyu
nna, most mi lesz
anyu, mondja tétován, anyu, anyu! persze, nem moccanok, tagjaimat gomolygó ködnek érzem, látásom is bizonytalan, na ja, csukott szemhéjjal nehéz, azt azért érzékelem, hogy egészen közel hajol hozzám, s ugyanazzal a hangsúllyal anyuzik tovább
mit remél? mire vár? miért nem csinál végre valamit? - persze, egész életében ilyen tehetetlen volt az én sárikám, egy nagy rakás szerencsétlenség, anyu, mondja újra meg újra, hátha mégis történik valami, halálos
megint a homlokomra nyomja a kezét, de nem tûnik föl neki, hogy a kelleténél hûvösebb, figyeli egy darabig lanyha lélegzetvételem, aztán faképnél hagy, kislattyog a konyhába, óriási, mi a rossebet akarhat ott? talán éhes? - hallom, amint nyitja-csukja a jégszekrényt, remek, mi járhat abban a

tök fejében? - a végén még nekilát fõzõcskézni, miközben én itt fekszem és hûlök kifele
újra itt van, újra anyuzik, brávó, lányom, próbálkozzál csak, tralalalala, nem vagyok ideges, fõ a nyugalom, száz évig élek én, ha így folytatom
nahiszen
arcomon csak mosoly lehet és derû, mert az élet végsõsoron naccerû, tirararamm
végre-valahára eszébe jutott, hogy fölhívja az öccsét, soha életében nem volt egyetlen önálló gondolata sem, az apját macerálta, amíg élt, aztán ez a szerep a fiamnak jutott, aki még gyatrábban töltötte be, mint az én szegény bandikám, és persze itt voltam én, a lányom örökös biztonsági hálója, énrám azért mindig számíthatott, ha esett, ha fújt, ebből kiindulva velem szemben mindent megengedett magának, mert anya csak egy van, úristen, mennyit nyeltem én tőle, mennyit hisztériázott, mennyit ordítozott, mennyit csapkodta az ajtót
nyeltem én mindig mindenkitõl, a hülye fiam is örökké belémtörölte a lábát, engem szégyellni kell, sehova nem lehet elvinni, mindenhová azt az erõszakos feleségét cipeli, én lehetõleg ne zavarjam a köreit, mert õ ugye népszerû ember, árthat a hírnevének, hogy az anyja csak egy egyszerû asszony, aki nem járt egyetemre, egész életét a pótalkatrészek kartonjai között töltötte a fõmavnál
örökké átszervezték a vállalatot a fejem fölött, a végén már agrokomplexnek hívták, onnét százalékoltak le ideg alapon, a mániás depresszió végett, a doktor bartosik gizella szakvéleménye alapján, de ha a hülye fiamra hallgatok, máig is ott körmölöm a számokat a rohadt kartonokra, mennyit ijesztgetett, hogy halálra unom magamat a nyugdíjban, én, aki soha életemben egyetlen percig se unatkoztam
igaz, azóta már mindenképp elküldtek volna nyugdíjba, mostanába a fiatalokat is kirugdossák, mehetnek munkanélküli segélyre, a rubányi fõmérnököt is nyugdíjazták volna, ha el nem haláloz orvul, lehet mondani, hogy pont a legjobbkor jött neki a gégerák, ami viszont egy olyan igazi ronda betegség, bár állítólag õ nem szenvedett sokat, viszonylag hamar beadta a kulcsot, isten nyugosztalja, holtakról jót vagy semmit
sárikámnak mázlija van, otthon találta az öccsét, mi több, a fiam kegyeskedett fölvenni a telefont, rendszerint arra se hajlandó, vagy az üzenetrögzítõjét kapcsolja be, vagy az erõszakos feleségét, szerintem õ volt a legelsõ a városban, aki megvette magának az üzenetrögzítõt, legalább tíz

éve hozta haza a legelsõt párizsból, aztán mindig modernebbre cserélte, az egyik kiszuperált masinát nekem adta, folyton veszekszik, hogy miért nem kapcsolom be, de nem kapcsolom be, mert nem tudom, hogyan kell, viszont ezt se mondom el neki, nem akarom, hogy visszafelé szedje a levegõt és lamentáljon itt: jaj, anyu, hát százszor elmagyaráztam, figyelj ide, megmutatom, most írd le! - juszt se nem írom le, engem nem érdekel, miért olyan fontos, hogy akkor is megtaláljanak az emberek, amikor nem találnak meg? marhaság, õ persze azért akarja, hogy ha õ kegyeskedik fölhívni, hagyhasson üzenetet, pedig olyan ritkán jut eszébe, hogy fölhívjon, ennek igazán nincs jelentõsége, különben is, ha nem vagyok itthon, vegye magának a fáradságot és hívjon újra, mégiscsak én vagyok az anyja

a mostani üzenetrögzítõje már faxolni is tud, természetesen, õneki minden ilyen mehanusz dolog kell, a zsebtelefontól az elektromos fogkeféig, és olyan mérhetetlen magaslatról tudja lenézni mindazokat, akik nem rendelkeznek mindezekkel a cuccokkal, hogy az ember szinte szégyelli magát, pedig mire jó az, ha elemek mozgatják a fogkefét? amíg az ember él, annyi ereje csak marad, hogy megmossa a fogát elektromos segédlet nélkül, már akinek van még mit mosnia, ezt a témát inkább hagyjuk, mindenesetre az én fiam orrvérzést kap, ha nincs neki odahaza a legmodernebb magnó, meg az a cédé, meg a kompúter, satöbbi, a gépeket imádja, semmi mást

á, én már nem is szeretem fölhívni, ki kíváncsi arra, hogy az a nõ kelletlenkedjék a telefonban, amint meghallom a rekedt hangját, szívesen lecsapnám a kagylót, hálóó, itt zsuzsa vagyok, harsogja, olyan határozottan, mintha attól félne, kétségbe vonom, hogy õ a zsuzsa, vagy hogy ott van, jó vicc, tudom, hogy ott van, hol legyen, ha már egyszer a hülye fiam feleségül vette, nem törõdve azzal, hogy nekem mi a véleményem, én õneki nem számítok, úgyszólván nem is létezem

ha fölmegyek hozzájuk, az én lacikám tíz perc után visszavonul a személyzeti szobába, mert õneki mindig dolgoznia kell, közben pedig nem is csinál semmit, az íróasztalához se ül oda, csak fekszik hanyatt a szõnyegen, állítólag gondolkozik, miért kell neki gondolkoznia, pont amikor látogatóba jön az anyja? õ gondolkozik, én meg jobb híján beszélgessek a hálóó, itt zsuzsa vagyok!-kal, a kedvenc unokám, a kis julcsi, õ volt az elsõ, régebben bálványozott, imádta a nagyiját, most meg? úgy bánik velem, mint egy súlyosan beteg emberrel, annyira kedves és tapintatos, hogy az már szinte fáj, nyilván erre tanítják, képzelem, miket mesélhetnek neki rólam, meg a többinek is, eh, bánom is én

jaj, ez az én szerencsétlen sárikám még arra se képes, hogy értelmesen elmagyarázza a telefonban az öccsének, hogy mi a helyzet, persze, a hülye fiam is éri a pénzét, nyilván egyre újabb kérdéseket tesz föl, ahogy szokta, mert esze ágában sincs idejönni, azt szeretné, ha sárika békén hagyná, ha megoldaná a dolgot nélküle, sárika azonban a szokott formáját hozza, alszik az anyu, nem tudom fölébreszteni! - ismétli már vagy negyedszer, jól van, lányom, ismétlés a tudás anyja, beszélgessetek csak, véreim, kényelmesen, ráérősen, majd alszom én, ha végetér a kín

odalépne az ágyhoz, de a telefonzsinór összegubancolódott, rángatja, ahelyett hogy kitekerné, így nem fog menni, ezt őneki külön meg kellene mondani, mindegy, majd csak rádöbben a végén, á, nem, az én sárikám nem döbben rá, cibálja rendületlenül, ha így folytatja, sikerül majd kirántania a dugaszból, az is megeshet, hogy kitépi a dugaszt a falból, egyszer már én is kitéptem, amikor a bélosszal állt a balhé, rég volt, csúnya volt, tán igaz se volt

Anya mindig a lehetõ legrosszabbkor türemkedik az életembe.

Mikor csörrenne meg Ladó zsebében a kis hordozható telefon, ha nem épp abban a pillanatban, amikor Vera - húsz perces késéssel - megjelenik a presszó belső termében?!

Épp azon a bizonyos, döntő napon.

Legutóbb megállapodtak, hogy Ladó ma mindenképpen várni fogja, Vera pedig vagy jön - vagy nem. Ha nem, Ladó többé nem jelentkezik, mert így nem mehet tovább. Az ő számára állatkínzás, hogy találkoznak, Vera szeméből árad iránta a szeretet, ám ennél tovább nem jutnak. Ebbe ő belebolondul.

Azt is elárulta Verának, hogy minden találkozásuk alkalmával õneki erekciója van, az éttermi vagy presszóasztal takarásában. Negyvennégy évesen ebbõl már kinõtt. Vera vegye végre észre, hogy úgyis az történik, amit õ akar, mert a vicces Ladónak Vera társaságában elhervad a humorérzéke, elenyészik az akarata. Minden Verától függ: ha kedve volna õvele élni, elérheti, hogy otthagyja a családját. Ha viszont Vera képtelen leválni az élettársáról, fogadja el õt szeretõjének. Majd csak kialakul azután. Újra szerelmet vallott neki, immár ötödször. A végén fölajánlotta ezt a

sorsöntõ találkát: õ várni fog Verára, s ha Vera eljön, töltsék együtt az egész napot. Szerelmeskedéssel. Ha nem - vége, Ladó eltűnik a színről.
Oké, mondta Vera, ezek jól körülírt feltételek. Csakhogy õ szerdán délelõtt kozmetikushoz megy, utána pedig az anyjával ebédel… Ladó közbevágott: legyen akkor a döntõ nap péntek.
Ebben maradtak.
Péntek, tizenegy.
Ladó ott ült a kényelmetlen kovácsoltvas széken, a csiricsáré abroszra könyökölve, úgy tett, mintha újságot olvasna, ám összefolytak a szeme elõtt a betûk. Teltek a percek.
Nem jön.
A csalódás annyira fájt neki, hogy tiszta erőből vicsorgatta a fogait.
Nem jön ez a kegyetlen dög, hát ez õrület, órákig fogok itt ülni, de õ nem jön! Nem jön ez a jéghideg lány, vagy asszony, vagy nõ, nem jön! - bámulnak a pofámba az öreg banyák, kukkol a pincér is, igazuk van, mit keresek én itt? miért nem húzom el inkább a mocskos formámat a francba?! - vicsorgatta a fogait a vicces Ladó.
Milyen állat vagyok… eljátszottam az utolsó lehetõségem. Hiszen többé föl sem hívhatom!
Mi a francnak tetette át Vera szerdáról péntekre, ha úgyis tudta, hogy nem jön? Nyilván azért, hogy két nappal tovább tartson a kínlódásom…
Ladó negyedik hónapja kerülgette Verát, azóta nagyjából hetenként találkozgattak, titokban, és õ még a kezét sem fogta meg soha. Vera nyolc évvel volt fiatalabb nála, törékeny szépsége Ladót megbénította. Bátraké a szerencse, mondogatta magának minden egyes randevú elõtt, arra készülvén, hogy majd most! - ám amikor Vera fölbukkant, olyan fényesség költözött a presszók, cukrászdák, éttermek asztalához, hogy Ladónak inába szállt a bátorsága.
Ha hozzáérek, megéget.
Pedig Vera fényessége inkább hûvös volt, akár a csillagoké, nem forró. Ladó mindenesetre elgyöngült a jelenlétében. Amikor megpillantotta, a szívverése egy végtelennek tetszõ másodpercre kihagyott.
Nevetséges…
Operettszerelem.
Úgy viselkedett, ahogyan a bezsongott kamaszok. Gyakran megtette, hogy éjnek évadján elautózott Vera utcájába, kikapcsolta a kocsija motorját, s csak üldögélt ott, az ablak sötét négyszögére meredve. Tudta, Vera alszik

odafönn, a harmadik emeleten, jól el tudta képzelni, járt néhányszor a lakásban. Vera a legkisebb szobát nevezte ki hálószobának, a meztelen parkettára fektetett dupla szivacslap volt az ágya. Az ágyuk…
Na igen. Ott alszik vele az élettársa, az az aprótermetû, izmos férfi, akit Ladó egyetlen egyszer látott, ám azonnal eldöntötte, hogy az illetõ nem más, mint egy kiskutya. Farkcsóváló kiskutya. Vera tehát a farkcsóváló kiskutyákat szereti.
Naccerû, akkor téged mi tart vissza, hogy vékony hangon ugassál, nyalogassad a kezét és csóváld a farkadat?
Ehelyett elmerült Vera átható tekintetében, s bénultan folyatta ki az ujjai közt az együtt töltött idõt.
Általában Vera problémáiról beszélgettek. Vera boldogtalan volt. Nem tudta eldönteni, szakítson-e a farkcsóváló kiskutyával, vagy inkább gyorsan szüljön neki egy gyereket. Ladó már a kérdést sem értette. Normális ez a nõ? ha szakítani akar vele, mi az istennek fontolgatja a szülést?
Vera bölcsen mosolygott, pont ez a bonyolult a dologban. A farkcsóváló kiskutya - õ persze nem így nevezte - az elsõ férfi az életében, akibe annyira beleszeretett, hogy megfordult a fejében: ne szüljön-e neki egy kissrácot. Csak az a baj, hogy ennek ellenére üresnek érzi az életét mellette. Akkor hát mit tegyen?
Ladó rágta a szája szélét, könyörgött magában: jaj, bár meg tudnám állni, hogy ne kezdjek kiselõadást tartani neki! - de nem tudta megállni. Õneki volt gyereke. Három. Az ember azért akar gyereket, mert abból a lénybõl, akivel együtt él, már nem éri be eggyel, szeretné, ha volna kettõ. Három. Négy. Satöbbi. A srácokban azután mindig azt a bizonyos lényt látja viszont - meg persze önmagát. Ha tehát Vera épp azon meditál, ne rúgja-e ki a farkcsóváló kiskutyát - õ sem így nevezte -, mert történetesen a nagy szerelem dacára üresnek érzi az életét mellette, mi a francnak csinálna belõle még egyet? Onnantól már kettõt kéne kirúgnia. Pedig a gyerekektõl nem lehet elválni, ez az egy kötelék a sírig tart.
Úgy beszélek, akár egy kivénhedt pap, gondolta a vicces Ladó.
Hol a humorérzéked, apukám?
Na persze, a vicces Ladónak civilben nincs humorérzéke.
Vera csak mosolygott, s az arcára terülõ finom búbánat Ladót elkeserítette. Mit lelkizel vele? fogd már meg a kezét! öleld át a vállát, csókold meg!
Ám a legalkalmasabb pillanatokban a szomszédos asztaloktól kutakodó tekintettel bámultak rájuk különféle férfiak és nõk, Ladó gyûlölte

valamennyit, mi van, nem láttatok még fehérembert? Hajlamos volt elfeledni, hogy Vera is híres. Vera tévébemondónõ volt, és bár csak kora délután vagy késõ éjjel engedték a képernyõre, lépten-nyomon fölismerték. Ladó pedig, amióta ez a különös kapcsolat tartott, nézni kezdte a tévét, kora délután és késõ éjjel. Vera fényét a képernyõn még hûvösebbnek érezte, vacogva hallgatta, amint a szerelme ismerteti a másnapi mûsort.
Kézenfogni nem tudta - egyszerûen nem volt rá képes. Helyette négyszer-ötször szerelmet vallott. Vera elfogódott mosollyal hallgatta végig. Aztán megkérdezte: kell erre most válaszolnom? Nem, mondta Ladó gyorsan. Félt, hogy a válasz az lesz: kösz, de nem.
Nem tudná elviselni.

pofozgat az én ütõdött sárikám, azt hiszi, ettõl magamhoz térek, még szerencse, hogy semmit sem érzek, ha nem volnék ebben az állapotban, az idegeimre menne, legalább az anyuzást abbahagyhatná
kitakar, fölnyalábol, megõrült? el akar vinni? istenem, micsoda szerencsétlen alak! hova hova? - vicc ez, a fürdõszobába igyekszünk, a lábam beveri az összes útba esõ ajtóba, sebaj, kicsire nem nézünk, a nagy meg nem számít
jézusom, beállít a kádba, próbálja lecibálni rólam a hálóinget, amint elenged, rogyok összefele, újra megpróbálja, ahhoz, hogy ez sikerüljön, szüksége volna egy harmadik kézre, vagy legalább némi ügyességre, de nemhogy harmadik keze nincs ennek, összesen két bal jutott neki, ráncigálja rólam a göncöt, ahhoz nincs bátorsága, hogy letépje, mit csinálna, ha balesetet szenvedtem volna, és azon múlna az életem, hogy levetkőztessen
normális ez? rámereszti a hideg zuhanyt, így, ahogy vagyok, hálóingben! zseniális! mázli, hogy már érzéketlenek az idegvégzõdéseim
otthagy, a csempés falnak támasztva, lassan lecsúszom a kádba, hallom, megint telefonál, nyilván le se rakta a kagylót, referál az öccsének, ezek szerint a hülye fiam tanácsolta neki, hogy állítson a zuhany alá, hátha attól fölébredek, csakhogy nekem eszemben sincs fölébredni, le vagytok ti szarva mind, pá, kis aranyom, pá, nem zavarom, pá-pá, csak elhagyom, pá
fekszem a kádban, ruhástul, pont mint a buci bácsi, a bandikám gyerekkori barátja, aki parádéskocsis volt somogyszilban, még a legvadabb szocialista

idõkben is, néha-néha felutazott pestre, bevásárolni, nálunk szállt meg, mindig hozott magával két-három nagy kerek falusi cipót, olyat, ami hetekig se szárad meg, szegény férjem imádta a falusi kenyeret, amit igazi kemencében sütnek, ócska vekniket gyártottak a szocialista sütödék, sose értettem, miért nem képesek rendeset csinálni, pedig az kell a népnek, kenyér és cirkusz, ahogy a bandikám mondta mindig, õ aztán tényleg imádta a kenyeret, különösen a frisset, ha vittem neki haza, rögtön levágta a serclijét, úgy ette üresen, csálén, a gőzölgő belét kimarkolta, összenyomogatta az ujjai közt, mintha gyurma volna, aztán betömte a szájába, soha nem láttam, hogy valaha is élvezett volna bármit annyira, mint a friss, meleg kenyeret

gyerekkorában állítólag rendre összemarakodtak a testvéreivel, hogy kinek jusson az a rész, melyre a kis négyszögletes cetlit ragasztotta a sütöde, bandikám esküdött rá, hogy annak a darabkának a nyomtatott cédulkával sokkal jobb az íze, ezt a baromságot aztán a lacikám is bevette, mert az én fiam mindig mindent elfogadott az apjától, kíváncsi volnék, így maradt volna-e, ha ő él túl engem, s neki kell végignéznie, amint a fia kiválaszt magának egy ilyen erőszakos nőt, azzal az idegen fénnyel a szemében

mindenesetre a buci bácsi egyszer befutott délután, lacika engedte be a lakásba, aztán magára hagyta, ment vívni, buci bácsi elhatározta, hogy megfürdik, somolgyszilban nincs gázbojler, ugyebár, kieresztette magának a forró vizet, szépen elhelyezkedett a kádban, alaposan megmosakodott, aztán amikor már ott állt, felöltözködve, megborotválkozva, megfésülködve, a kádat is tisztára mosta, a padlócsempét is feltörülte, akkor jött rá, hogy nem tudja kinyitni az ajtót, senki se mondta neki, hogy a kulcs már régóta nem működik, mi a riglit használjuk, melyet a bandi csavart a félfába, a buci bácsi tehát rabságba esett a fürdőszobánkban, kopogtatott egy darabig az ajtón, majd a falon, reménykedve, hogy valaki majd csak kiszabadítja, de hiába, később elálmosodott, megágyazott magának törülközőkkel a kádban, s álomba merült

mikor hazajöttünk, a lacikám említette, hogy itt a buci bácsi, zörgettünk a fürdõszoba-ajtón, semmi válasz, azt hittük, rosszul lett, bandikám nekifutott, betörte az ajtót, térdre esett, úgy szánkázott a vécéig, erre a robajra riadt föl a buci bácsi, nagyjából abban a pózban, ahogyan én fekszem most itt, ám õ örült nekünk, én viszont senkinek se tudok örülni többé

Az utóbbi idõkben már csupa olyasmirõl beszélgettek, amirõl a normális emberpárok az ágyban szoktak.
Ladó kimerítõen elmesélte Verának a házasságát, a feleségét, Zsuzsát, a három gyerekét, vagyis Julcsit és az ikreket, beszélt az anyjáról, az anyja betegségérõl, a nõvérérõl, a szakmájáról, és minden egyébrõl, ami foglalkoztatta.
Leggyakrabban azonban vételre állította magát, s hallgatta Vera beszámolóját az élettársáról, kapcsolatuk egyre súlyosbodó válságáról. Figyelt, akár egy jóakaratú doktor bácsi. E póznak megfelelõ tanácsokat adott, amikor szóhoz jutott. Poénokat sütött el, melyeket hallott, olvasott, vagy éppen abban a másodpercben talált ki.
Egyszer panaszkodott Verának: úgy érzi, a köztük szövõdõ dolog ugyan egyre bizalmasabb, ám mégsem kerülnek közelebb egymáshoz egy centivel sem. Vera bólogatott, bizony, ez így van. De miért? Azért, mondotta Vera, mert te nős vagy, én meg együtt élek valakivel. Ez… nem lehet igazi akadály, vélte Ladó. Vera csak nézett rá, s Ladó képtelen volt kiolvasni a tekintetéből, hogy mire gondol. Várt néhány pillanatig, de Vera nem szólalt meg. Ladó sóhajtozott, asszem az a baj, hogy… félek. Mitől félsz? Attól, hogy elrontom. Mit lehet itt még elrontani, kérdezte Vera, a szebb jövőt?
Ladót szíven vágta a hangsúly ingerültsége, ezek szerint Vera is türelmetlen… talán ez azt jelenti…?! - napokig idézgette magában e jelenetet, merítvén belõle bátorítást.
Többször találkoztak Veránál, a farkcsóváló kiskutya kötött munkaidõben dolgozott a Földtani Intézetben, s hetenként legalább egyszer utazott vidéki kiszállásra. Ladó tehát nem elõször volt kettesben Verával négy fal közt, maga sem értette, miért nem kezdeményez. A mit-lehet-itt-elrontani-t követõ alkalommal, miután másfélóra hosszat hallgatták a Rolling Stones régi lemezeit, Vera azt ajánlotta, ebédeljenek meg egy közeli vendéglõben. Ladó szívdobogva várta, hogy Vera elkészüljön, majd félszegen átölelte.
Vera nem hagyta: nna, most aztán gyorsan menjünk el innét! - indult az ajtó felé. Ladó úgy érezte, rögtön összeesik. Kisvártatva erõt vett magán, bús,

ám engedelmes kutyaként követte Verát. Úgy látszik, Vera társaságában a férfiak mind négylábú házõrzõvé válnak, gondolta késõbb. Megkutyászodnak.
Lehet, hogy te ugyanannyira félsz ettõl, mint én, motyogta, miközben Vera az ajtózárral vacakolt. Vera nem felelt. Nincs válasz? - esdekelt Ladó; nem is kérdeztél semmit, vélte Vera, azzal a derengõ mosollyal az arcán, melyet Ladó annyira szeretett.
További három hét kínlódása után vetette föl Ladó a mindent-vagy-semmit randevú ötletét. Mire kimondta, már sejtette, nem kellett volna egyetlen lapra föltennie Verát. Rettegett, mi lesz pénteken? Borúlátó elõérzeteinek megfelelõen, huszonkét percig ücsörgött azon a kényelmetlen széken, a csiricsáré abroszra és az újságra könyökölve, fontolgatván, ne távozzék-e máris?
Vera nyilvánvalóan nem jön, erre mérget vehetsz.
Intett a pincérnek, fizetek. Nem nézett a szemébe, félt, sütne rá onnét a sajnálkozás. Gyakran ücsörögtek itt Verával, következésképp a tejfeles képû fölszolgáló pontosan tudhatta: a vicces Ladó ezúttal hiába várt a szõke tévébemondónõre.
Bekaphatja.
Ebben a pillanatban tûnt föl Vera az oszlopsor mögött, tetõtõl-talpig feketében, olyan jól állt neki, hogy Ladónak ezúttal két végtelennek tetszõ másodpercre hagyott ki a szívverése. Föl akart ugrani a székrõl, ám a pincér ott állt elõtte, félre kellett volna löknie ahhoz, hogy talpra szökkenhessen. Vera lefékezett, négy méternyire az asztaltól, ábrázatán szétömlött az a bizonyos mosoly. Ladó gyorsan a pincér kezébe nyomta az ezrest, köszönöm! - a srác nem moccant, háromszáznyolcvan forintra félreértésnek vélte a hatszázhúsz borravalót, Ladót mindez nem érdekelte, s nagy kő esett le a szívéről, amikor a pincér végre hálálkodva elkotródott.
Ladó mellkasában forró gömbként imbolygott a sûrû, tömény öröm, szerette volna kimondani az erre az alkalomra összekészített szavakat: Vera, köszönöm, hogy itt vagy, ez életem legeslegboldogabb pillanata!
Vera a másik székre huppant, s így szólt: kalandhoz nincs kedvem, mást adni jelenleg nem tudok, csak azért jöttem, hogy ezt megmondjam neked.
A forró gömb szétpukkant, Ladó testét kiverte a verejték, ez… nem igaz, motyogta, ilyen nincs… ilyen egyszerűen nincs… - de már fölfogta, hogy akármit is zagyvál össze fájdalmában, ilyen van. Krákogott, s azt mondta: Vera, köszönöm, hogy itt vagy, ez életem legeslegboldogtalanabb pillanata.

Na… ez már tényleg tiszta operett.
Operettli.
Blõdli.
Mindketten hallgattak egy darabig, a pincér már megint ott állt az asztalnál, enyhén hajlott tartásban. Vera ásványvizet rendelt magának, citromkarikákkal. Ekkor szólalt meg Ladó zsebében a hordozható telefon. Amióta szert tett rá, büszkén ajánlgatta a barátainak: hívjatok föl bármikor, a zsebemben! Most persze már bánta, hogy nem kapcsolta ki.
Elõhúzta a fekete készüléket, s miközben megnyomta rajta a zöld gombot, a füléhez emelte. Szerbusz, mondta valaki a messzeségben. E nyúlós hangtól végigszaladt Ladó gerincén a hideg, Sári, a bamba nõvére, éppen most… Ne haragudj, dünnyögte a kagylóba, ez nem alkalmas pillanat, majd visszahívlak. Jó, felelte a nõvére, de az a baj, hogy itt vagyok az anyunál, alszik, nem tudom fölébreszteni. Hogyhogy nem tudod? Alszik az anyu, nem tudom fölébreszteni, ismételte a bamba nõvére, állandó jelzõjéhez méltón. Ladónak fogalma se volt mit tegyen.
Le kéne csapnom a kagylót.
Vera kérdõn nézett rá, Ladó vállat vont, megtörölte gyöngyözõ homlokát: anya csak egy van! - jelentette ki drámai hangon. Vera megbocsátón intett, hogy tegye, amit tennie kell, s az arcán szétterült a derengõ mosoly.
Ladó igyekezett virágnyelven fogalmazni javaslatait.
Pofozgatni.
Csipkedni.
Jeges zuhany.
Sárinak az utóbbi manõver sokáig tartott, végtelennek tetszõ percek múltán bukkant föl újra, hogy tudassa, ez sem vált be. Ladó sóhajtott, jól van, maradj ott, megyek.
Mi baj? - érdeklõdött Vera, mosolya ezúttal hidegen ragyogott a szeme és a szája körül. Ladó erõs késztetést érzett, hogy belerúgjon ebbe a nõbe, aki ennyire kegyetlenül bánt vele, de akkor mindenki odanézne, talán valamelyik pletykalap is megírná az esetet - Ladó irtózott az ilyesfajta botránytól. Anyám rosszul van, összegezte sután, oda kell mennem… te úgyse akarsz tõlem semmit, igaz? Vera csak ragyogott az asztal túloldalán, hibátlan, gyöngyházszínû fogsorán megcsillant a hangulatlámpa fénypászmája. Ladó fizikailag képtelennek érezte magát arra, hogy fölálljon és itthagyja ezt a nõt, de muszáj!

Ki tudja, mi lehet anyával? szokott néha alkoholt inni az antidepresszáns gyógyszereire, valószínû, hogy most is ez történt, reméljük a legjobbakat, mániás depressziósoknál mindig fölmerülnek szuicidális gondolatok, anya idáig soha nem próbálkozott effélével, de azért…
Figyelj ide, Vera, én most elugrom anyámhoz, megnézem, mi van vele, aztán hazamegyek, lemondom azt a szállodai szobát, melyet azért foglaltam, hogy zavartalanul együtt lehessünk, onnantól fogva várni fogom, hogy végre észre térj, és telefonálj, hogy végre rádöbbenj, engem szeretsz, mondtam már, hogy engem minden megoldás érdekel, a felelőtlen kalandtól egészen a házasságig, légy hát végre férfi, döntsd el, mit akarsz, és hívjál! szépen kérlek, hívjál! ezek után én nem fogok jelentkezni, ezt megértheted, most már rajtad a sor, hívjál! hívjál!
Micsoda hülye szpícset vágtam ki, gondolta, amikor beszállt a kocsijába, elrontottam az egészet, világos, hogy nem fogadhatta el az ajánlatomat: töltsük együtt a napot, ágyban, az ilyesmihez mindig kell egy kis bizonytalanság, egy kis homály, egy kis kétértelmûség! fene egye meg, hogyan lehetek ilyen barom? - és már rántotta elõ a hordozható telefont, hogy azonnal fölhívja Verát, de persze Vera még nem volt otthon, csak az üzenetrögzítõje: itt a százharmincegy-hatvanhat-huszonnégy, sajnos, most nem vagyunk itthon, de amint lehet, visszahívjuk! - gurgulázta Vera a magnetofonszalagon, Ladó számtalanszor hallotta már ezt az üzenetet, volt ideje meggyûlölni. A többes szám nyilván a farkcsóváló kiskutyát jelzi.
Egyes vagy többes számban, õt Vera soha nem fogja visszahívni. Van rá jó mentsége: Ladó felesége. Vera éneklõs szavai tehát csupán annyit jelentettek Ladó számára, hogy nem beszélhet vele.
White Lady.
Tejfehér bõre miatt hívta így, meg persze, azért, mert a fehér a leghidegebb szín.
Rosszat sejtve szállt be a liftbe, kétszeresen is: tartott tőle, hogy már megint nem működik. Az anyja a hetediken lakott. Abban a kockaházban hetenként egyszer-kétszer lerohadt a lift; nem mintha Ladó hetenként egyszer-kétszer meglátogatta volna az anyját, ám ilyenkor anya rögtön telefonált: képzeld, édes Lacikám, már megint lerohadt a lift! - a bejelentés nyikorgásnak hatott, s a kibicsakló hangsúlyt tompa csönd követte, ha anya lent volt, ellenben kíméletlen rikácsolássá fajult, melyet káromkodások fűszereztek, ha fent.
Lerohadt a lift, gondolta Ladó, midõn hiába nyomogatta a gombokat - egyik balsejtelme beigazolódott. Nekivágott az emeleteknek, miközben másik

balsejtelme, hogy anya végzett magával, egyre erõteljesebben lüktetett az agyában.
Miért tett volna ilyet? pont most? - kérdezte önmagától az elsõ lépcsõfordulóban. Hiszen még soha…
Áh… biztos megint összevissza szedte a gyógyszereit, vagy ráivott egy kis söröcskét! - anya minden szót kicsinyítõképzõvel használt, amikor elindult fölfelé a lejtõn, mely a mániás õrjöngéshez vezetett.
Ismét elõtolakodott Vera, tetõtõl-talpig feketében, fényes hajzuhatagával, derengõ mosolyával, gyöngyházfogaival, mindez annyira fájt Ladónak, hogy meg kellett állnia, a valaha almazöldre festett falnak támaszkodva.
Egy középkorú asszony haladt el mellette, mindkét kezében tömött szatyrokkal, most se mûködik, lihegte Ladó nyakába, sose mûködik, micsoda hóhányók ezek káeftések! ennél még az íkávé is jobb volt!
Ladó nem válaszolt. Összeszedte magát, folytatta útját fölfelé. Verát cipelte magával.
Meghibbanok.
Falra mászom.

belép a hülye fiam a fürdõszoba ajtaján, föláll a haja, biztosan futott, jól van, azért mégiscsak sikerült megijesztenem, a szegény bandikámnak is örökké fölállt a haja, még a végén, a legvégén is, amikor megnéztem õt a tepsiben, amit a gyerekei szépen elblicceltek, a drágalátos lacika azt mondta, hogy az a valami, ami megmaradt belõle, már nem az õ apja, nem is akarja látni, a nõvére meg rögtön egyetértett vele, mert annak nincs saját akarata, sose volt, azért a hozzátartozóknak illik megnézni a kedves halottjukat, illik elbúcsúzni tõle, egyedül kellett bemennem abba a nyirkos alagsori helyiségbe, hogy lássam még egyszer, utoljára, a zöldköpenyes kórboncnok kihúzta a nyikorgó fémfiókot, ott feküdt az én bandikám, soványan, nyugodtan, õsz haja tarajba gyûrõdött, az utolsó küzdelem, gondoltam, bizonyára hánykolódott a párnán
rámnéz az én kicsi fiam, elsápad, te nem vagy normális, mondja a nõvérének, hol a telefon? - máris tárcsázza a mentõket, azonnal jöjjenek, azt hiszem nagy baj van, majd hosszú csönd után hozzáteszi, halkra fogott hangon, nyilván, hogy én ne halljam: gyógyszertúlszedés! - lehúzza a

fejemrõl a fakó muszlinkendõt, amivel felkötöttem az állam, hogy ne nézzek ki olyan rosszul, majd, amikor
nem mintha különösebben hiú volnék a külsõmre, kinek akarjak én tetszeni, a bélosz volt az utolsó férfi az életemben, mekkora zûr lett belõle, ajjajjaj, mindig tudtam, hogy én vonzom a zûrzavart, a szegény bandim is tudta, de azért elviselte, az õ hátán fát lehetett vágni, különösen a legutolsó években, nem izgatta őt már semmi se, beérte azzal, ha kapott elég levegőt, éjszakánként arra ébredtem, hogy kiült az ágy szélére, görbedt háttal, és ott zihált, bandi, mi a baj, kérdeztem, de nem válaszolt, sose tudtam eldönteni, azért nem felel, mert nehezére esik a beszéd, vagy azért, hogy engem kínozzon
lehet, hogy egyszerûen szégyellte elõttem a gyöngeségét, egész életében mindig eltitkolta a baját, azt hitte, csak õrá tartozik, ha szenved, neki kell megoldania, így is halt meg, éjszaka, egyedül, nem akarta, hogy mellette legyek, az intenzív osztályon is örökké integetett, menjek már! - félöntudatlanul is integetett, hosszúra soványodott ujjaival, még mindig sárgállott rajtuk a nikotin, pedig az utolsó évben már nem dohányzott, nagy szenvedések közepette leszokott
micsoda girnyó kis alak, ez volna a mentõorvos? tökre olyan, mint egy kifutófiú, a másik pasas, az egyenruhás dagadék biztosan a sofõr, a girnyó megtapintja a pulzusom, fölhúzza a szemhéjam, néhány pillanatig bámuljuk egymást, mi van, nem láttál még öregasszonyt? - kérdezném, ha mozogna az ajkam, de az ajkam se mozog, hallani vélem a saját lélegzetvételem moraját, olyan, mintha horkolnék, vagy ez már valamiféle hallucináció? vagy hallicunáció? melyik a jó szó? - az én lacikám biztosan tudja, tanult latinul az egyetemen, a jogi karra járt, mint az édesapja, de aztán sose lett belõle ügyvéd
nem értem, miért nem lesznek ügyvédek körülöttem a férfiak, mikor olyan príma foglalkozás az, micsinál egy ügyvéd? elbeszélget a kliensekkel, gyárt néhány papirost, tart egy-két beszédet a bíróságon, és kapja a jó vastag honoráriumokat, kell ennél jobb? - a háború után a lendvay utcai lakást a lebombázott házban pont azért építtettem olyanra, mint egy ügyvédi iroda, mert reméltem: most, hogy a numerusz klauzusz lejátszott, az én bandikám végre ügyvéd lesz, rengeteget keres, kocsit tartunk, meg házvezetőnőt, s a bandi minden évben elvisz engem abbáziába
mondta a bandi már kilencszáznegyvenhatban, hogy õ ugyan nem fog ügyvédkedni, s ha ne adja isten, mégis, akkor se lesz szükség arra, hogy

odahaza fogadja a klienseit, másféle rendszer lesz itten, az ügyvédséget a régi értelmében biztosan megszüntetik, népi jogászok viszik majd a peres ügyeket, hát, ebben az egyben tévedett az én bandikám, mert igaz, hogy munkaközösségekbe csoportosították az ügyvédeket, de azért végig megmaradtak, s dögre keresték magukat, ügyvéd meg orvos mindig kell, épp ezért akartam, hogy az én kisfiam orvos legyen, sebészorvos, ám õ sose hallgatott rám, inkább a bölcsészkarra jelentkezett, ahová nem vették föl, végre rájöhetett, hogy kár a nagypofájú barátaira hallgatnia, akik szerint ő ugye egy zseni, a következő évben a zseni már beérte a jogi karral, oda fölvették, nem tudni, mennyit nyomott a latban, hogy a jogon tanszékvezető volt a bandikám egyik régi haverja, akivel még a rajk titkárságán dolgoztak együtt, lacika tiltakozott az ellen, hogy a bandim szóljon bárkinek is, szerintem azért a bandi titokban szólt mindenkinek, akinek tudott, pedig akkoriban már nagyjából a kórházban lakott
el is végezte a jogot a lacikám, de mire mentünk vele, ha õ se lett ügyvéd, pedig a lendvay utcai lakás neki is rendelkezésére állt volna, mert még mindig ott laktunk, igaz, a bandikám halála után a legszebb szobát kiadtam állandóra az ibusznak, természetesen rögtön abbahagytam volna, ha a fiam ügyvédi irodát akart volna nyitni, tény, hogy amíg a lendvay utcában laktunk, az ügyvédeknek még mindig munkaközösségekbe kellett tömörülniük, csak most lett ez a rohadt nagy szabadság, hogy kiki csinálhat, amit akar, meg amit tud, meg amit nem szégyell
nincs semmi remény, ha ezt mind bevette, mondja a girnyó mentõorvos a fiamnak s a lányomnak, az üres fiolákat és dobozokat vizsgálgatva, sárika elbõdül, mint egy tehén: jézusom! - és már sír, öblös hangon, sírjál csak, sárika, ha jól esik, nem ártott volna, ha addig izgatod így föl magadat miattam, amíg nem kellett hozzám kihívnotok a mentõket, igaz, nem ez az elsõ eset, volt már olyan, hogy leesett a vérnyomásom és nem tudtam kikelni a fotelból, ott ültem, néztem a televíziót, mikor pedig a mûsornak vége lett, egyszerûen nem engedelmeskedtek a tagjaim, amibe hamar beletörõdtem, végeredményben kényelmes fotel ez, kár hogy a párját meg a kanapét el kellett adnom, amikor beköltöztettek ebbe a lakásba, mert ide nem fértek be, ide semmi nem fért be, ez az egy rendes darabom maradt, ez a berger, lacikám azonnal kijavítana, hogy berzser, mintha nem volna teljesen mindegy, ez a süppedékeny fotel még abból a garnitúrából való, amit kilencszáznegyvenötben kaptunk az elhagyott javak bizottságától pécsen, pécsett, helyesbítené a lacika, ebbe úgy bele tudok kucorodni, mint

a madár a fészkébe, épp olyan széles, hogy felhúzhatom a lábam, sokszor képzelem tutajféleségnek, hajózom az örvénylő tengeren ezzel a fotellal, nyaldossák a hullámok körben, himbálózik, de nem süllyed el

akkor is ebben a fotelban ringatóztam, amikor a tévé képernyõjén már csak fekete pontok cikáztak, nyilván elaludtam elõtte, ahogy szoktam, nem voltam képes rá, hogy fölkászálódjak, -jam, vágná rá az én lacikám, pedig a lõrincze is megmondta, hogy az ikes igék kihalnak

moccanni se bírtam, a telefonasztalka épp húsz centivel messzebb állt a foteltól, semhogy elérhettem volna, ha rövid a karod, toldd meg egy lépéssel, csakhogy én képtelen voltam arra az egy lépésre, újra megállapíthattam, hogy a népi bölcsességek zöme tök hülyeség, elképzeltem, milyen lenne, ha napokig itt kéne ülnöm foteltutajomon, étlen-szomjan, a tévé zúgását hallgatva s szürke vibrálását bámulva, ami persze csak éjszaka van, reggel újra beindul a rendes műsor, ámbár rendes műsor a mi tévénkben már nincsen, lacikának ebben az egyben okvetlenül igaza van

két napig ültem ott a fotelon, mire õ végre rámnyitotta az ajtót, szerencsére adtam kulcsot mind a kettõnek, úgyhogy be tudnak jönni, ha én netalántán

lacika akkor is rögtön kihívta a mentõt, hiába tiltakoztam, hogy rajtam az nem segít, azonvást bevittek az uzsokiba, ahol megállapították, hogy alacsony a vérnyomásom, és a gyógyszerek, amiket fölír nekem a doktor bartosik gizella, még lejjebb nyomják, szednem kell a vérnyomásemelõ cseppeket, amelyeket egyébként szintén réges-régen fölírt a doktor bartosik gizella, de sose váltottam ki, hiánycikk, nem lehet kapni a sarki patikában, be kéne veszkelõdjek a kígyó utcaiba, viszont amikor a depresszióval fönt vagyok, énnekem semmi gyógyszer nem kell, amikor meg lent vagyok, ki se bírok kelni az ágyból, megkérhetném persze a hülye gyerekeimet, hogy váltsák ki azokat a cseppeket, de utálok kérni, különben is, amikor lenn vagyok, minden mindegy, nem pont csak azok a cseppek hiányzanak a boldogságomhoz, hanem úgy körülbelül minden

volt aztán az a másik eset, amikor lacikám telefonált, és hiába erõlködtem, meghallotta a hangomon, erre azonnal iderohant, pont a zárban felejtettem a kulcsot, õ csöngetett meg dörömbölt, de én nem tudtam ajtót nyitni, végül szerzett valamelyik szomszédtól egy darab drótot, addig vacakolt, míg sikerült kilöknie a zárból a kulcsot, ott fetrengtem én az elõszobában, a saját saromba fagyva, kezemben a telefonkagylóval, kivételesen volt annyi eszem, hogy mielõtt rosszul lettem, magamhoz vegyem, szorítottam, akár egy pisztolyt

láttam a fiam arcán átfutni az undort, óriási élmény lehet, ha az ember megpillantja a saját anyját, verejtéktõl csatakosan, félrecsúszott hálóinggel, tetõtõl-talpig szarosan, akkor épp lent voltam a depresszióммal, ez sem érdekelt, tûrtem, hogy becipeljen a fürdõszobába, levegye rólam a hálóinget, úgy tisztogasson, ahogyan egy gyereket szokás, mégcsak nem is szégyelltem magam, pedig engem úgy neveltek, bandikám elõtt se szerettem meztelenül mutatkozni, mindig ráparancsoltam, hogy oltsa el a lámpát

lacika igyekezett orvosi tekintettel nézni a testemre, de azért megszemlélte a mellem és az ágyékom, érdekes, én is akkor láttam elõször a szüleim nemi szerveit amikor ápolnom kellett õket, odáig azt se tudtam, hogy egyáltalán van nekik, a mi családunkban az ilyesmi nem volt téma, aztán az én családomban se lett, kivéve egy, egyetlenegy esetet lacikámmal, addigra õ már felnõtt volt, én meg nagyjából öregasszony, váratlanul föltette nekem a kérdést, hogy megcsaltam-e én az én bandikámat életében, most már nyugodtan megmondhatom, hiszen több mint tíz éve halott, mire én elvörösödtem a hajam tövéig

ez a bizonyos beszélgetés járt a fejemben, miközben az én lacikám megszárított a törülközõvel a maga körültekintõ módján, rám adta azt a csíkos férfipizsamát, melyet sehogyan sem akarózott fölvennem, mert a béloszé volt, õ felejtette itt, de nem éreztem annyi erõt magamban, hogy tiltakozzak, -zam, mondaná a fiam, jött a mentõ, ajjaj, bevisznek a szabolcs utcaiba, sejtettem, most aztán nincs tovább, kiderül, mi a bajom, mert ezeket a tüneteket már nem lehet a mániás depresszió rovására írni, a mániás depressziótól nem ájul el az ember az elõszobában, útban a vécére, nem kakálja össze magát, nem lesz hirtelen kásás a hangja, nem veszti el teljesen az idõérzékét, nem hányja ki a reggelit, nem lesz olajízû a nyála, satöbbi-satöbbi

legnagyobb csodálkozásomra azonban a mentõorvos nem vitetett sehová, csak adott egy inekciót, ami lacika szerint inyekciónak ejtendõ, mosolygós gyereklány volt a mentõorvos, tüskére vágott hajjal, legalább másfél órát idõzött ott, nem miattam, azt hiszem, tetszett neki a fiam, lehet, hogy fölismerte, láttam, lacikámnak is tetszett az a kis nõ, a feszes, hófehér vászonnadrágban és a halványkék pólóingben, mely alatt tisztán kirajzolódott a pingponglabdányi melle, hosszan beszélgettek, sutyorogva, hogy én ne halljam, eleinte rólam, lacika elmesélt neki mindent, a mániás depressziót, a doktor bartosik gizellát, a szabolcs utcai kórház ideg- és

elmeosztályát, aztán a zárt osztályt a lipóton, ahová kizárólag azért kerültem, mert a doktor bartosik gizella átment oda dolgozni, és én ragaszkodtam a doktor bartosik gizellához, hűséges típus vagyok, úgy pusmogtak a dohányzóasztalnál, hogy én ne halljam, a kislány a fotelba kuporodott, pontosan úgy, ahogyan én szoktam, öreg koromra egészen kicsi lettem
súlyos beteg az édesanyja, kedves ladó úr, magyarázta a gyereklányorvos mentõsnõ az én lacikámnak, nem tudom megállapítani, mi a baja, de van neki valami komolyabb, talán több is! - a fiam közben fõzött kávét, megkínálta a gyerekorvoslányt, engem nem, mert engem a doktor bartosik gizella eltiltott a kávétól, a cigarettától és minden mástól, amit még szeretek, lacika óvatosan rám pillantott, azután még halkabbra fogva azt kérdezte, nem lehet-e mindez a mániás depresszió és az összevissza szedett gyógyszerek következménye, amire az orvosgyereklány vállat vont, végül azt mondta, végeredményben minden lehetséges, ebben aztán megnyugodtak, lezárták az én ügyemet, áttértek egymásra
kérdezgette a fiam a gyereklányorvost, milyen a mentõsélet, hányszor ügyel egy héten, mennyi az éjszakai pótlék, az én lacikám ebben nagymester, ha õ valakire kíváncsi, csak ránéz a sötét, cipõgomb szemeivel, és az illetõ hamarosan elmeséli neki az egész élettörténetét, a legintimebb részletekig, énrám sajnos csak ritkán szokott ilyen tekintetet vetni, énrám õ nem kíváncsi, fogadok, örült volna, ha diszkréten magára hagyom azzal az orvosgyereklány mentõsnõvel, mert igen tetszettek egymásnak, ezt már csak azért is szívesen megtettem volna, hogy borsot törjek a hálóó, itt zsuzsa vagyok! orra alá, de nem volt erõm fölkelni
kár, hogy most ez a girnyó doktor jött s nem az a helyes lány, a dagadt sofõr meg kifejezetten ellenszenves, nem bánnám, ha nem érne hozzám, ám épp ellenkezõleg, a girnyó doktor engedélyt kért a fiamtól, hogy kölcsönvehessék a fotelt, a bergert, a fiam biccentett, vigyék csak! - nem akarta tudni, mire kell ezeknek az én foteltutajom, vagy kitalálta
a sofõr tömény izzadságszaga szinte fájt, csoda, hogy ilyen erõteljes a szaglóérzékem ebben az állapotomban, végre valami, ami jól mûködik, a fotelba ültetett a pasas, tolt kifelé, hé, álljunk meg egy szóra, ne karcolják már össze nekem itt a lakkozott parkettát! - különben karcolják csak, nem számít
honnan tudta ez a dagadt, hogy a berger fotel pont belefér a liftbe

az elõbb még rossz volt a lift, mondta az én lacikám, mi gond nélkül feljöttünk, felelte a sofõr, ha tudtam volna beszélni, megmondhattam volna nekik, hogy van ilyen, ez a mi szerencsétlen liftünk néha megjavul, minden ok nélkül, pont úgy, ahogyan elromolni szokott, az nem valószínû, hogy megjavították, eltart egy darabig, mire kiszállnak a helyszínre a szerelõk
a sofõrnek csak némi kínlódás után sikerült betolnia a fotelt a fülkébe, s mielõtt behúzta az ajtót, biztosította lacikát, hogy hamarosan visszahozza a bergert, a fiam nagyvonalúan intett, mint aki lemond errõl a fotelról, világéletében szerette adni a bankot

Micsináljon az ember, ha az anyját elviszi a szirénázó mentőautó?
Ladó állt az ablaknál, anya elárvult lakásában, az ösztövér doktor ama szenvtelen jóslatával, hogy nincs semmi remény, ha ezt mind bevette. Márpedig anya ezúttal nem tréfált, felkötötte az állát egy fakó muszlinkendõvel, hogy csinos hullává merevedjen, és nyilvánvalóan mind bevette.
Eszébe jutott, hányszor és hányféleképpen kívánta az anyja halálát. Egyszer a szó legszorosabb értelmében nekiugrott, torkon akarta ragadni, hogy megfojtsa - ebben csupán az akadályozta meg, hogy csúszni kezdett a talpa alatt a lakkozott padlón a könnyű szőnyeg, s ő térdre esett az anyja előtt.
Bámult a sûrûsödõ éjszakába, mi lesz most? mi lesz velem? - motyogta, de már nem az anyja arcát látta, hanem Veráét, a derengõ mosollyal, a gyöngyház fogakkal és a fényes hajzuhataggal.
Sajátságos, hogy Verát sosem akartad bántani.
Két haláleset, ugyanazon a napon, sok ez egy embernek.
Vajon miért volt annyira fontos a kövérkés sofõrnek, hogy visszacipelje a hetedik emeletre az ócska berger fotelt, melynek immár úgysem lehet más jövõje, minthogy a következõ lomtalanításnál újra a járdára kerüljön? miért csinált a krapek lelkiismereti kérdést abból, hogy - nem engedvén Ladót segíteni: hagyja csak, mûvész úr! - eredeti helyére állítsa a rozzant bútordarabot? Hátha épp ezen az öt percen múlik, hogy anya mégis megússza? Áh… ha így volna, a mentõorvos nem engedné, hogy a sofõr bútorszállítással foglalkozzék, robognának a kórházba szirénázva.
Nincs semmi remény, ha ezt mind bevette.

Ladó hirtelen azon kapta magát, hogy már föl is tárcsázta Vera számát, s hallgatja reményvesztetten az üzenetrögzítõt.
Amikor szükségem volna rá, soha nincs otthon.
Milyen lesz az élet anya nélkül? - kérdezte Ladó a környezõ házaktól, melyek már sötétbe burkolóztak, pillanatonként gyúlt ki rajtuk egy-egy ablak négyszöge. A választól megrettent. Könnyû lesz az élet… ilyen anya nélkül, akinek a problémáit sosem tudtad megoldani, akinek minden megmozdulását szégyellted, akinek a jelenlétében azonnali heves vágy tört rád, hogy elmenekülj, akinek a mániás depressziója örökös rettegésben tartott: mit talál ki már megint? Tudtad, hogy szenved, ám szenvedtél te is, átkoztad a sorsot, amiért nem jutott neked különb anya, ez az igazság, legalább magadnak valld be, ha másnak nem mered.
De - anya csak egy van. Az õ testébõl kerültél erre a világra. A vér nem válik vízzé. Satöbbi-satöbbi.
Megölte magát. Így. Ilyen egyszerûen.
Talán ha elõbb iderohansz, még lett volna remény.
Ha a Sári nem annyira ütõdött… egyáltalán, ha többet foglalkoztatok volna vele… ha gyakrabban látogatod… ha jobban szereted… Istenem…
Egyáltalán, Sári hova lett? - körbejárt a lakásban, ám a nõvére eltûnt. Hirtelen rájött, Sári nyilván a mentõautóval egy idõben elindult a kórházba, jelen akart lenni, amikor anya…
Annak idején az apjuk halálát is Sári jelentette be Ladónak, aki épp egy gimnáziumi táborozásból tért haza, fél nappal korábban a tervezettnél - mert azt álmodta, hogy meghalt az apja. Minthogy ennek folytán biztosra vette: az apja életben van, lórúgásszerűen érte, amikor a szétsírt szemű Sári már a nyitott bejárati ajtóban - hosszú hatásszünet után - kijelentette: *meghal ta zapu.* Ladó szája kínvigyorba szaladt: pont most?!
Na ja. A halálnak van humorérzéke. Reménykedjünk, hogy a halottnak is van. Csak az életbenmaradottaknak nincs. Ámbár… Apa temetése után anya azt mondta: látod, Lacikám, szegény apukádnak az élete se sikerült túl jól, de a halála aztán egyáltalában nem sikerült. Ladó alig tudta visszafojtani a röhögést. Hogyan sikerülhet az embernek a halála? - kérdezte azután. Még mind a ketten gyászruhában voltak. Az anyja a szekreterre rakta a fekete lakkretiküljét, s összekulcsolta az ujjait: gyorsan, zökkenőmentesen, fájdalommentesen, édes Lacikám! - az s-ek sötéten suhogtak.

Apa másfél évig kínlódott, kórházba be, kórházból ki. Örökös bûntudatban éltél, hogy nem látogatod eleget.
A kórházba kell menned, méghozzá azonnal! amíg az anyád még él… gyakorlatilag…
Nem moccant. Mert nem a kórházba - Verához akart menni. Mit szólna, ha csak úgy beállítanál? Nem szólna semmit, hisz nincsen otthon. Legföljebb az üzenetrögzítője nyithatna ajtót.
Na, és ha mégis? Ha otthon van, de… vvv… hhh…
Ladó gyomra hatalmasat fortyant, elképzelte, mi van, ha Vera éppen… ha egyszerûen hazudik. Végeredményben… ezt se lehet kizárni… teljesen…
Hátha azért utasítja õt vissza ilyen makacsul, mert közben valaki másba… valaki mással… - elképzelte Verát, alpári pornófilm-jelenetben, ez már annyira fájt, hogy a lábából kiszaladt az erõ, a fal mentén lecsúszott a parkettára.
Jaj, mondta félhangosan, elvesztem.
Végem van.
Annyira szerelmes vagyok, mint egy ágyú, de hiába, mert a White Lady fütyül rám.
Mennyire szerelmes egy ágyú? - tette föl a kérdést. Elõtört belõle a hivatásos humorgyártó, próbált kieszelni olyan választ, melynek hallatán fölcsattanhat a nevetés.
A poén nem jött össze. Újra odatolakodott a vetítõvászonra Vera, fényes hajzuhatagával s derengõ mosolyával - meztelenül. Pici mellére ágaskodó bimbót képzelt, vékony ágyéka pihéit hajzuhataga színére mintázta.
Ó… megölte magát az anyám, és én… én… - föltápászkodott. Leporolta a nadrágját. Hívott magának egy taxit. Amikor a kisasszony a telefonszáma iránt érdeklõdött, azt felelte: százharmincegy-hatvanhat-huszonnégy. Mire helyesbített volna, az a lány már lerakta a kagylót. Ladó fejében folytatódott az üzenet: sajnos, most nem vagyunk itthon, de amint lehet, visszahívjuk!
Dehogy hívtok, gondolta. A meztelen White Lady változatlanul ott hevert a lelke képernyõjén. Kilépett a lakásból, elfelejtette kulcsra zárni az ajtót, indult lefelé a lépcsõkön. Hirtelen az anyja pucér teste idézõdött az agyába, kissé püffedt hasa, lógó melle, gyér fanszõrzete… Mindez hamarosan oszladozni kezd… jajjaj… miért nem találtunk rá hamarabb? miért vett be ilyen töméntelen gyógyszert?
Miért csinálják ezt velem?
Miért büntet a sors ennyire?

Mit vétettem???
Az utolsó mondat egyetlen pendüléssel juttatta eszébe:
Amikor anya - apa heves ellenkezésére fittyet hányva - megvette a családnak azt a használt Trabantot, éppen fönt volt, hatalmas kirándulásokat tervezett, dagadozott a büszkeségtől, amiért kocsijuk van! - addigra az irodában a trampli kolléganői mind szert tettek használt Moszkvicsokra, Wartburgokra, Trabantokra, elsőként a Radóné, anya irigységének és gyűlölködésének legfőbb célpontja, akinek a férje jóvátételt kapott a németektől. Anya férje senkitől nem kapott jóvátételt, noha ő is volt munkaszolgálatos, de nem tudott tanúkat fölmutatni, vagy inkább nem akart.
Anya hatvanhatban eladta azt a zsebkendõnyi telket Balatonszabadiban, az osztozkodáson összeveszett a bátyjával, valamiféle elszámolatlan ügyük maradt a szüleik halála után, anya mindenesetre igazságot szolgáltatott önmagának, kétharmad-egyharmad arányban osztva el a közös telek ellenértékét, emiatt aztán évekig pereskedtek. A kétharmad telekbõl egy vadonatúj Lehel jégszekrény lett, meg egy szintén vadonatúj Duna televízió, és egy alig használt Trabant.
Ám mire mindezt lebonyolította, már a mélybe süppedt, dolgozni se járt be, hevert az ágyon, akár egy fatörzs, a plafonra függesztett tekintettel. A világoskék használt Trabant - a színe Ladót mindig a fürdőszobájukban álló mosdókagylóéra emlékeztette - lenn porosodott az utcán, nem volt, aki vezesse. Mikor az anyja megint föllendült a túlfutós korszakba, egyetlen mozdulattal beíratta a család mind a négy tagját az autóvezetői tanfolyamra. Apa soha nem jelent meg az órákon. Sári elsőre levizsgázott. Ladó másodszorra: a gyakorlati vizsgán megállás után elfelejtette behúzni a kéziféket. Anya harmadszorra. Közben volt fent, lent, fent.
Mikor anya jogosítványa megérkezett postán, szegényke épp megint hullott lefelé, nem akaródzott a volánhoz ülnie. Ladó erõsködött, próbálja meg, olyan remek szórakozás vezetni, hátha fölvidul tõle. Anya beadta a derekát. Görcsösen markolta a volánt, csorgott róla a verejték. Ladó biztatgatta: egész jól megy, nyugi-nyugi! - ám közben kiverte a hideg. Anya lassan, de életveszélyesen vezetett.
A Köröndnél anya észrevette: egy rendõrautó követi a Trabantot, ettõl olyan ideges lett, hogy végig a záróvonalon hajtott. A rendõrök megelõzték, félreállították. Anya lecsavarta az ablakot, mit vétettem? - kérdezte halálra vált hangon, ezzel annyira zavarba hozta a két rendõrt, hogy intettek,

folytathatja útját. Ám anya nem indította el a motort, mereven elõre nézve újra megkérdezte: mit vétettem? Tessék már továbbhajtani, míg meg nem gondoljuk magunkat! - mordult rá a fiatalabb rendõr. Anya nem moccant, Ladó pedig kiszállt: cseréljünk helyet! Anya engedelmesen átmászott a másik ülésre. Na pillanat! - a rendőr az övébe akasztotta a hüvelykujjait, hány éves vagy, öcsi? Tizenhat. És akkor hogy lehet jogosítványod? Korengedéllyel… kérvényeztük. Lássam! - mondta a rendőr. Csakhogy őnála nem volt ott a jogosítványa, így be kellett zárniuk a Trabantot, s hazakullogni érte.
Mit vétettem? - kérdi Ladó újra meg újra, saját hangsúlyában az anyjáéra ismer, s szakad róla a víz, folyik lefelé a gerincén. Vera bezzeg soha nem izzad…
…ahhoz õ túl sovány, túl fehér, közli Ladó a taxisofõrrel, a fogát vicsorgatva. A kopasz férfi furcsálkodva pislog: ön hívott taxit? Én. Hová lesz a fuvar? A kórházba… abba, ahová a… az öngyilkosokat viszik. Honnét tudjam, hová viszik az öngyilkosokat? Én… elfelejtettem megkérdezni, nyögi Ladó, s már moccanna, hogy kiszálljon, ám a sofõr a vállára engedi a tenyerét: nyugi-nyugi, majd megkérdem úerhán, a központban biztos tudják… - kezébe veszi a mikrofont, hahó, kinek van valami elképzelése arról, hová szállítják az öngyilkosokat? a Ladó mûvész úr ül itt mellettem, a vicces Ladó, neki kell! hová viszik az öngyilkosokat?
A hullaházba, gondolja Ladó mûvész úr, a vicces Ladó, s minden erejével igyekszik elhessegetni a halott Vera képét az agyából.
Legyen meg a te akaratod.

még mindig teljesen magamnál vagyok, a liftben megcsap a fáradt olaj szaga, az almazöld mûanyagborításon ott a zománcozott tábla, tilos a dohányzás! felirattal, amögé szoktam bedugdosni a fenyõfa formájú illatosító lapocskákat, melyeket a kék közértben lehet kapni, autóba való, de nekem honnan volna autóm? - egy ideje már nem tettem ide újat, azért olyan sűrű a fáradt olaj szaga, amivel a szerelők kenegetik a lift drótkötelét, nem tudok hátrafordulni, hogy megnézzem a táblát, nem mozognak a tagjaim, amúgy is mögöttem áll a dagadt sofőr, mintha tolókocsi volna ez az én foteltutajom

a földszinten egy rántással taszítja ki a pasas a liftbõl a bergert, hátulról átkarolva a hasának dönti, úgy cipeli le a három lépcsõn, ki az üveges bejárati ajtón, mély szuszogással, nem túl szórakoztató munka lehet a magamfajtákat hordozni napi nyolc órában, ha csupa ilyen kuncsaftja van, borravalót se kap, ha akarnék, se tudnék adni neki, egy az, hogy nincs nálam a retikülöm, de nem is akarok borravalót adni senkinek, én se kaptam soha senkitõl, mindenki tegye a dolgát és kész, bár lehet, hogy a lacikám adott neki, vagy most gyûri a girnyó mentõorvos zsebébe, talán õ hullajt majd belõle valamennyit a dagadt sofõrnek
belökött a kocsiba, a hordágyra, rámcsapta a furgon hátsó ajtaját, itthagyott a sötétben, nyilván visszaviszi a bergert, pá-pá, foteltutajom, röpítsél eztán másokat a nyílt tengeren, sötét van itt, sötét és hideg, dobhatott volna rám egy takarót, a végén még megfázom, pedig elég mulatságos volna, ha épp most kezdenék el tüsszögni, zsebkendő sincs nálam, fújhatnám az orrom a tenyerembe, ha föl bírnám emelni
itt vannak, a girnyó orvos mellém ül, a sofõr elõre, bevágják az ajtókat, indulunk, és a fiam? hol a fiam? az én lacikám nem jön? - kérdezném, ám így hanyatt fekve akkor se tudnék beszélni, ha ebben az állapotomban egyébként bírnék, az alsó protézisem félrecsúszott, meg kéne igazítani, adhatnék talán jeleket a szemöldökömmel a girnyó mentõorvosnak, á, fütyül ez énrám, nem akarom elhinni: cigarettát vesz elõ, meggyújtja, pöfékel, na de doktor úr, szabad ezt? egy orvosnak? az egészség fölkent papjának? - biztosan azt válaszolná, hogy az orvos is ember, elõrekínálja a paklit, Helikont szív, én is azt szívok, szívtam
kíváncsi vagyok, miért nem jött velünk a hülye fiam, ilyenkor a hozzátartozónak mégiscsak a beteg mellett a helye, amikor az apám haldoklott, én egész éjjel bentmaradtam a kórházban, hiába akartak elküldeni, amikor pedig az anyám próbált meghalni és az istennek se sikerült neki, fogtam magam, hazavittem, hogy családi körben legyen, ha már mást nem tehetünk érte, ott halt meg azután, a sárikám ágyában, a két gyereket azonnal összepakoltuk s leküldtük a balatonra, így csak később tudták meg, hogy a nagymamát eltemettük, az ember legyen tapintatos, ha van rá módja, az én lacikám azonban kerüli a kínos helyzeteket, nyilván nem akarja, hogy a kórházban a pofájába bámuljanak az emberek, s összesúgjanak a háta mögött, ha ugyan egyáltalán kórházba visznek
minél tovább gondolkodom rajta, annál jobban fáj, hogy nem jött el velem, próbálok számára mentségeket találni, lehet, hogy nem engedte az orvos,

mert csak egy ülés van hátul? - attól még beszállhatott volna elõre, nagy rohadék ez az én fiam, sose bánt velem úgy, ahogyan egy anyával kell, azt adta, amit szerinte érdemeltem, vagyis édeskeveset, úgy hitte, nem voltam túl jó anyja

akármit hitt, én mindig iparkodtam, megtettem, ami tõlem telt, az már nem az én hibám, ha a dolgok néha-néha másként alakultak, mint szerettem volna

nem valami kényelmes ez a mentõkocsi, mi van, ha egy súlyos baleset után haldoklik itt valaki, aki szeretne még élni, de lógnak a belei vagy leszakadt a feje félig, ez a tragacs okvetlenül kirázza belõle a maradék életet, azt se értem, miért nem próbálkozik valamivel a girnyó orvos, adhatna egy inekciót vagy egy infúziót vagy mesterséges légzést vagy mittomén, végeredményben ő nem sejtheti, hogy nekem direkt szívességet tesz, ha békén hagy, ámbár lehet, hogy sejti, bizonyára elég dolga akadt olyanokkal, mint én

látom némelyik üzlet neonreklámját az autó ablakának felsõ csíkjában, nem tudom õket elolvasni, vihetem magammal ezeket az érthetetlenül villogó szódarabokat valahová, ahol nem lesz szükségem szavakra

lacikám örökké a szemembre hányta, hogy túl sokat beszélek, miközben napok telnek el úgy, hogy nincs is kihez szólnom, ez az igazság, legföljebb a telefonban, ha ugyan fölhív valamelyik, sárikám többször telefonál, ővele nem könnyű a párbeszéd, szia, veti oda, aztán elhallgat, ha én nem kezdem mondani a magamét, percekig tart a csönd, ha mégis megszólal, visszatérő kérdéseitől rendszerint dühbe gurulok: hogy vagy? reggeliztél? ebédeltél? bevetted a gyógyszereidet? - ez érdekli az én lányomat, semmi más, egyszer megcsináltam vele, hogy én tettem fel őneki ugyanezeket a kérdéseket, ütődötten hallgatott, milyen gyógyszereimet? - nyögte azután, humorérzéke sose volt szegénykémnek

sárikám élõben is gyakrabban hallhatom, hallhattam, többször látogatott meg, mint az öccse, pedig egész életében úgy érezte, hogy én a lacikát jobban szeretem, mint õt, ami teljes képtelenség, az embernek minden gyermeke egyformán kedves, arról igazán nem én tehetek, hogy a sárikám ennyire ütõdöttre sikeredett, képtelenség vele váltani két emberi szót, és mielõtt távozna, illetve mielõtt lerakná a kagylót, mindig azt mondja: pusz! - illetve néha: pusz-pusz! - amitõl fölállt a hátamon a szõr, miféle köszönés ez? hol tanulta? hol hallotta? - úgy hangzik, mint egy ronda rágcsáló neve, a pézsmapatkány, a menyét és a pusz

végre-valahára megérkeztünk a kórházba, a sofõr kiszállt, jól bevágta maga után az ajtót, a girnyó mentõorvos is kiszállt, õ is bevágta, mi a túró lesz? szép kis bánásmód! mindenkivel ezt csinálják? hagyják, hogy az ember itt dögöljön meg?! - úgy látszik, ez a módszerük, nem mintha zavarna, azt se bánnám, ha sose jönnének vissza, bár elég hideg van, lehetne egy ilyen mentõautóban egy takaró, csak a muszlinkendõ van a hordágy szélén, amellyel felkötöttem az állam, hogy ne fittyedjen le az állkapcám, ne torzuljon el úgy az arcom, mint az anyámé, aki görcsbe tátott szájjal merevedett meg, amin aztán a kórboncnokok se tudtak segíteni

nem így képzeltem ezt az egészet, reméltem, hogy mire értem jönnek, már nem látok, nem hallok, nem érzek, ebbõl csak az utolsó valósult meg, míg viszont a látásom és a hallásom olyan tiszta, amilyen még soha nem volt, sokszor elgondoltam, milyen lesz ez, arra számítottam: fokozatosan elhomályosul és sötétbe borul a világ, kész, pássz, ennyi! - ehelyett mintha fényes gömb ereszkedett volna rám, melyben a körvonalak metszõen élesek, a hangok pedig mintha valamiféle erõsítõn át érkeznének egyenest a dobhártyámba, az emberi szavak csöngnek-bongnak, minden magánhangzó zeng, minden mássalhangzó zúg, sziszeg és berreg, szinte kedvem támad, hogy én is mondjak valamit ennek a két fáradt arcú nõnek, akik pucérra vetkõztettek, s nekiláttak, hogy egy kiadós gyomormosással megtisztítsák a belsőmet, kár a benzinért, édeskéim, megmondta a girnyó doktor úr, már késő, mostanra minden felszívódott, teljesen fölöslegesen préseltétek a torkomba a gumicsövet, szerencsére ebből sem éreztem semmit, ha éreztem volna, okvetlenül pofán hánytalak volna benneteket, igaz, tök üres a gyomrom, legföljebb slájm jött volna föl, azért annak se örülnétek

úgy sistereg a lélegeztetõgép, mint odahaza a radiátor, amikor õsszel fûtéspróbát tartanak, két nagy ólompalackot állítottak ide mellém, pedig az oxigénért is kár, világosan megmondta a doktor úr! - még öt hozzám hasonló fekszik itt a kemény, mûbõrözött hordágyakon, melyek biciklikerekeken gurulnak, ha itt az idõ, át se kell pakolni a testet egy hordágyra, elég kigurítani innét, s eltolni a proszektúrára

proszektúra, jó hülye név, kit szekálhatnak ott, hehe, akit oda legurítanak, azt már nem lehet szekálni

surrognak a mûanyagcsövek, a mesterséges légellátástól újra meg újra fölfúvódnak a tüdõk, amióta itt vagyok, már két pácienst kapcsoltak le a géprõl s gurítottak ki, ám csak egy pillanatig volt üres a helyük, rögtön érkezett a helyükbe másik kettõ, nagyüzem, mi a helyzet, ha adott

pillanatban több mint hat hullajelölt érkezik? aki nem fér be, azt hagyják kiszenvedni? azért ez pofátlanság

nna, csakhogy! - befutottak az én drága gyermekeim, elõször sárikám, a dagadtra sírt szemével, aztán lacikám, a véresre harapdált szájával, hogy errõl miért nem tud leszokni? - örökké harapdálja a száját, s közben tördeli az ujjait, persze, még elviselhetõbb, ha csak tördeli, mint amikor rágja, mert néha rágja is, mint az a kémiatanárnõje, a vincéné, aki miatt igazgatói intõt kapott, rémesen raccsolt a vincéné, *gyevekem!*-nek hívta az összes diákot, nyilván mert nem tudta megtanulni a nevüket, és ez a vincéné rémesen rágta a körmét, lacikám pedig az egyik szünetben odaállt elé: a tanárnőnek le tetszett rágni a körmét? - mire a vincéné azt felelte: nem levágtam, gyevekem, hanem *levágtam!* - az én lacikám pedig bólogatott, igen, le tetszett rágni! - mire a vincéné pattogni kezdett, nem évtesz a szóból? mondom, hogy nem levágtam! *levágtam!!!* - a végén a lacika kapott egy igazgatói intőt, szegény bandikám őrjöngött, alig tudtam megnyugtatni, nem akkora katasztrófa, ha a gyerek kap egy intőt, hiszen amúgy jótanuló

lehet, hogy a vincéné pont azért bõszült fel annyira, mert az én lacikám már akkor is rágta a körmét, és egy lerágott körmû tanulónak nincs semmi jogalapja arra, hogy viccelõdjék egy lerágott körmû kémiatanárnõn, aki egyébként mindig *szevette,* ki is nevezte őt *szevtávosnak*

itt állnak mellettem, hátukat az almazöld falnak vetve, mindig utáltam az olajfestéket, ám ez a szín most jólesik a szememnek, mely változatlanul be van hunyva, mégis mindent látok, talán ez a jutalom a jóistentõl, hogy az utolsó percekben magamba szívhassak mindent ebbõl a világból, amire egyébként semmi szükségem, tökéletesen elegem van ebbõl a világból, hiába, nekem az isten - a sors, a vakszerencse - mindig olyan jutalmat adott, amire épp nem volt szükségem, mellesleg az esetek többségében semmit se kaptam, én viszont folyton-folyvást adtam, adnom kellett

támasztja a falat a két gyermekem, pislognak a pofámba rémülten, nem mernek beszélgetni, azt hiszik, szentségtörés volna, pedig szeretném tudni, mi jár a fejükben, biztosan gyötri az önvád mind a kettõt, amiért úgy bántak velem, ahogyan, jól kibasztam velük! - lacikám arca összerándulna, hogyha ezt hallaná, nem szereti a káromkodást, az õ lelke olyan, mint a szûz hó, elõtte nem szabad ám csúnyán beszélni, õ egy olyan kis szent, a választékos dumájával, neki mindenre van egy elegántosabb szava, mint a többi parasztnak, õ folyton úgy viselkedik, ahogyan egy közismert humoristától elvárható, aki szerepel a tévében meg a rádióban is, írja a cikkeket az

újságokba, melyeket legalább kétszer kell elolvasni, ha az ember föl szeretné fogni, hová akar kilyukadni az én lacikám, és ha nem nevetek a viccein eleget, azt mondja, nem értem, mindig vannak olyanok, akik értik, vagy legalábbis úgy tesznek, mintha értenék, ezért olyan népszerû az én lacikám, örökké hívják mindenfelé föllépni, ettől annyira elfoglalt, hogy a kedves édesanyjára már nem jut semmi ideje
bejött a borostás ápolófiú, mindenkinek megigazította a lepedõjét és a katéterét, senki se köszönte meg, haha
pucéran fekszünk a lepedõ alatt, nincs rajtunk más, mint a szánkba és a nemi szervünkre erõsített mûanyagcsõ, egyik viszi be az oxigént, másik viszi ki az öntudatlan eregetett leveket, a fejünk finoman ing a légbefúvás ritmusára, nem értem, mér nem jön már az álom, az enyhet adó! - ez valami híres verssor, lacikám szokta mondogatni, ha nem tud elaludni, ő nagyon rossz alvó, e tekintetben az apukájára ütött, sok más tekintetben is, a legőrjítőbb az, hogy egyre kísértetiesebben hasonlít rá, elsősorban külsőleg, sajnos belsőleg is, mindazt, amivel az én bandikámnak sikerült annyira fölidegesítenie, hogy legszívesebben a plafonon szaladgáltam volna, most megkaphatom a lacikámtól, például ezeket a lapos, lesújtó pillantásokat, sebaj, én már úgyszólván itt se vagyok
mi az isten lesz? meddig tart még ez a szarakodás? - nem mintha kellemetlen volna, jól elvagyok ebben a fényes puha gömbben, de tessék határozott léptekkel végigmenni a megkezdett úton, mondta lenin elvtárs, vagyis mondta az én szegény bandikám, aki az ötvenes években mindig ilyen idézetekkel vágta ki magát a hivatalban, nekem azért bevallotta, hogy e szólamok zömét ő agyalta ki, abban bízva, hogy az elvtársak nem veszik maguknak a fáradságot, hogy utánanézzenek, nem is vették, tessék határozott léptekkel végigmenni a megkezdett úton, talán ez is az én bandikám ősz és kopasz fejében született, nem pedig a lenin elvtárs kopasz fejében, mindegy, lenin elvtárs jelenleg amúgy sem aktuális, bár ha a választásokon nyer a szocialista párt, esetleg visszahozzák divatba a lenin elvtársat is, noha azt ígérik, hogy nem
asse fogom megtudni, ki nyer a választásokon, lacikám legalább egy éve csak ezen izgatja magát, nekem is folyton elmagyarázza, hogyan alakulnak az esélyek, õt csak az érdekli, hogy a mostani fejesek takarodjanak a francba, és ha én meg találom jegyezni, hogy lacikám, édesem, a politikus azért mind egykutya, ahogyan a szegény apukád fejezte ki magát: egyik kutya, másik eb! - õ ordítozni kezd: mit értesz te ehhez, anyu?! - mintha én

egy imbecillis idióta volnék, közben pedig csak mániás depressziós vagyok, illetve voltam, nagyjából harminc éven át, kimondani is szörnyû, harminc éve így megy, egyszer fenn, másszor lenn, és hiába érzem magam olyan istenien, amikor fenn vagyok, a doktor bartosik gizella százszor elmagyarázta, hogy asse normális, szóval, sehogy se jó, semmi se jó
végre tompulni kezd az agyam, ez a megbomlott húsdarab, melynek nem sok hasznát vehettem, egész életemben rosszul és rosszkor mûködött, megállapíthatom, hogy én nagyjából minden döntésemet fordítva hoztam meg, kezdve ott, hogy nem kellett volna hozzámennem az én bandikámhoz, pontosabban elvetetnem magamat vele, õ nem is akarta, váltig állította: nem alkalmas férjnek, kár, hogy nem hittem neki, amikor az õ viccelõdõs stílusában kifejtette: õbenne nincsen semmiféle ambíció, nem óhajt pénzt keresni, életelve, hogy bármije van az embernek, az csak púp a hátán, az a legjobb, ha mindössze egyetlen szobában él, bútorai sincsenek, csak egy matrac a földön, és néhány szög a falban, ahová föl lehet akasztani egy rend ruhát, többre nincs szükség
azt hittem, viccel, ám hamar rá kellett jönnöm, hogy nála ez komoly, addigra viszont már megszültem a sárikát, felköltöztünk pécsrõl budapestre, és én megint nagyot hibáztam, nem lett volna szabad hagynom, hogy a szüleim eladják a vilma királynõ úti kis lakásomat, amit még az elsõ házasságkötésemkor vettek
az elsõ házasságom egyébként szintén óriási tévedés volt, hiszen tudtam én, mekkora nõcsábász a kazal sanyi, az összes barátnõim megjósolták, nem fogja abbahagyni a kicsapongásait pusztán azért, mert engem oltárhoz vezet, nem is hagyta, ellenben néhány hónap múltán elhúzta a csíkot kanadába, arra hivatkozva, hogy itten zsidóüldözés lesz, amiben speciel igaza lett, a legnehezebb idõkben kõbányán kellett bujkálnom, a klári barátnõmnél, aki viszont skizofréniás volt, légitámadások idején kergetett körbe az udvaron a konyhakéssel, engem téve felelõssé a háborúért, a végén mindig lecsillapodott és bocsánatot kért, szegény klári, õ már vagy tizenöt éve fölakasztotta magát, pont azon az udvaron, a gyerekhinta vasrúdjára
kár volt aztán hagynom, hogy a karcsi bátyám kiforgasson az örökségbõl, és fölösleges volt rá tizenegy évre belebonyolódnom abba a perbe, tudhattam volna, hogy a csavaros eszû bátyámmal szemben úgysincs esélyem, addigra szegény bandikám már nem volt itt, lacika az elsõ évet végezte a jogon, összevissza nagyképûsködött, hogy majd õ elintézi, pillanatok alatt vesztettünk, s ha nincs a doktor rakutz, rámegy mindenem, de õ

kiügyeskedte a törvényességi óvást, a végén egy sovány kiegyezéssel zárult az ügy, mégiscsak jutottam némi pénzhez annak a teleknek az árából, mely száz százalékig engem illetett volna
az egész életemet elfecséreltem a fõmavban, viszont ha már így alakult, nem lett volna szabad beleegyeznem, hogy ilyen nyomorúságosan nyugdíjba zavarjanak idõnek elõtte, ám akkor épp lenn voltam, semmi nem érdekelt
hibáztam azután mind a két gyerekemmel kapcsolatban, a pályaválasztásukat se tudtam befolyásolni, meg a házasságaikat se, õk mongyuk már felnõttek, egyék meg, amit fõztek
végzetes hiba volt a bélosz-ügy is, hülyét csináltam magamból az egész világ elõtt, pont annyira fönt voltam, hogy le se szartam, mit gondol az egész világ, mikor azonban kissé lejjebb kerültem, gyötrõ fájdalommal ébredtem rá, hogy mindenki megvet, elsõsorban a két gyerekem, talán rá is szolgáltam, mindegy, nem ez a lényeg, megértettem, hogy a jövőben egészen biztosan újra ugyanilyen rémes ügyekbe fogok keveredni, az is várható, hogy hirtelen letámad valamelyik ronda betegség, az én koromban már körülállják az embert a kórok, s csak azon tanakodnak, melyik vágja belém a kést először, anyai és apai ágon is csupa szívbaj meg csupa rák, meddig csak az emlékezet tart, muszáj, hogy nekem is jusson valami, az a legokosabb, ha életemben először nem várom meg, míg más dönt vagy cselekszik, hanem magam lépek a tettek hímes mezejére, ahogyan szegény bandikám mondogatta, pedig ő is csak emlegette a tettek hímes mezejét, de nem lépett rája, szóval, most az egyszer én intézkedtem rólam, bátran, határozottan, úgy, ahogyan mindig is kellett volna
lacikám konzíliumot kért, kisvártatva odajött hozzám egy vaddisznópofájú fehérköpenyes, akit a szabolcs utcai kórházból hívtak át, ahelyett hogy telefonáltak volna doktor bartosik gizellának, elvégre mégiscsak õ a kezelõorvosom vagy harminc éve, akármilyen lesújtó róla a fiam véleménye, a doktor bartosik gizella kitartott mellettem, õtõle kéne most szakvéleményt kérni, nem ettõl a vaddisznópofájútól
a konzílium úgyse segít, csak arra jó, hogy a beteg hozzátartozói még egy kis pénzt kidobhassanak az ablakon, mikor a bandikám állapota hirtelen válságosra fordult, én is rögtön konzíliumot kértem, egy ugyanilyen vaddisznópofájú doktor jött át a rókusból, meg se vizsgálta szegény férjem, csak a doktor lászló zolival, a kezelõorvosával beszélgetett egy kicsit a fehér vaságy végére könyökölve, röpködtek a latin szakkifejezések, aztán az

az orvos a vállamra tette a szõrös kezét, sajnálom, asszonyom, semmi mást nem tudok javasolni, mint amit már a lászló doktor úr amúgy is elrendelt, itt a mi tudásunk véget ér! - én elbõgtem magam, háromszáz forintot gyûrtem a köpenye zsebébe; ugyan asszonyom, mondta a vaddisznópofájú orvos, erre most önnek nagyobb szüksége lesz! - de persze nem adta vissza

ez a vaddisznópofájú is dobálódzik a latin kifejezésekkel, az én lacikám tanult latint a jogi karon, sárikám viszont egy kukkot sem ért az egészből, csak bámul a borjú szemeivel, s újra meg újra azt ismételgeti: akkor ezek szerint van még egy kis remény, ugye doktor úr?! - mire a vaddisznópofájú sóhajt, megint rájuk zúdítja a latin halandzsáját, beszélhetsz, doktorkám, amit csak akarsz, én már túlvagyok árkon-bokron, nem bírtok elkapni, bottal üthetitek a nyomom

lacikám ugyanolyan mozdulattal gyûri a vaddisznópofájú zsebébe a két ötezrest, mint én tettem annak idején, persze, nem ennyit, tízezer forintot adott a hülye fiam a semmiért, halálos, ennél már én is okosabb voltam, én csak háromszáz forintot adtam a semmiért, jó, az akkori háromszáz forint sokkal többet ért, mint a mai

az én fiam szeret túlzásokba esni, most biztosan úgy érzi, mindent elkövetett értem, lám, konzíliumot hívott össze, s fizetett, mint a katonatiszt, egészen kisimultak a vonásai, a lányom viszont változatlanul bõg, fejhangon vonít, halálos

ha

Haza kéne térned, s elmondanod Zsuzsának, hogy mi történt.

Sári síró-remegõ hangjától - akkor ezek szerint van még egy kis remény, ugye doktor úr?! - Ladó éppannyira képtelen volt szabadulni, mint Vera látványától, vitte magával, ki az utcára, s bár futóra vette lépteit, sem Vera mosolya, sem Sári vinnyogása nem maradt le.

Zsuzsa rögtön tudná, mi a teendõ, csapot-papot hátrahagyva rohanna a kórházba, s azonnal átmenne orvosba. Ezt a szerepet kedveli leginkább, jól kiismeri magát a Nagy Gyógyszerkönyvben, elõszeretettel társalog betegségekrõl, gyógymódokról, tablettákról, mágneses karikáról, talpmasszázsról, agykontrollról és autogén tréningrõl, minden transzcendentális kuruzslásra vevõ.

Csakhogy Zsuzsának elõbb Veráról kéne beszámolnod, gondolja Ladó, s azonnal görcsbe rándul a gyomra. Zsuzsa föltehetõen földhöz vagdosná az összes tányért, ha megtudná, hogy a férje szerelmes, követelné annak a nõnek a nevét, s miután megtudná, hogy egy tévébemondónõ, még magasabb sebességbe kapcsolva folytatná a rombolást, rátérve a nagyobb berendezési tárgyakra, végül talán Ladó számítógépére, CD lemezjátszójára és telefonjaira is. Miközben anya épp ezekben a pillanatokban úszik át az örökkévalóságba.
Nem lett volna szabad otthagynom… Sári bezzeg mellette maradt… újabb lépés, melyet nehéz lesz megbocsátanom önmagamnak.
Ladó hirtelen az anyja elhagyatott lakásában találja magát, fogalma sincs, hogyan került ide, nem képes visszaemlékezni, taxival, trolival vagy gyalog tette meg az utat a kórháztól, képtelen fölidézni, beszállt-e a liftbe vagy fölcaplatott a lépcsõn a hetedikre, az sincs meg, hogy kinyitotta-e a zárat a kulcscsomóval. Koponyájában jéghideg sötétség.
Már leszállt az éj, a környezõ épületek fölött halovány csillagok imbolyogtak az égen.
Egy tiszta téli estén a Gellért-hegyen sétáltak Verával, s Ladó hirtelen elõállt a szeszélyes ötlettel: válasszunk magunknak csillagot! Vera elnevette magát, hol a négyökrös szekér? De Ladó erõsködött, naaa, a kedvemért, válasszunk egyet, hátha szerencsét hoz! Vera vállat vont, tekintetét a csillagok mesebeli hadseregére emelte, találomra bökött az egyikre: azt… azt hogy hívják? Verának hívják, mondta Ladó, színpadias hangon. Verából ismét kiböffent a nevetés: Ladó, hová lett a humorérzéked?
Hát igen. Hová lett a vicces Ladó humorérzéke?
Énnekem meghalt az anyám, és elbasztam a dolgot Verával, ugyanazon a rohadt napon… mire viccelõdjek?
Fagypont alatti fuvallatok nyaldosták a gerincét, le kellett ülnie. Homlokát a tenyerébe mélyesztette. Szeretett volna sírni. Bõgni, öblös magánhangzókat kibocsátani a száján, súlyos könnycseppekkel áztatni az arcát. Erõlködött. Mutatóujja körmét a hüvelykje tövébe vájta, hogy fájjon.
Fájt, tetõtõl-talpig.
Sírni nem tudott.
Amikor az apja halt meg, ugyanígy kínlódott, hogy elbõgje magát. A temetésen apa legjobb barátja, Vili bácsi, fulladozva olvasta föl a gyászbeszédet, gyûrött irkalapokról, folyton elakadt, akárha nem tudná kibetûzni a saját írását, noha Ladó esküdni mert volna, hogy legalább

tízszer elpróbálta odahaza az elõszobai tükörnél. Mindez oly szívszorítón szánalmasnak tûnt, hogy Ladóból végre kiszakadt a zokogás. Annyira jól esett, hogy abba se hagyta, míg apa urnáját a temetõszolga a kõrekeszbe helyezte, s rácementezte a márványlapot. Tizenkilenc éves volt akkor.

Lehet, hogy most is csak a temetésen fogok sírni?

Az még… soká lesz… - recsegni kezdett a gyomra. Eszébe jutott: mennyi undorító bürokratikus ügyintézés vár rá, a kórházi boncosztálytól a temetõigazgatóságig.

Haza kéne telefonálnod. Zsuzsa semmit sem tud, azt sem, hogy hol vagy.

Ehelyett Verát hívta újra, ki tudja, hányadszor. Itt a százharmincegy-hatvanhat-huszonnégy, sajnos, most nem vagyunk itthon, de amint lehet, visszahívjuk! - tíz rövid pitty, egy hosszú.

Kotorászott a táskájában, kivette azt a krómozott dobozkát, melyben eredetileg a parafa üzenõtáblához vásárolt mûanyagvégû tûket tartotta. A dobozban jelenleg tizenkét darab, egyenként celofánba csavart joint lapult, Bécsben vette õket egy örménynek látszó fiatalembertõl, alkalmi áron. Vera említette egyszer: Amszterdamban kipróbálta a marihuánát, nagyon könnyûnek érezte magát tõle, igaz, reggel megijedt, amikor a tükörben észrevette, hogy a pupillája majdnem akkorára tágult, mint a szembogara, ez azonban néhány óra alatt elmúlt.

Nem ártana, ha Vera nagyon könnyûnek érezné magát velem, vélte Ladó, s arra a bizonyos, döntõ napra beszerezte a tömzsi marihuánás cigarettákat, abban a reményben, hogy együtt fogják elszívni, a szállodai szoba frissen vetett ágyán, ölelkezés elõtt, alatt, után. A *Zabriskie Point* idevágó jelenetei jártak a fejében. Tudta, hogy Vera ezt a filmet nem látta. Vera nagyon sok mindent nem látott, nem olvasott, ami Ladó szerint nélkülözhetetlen, találkozásaik alkalmával folyton könyv- és filmcímeket sorolt neki, egészen addig, míg Vera egyszer kibökte: megsemmisítő a szellemi fölényed. Ladó nem megsemmisíteni akarta Verát, hanem meg… szeretni. Vagyis… szerelemni.

Lehántotta az egyik jointról a celofánt, rágyújtott.

Nnna.

Eszébe jutott: akkor sem tölthették volna együtt a napot, ha Vera történetesen rááll, hiszen Sári mindenképp telefonált volna, hogy anyát nem képes fölébreszteni. Anyának mindig volt érzéke ahhoz, hogy azt is elrontsa, ami… hm… nélküle is épp elég szar.

Az is lehet, hogy ha anya nem nyomul az õ legboldogabb és legboldogtalanabb napjába, Ladó addig erõsködhetett volna, míg rábeszéli Verát, hogy…
Ugyan, mikor tudtad rábeszélni bármire? Jelenlétében tökéletesen elanyátlanodsz, akaratod szétporlik, s a forró gömb rátelepszik a gégédre, a tüdõdre, a szívedre.
Látod, ez a szerelem!
Ennél nagyobb érzés sohasem kell nekem!
Már a harmadik jointot szívta. Semmi hatás.
Lehet, hogy becsapott az az örmény, és semmi sincs ezekben a cigikben? Ahhoz képest, hogy nem dohányzom, sikkes mozdulatokkal csinálom… - köröket írt le a sötétségben a virító parázzsal.
Anya egyik cigarettáról gyújtott a másikra. Úgy tudott beszélni, hogy közben szivárgott a torkából a füst. Gomolygott az egész feje. Mely most élettelenül hever a fehér viaszkosvászonnal borított priccsen, száján oxigénmaszk, koponyája finoman ring a lélegeztetõgép surrogásának ritmusára, picikét lengedez a haja is. Ha ugyan még… ha le nem vették… le nem vitték… óistenem.
Vera kizárólag egészen vékony és hosszú cigarettákat szívott. Soha nem volt nála gyufa, mindig Ladó kért neki tüzet a pincértõl, s féltékenyen figyelte, amint e mozdulattal közelebb kerülhettek hozzá, mint ameddig õt engedte. Idõvel bedobott egy doboz gyufát a táskájába, hogy õ adhasson tüzet. Ám az asztal túloldaláról nem hajolhatott olyan közel, mint szerette volna.
Micsoda képtelen helyzet! itt rostokolsz az öngyilkos anyád lakásán, szívod a jointokat, arra várva, hogy végre történjék valami, mert annyira fáj, hogy Verának nem kellesz…
Reszketett, s csurgott róla a víz. Ablakot kéne nyitni.
Hirtelen úgy érezte, nem verejtékben úszik a teste, hanem vérben. Lehet, hogy megsérültem? - tapogatta önmagát, ám nem talált sebet vagy horzsolást. De mégis vér ez! - ráismert a szagára, a tapintására.
Na, és ha vér? mi van akkor? Ha vér, legyen vér! Aki ennyire szenved, vérezzen csak.
Szívta a pöttöm cigarettákat, s bosszankodott, kutya legyek, ha nem csapott be az az örmény… Marihuána talán nincs ezekben a staubokban, de szép lassan rászokom a dohányzásra… és ezért egy vagyont fizettem, schillingben! brávó, brávó, brávisszimó.

Már vörösre iszamosodott az ingem meg a nadrágom a vértõl, gondolta. Mérlegelte, gyújtson-e villanyt, hogy bizonyosságot szerezzen, de nem mozdult. Tudta, amit tudott. Mindenem csurom vér, a karórám szíjától a zoknimig, legokosabb volna, ha négykézláb elkúsznék a kádhoz, megereszteném a vizet, s ruhástul másznék bele. Akkor persze rózsaszínre festené a vizet a vér.
Amikor néhány hónapja itt találta anyát, a saját székletében heverve az elõszobában, nagy nehezen lecibálta róla a bûzlõ hálóinget, megpróbálta fölemelni az élettelennek tûnõ testet, ám elképesztõen súlyosnak bizonyult. Nem tudta, mi tévõ legyen, nem merte a lábánál vagy a karjánál fogva húzni, ahogyan a filmeken szokták, addig erõlködött, míg sikerült ölbe kapnia, igaz, ehhez föl kellett adnia azt az elképzelését, hogy ne szarozza össze a saját ruháját - alaposan összeszarozta. Befektette az anyját a kádba, megeresztette a vizet. Anya ekkor már az élet halovány jeleit mutatta, nyitott szemhéja meg-megrebbent, lélegzett is, Ladó érezte az ujjain a levegõ bágyadt áramlását a cserepes ajkaknál.
Nem tudta elszakítani a tekintetét az anyja nemi szerveirõl. Szegényke… milyen keveset használhatta ezeket… istenem… - a kád közben lassacskán megtelt. A víz mintha rozsdás csövekbõl érkezett volna, barnán kavargott anya teste körül.
Ilyen volna most köröttem is, csak rózsaszín. Eh… le van szarva. Vera világító fehér bőrétől viszont talán tejjé válna a víz. Esetleg fehérborrá. E mutatvány állítólag Jézus Krisztusnak is sikerült, anélkül hogy belefeküdt volna. Nem lenne rossz borban fürdőzni. Vagy pezsgőben. Illetve most - stílusosan - piros pezsgőben.
Piros pezsgõ, rózsaszín mámor.
Anya meghalt, és úgy félek, hogy én vagyok a hibás. Napok óta ígérgettem neki, hogy felugrom, de mindig közbejött valami. Már késõ. Õt már soha többé nem találom itthon.
Nincsen apám, sem anyám, se bölcsőm, se szemfedőm… valami kimaradt. Se izé… se szeretőm… ó… White Lady… miért nem nyitsz be az ajtón? Háromig számolok, és akkor…
Egy.
Kettõ.
Három…………
Reszketõ tenyerét végighúzta nedves - véres - hajcsomóin. Óanyám.

Testén lángol a forró vérfolyam, s a körmére ég az utolsó joint. Mind elszívtam, hol vannak a látomások? az érzéki csalódások? a vadállati színekben pompázó világ? a megkönnyebbülés? mi a franc lesz már?
Majd én megmondom neked, hogy mi lesz. Istentelen szenvedés lesz, ajkak sebesre harapása, ujjkörmök mentén a bőr leszaggatása, fogaknak csikorgatása! - mindezt el is végezte. Hadd fájjon, a büdös kurva anyját! - a testén egyre szilajabb örvényeket vetett a forró vérfolyam.
Avagy elvérezni, ez a bökkenõ.
Anya ezen már túllehet, bár õ nem elvérzett, hanem… nyilván elfulladt. A rengeteg altató süket álomba merevítette az agyát, az idegrendszerét, a gyomrát, a tüdejét, a szívét, mindenét.
Alszik… a labda meg a síp… meg a… kirándulás…
Ladó orra elõtt egy ideje szikrák pattogtak, azt hitte, túlságosan fáradt a szeme, lehunyta, ám a fényparazsak akkor is ott röpködtek, megannyi fölbolydult szentjánosbogárként, immár olyan sokan, hogy kivilágították a szobát. Nagyon praktikus… energiakímélõ megoldás! - tûnõdött, miként állandósíthatná e szikrázást. Ám a fényben már Vera hajkoronája lobogott, az õ mosolya derengett.
Istenem, ha legalább egyszer, egyetlen egyszer láthattam volna meztelenül, ha képzelgés helyett dédelgethetném az emléket: hogyan fest a két fitos keble, miként kanyarodik a csípeje, milyen a válla íve, a combja hajlata, az ágyéka selyme… - mindehelyett az anyja pucér testrészeit látta, ebben a sorrendben, s hirtelen rádöbbent, hogy ő ezt képtelen elviselni.
Szegény anya… nem csoda, ha elege lett az életbõl, õneki az utóbbi években mi jutott? csalódnia kellett a gyerekeiben, a férfiakban, a barátnõiben, az unokáiban, a menyében, a vejében, a nyugdíjfolyósító intézetben, a ház közös képviselõjében, a sarki hentesben, a körzeti orvosban, a doktor Bartosik Gizellában, a diliházi ápolókban, mindenkiben…
Indult a fürdõszobába, négykézláb. A vérnyomokat majd eltüntetem késõbb… ha ugyan… egyáltalán…
Fölegyenesedett, megnézte magát a tükrös ajtajú pipereszekrényben, a szikrapattogás fényében, látta, csakugyan vérben úszik az arca, kissé megszédült, a szekrénykének támaszkodott, mire az föltárult. Az alsó rekeszben hatalmas adag gyógyszer, újságpapírból készített stanicliben: nyugtatók, altatók, antidepresszánsok, vérnyomásnövelõk.

Ladó már tudta, mit kell tennie. Õneki a maga részérõl elég volt, köszöni, elég! - kiszórta a tablettákat az üvegpolcra, s nekilátott, hogy bekapdoválja a színehagyott, enyhe dohszagot árasztó pirulákat, kettesével-hármasával, ahogyan a kezébe akadt, az anyja halványkék fogmosópoharából kortyintva rá langyos vizet. Nehezen tudta elhinni, hogy valaha is végez e mennyiséggel, de szorgalma meghozta gyümölcsét, csak a fehér porszemcsék maradtak az üveglapon. Akkor aztán kiszakadt belőle egy mély sóhaj, mint aki a jól végzett munkát nyugtázza. Befeküdt a kádba. Akár a Buci bácsi annak idején.
Senki sem törheti rád az ajtót: Sári még a kórházban, Zsuzsának nem juthat eszébe, hogy idejöttél. Nyugodjál békében.
Marad, mi volt, a puszta lég.
Eloszlik, mint a buborék.
Ennyi.
Vége.
Kész.

- - - - - -

Író ilyet nem bír kitalálni, gondolta Ladó, amikor arra révedt, hogy a homlokát valami kemény, hûvös tárgy nyomja, de nagyon. A szikrapattogás még nem maradt abba, s már zajjal is járt, apró hörgésekkel.
Idõvel kiderült: e hörgéseket õ hallatja, õ, a vicces Ladó, a kemény, hûvös tárgy pedig a vécékagyló, mely kissé mozog a helyén - hónapok óta ígérgeti az anyjának, hogy pótolja körben a széttöredezett cementezést.
Hányta kifelé a nyugtatókat, az altatókat, az antidepresszánsokat, a vérnyomásnövelõket, s ki tudja, mi mást, kettesével-hármasával, ahogyan beszedte. Ölelte a vécékagyló porcelánderekát, jól esett, hogy olyan hûvös a tapintása. Te vagy a legjobb barátom, te vécékagyló, meglátod, hamarosan tényleg körbecementezlek. Ha megérjük.
A pirulák eredeti formájukat őrizve kerültek elő Ladóból, épp csak egy picit fölpuhulva. Újra meg újra lehúzta, élvezte a látványt, amint a szürkés-sárga gyógyszerpépet elsodorja a tiszta víz rohama. Se barnaság, se véresség.
Anya miért nem hányta ki, nagyjából ugyanezeket a gyógyszereket?
Szerencse.

Balszerencse.
Vöhhh… - öklendezett.
Két roham közti szünetben a homlokát a vécékagylóra fektette. Lihegett. Eszébe ötlött az amerikai szleng kifejezés, mellyel a hányást írják körül a tizenévesek: *Talking to Ralph on the big White Phone.* Beszélgetni Ralph-fal a nagy fehér telefonon. Okádta tovább a magáét a nagy fehér telefonba, és nem érdekelte, hogy mit hall meg ebből Ralph, hanem csak az, mit szólna ehhez a Nagy Fehér Asszony.
A halálnak van humorérzéke. Némi stílusérzéke is - nem engedte meg magának azt a pimaszságot, hogy ugyanazon a napon (sõt tán ugyanabban az órában) vigye magával az öngyilkos anyát s öngyilkos fiát. Pedig lehetett volna dupla temetés… Egyet fizet, kettõt kap, gondolta a vicces Ladó, mert nemcsak a halálnak, neki is volt humorérzéke.
Elvigyorodott, ám a következõ roham újra a nagy fehér telefonra kényszerítette. Egész teste remegett az okádás kemény görcsében.
Még nem volt rá ideje, hogy megrémüljön.
Elborzadjon.
Kétségbeessen.

az apja faszát az összes ápolónõnek, mi a szájbakúrt úristennek vacakolnak annyit, ha egyszer nyomom a csengõt, jöjjenek ide, méghozzá futólépésben, intézkedjél, lacika, mondd meg nekik, hogy ki vagy te, és mondd meg, hogy én az anyád vagyok, ennek megfelelõen bánjanak velem, különben panaszt teszek, a képükbe mászok

nem mûködik ez a szar, hiába nyomom a gombot, semmi se történik, valaki cserélje már ki a lepedõmet, nem, lacikám, te inkább ne nyúlj hozzá, abból a világon semmi jó nem származik, ha te cseréled ki, akkor ráncos marad, és tele leszek felfekvésekkel, mert ez a sok balfasz doktor nem engedi, hogy fölkeljek, mi lesz már?! tetves kurvák, mozduljatok meg, a fületeken ültök? pont az a dagadék nõvér az ügyeletes, akinek beszélhet az ember, föl nem emelné a püffedt valagát, hányadék egy nõ, pfúj

ugyan, édes lacikám, mirõl beszélsz, hogyhogy szerencsém van, nekem még soha életemben nem volt szerencsém, most sincs, mi a lófaszt keresek itt ebben a rohadt intézetben, minek dugtál be ide, te szemétláda! ezt érdemlem én? aki az egész életemet rád áldoztam, meg arra a tehén nõvéredre, volt pofátok bedugni engemet egy ilyen trágya helyre, azt hiszitek, ittmaradok? én? itt? ahol két napja nem hajlandók kicserélni a hugyos lepedõmet, a végén még tüdõgyulladást kapok, de följelentem én ezt az egész tetves bagázst, ne félj, elmegyek a doktor szalma ervinhez, a legfõbb ügyészhez, aki az apukádnak olyan jó barátja volt, hogy mindig kereste a társaságát, még akkor is, amikor az én bandikám már a nyomdagépellátóban dolgozott, sztahanovista marósként, ott kellett hagynia a jó kis helyét a rajk-per miatt

a szalma ervin ötvenhat után is mindig agitálta az apukádat, hogy vállaljon jogászi munkát õnála a legfõbb ügyészségen, de az én szerencsétlen férjemnek esze ágában se volt, ragaszkodott a marógéphez a barom, mindig azt mondta, soha többé nem megy olyan állásba, amihez önéletrajzot kell írnia

hogyhogy nem a doktor szalma ervin a legfõbb ügyész? ne akarj engem átverni, pontosan tudom, hogy õ a legfõbb ügyész, honnan veszed, hogy leváltották, dehogy váltották le, ezt csak azért mondod, mert félsz, hogy botrányt csinálok, pedig hiába minden, én nem vagyok köteles eltûrni, hogy

így bánjanak velem a tulajdon gyerekeim, nincs semmi ok arra, hogy ebben az intézetben tartsatok engem, a sok hülye közt, nézd meg, egy sincs magánál, csak nyöszörögnek, mint a seggbelõtt kutyák, megjegyzem, némelyik pont úgy is néz ki, hé, cserélje már ki valamelyik hülye trampli a lepedõmet, míg a modoromnál vagyok
ne zagyválj nekem össze hetet-havat, édes fiam, szó sincs arról, hogy átcsapott volna a depresszió a túlfutásba, soha ilyen jól nem éreztem még magamat, leszámítva hogy itt fekszem a pisában, mert te képtelen vagy elintézni, hogy kicseréljék a lepedõmet, hívjad ide azt a hájpacnit, adjál neki egy százast, meglátod, rákap, mint gyöngytyúk a takonyra, hogyhogy adtál? dehogy adtál, nem is találkoztál még vele, hiszen csak most jöttél! minek hazudsz a pofámba, édes lacikám, sajnálod rámkölteni azt a kis pénzt? ne félj, elfogadják, ezek nem szégyenlősek, sok bunkó parasztlány, mit csitítasz, asszed, nem tudják magukról, hogy parasztlányok? nincs abban semmi szégyellnivaló, én is csak egy egyszerű bolsi asszony vagyok, egy munkásasszony a sok közül, ne vágj közbe, bazd meg, ha én azt mondom, bolsi asszony vagyok, akkor az vagyok, és kész! én mindig hittem a szociálizmusban meg az egyenlőségben, és attól, hogy nem iratkoztam be a pártba, még lehettem bolsi, kizárólag a hülye apád miatt nem iratkoztam be a pártba, mert ő körömszakadtáig ellenezte, azok után, hogy a rajk-per miatt annyira megégette magát, pedig nem tudjuk, hogy végeredményben kémkedett-e a rajk, és azért azt senki ne mondja nekem, hogy ez a mostani a jó világ, amikor a hozzám hasonló szegény nyögdíjas özvegyasszonyok éhendöglenek, maradj má, nem sírok vissza semmit, de a tények kemény dolgok, édes lacikám, ideje, hogy megtanuljad, igenis, egyszerű bolsi asszony vagyok, nem szégyellem, egy nyögdíjas özvegyasszony, akinek vén fejjel meg kellett érnie, hogy a hülye fia bedugta ebbe az ocsmány intézetbe, ahol zsírcafatos nyáriszalámit adnak reggelire egy szelet szikkadt kenyérrel! ki tudja megenni a zsírcafatos nyáriszalámit? én nem, a gondolatától is öklendeznem kell, eeeeeeee-öööööööö
mit sugdosol, nem értem, beszéljél normálisan, milyen gyógyszereket? én nem vettem be semmiféle altatókat, azt te csak szeretnéd, ha megszabadulhatnál tőlem, eszem ágában sincs meghalni, istenien érzem magam, pont azért ragaszkodom hozzá, hogy kieresszenek innét, méghozzá most rögtön, hol a ruhám? hol a büdös francban vannak a gönceim? hová tették ezek a paraszt kurvák? hé!!! ne pisszegj rám, te rohadt kölyök, honnan veszed magadnak a bátorságot? szájbaváglak, ha így folytatod! mit

merészelsz? elfelejted, hogy ki vagyok én? én az anyád vagyok! ne magyarázzál te énnekem az egészségi állapotomról, lófaszt vagyok gyönge, mért kéne lábadoznom? ne baszogassál már, lacika
hagyjál nekem békét, úgy beszélek, ahogy kedvem tartja, kinõttem az óvodáskorból! az a te legfõbb szórakozásod, hogy engem leintsél, ha nem tetszik a hanghordozásom, elmehetsz az ótvaros francba, lacika, asszed, érdekel engem, hogy bejössz-e látogatni, ha egyszer annyi eszed sincs, hogy hozzál egy kis narancslét, dehogy hoztál, ha hoztál volna, akkor itt lenne, ahhoz már te is elég öreg vagy, hogy tudd: nincsenek csodák, soha nem is voltak, soha nem is lesznek, talán nincs pénzed rá, hogy vegyél az anyádnak egy kis üdítőitalt? mert ha nincs, szóljál bátran, adok én! ez? ez nem narancsital, hanem mandarinlé, és ezt a két flakont még a múltkor raktad ide! az eszed tokja, dehogy keverem össze a napokat, okosabb volna, ha nem vitatkoznál, hanem tennéd, amire kérlek, te tökfej
jól van, csak beslattyogott ez a bamba tehén is, igazán itt az ideje, hogy egy kicsit fogyózzál, sárikám, vedd már észre, hogy rád se lehet nézni, minek vonszoltad ide a két fiadat, dehogy vagyok én kíváncsi rájuk, épp most és épp itt, ebben a tetves intézetben, nekem különben is terhemre vannak a gyerekek, idegesítenek, nyugalmat akarok és csöndet, vagyis sört, búzát békességet, mert a bor sose volt az esetem, egy jó pohár kőbányai, az kell az emésztésnek, de hát ezek itt nem adnak sört, semmit sem adnak, ugorj ki a sarki kocsmába lacika, hozzál hamar két üveg kőbányai világost, a retikülömben találod a pénztárcát, adhatsz egy-két forint borravalót, ha elég hideg a sörük, mondd meg, hogy a legjobbikból adjanak, mert betegnek lesz, hehehe
most aztán már tényleg cserélje ki valaki a pisás lepedõmet, mert vége a béketûrésemnek! ugyan, lacika, dehogy száraz, én fekszem itt a lucsokban, nem te, miért akarsz örökké vitatkozni, ha én azt mondom, hogy pisás, akkor pisás, na ja, ha te inkább hiszel ezeknek a paraszt kurváknak, mint a tulajdon édesanyádnak, pusztán azért, mert ez a mitesszeres ribanc lusta, hogy dolgozzon, s inkább hazudozik
dehogy adtak egy órával ezelõtt tisztát, szó sincs róla, jaj, istenem, hogyhogy megtapintottad, ne kábítsál, és amíg te a lepedõmet tapogattad, én hol voltam? érzem, hogy minden csurom vizelet, a szaga marja az orrom, na jó, add csak ide a kezed, ugye, hogy igazam van? ugye? lófaszt, ne szórakozzál, hogyhogy csont száraz? miért hazudsz a pofámba ilyen rezzenéstelen arccal? úgyis tudom, hogy viccelsz, de én nem vagyok tréfás

kedvemben, ha téged kényszerítenének arra, hogy belefeküdj a saját levedbe, neked se volna kedved humorizálni

egyáltalán, eriggyetek már innen a jóbüdös francba, takaroggyatok, ne is lássalak benneteket, ha annyit se bírtok elintézni, hogy az anyátok ágyneműjét kicseréljék, dehogy hallucinálok, szó sincs róla, ennek a világon semmi köze a rohadt katéterhez, azt hiszitek, nem jöttem rá, hogy míg én gyanútlanul aludtam, bedugtatok engem ebbe a nyomorult zárt osztályba, vagy szeretetkórházba, vagy aggok házába, bánom is én

haza akarok menni, de persze a lakásomat nyilván orvul eladtátok, szóval, nem adtátok el? biztos még senki se kínált érte annyit, amennyit ti akartok kapni, mindig pénzéhesek voltatok, bár tudnám, kitől örököltétek, apukátokkal mi ketten sose törődtünk a pénzzel, az is igaz, hogy sose volt nekünk, minket más érdekelt, főleg engem, mer az én szerencsétlen bandikám az utolsó tíz évben nagyjából már semmi iránt nem érdeklődött, én viszont mindig szerettem volna színházba járni, meghallgatni egy-egy szép koncertet a margitszigeti szabadtéri színpadon, egy bétóven ötödiket ferencsikkel, ta-ta-ta-tamm, hát, eztővele sajnos nem lehetett

azt hiszitek, most már itt fogok megrohadni élve a többi szerencsétlennel együtt, akiket szintén bezsuppoltak ide a gyerekeik? én nem hagyom ám annyiban! ügyvédhez fordulok! annyi joga azért van egy embernek, egy anyának, hogy eldöntse, hajlandó-e bevonulni az aggok házába vagy sem, lófaszt, nincs itt semmi félreértés, engem nem csaptok be, egy kórház nem így néz ki, tudom, amit tudok, két hülye, azt hiszitek, nektek mindent szabad

halló! doktor úr, jöjjön csak ide, tessék, mondja meg, miféle aggok menhelye ez itten? nem hallom! mi az, hogy balbel? ja, baleseti belosztály, na jó, ne tessék velem viccelni, engem nem ért semmiféle baleset, és az egyetlen belügyi problémám csak az, hogy a hájpacedli nővér nem hajlandó kicserélni az összehugyozott lepedőmet

haggyuk ezt az óhéber dumát, én egy csöppet se vagyok nyugtalan, ellenben unom a banánt, ki akarok menni innen, nem hiszem, hogy bárkinek joga van bezárni engemet egy ilyen tetves szeretetkórházba, jó hülye név az hogy szeretetkórház, nincs szó semmiféle szeretetről, a fiatalok egyszerűen bebörtönzik az öregeket, mert hálátlanok, azt hiszik, ők örökké fiatalok maradnak, nagyon gennyes módszer ez, doktor úr, maguk is lesznek öregek, nem is olyan sokára, önnek például már szinte semmi haja sincsen, nem mintha ez számítana, az számít, hogy utasítsa a trampli nővéreket, adják

vissza a ruhám, megyek haza, miért ne mehetnék? a saját felelősségemre! hogyhogy nincs saját felelősségem? hogyhogy jelenleg? milyen állapotomban? elég a csűrcsavarokból, doktor, mostan már ki van törve a demokrácia, elmúltak azok az idők, amikor még büntetlenül lehetett hatalmaskodni az emberekkel, én ugyan akkoriban se tűrtem el, én mindig megmondtam a magamét

ne röhögtessen, drága doktorkám, azt hiszi, ezzel rámijeszt? aláírom én a világ összes papírját, ha kell, hozhatja máris, aláírom, bármit aláírok, fogd be a pofád, lacika, ott azért még nem tartunk, hogy te döntsed el, mit írhatok alá, nem a gyámom vagy, hanem a fiam, doktor úr, maga ebbe végképp ne ugasson bele, örüljön, ha nem jelentem föl, amiért ilyen állapotok uralkodnak ebben az egészségügyi intézményben, ha baleseti belosztály, ha nem

hogyha nem ön a felelõs, akkor kicsoda? jó, akkor, küldje ide az igazgató fõorvost! már miért ne küldhetné? egy az, hogy nem szombat van, hanem szerda, és az egészségügyben ez különben se számít, ha dolog van, akkor egy orvos köteles azonnal megjelenni a színen, ezt parancsolja az esküje, amirõl még az igazgató fõorvosnak sem szabad elfeledkeznie, tessék azonnal fölhívni, és megmondani, hogy én hívatom, özvegy doktor maros andorné, jól teszi, ha siet, az én férjem nem volt akárki, megvannak a kapcsolataim, kezdve ott, hogy minekünk közeli családi barátunk a legfelsõ ügyész, és a legfõbb bíróságon is sok az ismerõsünk, mi az, hogy fordítva? fog be azt a lepcses szád, lacika, ha én beszélek! intézkedjék, doktor, méghozzá haladéktalanul! távozhat

ne bõgj már, sárika, mi az istennek bõgsz, na és, ha megsértõdött, nem akarok feleségül menni hozzá, azt akarom, hogy állítsa ki a retkes papírokat és engedjen szabadon, a világon semmi keresnivalóm nincs ebben a koszos intézetben, eszem ágában sincs itt pazarolni a drága idõmet pusztán azért, mert a két önzõ gyerekem úgy döntött, hogy elegük van belõlem, vigasztalódjatok, véreim, nekem is elegem van belõletek, az a legokosabb, ha nem zavarjuk egymás köreit, húzzátok el a mocskos formátokat, eleget idegesítettetek, látom, nem akarjátok helyrehozni a hibátokat, nem segítetek abban, hogy kikerülhessek innét, semmi baj, megoldom nélkületek, isten pá, tűnnyetek a náthásba, futólépésben

ha nem, hát nem

lacika, addig is megkérlek egy szívességre, kimész az elõcsarnokba, állítólag van ott egy telefonfülke, felhívod nekem a doktor bartosik gizellát,

tájékoztatod, hogy bedugtatok ide, azt akarom, hogy õ hívja föl ennek a rémes helynek az igazgató fõorvosát, mondja meg, hogy õ a kezelõorvosom, mesélje el, hogy mániás depresszió meg minden, vállaljon értem garanciát, akkor biztosan haptákba vágja magát az itteni igazgató fõorvos, hagyd már ezt, lacika, a doktor bartosik gizella nagy név, õt mindenki ismeri, mindenki tiszteli, te vagy az egyetlen kivétel, és amilyen sok jót tett õ már énvelem, most is egészen biztosan segít, elintézi, hogy azonnal engeggyenek haza

mit értesz te az én betegségemhez, te fafej, dehogy kerültem át a felsõ szakaszba, hiszen amikor én fönt vagyok, akkor rohangászok összevissza, mint pók a falon, most meg fekszem ebben az iszamosra pisált ágyban, infúzióval a karomban, katéterrel a picsámban, szerintem felülni se bírok ezekkel a csövekkel, nemhogy rohangászni

kíváncsi volnék, mi a szart csurgat a vérembe ez a lódoktor, nyilván nyugtatót, majd leragad a szemem, biztosan brómot kapok, hogy ne ugráljak, vegyem tudomásul a helyzetet, törõdjek bele, hogy a drágalátos gyerekeim bedugtak ebbe a menhelybe, ne bõgj, sárika, akkor bõgtél volna amikor kifõztétek ezt az aljasságot, de én most hazamegyek, és ha a lakásomban bármit másképp találok mint ahogyan volt, akkor megnézhetitek magatokat, különös tekintettel a három takarékbetétkönyvemre, melyekben összesen kétszáztizennyolcezer forint van, szívesen nektek adtam volna önként, ha kéritek, ha szóltok, hogy szükségetek van rá, emiatt fölösleges volt engem behozatnotok ide

jaj, lacikám, te inkább ne szarjál a pénzre, a pénz ugyan nem boldogít, de mindig mindenkinek nagyon jól jön, csak azt nem értem, mi a lófasznak vagytok ennyire türelmetlenek, idõvel úgyis a tiétek lesz mindenem, a pénzem, a lakásom, meg az a pár bútordarabom, ami még megmaradt, amikor beköltöztettetek a rajk laci utcába, tudom, hogy jelenleg ismét pannónia utca, nekem édesmindegy

szegény jó bandikám állati nagy bajban volna, ha élne, sose tudta megjegyezni az utcaneveket, mellesleg az emberneveket sem, gyakran elõfordult, hogy mindjárt az elején félreértette, aztán évekbe telt, mire az agya bevette a helyes változatot, rubányi fõmérnökrõl például nagyjából végig azt gondolta, hogy murányi fõmérnök, ha nagynéha betelefonált az irodába, gyakran lemurányizta, rubányi nem sértõdött meg, ha ráismert az én bandikám hangjára, úgy mutatkozott be: itt a murányi fõmérnök! - volt

humorérzéke, az kétségtelen, szegény bandikámnak is volt, amikor összeismerkedtünk, de fokozatosan elvesztette
sokat szenvedtem én emiatt, mert nekem a tréfa, a vidámság mindennél többet ér, viszont minél inkább verte az élet, bandikám annál ritkábban volt a humoránál, elkomorodott és megsavanyodott, hiába erõlködtem, a végén már ott tartottunk, hogy jóformán szót sem váltottunk egymással, én persze váltottam volna vele, ám õ egyre ritkábban kívánt leereszkedni hozzám, ez nagyjából ötventõl így ment, egészen a haláláig, úristen, mennyi sok év, süket csöndben
persze, szenvedett õ is eleget, a lábai annyira elvisszeresedtek, hogy nem bírta az álldogálást, ott kellett hagynia a nyomdagépellátót, ötvenkilencben már elhelyezkedhetett a végzettségének megfelelõen, marósból jogügyi elõadóvá lépett elõ, az újpesti bõrgyárban kapott állást, de kezdõként, úgy kezelték, mintha most került volna ki az egyetemrõl, ezt nagyon megalázónak érezte, esténként tanulnia kellett, hogy letehesse a szakvizsgát, akkoriban már végképp nem beszélt velem, ült a hallban az asztalnál, s a plafonra függesztett szemmel magolt, némán járt a szája, ez jutott nekem, aztán letette a szakvizsgákat, kinevezték a jogügyi osztály majd fõosztály vezetõjének, kisiklott élete tehát többé-kevésbé visszazökkent a normál kerékvágásba, reméltem, ettõl föltámad az életkedve is, de egy nagy büdös lófaszt
apátok hazabuszozott az újpesti bõrgyárból, leült a sarokba, és egész este verseket olvasott, görögül és latinul, ha hozzá szóltam, nem válaszolt, sose tudtam eldönteni, tényleg nem hallja, vagy csak úgy tesz, ha megráztam a vállát, hogy figyeljen végre rám, mindig bocsánatot kérõn mosolygott, s azt mondta: ne haragudj, nagyon elmerültem a költészet vizében! - micsoda baromság, egyrészt mi köze a költészetnek a vízhez, ugyebár, másrészt mi a francnak kell újra elolvasni azokat a verseket, amiket egyszer már olvasott? talán elfelejtette? - ezt sose sikerült tisztáznom, ha szóvátettem, az én bandikám csak csóválta a fejét, s elnézően mosolygott, ővele még veszekedni se lehetett, nem csoda, ha folyton kihozott a sodromból
a hülye fiam pont ugyanúgy csóválja a fejét s ugyanolyan elnézõen mosolyog, apja fia, addig agitáltam, hogy menjen innét, míg a végén valóban elhúzta a csíkot, sárikám kicsivel tovább maradt, pedig a két lánya már nagyon nyûgösködött, de amikor kiküldte õket a folyosóra, s megint sustorogni kezdte a fülembe, hogy miért csináltam én ezt õvele meg a lacikával? hogy tehettem ilyet? - elvesztettem a türelmem, ordítani

kezdtem, hogy zengett az egész kórterem: az istenfádat, mit csináltam én? semmit sem csináltam! és ha arra sem vagy képes, hogy kivigyél innen, akkor szarok rád! sõt fosok rád, drága sárikám! - erre megint bõgni kezdett, s zokogva el
jaj, de utálom a nagyjeleneteit ennek a hiszterikának
ezek az én drágalátos gyerekeim valami nagy-nagy félreértésben vannak, csak azt nem értem, miért titokzatoskodnak, miért nem mondják meg egyenesen a szemembe, mi nyomja a bögyüket? szerintük csináltam magammal valamit, valami végzeteset, amit nem lett volna szabad, s amivel őket nehéz helyzetbe hoztam! - bár tudnám, miről beszélnek
mi a faszt akarnak tõlem? nna, és tegyük föl, hogy tényleg csináltam volna valamit, ami õnekik nem tetszik, bár el se tudom képzelni, hogy mi olyat tehettem volna, ami õrájuk tartozna, mindegy, tegyük föl, hogy elkövettem valami titokzatos vétket, muszáj azért mindjárt bedugni engem egy ilyen retkes intézménybe, ráadásul éjnek évadján, amikor mélyen alszom, hogy ne vegyem észre, itt térjek magamhoz, ezen a szivacsosra pisált matracon, a nyikorgó kórházi vaságyon, adja az isten, hogy egy szép napon ne kerüljenek ilyen helyzetbe, őket a gyerekeik soha ne deportálják menhelyre vagy aggok házába
minek oltják el a villanyokat fényes nappal? bolondok ezek? és miért nem süt be ide a nap? úgy látszik, direkt elsötétítik az ablakokat, mire jó ez? nem fényérzékeny fotópapírok fekszenek a nyikorgó vaságyakon, hanem szerencsétlen átvert emberek, a napocska mindenkinek jót tenne
micsoda bûz van itt, fogadok, hogy ennek a spinének itt mellettem frankón rohad a bele, miért teszik az ilyet emberek közé? vagy ha már muszáj, legalább engedjenek be egy kis levegõt
folyton hülye régi slágerok járnak a fejemben, és ha egy ilyen dallam beleeszi magát az agyamba, képtelen vagyok szabadulni tõle, most az megy odabenn, hogy reszket a hold a tóó vizén, színezüst hártyát izél a fény, ööö, micsinál? színezüst hártyát képez a fény? á, inkább: színezüst hártyát szitál a fény, á nem, színezüst hártyát pisál a fény, ez legalább illik a jelenlegi helyzetemhez
horkolnak ezek a vén ramaty spinék a színezüst hártya helyett a szarszagú félhomályban, nem lehet aludni, meg kell zavarodni, mit fogok csinálni itt reggelig? ha már egyszer brómoznak, miért nem hat végre, kérdem én? hiába csöngetek a trampli éjjeles ápolónõnek, le se szarja, el se tudom képzelni, hogyan bírom ki itt az éjszakát, a két rohadék gyerekem

megzavarodott, azt hiszik, büntetlenül tehetik ezt velem, nyilván lefizették ezeket a fehérköpenyes fasisztákat, hogy nyújtsanak segédkezet emberi jogaim lábbal tiprásához
miért vágott annyira gyászos pofát az én lacikám meg az én sárikám? örvendezniük kéne, sikerült a tervük, bedugtak ide, nem baj, én az õ boldogságukat már holnap elrontom, amikor távozom innét, csupáncsak azért nem most rögtön, mert olyan gyönge vagyok, mint a gólyafos a levegõben, ja nem, az nem gyönge, hanem szálldos, mindegy, alukálok egyet, majd holnap, reggeli után elhagyom e kies helyet, de ha megint azt az ócska kórházi szalámit adják, akkor reggeli helyett hagyom el e helyet, hihi
azért a doktor bartosik gizella is megérkezhetne már, hányszor üzenjek neki? nem biztos, hogy lacika fölhívta, a hülye fiam nem szereti azokat az embereket, akiket én szeretek, és nincs kivétel, sajátmagát sem szereti, mondogatja örökké, nehéz felfogni, hogy egy ilyen sikeres ember mit nem szeret sajátmagán, mert az ugye más bicikli, hogy én, a szerencsétlen nyögdíjas öregasszony, undorodom magamtól, amikor a depresszióval lent vagyok, az igazsághoz tartozik, hogy olyankor mindentől és mindenkitől undorodom, nemcsak önmagamtól, míg viszont amikor elindulok fölfelé, fokozatosan megtelik a szívem szeretettel, és aztán túlcsordul, bámm, kezdődik minden elölről, ebbe is belefárad az ember
az én lacikám mindig mindent jobban tud! honnét veszi, hogy én most fönt vagyok, amikor tegnap reggel még õ is azt mondta a telefonban: hallom a hangodon, nagyon lent vagy, mikor ettél utoljára? - arra volt esze, hogy lebasszon, amiért nem táplálkozom rendesen, de nem vette magának a fáradságot, hogy áthozzon valami fincsit, pedig pontosan tudja, hogy amikor lent vagyok, az is nehezemre esik, hogy kikászálódjak az ágyból, következésképp nem vásárolok be, olyan a jégszekrényem, mint a szahara, nem olyan meleg, olyan üres
ha netalántán mégis rászánom magam, hogy egyek egy falatot, kinyitok egy konzervet, de a magyar konzervipar csupa súlyos kajával kedveskedik a magamfajta nyögdíjasoknak, ami olcsó, az nehezen emészthetõ, babcsuszpájz kolbászdarabokkal, lencsefõzelék mócsinggal, sárgaborsó fasirttal, sólet keménytojással, ezeket azután menetrendszerűen kihányom, erről a gyerekeim nem tudnak, ők csak az iránt érdeklődnek, ettem-e, azt sose kérdik, hánytam-e
a rohadék bélosz is rútul cserbenhagyott, tette nekem a szépet tiszta erõbõl, aztán nevetséges féltékenységi jeleneteket rendezett, de amikor a

legnagyobb szükségem lett volna rá, eltûnt, mint a kámfor, még a lakáskulcsot sem küldte vissza, atyavilág, mekkora hisztit csapott az én lacikám, amikor megtudta, hogy adtam a bélosznak egy lakáskulcsot, elmondott mindennek, épp csak hogy nem büdös kurvázott le, megjósolta, hogy a bélosz ki fog fosztani, rámtör éjszaka, amikor alszom, elviszi a vaskazettát a takarékbetétkönyvekkel és az ékszerekkel, már amennyi abból megmaradt, mert folyamatosan veszegetem kifele a pénzt és adogatom elfele az ékszereket, valamiből ki kell pótolnom a nyögdíjamat, ha kedvem szottyan egy kis dorbézolásra
hörög ez a szerencsétlen öreg spinkó az ablak melletti ágyon, ahelyett hogy méltányolná, hogy azt az ágyat kapta, ott biztosan jobb a levegő, mint itt, annak ellenére, hogy az ablakot becsukták és elsötétítették a fehérköpenyes fasiszták nőnemű segédei, mérget vennék rá, hogy ez a spiné haldoklik, újra meg újra fölébreszti a kórterem mind a tizenkét lakóját, illetve csak tizenegyet, mert ő maga a tizenkettedik, ő nyilván eleve ébren van, kizárt, hogy álmában hörögne ilyen vészterhesen, ennek már nem lehet túl sok hátra, becsöngetem az éjjeles nővért, csináljanak vele valamit
becsöngetném, ha figyelne valaki a csöngetésre, illetve ha egyáltalán működne ez a szar, szerintem az ügyeletes nővérke az ügyeletes orvosi szobában múlatja az időt, az ügyeletes orvos nyilván kúrogatja ezeket a ribancokat, miért ne kúrogatná? e szempontból talán a fehérköpenyes fasiszta is ember
nagyon meg tudom én érteni az ilyesmit, ha az emberre *rájön,* akkor rajta van, és nincs mit tenni, *azt* akarja, mindig, mindenáron, pont így jártam én a rohadék bélosszal, a különbség csak annyi, hogy az én koromban ez már több mint illetlenség, egyetlen barátnőmnek sincs krapekja, szexuális élet helyett örökké ötyéznek, állandóan feketében járnak, és rettentően sajnálják magukat, sokszor én is sajnálom magam, de amikor a bélosz fölbukkant az életemben, habozás nélkül belevetettem magam ebbe a dologba, rögtön tudattam mindenkivel, akit illet, hogy férjhez mentem óne papír, így mondtam, igen, lacikámnak háromszor kellett elismételnem, mire fölfogta, sárikám hagyományaihoz híven rögtön sírvafakadt, ja-ha-haj, anyu, ho-ho-hogy tehettél ilyet? - bőgte kétségbeesetten, alig tudtam megvigasztalni, mire ez a nemzeti gyász? nem loptam, nem csaltam, nem raboltam, kinek ártok azzal, ha végre egy kicsit jólérzem magam, mert találkoztam egy férfival, aki az én bandikámra emlékeztet, a harminc évvel ezelőtti bandikámra, ugyanolyan feszes, katonás a modora, és a teste is, nincsenek

rajta fölösleges zsírpárnák, nem úgy, mint az enyémen, valamiféle isteni kegyelem folytán azokat a bélosz észre se veszi, ő gyönyörűnek lát, nemcsoda, ha elvesztem a fejem

mégse kellett volna rögtön közhírré tennem, hogy férjhez mentem óne papír, gondolnom kellett volna arra, hogy esetleg ez a kapcsolat épp olyan gyorsan kihuny, ahogy fellángolt, akkor aztán magyarázhattam mindenkinek égő pofával, hogy a férjhez-mentem-óne-papír már nem érvényes, felejtsék el, ahogyan én is megpróbáltam elfelejteni, csakhogy az én ismerőseim nem felejtenek olyan könnyen, világossá vált, hogy totál hülyét csináltam magamból, lacika hozzáfűzte: már megint

az ötven alattiak nem tudják, milyen az, amikor az ember úgy érzi, most van ez énnekem legeslegutoljára, fogalmuk sincs erről, nekem se volt, míg a sportuszodában meg nem szólított a bélosz

rohad az idõ-õ-õõ-õ-õõõ, elmúlik a nyár, évek múlnak eeel

megállítanám, de nem lehet

jönnek a búúús, álmodozóóó, hûvös éjszakák

megszólított az az izmos, mokány férfi, hogy kölcsönöznék-e neki egy kis napolajat, mert otthon felejtette a magáét, erre én minden átmenet nélkül megkérdeztem, óhajtja-e, hogy bekenjem? - õ bólogatott, még csak nem is csodálkozott, pedig akkor láttam életemben elõször, lóbáltam a bergamottos napolaj mélybarna flakonját, õ pedig mosolygott, bemutatkozott, majd újra megköszönte, szóra sem érdemes, mondtam én, elkísértem a napozóágyhoz, hasra feküdt, melléje térdeltem, akár egy bakfis, nem törõdve azzal, milyen látvány lehetek a petyhüdt combjaimmal, s kenceficézni kezdtem a hátát, mely legalább olyan barna volt, mint a flakon, csillogott az olaj a forró izmokon, és én már tudtam, hogy kell nekem ez a férfi, arra se vettem a fáradságot, hogy egy kicsit leplezzem, ottmaradtam mellette, vissza se mentem a saját napozóágyamhoz a törülközőmért meg a vietnámi papucsomért, s amikor közös elhatározással távoztunk a strandról, mindenemet otthagytam, még szerencse, hogy a retikülöm az öltözőszekrénybe zártam, különben az is odaveszett volna, ami csak késő este derült volna ki odahaza, mert aznap mindent a bélosz fizetett, akkor még nem rohadt volt, hanem

három teljes napig ki se bújtunk az ágyból, úgy éreztem magam, mint aki hulla részeg, emlékszem, hat éves koromban egyszer horgászni vitt az apám dömsödre, hajóval utaztunk, mire odaértünk, kitört az égiháború, villámlott, mint a fene, veszettül zuhogott az eső, legalább egy órányi séta volt a

horgászházig, bőrig áztunk, az apám a többi felnőttel iszogatni kezdett, kérdeztem, mi van a pohárban, azt felelték, orvosság, hogy meg ne fázzanak, hát, én sem akartam megfázni, jót kortyoltam az apám poharából, s azonnal elvesztettem az eszméletemet, méregerős házi szilvapálinka volt, amikor magamhoz tértem, olyan virágos kedvem kerekedett, mint amilyen abban a három napban volt, amelyet a bélosz nálam töltött, a telefont kihúztuk, ha csöngettek, úgy döntöttünk, nem vagyunk itthon

sajnos hogy az én lacikám kihívatta a rendõrséget, ránktörték az ajtót, a rettenetes dübörgésre kimentem megnézni, hogy mi a lószar ez, épp amint a két rendõr meg a lakatos betódult az elõszobába, én is odaértem, meztelenül, a hülye fiam bambán pislogott, anyu, hát te… mit csinálsz? - rámosolyogtam, amennyire tõlem telt: én speciel szerelmileg vagyok elfoglalva, édes kis fiam, s nem értem, mi a túrónak töreted rám a saját lakásom ajtaját? - a rendõrök vihogni kezdtek, az én lacikám pedig vérvörös füllel elrohant, még a lakatost sem fizette ki, azt is nekem kellett

hamarosan beállított az én sárikám is, gondolom, nem a lacika értesítette, mert azt az egyet meg kell hagyni, az én fiam a világ legdiszkrétebb embere, az is lehet, hogy a legszégyenlõsebb

mire a lányom becsörtetett az elõszobába, már felöltöztünk, a bélosz készített egy jó erõs kávét, csipetnyi kakaóport tett bele, amitõl olyan isteni aromát kap, azóta én is mindig teszek bele, sárikám csak meresztette a borjú szemét, és hiába viselkedett vele a bélosz olyan nyájasan, mint egy atya a hülye gyerekével, rém fagyos volt a hangulat, mikor aztán a bélosz magunkra hagyott bennünket a konyhában, az én sárikám suttogósra fogott hangon sziszegni kezdett, akár egy megvadult kobrakígyó: anyu, hogy tehettél ilyet? most mi lesz? mit fognak szólni a szomszédok itt a házban? - ez érdekelte, semmi más, megmondtam neki: köpök én a szomszédokra, édes sárikám, nagyon csodálom, hogy néhány koszos idegen véleménye téged jobban izgat, mint a tulajdon anyád boldogsága, én egyébként arra is köpök, hogy mit gondolsz te, ne ítélj, hogy ne ítéltess, édes aranyos sárikám

hipp-hopp, elutaztunk a bélosszal görögbe, õ akart odamenni, nekem csak az volt a fõ, hogy együtt legyünk, mindegy, hol, megnéztük az akropoliszt meg a többi nagy régi követ, az egészbõl csak arra emlékszem, hogy örökösen fújt a forró szél, megfájdult tõle a fejem, pedig a bélosz mindenütt felolvasta a romok történetét a Görögország útikönyvből, azt is én vettem neki, az egész utat én fizettem, ezt azonban nem kötöttem a gyermekeim orrára, semmi közük hozzá

pont athénban lett bélosz a bélosz, tudniillik õ csak latinul tud egy kicsit, ellenben rájött, hogy a görög szavak majnem mindig iszre vagy oszra végzõdnek, aztán a taxisofõrt is ennek megfelelõen irányítgatta, mert õ azonnal kiismerte magát a városban, és ha azt akarta, hogy jobbra forduljunk, felkiáltott: jobbosz! - ha meg azt akarta, hogy balra forduljunk: balosz! - a sofőrök furcsamód pontosan értették, na, ezért lett őbelőle bélosz, drága bélosz, csak később derült ki, hogy alapjában véve ő is egy tetű

aludni kéne, belesüppedni a sötét semmibe, nem gondolni semmire, de ki tud belesüppedni a sötét semmibe, amikor ez a sok ványadt vénasszony hörög, hortyog, zihál, legalább az öreg spinkó elcsendesedett az ablaknál, vagy mázlija van és álomba merült, vagy pechje van és megdöglött, majd kiderül

hej, mambó, mambó itáliánó, hej mambó

sose lesz ennek az éjszakának vége

fölperzselt a szenvedély, egyetlen végtelennek tetszõ pillanatra elhittem, hogy ez a mámor tartós lehet, hogy ez az észveszejtõ boldogság jár nekem, elfojtottam magamban a szégyenérzet utolsó szikráit is, ki a faszt zavar az, ha egy ilyen vén csoroszlya kimulatja magát még egyszer utoljára, kábé tíz, de legföljebb húsz év múlva úgyis odakerülök szegény bandikám mellé, akkor aztán édes mindegy lesz, hogy szétraktam-e a lábam meg más alkatrészeimet a rohadék bélosznak

ami azt illeti, szegény bandikám mellé bajosan kerülhetek, mert amikor letelt a tíz év a kolumbáriumban, pont nem voltam résen és elfelejtettem meghosszabbítani

megyek ki a temetõbe, keresem az én bandikám márványtábláját abban a bazi nagy tömbben, jobbról a negyedik, felülrõl a második, de valami Kovachich Károlyné volt kiírva, mi a lószar? - megyek az irodára, hát közlik velem, hogy a szegény bandikámat kivették onnan és bedobták valamilyen közös sírba, lejárt a tíz év, és én nem hosszabbítottam meg a szerzõdést, ez van, hiába bõgtem, fenyegetõztem, átkozódtam, nem voltak hajlandóak megmondani, hol az a közös sír, nem voltak hajlandóak kivenni nekem onnét az én bandikámat, arra hivatkoztak, hogy lehetetlen, mert a kis konzervdobozokon, amelyekben a hamvakat tárolják, nincsen név, ha tehát egyszer már bedobták szegény bandikámat a többi közé, képtelenség újra kikeresni, ha én évek óta nem jártam itt a temetõben, akkor nyugodjak bele, toporzékoltam, hülye állatok, honnan veszik, hogy én évek óta nem jártam

szegény bandikámnál? - erre a kalauzsapkás temetőőr megmutatta a plakátot, állítólag több éve kinn lóg az irodán és az érintett blokkokban is, hogy a meg nem újított urnafülkéket kiürítik
a rossebb se olvasgatja a plakátokat
terveztem, hogy bérelek bandikámnak egy új urnafülkét, beleteszek róla egy fényképet vagy valami más emléket, pusztán csak azért, hogy mégiscsak legyen neki egy márványtáblája a temetõben, nem ezt érdemelte a sorstól, hogy közös sírba kerüljön, azok után, hogy túlélte a háborút, a munkaszolgálatot, a hadifogságot, a rajk-pert, az állandó éjszakai műszakot a marógép mellett, tervezgettem azt az urnafülke-bérlést, de sose csináltam meg, nem arról vagyok híres, hogy a terveimet megvalósítanám
sajnos hogy a drága bélosz hamar kimutatta a foga fehérjét, nem az bántott, hogy örökké nevetséges féltékenységi jeleneteket rendezett, hanem hogy rondán kihasznált, nem érte be annyi pénzzel, amennyit ráköltöttem, állandóan kölcsön is kért, tõlem, a szerencsétlen nyögdíjastól, visszaadni persze esze ágában sem volt, ki tudja, hanyadik szédült özvegyasszony lehettem a gyűjteményében, kevés a korabeli férfi, akinek ilyen barnára sült a teste és ennyire feszesek az izmai, hajjaj, hülye fejjel soha nem írattam vele alá semmiféle papírt, a hiszékenység bűne meglakol, ahogyan a mittomén melyik színdarabban mondják
karácsony napjának reggelén megmondtam a rohadt bélosznak: fel is út, le is út, eriggyen a bánatos picsába, költözzön haza, csak nevetett, nem maradt más megoldás, kihívtam az úerhát, húzták-vonták magukat, hogy a családi torzsalkodások nem őrájuk tartoznak, kénytelen voltam sikítozni a telefonban, úgy tenni, mintha a rohadt bélosz már-már a hasamba mártaná a konyhakést, noha a rohadt bélosz csak ült a kanapén, itta a sört, nézte a tévét és mosolygott a bajsza alatt, azt hitte, színészkedem, s nincs senki a vonal túlsó végén, leesett az álla, amikor mégis megjelentek a rendőrök, és kiparancsolták a lakásból, a cuccait már én hajigáltam utána, részben a lépcsőházba, részben pedig a kiserkélyről egyenest le az utcára, ezt talán nem kellett volna, mert így az egész háztömb végignézhette, mindegy, bekaphatják
csak egyvalami maradt nálam a rohadt béloszból, a zavaros pálinkája, amit a kuktafazékban kotyvasztott, bûzlött tõle az egész lépcsõház, de akkor még nem zavart, mert akkor még drága bélosz volt õ nekem, és amikor a szomszéd baradlay erzsike becsöngetett, hogy mi ez a bûz, rávágtam az ajtót, semmi köze hozzá

azt a pálinkát kábé délelõtt tizenegykor találtam meg a spájzban, pont amikor rádöbbentem, hogy szent karácsony napja van, meghívtam sárikámékat és lacikámékat, mint mindig, jönnek tehát vacsorára összesen heten, ezzel szemben nincs bevásárolva, s ami nagyobb baj, a rohadt bélosz miatt semmiféle ajándékot nem vettem még, és hát hogy a túróba vegyek ajándékot kilenc embernek, négy felnõttnek és öt gyereknek, karácsony napján, déli negyed tizenkettõkor, a boltok mingyár bezárnak, ami ennél is nagyobb baj: alig maradt pénzem, mindent odaadtam a rohadt bélosznak, a kurva anyját, pont azért mentem ki a spájzba, hogy utánanézzek, mit ajándékozhatnék el abból, amim van, meg kellett állapítanom, hogy tulajdonképpen semmim sincs
hát, beleittam a rohadt bélosz rohadt pálinkájába, és próbáltam összeszedni a gondolataimat, körbejártam a lakásban, találtam két pár teniszzoknit, ami még sose volt rajtam, betettem egy üres bonbonos dobozba, mellé dugtam ötven forintot meg egy balaton szeletet, gondoltam, ez jó lesz lacikának, õ néha úgyis teniszezik, aztán becsomagoltam egy ólomkristály hamutartót a feleségének, mert igaz, hogy õk nem dohányznak, de a vendégeik hasznát vehetik, különben is, ajándék hamutartónak ne nézd a fogát, nem egy tragedosz, ha nem pont azt kapják, amit megálmodtak maguknak
oké, ittam még egy pár kortyot, aztán sárikámnak bedobozoltam egy szép cserepes fikuszt, nála úgyis folyton kidöglenek a növények, mindig elfelejti locsolni, a férjének pedig lemostam a kék telefont, amit ugyan a lacikámtól kaptam, de nekem jó lesz a régi fekete, csak a gyerekek okoztak problémát, nekik végképp semmit nem találtam, pedig a gyerekek ugye a legfontosabbak, a végén öt borítékba beletettem százasokat, ez van, kisunokáim, vegyetek magatoknak, amit akartok
örültem, hogy ilyen klasszul kivágtam magam a slamasztikából, ennek örömére fölhajtottam még néhány kortyot a rohadt bélosz rohadt pálinkájából, elfelejtettem, hogy nem biztos hogy jó az alkohol arra a maroknyi gyógyszerre, amit a doktor bartosik gizella írt föl nekem, a lítiumtól a vérnyomásemelõ cseppekig, az egyik tabletta tompítja a másiknak a káros mellékhatását, a harmadik pedig a másodikét és így tovább, ez a sok-sok minden egyszerre összekavarodott a fejemben, a gyógyszerek, a pálinka, meg az, hogy kivágtam a rohadt béloszt, hirtelen elgyöngültem, ólmossá váltak a tagjaim, gondoltam, ledõlök egy pillanatra, mielõtt rohannék a sarki közértbe, hogy beszerezzem a vacsorának valót

arra ébredtem, hogy valaki rázogatja a karomat, nehezen bírtam kinyitni a szemem, és amikor ez végül mégis sikerült, alig akartam hinni neki: ott állt az ágyam körül az egész szent család, sárikám a férjével meg a két fiával, lacikám a feleségével meg julcsival meg az ikrekkel, mind olyan furcsálkodva néztek rám, láttam, hogy odakinn az utcán tök sötét van és égnek a neonlámpák, nem értettem, mi a büdös francnak jönnek ezek ide éjnek évadján családostul, megbolondultatok? miért ébresztettetek föl az éjszaka kellős közepén? - a másik oldalamra fordultam, de nem hagytak békén, anyu, ne hülyéskedj, hat óra van, mostanra hívtál minket, mondta az én lacikám, ráförmedtem: barom, miért hívtalak volna hajnali hatra, tisztára meghülyültetek? jobb ember még alukál ilyenkor, menjetek haza, isten pá
egymás szavába vágva bizonygatták, hogy nem hajnali hat óra van, hanem délutáni, továbbá karácsony este, meghívtam õket, közben pedig alszom, ez igazán nem járja! - lacikám mindenáron meg akarta szagolni a leheletemet, hogy ittam-e, dehogy ittam, tudhatod jól, hogy én sosem iszom alkoholt, egészen biztos vagy benne, hogy délután van és nem éjjel? - erõsködött, de én nem hittem neki, erre odahozta a kis szokol táskarádiót, addig hallgattuk, amíg bemondták, hány óra, abból persze csak annyi derült ki, hogy negyed hét, az nem, hogy délután vagy éjjel, lacikám csüggedten vonogatta a vállát, jó, akkor hívjuk föl a pontos idõt, hova lett a kék telefonod? - legalább háromszor végighallgattam azt a géphangot - tizennyolc óra tizenhét perc, harminc másodperc, tizennyolc óra tizenhét perc, negyven másodperc, tizennyolc óra tizenhét perc, ötven másodperc -, mire leesett a tantusz
ellenállhatatlan röhögõgörcs jött rám, bruhaha, szóval, karácsony délutánja van, ti idejöttetek puccban-parádéban, hoztátok magatokkal az ajándékokat is, én meg közben alukálok az ágyon, hehehe, ez a hét legjobb vicce
a gyerekeim, meg a gyerekeik és házastársaik nem értették, mi ebben a humoros, tanakodtak, hogy most akkor mi legyen, menjenek vagy maradjanak, mint mindig, most is az én lacikám mondta ki a döntõ szót: ha már idejöttünk, hogy együtt ünnepeljük a karácsonyt, akkor lássunk hozzá, ünnepeljük együtt a karácsonyt, sári vigye be a fürdõszobába az anyut, mosdassa meg és öltöztesse föl, mi pedig összeütünk valami vacsorát! - e kijelentés nálam még fullasztóbb röhögõgörcsöt váltott ki, mivel én tudtam, hogy a világon semmi sincs itthon, ez aztán a hét legeslegjobb vicce volt, meg persze az, hogy délután van és nem éjjel, ezek kikenve-kifenve idegyûltek, miközben én az igazak álmát aludtam, még szerencse, hogy mind a két gyerekemnek adtam kulcsot a lakáshoz, arra az esetre, ha

ám a hét legeslegeslegeslegjobb vicce mégis az volt, amikor kinyitották a hevenyészve összecsapott ajándékaimat, őrületesen bamba pofát vágtak a két pár teniszzokni, az ólomkristály hamutartó, a fikusz és a kék telefon láttán, pedig rögtön mondtam nekik, hogy ajándék teniszzokninak, ólomkristály hamutartónak, fikusznak és kék telefonnak ne nézd a fogát, hahaha, csak a gyerekek voltak elégedettek a százasokkal, hiába, a gyerekekre azért lehet számítani, de csak bizonyos értelemben, könnyen megeshet, hogy amikor ezek megnőnek, ugyanúgy bánnak majd a szüleikkel, ahogyan az én édes kislányom és kicsi fiam bánik velem, orvul bedugtak ebbe a rosseb tudja milyen szeretetkórházba, ebbe a belbalba, az biztos, hogy nem beljobb

beljobb, beljobb, mennek a majmok, utca végén megállnak, és egy nagyot pisálnak

még mindig csupa hugy az egész ágy, csöngetek, csöngetek, hé, retkes ribancok, jöjjön ide valaki, de rögtön! dehogy maradok csendbe! ami sok az sok! maga pedig kussoljon! nem érdekel! dögöljön meg! elegem van! mindenki dögöljön meg! itt kell megrohadnom, hiába minden, nem akar vége szakadni az éjszakának, marad a rendületlen sötétség, úgy látszik, ebben a büdös életben többé már nem kel föl a nap, soha, soha

3.

Már csak az hiányzik, hogy lezuhanjak.

Ladó megbotlott, amint a függöny elé lépett. A mikrofonállványba kapaszkodott, hogy visszanyerje egyensúlyát. Valaki tapsolni kezdett, a közönség egy része átvette, de a többség fagyottan ült a helyén. Édesek vagytok, gondolta Ladó. Megeresztette az elsõ poént.

Egyetlen csorba lányhang nevetett, valahol a hátsó sorokban.

Ladó csalódottan pislogott az egri közönségre, mely azért gyűlt össze, hogy végighallgassa a Pestről érkezett művészek kabaréműsorát. Ha nem röhögtök a vicceimen, szívinfarktust fogtok kapni! - nekilátott, hogy megalapozza a következő poént. Gyakorlatból tudta, az ő vicceinek a kelleténél hosszadalmasabb előkészítés kell, így számára tovább tart a közönség megnyerése, mint a kollégáinak. Értelmiségi humor, szokták mondani, s e minősítésben az elismerés keveredett a lenézéssel. Na persze, ha minden második mondat után letolnám a gatyámat, valóságosan vagy képletesen, mindjárt nyihognátok, aranyoskáim, ugye?

Vedd tudomásul, hogy a vidéki közönség kevésbé vevõ rád, mondta neki néhány évvel ezelõtt egy hakniszervezõ. Te meg vedd tudomásul, fortyant fel õ, hogy én is kevésbé vagyok vevõ a vidéki közönségre. Nyugi-nyugi, így a szervezõ, nem erõszak a disznótor! - és azon a nyáron minden utazó mûsorából kihagyta a vicces Ladót. Pedig akkoriban még szocializmus volt, jutott pénz a kultúrbrigádok turnéira. Ma már szponzor nélkül fingani se lehet.

Épp amikor a közönség kezdte szeretni, Ladóba belehasított e nap minden fájdalma, s alig tudta fegyelmezni az arcvonásait, hogy sírva ne fakadjon. Nyomom a vicceket az egri közönségnek, miközben egyetlen lüktetõ vértömb a szívem.

Aznap reggel tudta meg, hogy az anyjának legföljebb néhány hónapja lehet hátra. Mindez öt héttel azután, hogy csodával határos módon megmenekedett az öngyilkosságból.

Tele van rákos sejtekkel a szervezete, valószínûleg az agya is.

Az lett volna a legszerencsésebb, ha Sári nem talál rá anyára. Hagynunk kellett volna, hogy - gyomrában a töméntelen tablettával - átaludja magát a másvilágra. Mert ő nem hányta ki, mint a fia.

Nem hagytuk meghalni. Orvosi segédlettel fölébresztettük. Hogy kiderülhessen: mindjárt meg kell halnia. Várható szenvedéseivel kapcsolatban nem lehetünk optimisták, mondta az onkológus, egy töltöttgalamb doktornõ, miután a röntgenfelvételek eredményeit tüzetesen szemügyre vette a neonvilágítású üveglapon.
Ha nem találtunk volna rá, halálunk óráig kínzott volna a bűntudat. És így? Megmentettük - s ezzel nem mindennapos mértékű szenvedést zúdítottunk rá. Meg magunkra is. Most aztán végignézhetjük, ahogy leépül, tönkre megy, elpusztul.
Fölfoghatatlan.
Feldolgozhatatlan.
Az is, hogy Ladó Vera lakásából hívta föl a doktornõt, abban reménykedve, hogy már a telefonban kiderül: nincs semmi baj, a leletek negatívak. Tessék bejönni hozzám, mondta a doktornõ, lehetõleg most rögtön. Baj van? - kérdezte Ladó színtelen hangon. Jöjjön, amilyen gyorsan csak tud, ismételte a doktornő. Ladónak tehát ott kellett hagynia a White Lady-t, noha ez is egy döntő nap volt. A vicces Ladó épp azt mesélte el Verának, hogyan akarta megölni magát Vera miatt, a sors különös szeszélye folytán ugyanakkor, mint az anyja.
Utólag nem értette, mit várt vagy remélt e beszámolótól. Vera csodálkozva hallgatta, majd azt kezdte magyarázni: Ladónak gyorsan túl kell tennie magát mindezen, hiszen alapjában véve nem is õ a hibás, hanem a marihuána. Ladó vállat vont, nem mindegy? Vera egyre szenvedélyesebben bizonygatta, hogy ez óriási különbség. Ladó már a kocsiban ült, útban a János kórházba, amikor rájött: Vera a saját felelőssége kérdését akarta eltussolni. Egyszerűbb, ha a marihuánára kenheti az egészet.
Vera még mindig folyton vele volt, fényes hajzuhatagával, derengõ mosolyával, általában tetõtõl-talpig feketében, néha pedig meztelenül, fölkavaróan feszes testtel és végtagokkal, ám ez a kép bizonytalan és elmosódó.
A kép tökéletesen éles és világos, mondta a töltöttgalamb onkológusnõ, mutatóujjával határozott kört rajzolt a röntgenfelvétel egy bizonyos pontjára, a mellkasi bordákra. Az édesanyjának igen kifejlett tüdõrákja van, áttételekkel, melyek már talán az agyát is megtámadták. És akkor… mit lehet tenni? - kérdezte a vicces Ladó, fõbekólintottan. Verát még most se tudta letörölni az agya képernyõjérõl. Nem sok jóval biztathatom, mondta a

doktornõ, ez nem operábilis… higgye el, mûvész úr, azért mi megteszünk mindent, ami csak lehetséges, hogy tompítsuk a fájdalmát.
És az én fájdalmamat ki tompítja? - szakadt föl Ladó belsejében a sikoly, vékony női hangon.
Nyomta a szöveget az egri publikumnak, közben az a valaki, akinek vékony nõi hangja volt, zokogott odabenn. Istenem, Vera már megint anyával - vagy inkább anya Verával. Tönkretesznek. Elpusztítanak.
Amikor ott állt Vera három kis szobából álló lakásának konyhájában, kezében a telefonkagylóval, s a doktornõ ráparancsolt, hogy azonnal siessen a kórházba, Ladó nagyon haragudott az anyjára. Ez nem lehet igaz… már megint elrontja nekem…
Mire azonban levezette az utat Egerig, már Verára haragudott. Nagyon. Gonosz némber… tudja, hogy majdnem meghaltam miatta, azt is tudja, hogy mi a helyzet az anyámmal, és ennek dacára… ennek ellenére is…
Szórakozik.
A bolondját járatja velem.
Szívat.
És én szívom.
Micsoda élet… itt állok ezen a ramaty színpadon, szórakoztatni próbálom a nagyérdemû közönséget, miközben az anyámnak már csak hónapjai vannak hátra, ennek a szerelemnek pedig… vége?!.
Az volna a legokosabb, ha soha többé föl se hívnám. Hátha akkor rádöbbenne… hátha jelentkezne… hátha megértené, hogy engem szeret…
Nem hívom föl soha többet.
Isten engem úgy segéljen!
Ladónak folytak a könnyei, miközben katonatörténeteket mesélt, és az egri közönség már a hasát fogta a röhögéstõl. A mór megtette kötelességét. A vicces Ladó pedig dögöljön meg.
Miután learatta a tapsokat, kiszaladt a folyosóra, bezárkózott a férfi vécébe, elõhúzta a hordozható telefonját és föltárcsázta Vera számát.
Bocs, Isten.
Itt a százharmincegy-hatvanhat-huszonnégy, sajnos, most nem vagyunk itthon, de amint lehet, visszahívjuk! - hat rövid pitty, egy hosszú. Vera tehát valószínűleg órák óta nincs otthon, hiszen már hat üzenetet kapott. Hajjaj… - Ladó a hosszú pitty közepén bontotta a vonalat. Ez lesz a hetedik, a semmi, a szó nélküli üzenet, melyet a gép rövid vonalhanggal jelez majd neki.

Odaállt a piszoár elé, elvégezte a kisdolgát.
Lehetséges, hogy valaki más is hívogatja… ahogyan én. Au… talán épp ez a titok nyitja. Miért ne lehetne Verának egy fix, beépített szeretõje, a farkcsóváló kiskutya mellett? - Ladót elöntötte az izzadság. Eldobom az agyam… eddig ez miért nem jutott eszembe?
Saját agya, vigye haza.
A vicces Ladó máris az anyja agyát látta, az összes áttétekkel, melyeket barna rozsdafoltoknak képzelt. Sõt inkább pici kakadarabkáknak. Áááááá…
Ladó összerezzent, valaki rázta a vállát. Alfy állt elõtte, a vicces Alfy. Õ volt a legrendesebb ember Ladó ismeretségi körében. Humorista létére örökös mélabú ült az arcán.
Na, mi van, vicces Ladó, mitõl vagy ennyire magad alatt? Ladó vállat vont, zsebredugta a kistelefont. Rossz napom van, dünnyögte, tudod, a meleg front. Te már ott tartasz, hogy sírsz, ha jön a meleg front? - érdeklõdött Alfy, szürke, állandóan kissé nedvesnek látszó kutyaszemébõl õszinte aggodalom sugárzott. Váratlanul fölszakadtak a gátak, Ladó akadozva elmondta az anyját. Alfy bólogatott, bizony, öregem, így van ez, kibasznak velünk a felmenõink, mind meghalnak.
Igen, de van más is, tette hozzá Ladó, és elmondta Verát, egy szuszra. Idiotikus öngyilkosságát először kihagyta a történetből, ám aztán mégis hozzábiggyesztette, zárópoénként.
Még soha senkinek nem beszélt a White Lady-rõl. Álmában sem gondolta volna, hogy épp arra az emberre bízza a titkát, akirõl köztudott, hogy nem a titoktartás világbajnoka. És akit Alfy a nyelvére vett, az kapkodhatta a fejét, az õ epés megjegyzései értelmiségi körökben futótûzként terjedtek szájról-szájra. Ladó mindezt tudta, mégis úgy érezte, megbízhat benne. Alfy volt az egyetlen, aki észrevette, hogy õ sírt, miközben az egri közönséget nevettette, ez azért jelent valamit. Biztonság kedvéért Vera kilétét nem fedte föl, foglalkozását rádióriporterre változtatta.
Amikor Ladó befejezte, Alfy hosszú ideig töprengett, majd azt mondta: nem találok szavakat… tényleg meg akartad magad ölni? te szerencsétlen, eszedbe jutott, milyen idétlen nekrológokat írhatunk rólad? Ladó vonogatta a vállát. Öregem… biztos, hogy meg akartál halni? folyton várom, hogy elõállj a csattanóval! - Alfy leltározta az arca alkotórészeit, a halántékától az állát felezõ függõleges vonásig. Egyre bántóbb lett köztük a csönd, mely persze tele volt zajokkal és neszekkel, a közönség odabenn az árverési számon röhögött. Alfykám, ez most hótt komoly, mondta Ladó elfúlón.

Ekkor olyasmi történt, amire talán egyikük sem számított: Alfy átölelte. Vigyázz magadra, vicces Ladó, mondta. Kösz… - átfutott a szívén egy kis melegség.
Mindez azonban csak néhány másodpercig tartott, mert Alfynak mennie kellett a színpadra. Amint Ladó magára maradt a férfivécében, a piszoár előtt, rájött, hogy az imént elfeledte fölhúzni a cipzárját, s annak előtte egy kissé levizelte a nadrágját comb tájt. Lehetséges, hogy Alfyt is megnedvesítette a férfias ölelés során, akkor most ott áll a reflektorfényben a színpadon, comb tájt gyanúsan sötétlő folttal a nadrágján. Ladó elvigyorodott, talán be kéne settenkednie a nézőtérre, megnézni, hogy aztán elmondhassa Alfynak.
De nem moccant.
Hirtelen egészen tisztán érezte az orrában azt a bizonyos illatot, melyért annyira odavolt kisgyerekkorában. Akárhányszor meglátta az anyját, azonnal rohant hozzá, átölelte a térdét, az ölébe fúrta az arcát, s élvezettel szimatolta.
Anyaszag…
Összetevõi közül ma már világosan meg tudja különböztetni a cigaretták fanyar illatát, az olcsó szappanét és kölniét, továbbá… igen, anya verejtékéét, mely sosem taszította. Szerette beszívni.
Ám az anyaszagot nyomtalanul elsodorta az idõ, nem maradt belõle - csak az emlék. Na persze…. anya az utóbbi években éjszaka rendszeresen bevizelt. Általában letagadta. Ladó mindig baljósnak találta a fürdõszobában lengedezõ, tessék-lássék kimosott ágyneműket. Egyetlen egyszer érte tetten az anyját, amint épp lecibálta az ágyról a foltos lepedõt. Semmi baj, Lacikám, itt a második gyerekkor… bár ez volna az én legnagyobb bajom!
Akkor még nem derült ki az õ legnagyobb baja.
Voltak pedig baljós jelek.
Amikor anyát az öngyilkosok osztályáról a negyedik napon váratlanul kidobták, Ladó igen közel állt ahhoz, hogy a fõorvost megverje. Miután az egyik nõvér telefonált neki, autóba vágta magát, s robogott a kórházba. Vicsorgatta a fogát, elképzelte, amint föltépi a valaha fehér ajtót, melyrõl a zománcfesték már mindenütt pattogzott, a kerekfejû fõorvos ott ül, ferdén az ablakhoz taszított íróasztalánál, egy szakfolyóiratot olvasgatva (kérdés, hogy olvasgat-e szakfolyóiratokat ez a pénzéhes vadbarom), csodálkozva tekint föl Ladóra, mit óhajt? - õ azonban válasz helyett odalép, egyetlen

sikkes mozdulattal lekapja a fõorvos aranykeretes szemüvegét, apró darabokra töri, a maradványokat a földre dobja, sztepptáncot jár rajtuk, hogy gondosan bevégezze, amit elkezdett, talpa alatt érdekesen recsegnek az üvegszilánkok és a fémrészecskék, ám ez csak a kezdet, Ladó ollózó stílusban fölugrik az íróasztalra, kezével megragadja a főorvos arcát, térdével belerúg, gyorsan kiszaggat egy csíkot a férfi makulátlan ingéből, hogy letörölje a csobogó vért, majd mindkét kezével a főorvos alsó ajkába csimpaszkodik, s rángatja fölfelé, megpróbálja áthúzni azon a szabályosan kerek fején, egészen addig, amíg szakad a hús, pattannak az inak, akkor aztán egyenként kiveri a gondosan ápolt fogakat, s minden reccsenésnél föltesz egy-egy jól irányzott kérdést: úgy, szóval anyát rögtön ki kell raknia innen, mert hirtelen szüksége lett az ágyára?! tegnapelőtt, amikor a zsebébe gyűrtem tizenötezer forintot, még arról szónokolt, hogy addig tartják itt a kedves mamát, amíg meggyógyul, most viszont már szükség van az ágyára, mi?! tehát kevés volt magának a tizenötezer forint?! szemétláda, az én anyám egész havi nyugdíja tizenhatezer, mennyit akar maga azért, hogy teljesítse a kötelességét?! eddig nyálasan udvariaskodott, így művész úr, úgy művész úr, most meg szó nélkül átküldené az anyámat a Lipótmezőre, azon az alapon, hogy ott van a kezelőorvosa, a doktor Bartosik Gizella, noha én világosan megmondtam magának, hogy anya nemrég jött ki onnét, és az a tény, hogy öngyilkos lett, nem épp a sikeres gyógykezelés jele, igaz?! miért küldi oda vissza?! nem emlékszik, miben állapodtunk meg?! hogy majd keresünk valami megfelelő szanatóriumot az utókezelésre?! elfelejtette?! vagy mi van?! hogy lehet ilyen szemét, drága doktor úr?! hallja egyáltalán, amit beszélek?! - mert addigra persze már a főorvos füleit is letépte.

Ehelyett - amint leült a pöttöm mûbõrözött kanapéra, immár nem a vicces Ladó volt, az országosan ismert humorista, hanem egy munkadarab rokona. A kerek fejû férfi hivatalos hangon közölte: a kedves mama itteni kezelése eredményesen lezárult, át kell helyezni valahová utókúrára, logikus, hogy õneki az eddigi kezelõorvosa jut eszébe, de ha Ladó úrnak más ötlete van, õ nem bánja. Ladó kétségbeesetten összpontosított, milyen ötletem lehetne? - aztán eszébe jutott a Kútvölgyi kórház.

Anya mindig szerette a privilégiumokat. Örökké emlegette, hogy Ladó felesége járhat a Kútvölgyibe, õ viszont nem. Anya számára a Kútvölgyi kórház egészségügyi paradicsomnak számított, ahol még a halottat is föltámasztják. Ladó azonban gyûlölte az elvtársi kiváltságokat, és annak

idején saját magának sem intézte el a Kútvölgyi jogosultságot - Zsuzsa egy ismerős nőgyógyász révén kapott hat havonta hosszabbítandó engedélyt.
A szocializmusnak immár évek óta vége, Ladónak fogalma se volt, hogyan kerülhet be valaki manapság a Kútvölgyibe, elvileg már a szabad kórházválasztás az alapelv. Persze, az elvek és a gyakorlat közt széles a lövészárok… Mindegy, anya nyilván boldogan menne a Kútvölgyibe, ha úgy tudná, hogy ez különleges privilégium. Majd bedumálom neki…
Megígérte a fõorvosnak, hogy azonnal intézkedik. Rendben, mondta a kerek fejû férfi, este hatig várunk. Doktor úr drága, péntek van, háromnegyed tizenkettõ, mit tudok én elintézni este hatig? A fõorvos újra átment hivatalosba, számokat kezdett sorolni, az ágyakét, a beérkezõ betegekét, és Ladó már tudta, eredeti fogadalma ellenére nem törheti szét a szemüvegét, nem térdepelhet az arcába, nem húzhatja át az alsó ajkát a fején, nem verheti ki a fogait, nem szaggathatja le a füleit. Két ötezrest dugott a zsebébe, s megegyeztek: hétfõn délelõtt tizenegy óra a végsõ határidõ, ha addig Ladó elintézi, hogy valahol fogadják az édesanyját, akkor viheti, ha nem, mentővel átszállítják a Lipótmezőre.
Ladó benézett az anyjához, aki épp rikácsolva veszekedett az egyik ápolónõvel, mert az nem hozta elég sebesen az ágyához a benedvesített szivacsot. Ladó igyekezett úgy tenni, mintha õ nem tartozna ehhez a hisztérikus öregasszonyhoz, s amint tehette, elmenekült.
Hogy a francba tudnám elérni, hogy anyát fogadja a Kútvölgyi, ez itt a kérdés, nem pedig a *lenni vagy nem lenni* - azon pillanatnyilag már túlvagyunk…
Hajtsak oda a kórházhoz, s próbáljak bejutni az igazgatóhoz? Á… nem így intéződnek az ügyek ebben az országban. Agya akár egy megbomlott wurlitzer, sebesen pörgette a lemezeket, keresvén megfelelő embert, alkalmas összeköttetéssel. Elsőként a doktor Hegedűs Ropi jutott eszébe, akinek valamelyik rokona - unokaöccse? - mintha a Kútvölgyiben dolgozott volna, orr-fül-gégészként. Csakhogy előbb a doktor Hegedűs Ropi telefonszámát kellett kiderítenie. Hordozható telefonjának ismét nagy hasznát vette.
A doktor Hegedűs Ropi vonal azonban hamarosan befuccsolt, mert a rokon unokahúgnak bizonyult, s éjszakás nővérnek, ám több éve átment az Országos Traumatológiára. Doktor Hegedűs Ropi ennek ellenére majd félóráig ontotta a szót, elmondta, milyen büszkék ők a feleségével együtt a vicces Ladóra, valamennyi megmozdulására odafigyelnek, a róla szóló

cikkeket kivágják az újságból. Ladóról csorgott a víz, ő még abban a szellemben nőtt fel, hogy az ilyesfajta pofándicsérés sértésnek számít.
Másodjára Feri bácsihoz, a rádió kabarészínházának nyugállományba küldött vezetőjéhez fordult, akiről biztosan tudta: a régi rendszerben gond nélkül benyomott volna bárkit a főelvtársak gyógyintézetébe. Kérdés, mennyi maradt a kapcsolataiból, ha ugyan egyáltalán…
Feri bácsi félóra türelmet kért. Pontosan harminc perc múlva visszahívta: Ladókám, hétfõn tizenegykor vár titeket doktor Szalatnay Jenõ, õ a fõorvos a Kútvölgyi idegosztályán, asszem a tizedik emeleten. Feri bácsi, hogy köszönjem meg? Sehogy. És… Feri bácsi, mennyit kell tejelni egy ilyen doktor Szalatnay Jenőnek? Honnan tudjam, apukám, én nyugdíjas vagyok.
Anya tehát bekerülhetett a Kútvölgyi kórházba, és Ladó biztosra vette, most az egyszer sikerült boldoggá tennie. Nna látod, Lacikám, harsogta anya a kétágyas kórteremben, itt a napnál világosabb bizonyíték, hogy világéletedben szartál az anyádra, mindig mondtam én, neked csak egy telefonodba kerül, de te sajnáltad rám azt a telefont is, hagytad inkább, hogy a Lipótmezõn rohadjak meg élve, ahelyett hogy idejöhettem volna, ebbe a kényelmes szobába, ahol fridzsi van, rádió van, dõzsölés van, csak egy dolog nincs: depresszió! volt, nincs, fene bánja, elvitte a kánya!
Ne olyan hangosan, kérlelte Ladó az elsõ lélegzetszünetben, ám anya az ilyesmit eleresztette a füle mellett, amikor ennyire fönn volt. Doktor Szalatnay Jenõ viszont olyan halkan adta elõ orvosi szakvéleményét az irodájában, hogy Ladó többször is visszakérdezett: tessék? - mint a nagyot hallók. Alaposan ki fogjuk vizsgálni a kedves mamát, utána majd eldöntjük, melyek a legsürgősebb teendők, s mi történjék hosszabb távon, más szóval, hogy mi legyen a gyógyító taktikánk és stratégiánk! - doktor Szalatnay biztatóan mosolygott. Ez a beszéd, gondolta Ladó, nagyvonalúsági rohamában húszezret adott neki. Nincs erre szükség, mondta az orvos, miközben a pénzt a farzsebébe süllyesztette. Olyan cserzett volt a bőre, mintha egész életét isten szabad ege alatt töltené. Ladó nem tudott szabadulni a kényszerképzettől, hogy a férfi széles mellkasát pajzán tetoválások ékesítik.
Mindegy, az a fő, hogy anya biztonságban van, gondolta, amikor elindult hazafelé. Három nap múlva telefonüzenetet kapott doktor Szalatnay Jenőtől: haladéktalanul keresse föl. Sajnos, a kedves mamáját nem tarthatjuk itt! - mondta a barnabőrű főorvos, jobb és bal keze ujjait pávafarokként meresztette szét s támasztotta egymásnak páronként. Miért

nem? - érdeklődött Ladó színtelen hangon, jézusom, gondolta, itt napi húszezer a taksa? ebbe belerokkanok! Azért, mert a kedves mamája gyógyultan távozhat, jelentette ki doktor Szalatnay Jenő drámai hangon. Tééényleg? Igen, gratulálok. Köszönöm, de… legutóbb azt tetszett említeni, hogy alapos kivizsgálás lesz, és… Megtörtént, mondta a barnabőrű doktor, minden lelet negatív. Aha… és akkor mi legyen a taktika meg a stratégia? A taktika az, hogy gyógyultan távozhat, a stratégia pedig, hogy járóbeteg rendelésre küldjük a kedves mamát a Béla király úti idegszanatóriumba. És ott kihez kell… ki a főorvos? - kérdezte Ladó. Én, felelte a barna bőrű doktor nyájasan, Ladó pedig remélte, hogy a Béla király úton valamivel alacsonyabb a tarifa. A főorvos közben azt fejtegette, hogy a kedves mamával nincs semmi más teendő, csupán a mániás depressziót kell karban tartani.

Csupán a mániás depressziót kell karban tartani, ismételte Ladó magában, fejhangon visítva. Gyerekjáték.

Ladó tizennégy éves volt, amikor az anyján kiütköztek az elsõ kínos jelek - azóta soha nem sikerült karban tartani. Immár az a kis szabálytalanság is megszûnt, mely anya kórképében idáig ellentmondott az elmegyógyászati szakkönyvek idevágó fejezeteinek. Özvegy doktor Maros Andorné minden vonalon tipikus mániás depressziósként viselkedett, de sosem akarta magát megölni. Doktor Bartosik Gizella a legutóbbi hosszú lipótmezei kezeléssel a zárt osztályon elérte, hogy megtegye. Anya olyan mély letargiába süllyedve hagyta el a zárt osztályt, amilyenre eladdig nem volt példa.

Igaz, doktor Bartosik Gizella ki sem akarta engedni. Ladó azonban úgy érezte, két hónapi eredménytelenség után okosabb, ha hazaviszi az anyját, a saját felelősségére, különösen azért, mert odabenn megint visszaszokott a dohányzásra, s immár olyan nehezen szedte a levegőt, mintha állandóan fulladozna. Ez Ladót az apjára emlékeztette, épp ezért haladéktalanul ki akarta menteni az anyját arról a szörnyű helyről. Pedig akkoriban még nem tudta, mit növeszt anya a tüdejében.

Bár talán sejtette. Mert újabb baljós jelek mutatkoztak.

Kávészínû kelések. Anya nyakán. Aztán az alkarján. Mintha babszemek türemkednének elõ a bõrbõl.

Amikor Ladó észrevette, azt hitte, káprázik a szeme. Mi ez? Pattanás, Lacikám, majd elmúlik! De… ott is van egy… - Ladó kinyújtotta a mutatóujját, ám nem ért hozzá. Mit kell akkora ügyet csinálni egy pattanásból? - anya szélesen vigyorgott, épp túlfutásos korszaka elején járt,

sürgősen el akart mesélni négy-öt különböző történetet, állandóan a saját szavába vágva.
Ladó nem tudta levenni a tekintetét a kelésekrõl, eddig nem volt, motyogta. Dehogynem, édes Lacikám, évek óta rajtam vannak, de figyelsz is te énrám, fogalmam sincs, mi ütött beléd, hogy most egyszeriben izgatni kezded magad a pattanásaim miatt! Mutattad orvosnak? Ugyan, Lacpac, nem szaladgálok én minden csipcsup apróság miatt a körzeti nõhöz, elég, ha muszáj mennem, hogy fölírja a gyógyszereimet, ámbár azt hiszem, ennek is vége, nem akarom elkiabálni, de úgy érzem, ugrott a depresszió! a doktor Bartosik Gizella is megmondta, van olyan, hogy véglegesen elmúlik, egyik napról a másikra kész! huss, vége! miért ne lehetne egyszer nekem is szerencsém?!
Ez anya visszatérõ rögeszméje volt, felívelõ korszaka elején rendszeresen áltatta magát ilyesfajta reménykedéssel. Amikor aztán visszahullott a sötétségbe, újra meg újra kénytelen volt rádöbbeni, hogy nincs menekvés: sajnos, Lacikám, a depresszió egy életre szól, a doktor Bartosik Gizella is megmondta! - ismételgette síri hangon.
A babszemek kitüremkedésének idõszakában anya minden nap fölautóbuszozott a Béla király útra. Büszkén viselte a járóbeteg nevet. Valamennyi barátnõjének elújságolta, hogy õt mostan a Központi Állami Szanatóriumban utókezelik, ahol régebben az ideggyönge fejeseket szokták. Csakhogy ekkoriban már nem voltak barátnõi. Kénytelen-kelletlen fölújított néhányat azokból a kapcsolataiból, melyeket legvadabb túlfutásai idején maradéktalanul fölégetett, telefonált mindenféle Bertiknek, Böskéknek, Lilikéknek és Icukáknak, pusztán azért, hogy eldicsekedhessen: tudod, édesem, itt vagyok ebben a príma idegszanatóriumban, ahová csak a nagykutyákat szokták beutalni, és friss sajtos-zsömlét adnak uzsonnára.
A príma idegszanatórium nevét hamarosan *Állami Szani*-ra rövidítette. Amikor kedélyhullámzása a fölső szakasz felé lódult, hirtelen forró barátságba került a tárgyakkal és emberekkel, túráradó érzelmei jeléül beceneveket adományozott mindennek és mindenkinek. Szókincse félúton fölfelé egycsapásra megváltozott, s csak az értette, miről beszél egyáltalán, aki jól ismerte. Ladó az évek hosszú sora alatt összeállította már a maga Anya-nyelvi szótárát. Útban a csúcsra a pirítós kenyér hirtelen pirike lett, a villamos vilcsi, Ladó: lacpac, Szentendre: endrus, a Duna: dunus… Mikor anya fölért a mániás korszak bérctetőire, szókincse és nyelvhasználata ismét gyökeresen megváltozott, eltűntek a becenevek, helyüket zaftos

káromkodások foglalták el, melyeket feszes hangon vágott Ladó pofájába, jóval közelebb hajolva hozzá, mint Ladó szerette volna.
Ráadásul a tébolyult örvénylés csúcspontján rendszeresen kommunista lett. Elõszeretettel hívta magát bolsinak. Azt képzelte, hogy egy munkásmozgalmi hõs mártír - olykor mártír hõs - dicsõséges özvegye. Hiába figyelmeztette Ladó, hogy idõközben rendszerváltás volt, anyát a valóság elemei nem rendítették meg. Néhány éve - közvetlenül a rendszerváltás elõtt - befizette magát egy IBUSZ-társasutazásra, Kijev, Leningrád, Moszkva. Megnézte Lenint. A látottak elbûvölték. Képzeld, Lacpac, ott fekszik, egy sötét lepel alatt, kisimult arccal, mintha csak alukálna!
Vett magának odakinn egy vajszínû mûanyag Kremlt, melyet azután a tévéje tetején tartott. Naponta vásárolta a moszkauert a Szalai cukrászdában - bár nemcsak a neve miatt.
Akármit beszélsz, édes kicsi fiam, ezek a ruszkik sokkal elõbbre vannak, mint mi! - üvöltötte. Ladó a saját nyelvébe harapott, nehogy vitába szálljon vele. A szociálizmusban az a fasza, hogy mindenki a zsebében hordja a marsallbotot! - folytatta anya rendületlenül, belõlem is lehetne egyetemi tanár, ha nem épp a kozmetikai világba akarnék betörni. Hová akarsz te betörni? - kérdezte Ladó fõbe vágottan. Kozmetikai szalont nyitok, jelentette ki az anyja, már elõ is ástam a segédlevelem! - rázta Ladó orra elõtt a megsárgult papirost, melyet a Budapesti Kozmetikusok Ipartestülete állított ki, mint elsõfokú iparhatóság, 1943. március 1-én, Kozinkay Piroska kozmetikai tanoncot ezennel kozmetikus segéddé nyilvánítván, minthogy a segédi vizsgálaton kitûnõ elõmenetelt tanúsított.
Ladónak mélytengeri áramlás húzott át az agyán, mint mindig, amikor kétségbevonhatatlan bizonyítékát kapta, hogy az anyja zûrzavaros hadovájában akadnak valóságos elemek is. Még ijesztõbbé vált a lehetõség, hogy anya csakugyan kozmetikai szalont nyit a lakásán, a kisebbik szobában. Úristen, mi lesz ebbõl?
Túl friss volt a szentendrei - *endrusi* - kisvendéglő megnyitásának emléke. Anya váratlanul föltett egy táblát a papszigeti pöttöm faház homlokzatára: Házi kaja! Lakjon jól özv. dr. marosnénál! Ladó minderről csupán akkor értesült, amikor az anyja ellen egyszerre tett följelentést a helyi tanács igazgatási osztálya, az adóhivatal, a Köjál és a rendőrség.
A helyi tanács igazgatási osztálya, az adóhivatal és a Köjál indokai kézenfekvőek, vélte Ladó, de mi a franc baja van a rendőrségnek?

Csendháborítással vádolnak azok az idióták, magyarázta az anyja, csupán csak azért, mert egy kicsit énekelgettünk esténként… pedig sose voltunk túl hangosak, tizenkettőkor mindig véget vetettünk a zenének, hazamentek a legények, hehehe, na jó, egyszer-egyszer megesett, hogy tovább, de legföljebb szombaton… tudom én, honnan fúj a szél, napnál világosabb, hogy a rohadt Borovich jelentett föl, még mindig mérges ránk, mert nem csináltattad meg a kerítést!
Na persze, gondolta Ladó, miközben az ügyvédre várt, aki talán eléri, hogy anya minimális pénzbüntetéssel megússza. Természetesen én vagyok a hibás… - a telket annak idején ettõl a Borovich szomszédtól vásárolta, aki évekig állította, hogy a baloldali kerítést Ladóék feladata megépíteni. Ladó azonban ekkoriban a jogi karra járt, tudta, hogy a szabály szerint õrájuk a másik oldal hárul - ahol viszont nem volt szükség kerítésre, az ottani szomszéd kõházának oldalfala végigvonult a telekhatáron. Ladó azt is tudta, hogy az az idomtalan ház az építési szabályok engedte maximális méretet legalább háromszorosan fölülmúlja, ám ez õt nem izgatta. Az anyját annál inkább: hamarosan beperelte azt a szomszédot, egy elhízott szõke asszonyságot. Mire az ügy a bíróság elé került, anya már a lipótmezei zárt osztályon pergette napjait, Ladó járhatott helyette a szentendrei igazságszolgáltatás összes termeibe.
Anya épp kozmetikusi szakképzettségére hivatkozva tért napirendre a babszem alakú kelések fölött: ugyan, édes Lacikám, számít, hogy nőnek-e rajtam furunkulusok? ha annyira zavar, ne nézz oda! Ladó makogott valamit bőrgyógyászról, ám az anyja kikérte magának, hogy őt a saját hülye fia úgy kezelje, mint egy taknyos gyereket, s további megsemmisítő ugyan-édes-lacikám!-okkal vert szögeket Ladó szívébe. Majd ismét visszatért ama ragyogó ötletének taglalásához, hogy kozmetikai szalont nyit. A hülye fia pedig érezte, sötét viharfellegek tornyosulnak. Kitekintett anya lakásának ablakán, odakinn verőfényben úszott a város és a makulátlan kék ég.
A babszem formájú kelések idõvel anya koponyáján is kitüremkedtek, elsõsorban a haja alatt, örökös vakaródzásra kényszerítve õt. Némelyik kifakadt, sárgás levet eresztve, mely lecsorgott anya arcán. Ladó, amikor elõször látta, úgy érezte, azon nyomban kihányja az ebédet. Anya ekkor végre ráállt, hogy megmutassa magát egy bõrgyógyásznak. Ladó kísérte el doktor Maróthy István magánrendelõjébe. Doktor Maróthyt Alfy ajánlotta. Irtó helyes pacák, csak muszáj végighallgatnod a salgótarjáni sortüzet. Miért? Õ is ott volt, a rossz oldalon… de állítólag õ a levegõbe lõtt. Hát,

ezzel talán most már nem akar dicsekedni, vélte Ladó. Csalatkozni fogsz, jósolta Alfy. És nyert.
A salgótarjáni sortûz hiteles történetét doktor Maróthy húsz percben összegezte, kijelentette, hogy gyakran gyötrik ezzel kapcsolatos rémálmok. Végül megnézte anya fejét egy horpadt, bádogkarimájú olvasólámpa fényében, nagyítóval. Attól tartok, kedves asszonyom, föl kell keresnie az onkológiai szakrendelést. Tessék? - anya hátrahőkölt. Nézetem szerint ez egy malignus folyamat, meg kéne mutatnia szakorvosnak. Hogyhogy, hát a doktor úr nem szakorvos? Onkológusnak, mondta doktor Maróthy, én bőrgyógyász szakorvos vagyok. Nem, az onkológiára nem megyek, jelentette ki anya nyűgös hangon, sokmindenhová megyek, de az onkológiára semmi esetre sem… miért nem kezel engem a doktor úr, aki annyi mindenkit meggyógyított már?
Doktor Maróthy István elgondolkozott. Az arcán hirtelen átfutott valami különös rángás, mintha lüktetve fájna a fogsora. Sóhajtott, hát, jó, végsősoron megpróbálhatom, az ön felelősségére. Naná, hogy az enyémre! - csapott le rá anya. Attól fogva heti kétszer doktor Maróthyhoz jártak. A bőrgyógyász egy fémszerszámmal lekapirgálta valamennyi kelés tetejét, megtisztította a sebet a szürke gennytől, s cinkes kenőccsel tapasztotta be az így keletkező kráterokat. Lehet, hogy ettől ez elmúlik? - kérdezte Ladó. Reménykedjünk, mondta doktor Maróthy sötéten.
Õ sejthette, hogy a kelések ama bizonyos malignus folyamat áttételei.
Egyik este, amikor Ladó visszakísérte a bõrgyógyásztól, anya nem talált haza. Ladó rémülten figyelte, amint az anyja, ahelyett hogy befordulna a sarkon, tétován indul tovább, át az úttesten. Elkapta a kezét, anya, hová mész? Hova mennék, haza, motyogta az anyja, s mint aki maga is sejti, hogy rossz az irány, engedelmesen lefékezett. Szóval… szerinted arra laksz? - kérdezte Ladó fõbeverten. Hát… - anya tétova mozdulatot tett, remegõ mutatóujja lassan, körkörösen kijelölte az egész kerületet. Zavaros tekintete még ijesztõbb volt, mint az a tény, hogy hirtelen elfelejtette, hol lakik.
Semmi baj, mondta anya, nem kell rögtön berezelni, pusztán csak azért, mert pillanatnyilag kiment a fejembõl, hogy… hirtelen minden kiment a fejembõl… mingyár visszajön, semmi baj, semmi baj! - minél többször ismételte, annál kevésbé volt meggyõzõ. Igenis, van baj, gondolta Ladó, mégpedig óriási baj, azonnal szakorvoshoz kéne fordulni, mit fordulni, rohanni! - föltehetõen agyszakorvoshoz, ha van ilyen egyáltalán, mert aki

egyszerûen elfelejti, hogy hol lakik, annak a fejében… - nem merte folytatni.
Mongyad meg, merre kell, kérte anya, de Ladó egy szót se szólt, remélte, kiderül, hogy csak tréfa az egész, tényleg nem tudod? Anya üres tekintettel rázta a fejét, pillanatnyilag nem… van ilyen, ne légy már annyira begazolva, édes drága Lacikám, mingyár rájövök, semmi baj, semmi baj!
A kurva istenit, gondolta Ladó, mi lesz most? Õ ugyan még tudta, hogy anya hol lakik, tehát hazavezethette, de vajon magára hagyhatja-e az ember az anyját, ebben az állapotban? Anya, mi van veled? - kérdezte akadozó nyelvvel, tényleg elfelejtetted? Semmi baj, édes Lacikám, semmi baj, semmi baj, nyöszörögte anya, és Ladó úgy érezte, ha még egyszer kiejti a száján, hogy semmi baj, õ azonnal vonítani kezd, fülsértõ fejhangon.
Megmutatta anyának, hogy merre kell kanyarodniuk, most már emlékszel? Hát persze, drága Lacikám, semmi baj, semmi baj! Jaj, anya… azt tudod, milyen utca? Hát… asszem Rajk… vagyis Pannónia… illetve Muk Lajos… pontosabban Turzó…
E sok nevet egy kívülálló a megbomlott agy kétségbevonhatatlan bizonyítékaként értékelhette, Ladó fülének viszont édes zene volt. Az anyja most a Pannónia utcában (volt Rajk László) lakott, ám a ház bejárata a Turzó utcáról (volt Muk - a keresztnév bizonytalan) nyílott. A szocializmus évtizedei alatt hol Muk Lajos, hol pedig Muk Sándor nevét viselte a nyúlfarknyi utca, tekintettel arra, hogy e testvérpár egyik tagja kommunista volt, a másik pedig náci, ám a történészek állandóan vitatták, hogy melyik lehetett az egyik, s melyik a másik. Nemcsak anya agyában támadt reménytelen zűrzavar ebben az országban. Ám Ladót az ilyesfajta okfejtések nem vigasztalták meg. Miért pont az én anyám felejti el, hogy hol lakik?
Anya már az emeletet is tudta, és amikor leültek a két mûbõr huzatú karosszékbe, Ladó végigkérdezte a nevét, a családi állapotát, a születési helyét és idejét. Kielégítõ válaszokat kapott, valamint további semmi baj!-okat.
Azon, hogy az anyja úgy vélte, 1935-ben született, Ladó nem csodálkozott, noha valójában 1925-ben született. Sok évvel ezelőtt módosította ezt az adatot a személyi igazolványában is, könnyű kézzel s egy vékony fekete filctollal javítván a kettest hármasra. Amikor az igazolványa lejárt, a rendőrségen az új könyvecskébe már a lehető leghitelesebben írtak 1935-öt.

Anya hasonló módszerrel változtatta meg az anyja nevét. Ladó anyai nagyanyját Weisz Blankának hívták. Anya viszont a túlfutásos rohamaiban szerette azt hinni, hogy õ nem is zsidó, hiszen egy bolsinak nincs faja. A bolsevik múlt puszta agyrém volt, zsidóságát azonban némi joggal tagadhatta, hiszen az atyai nemzetsége, az asztalosok, Somogyból kerültek Budapestre, Somogyba pedig eredetileg Szerbiából. E szálfagerincû, széles arccsontú férfiak családja csupán ismétlõdõ házasságok révén zsidósodott el, ahogyan a fáma szerint a nagyapa mondogatta, némi szemrehányással a hangjában.
Weisz Blanka terézvárosi zsidólány volt, méghozzá állítólag igen csinos és kikapós - bár ezt Ladó nehezen akarta elhinni, õ már csak egy csüggedt, püffedtre torzult vénasszonyt ismert meg, akinek durva sörték nõttek az állán, melyeket körömollóval távolított el. 1957-ben halt meg.
Ladó egyszer véletlenül nyitotta ki anya személyi igazolványát, s döbbenten fedezte föl, hogy abban az õ nagyanyját Wetsz Blankának hívják. Sajtóhiba! - mutatta. Nem, Lacikám, én javítottam át az i betût té-re… a Weisz túl zsidós. Ladónak tátva maradt a szája: anya, ne hülyéskedj… a Weisz zsidós, de a Wetsz nem? szerinted a Wetsz direkt õskereszténynek hat? Hát, talán nem, de mégse annyira zsidós, és nekem jobban tetszik, márpedig az a lényeg. Igen, csakhogy ez közokirathamisítás… több évi börtönt kaphatsz érte! Nyugi, Lacika, egy az, hogy nem derül ki, különben is, ez legföljebb elírás, nem pedig hamisítás, elírta az a kislány a rendõrõrsön, rengeteg a munkájuk szegénykéknek, tévedni emberi dolog, tudod?
Jelenleg azonban édes mindegy volt, hogy mi állt anya személyi igazolványában - hetek óta nem találta. Nyilván elvesztette.
Ladónak már csak húsz perce maradt, hogy beérjen a Magyar Rádió nyolcas stúdiójába. Elbúcsúzott az anyjától, azzal az ígérettel, hogy majd reggel fölhívja. Tűnődött, beszámoljon-e a történtekről a nővérének, vagy doktor Szalatnay Jenőnek? Sárinak teljesen fölösleges, de doktor Szalatnay Jenő mégiscsak a kezelőorvosa a híres Kútvölgyi kórházban, ahol az alapos kivizsgálás minden lelete negatív volt, noha anyának egyrészt az onkológián volna a helye, a keléseivel, másrészt a fene tudja, miféle szakorvosnál, az agyával, melyből minden átmenet nélkül kipereg a saját lakcíme.
Ladó azonban inkább Verát hívta föl a rádiótelefonján, imádkozva, hogy otthon találja. Nagyon szerette volna elmondani neki.

Itt a százharmincegy-hatvanhat-huszonnégy, sajnos, most nem vagyunk itthon, de amint lehet, visszahívjuk! - egyetlen hosszú pitty. Vera tehát már járt otthon. Ladó tudta, aznap a derengõ mosolyú asszony Egerben vezetett divatbemutatót, ha pedig néhány órára magára hagyta az üzenetrögzítõjét, legalább négy-öt üzenet várta. Ladó gyûlölte a kérdést, mely újra meg újra az agyába tolakodott: mitõl van ekkora forgalma a White Lady-nek? Persze, tévés… kiterjedt kapcsolatokkal.
Ladó utálta a tévéseket. És utálta az általánosításokat. Ezt az ellentmondást is utálta. Verát azonban egyre görcsösebben szerette. Mi lesz ebbõl, tekintetes úr?
Kistelefonját elfelejtette kikapcsolni, búgására riadt föl. Eszébe jutott a normál zenei Á-hang, melyet gyerekkorában oly sokszor föltárcsázott, aztán csak hallgatta, hallgatta, bambán. Akkoriban még nem percenként számlázott a Magyar Posta, hanem hívásonként. Hatvan fillért. Később egy forintot. Boldog idők.
Ámbár… Ladó soha nem volt annyira boldogtalan, mint azokban a boldog idõkben. Ezt az ellentmondást sem szerette. Csinálni kéne egy számot az ellentmondásokról, gondolta a vicces Ladó. De persze, mi ebben a vicc?
A stúdióban épp Alfy végzett. Összeszedte a papírjait, sziasztok, gyerekek, remélem, ma sem csalódtatok bennem! - a vicces Alfy is úgy érezte, hogy mindenkit folyton szórakoztatnia kell.
A vastag duplaajtók között kerültek szemtől szembe. Szerbusz, Ladó, hogy vagy? Mit felelhet erre az ember? élek, akár egy ásvány, mondta ő. Van valami fejlemény? Csak az, hogy az anyám… hát… hosszú… majd legközelebb… - belépett a stúdióba. Elfogta az a nehezen leírható szenvedély, melyet a közönség, a kamerák vagy a mikrofon jelenlétében érzett. Ilyenkor mindent elfelejtett - még Verát is.
Nem… Verát nem mindig.
Este az ágyban Zsuzsának elmesélte a mai napját. Közvetlenül azután, hogy Zsuzsa elmesélte Ladónak a mai napját. Még ifjú házasok voltak, amikor megfogadták: minden este elmondják egymásnak azt, amiről a másik nem tud. Zsuzsa franciát tanított a Bercsényi gimnáziumban, s évek óta harcban állt az iskola vaskalapos igazgatójával, akinek nem tetszettek az ő formabontó ötletei. Előadta a csata aznapi fejleményeit. Aztán a tanfelügyelőt. Aztán Julcsi lányuk legújabb szerelmi ügyét. Aztán az ikrek igényét új sílécekre. Aztán megkérdezte: és te?

Ladó mindent elmesélt, csak Verát hagyta ki, értelemszerûen. Sejtette, hogy hamarosan már nem hagyhatja ki. Várta azt a pillanatot, és rettegett tõle. Veráról a mai nap fénytörésében amúgy sem lett volna túl sok mesélnivalója. Zsuzsát Vera üzenetrögzítõje aligha érdekli.
Amikor Zsuzsa megtudta, hogy az anyósa nem talált haza, csak annyit mondott, jééézusom. Ladó bólogatott. Igen. Ez a "jééézusom" pontosan fejezte ki a lényeget. Zsuzsa további részleteket akart hallani, ám õ egyre szûkszavúbban válaszolgatott. Aztán megkérdezte: te, lehet, hogy anyámnál most kezdõdik a szenilitás? Lehet, de nem valószínû. Hát akkor mi ez?
Zsuzsa nem felelt, s Ladó úgy érezte, kalapáló szíve csúszik fölfelé a légcsövében.
Nyilván Zsuzsa sem meri kimondani.
Ez esetben viszont régen rossz. Mindannyiunknak. Egészségügyi kérdésekben Zsuzsa rendszerint fején találja a szöget.
Jaj, nekem, nyögte Ladó. Talán inkább nekem! - csapott le rá Zsuzsa, az anyád is folyton rám marad, a nõvéred is folyton rám marad, mindenki folyton rám marad! Igazad van! - Ladó, szeretett volna kitérni a vita elõl. Sokra megyek az igazammal, sziszegte Zsuzsa, ha mihozzánk látogatóba jön az anyád vagy a nõvéred, te a magad részérõl tíz perc múltán beszivárogsz a szobádba, rám hagyod mind a kettõt, nekem kell velük beszélgetnem! nekem kell a problémáikat végighallgatnom! nekem kell õket megvacsoráztatnom! pedig a te anyád! a te nõvéred! azt hiszed, rendkívüli jogaid vannak, pusztán azért, mert te vagy a vicces Ladó? azt hiszed, más híres embernek nincs családja? nincs nõvére? nincs anyja? attól még, hogy valakit fölismernek az utcán, foglalkozhat egy kicsit a rokonaival! vagy nem? figyelsz te rám egyáltalán??? - és már benne voltak megint, a kellős közepében.
Jaj nekem, gondolta - mondani nem merte - Ladó.
Újra itt tartunk. Zsuzsa õrjöng, és ha válaszolok, az olaj a tûzre. Ha kussolok, az is.
Ladó és a felesége már ott tartott, hogy a legnevetségesebb apróságból is képesek voltak parázs marakodást gerjeszteni. Ladó úgy érezte, Zsuzsa túl érzékeny, túl görcsös és túl hisztérikus. Zsuzsa úgy érezte, Ladó túl rideg, túl cinikus és túl tapintatlan. Teljes lendülettel hibáztatták egymást, ugyanazért. Mindenért. Nem tudták egymást szeretni, és nem tudták egymást nem szeretni. Remélték, majdcsak kilábalnak ebből a válságból. De már nem hittek benne.

Ladónak az fájt a legjobban, hogy végsõsoron az õ házasságával is éppen az történik, mint az összes barátaiéval, akik már rég elváltak. Rémes, ha az ember átéli a sémát, nagyjából ugyanúgy, mint a többiek. Szeretett volna harcolni e séma ellen. De nem találta a megfelelõ fegyvert.
Séma ellen: antisématizmus.
Egytõl tízig skálán kettes, mondaná Alfy.
Nevetségesek vagyunk. Jó volna, ha tudnánk nevetni rajtunk. De nem tudunk.
Vajon azért akadt-e az útjába Vera, mert Zsuzsát veszti elfelé, vagy fordítva?
Nem tudta eldönteni.
Nem tudta elképzelni a hátralévõ életét Zsuzsa nélkül.
Nem tudta elképzelni Zsuzsával sem.
Nem tudta elképzelni a hátralévõ életét Verával.
Nem tudta elképzelni Vera nélkül sem.
Azt tudta, hogy az anyját elméletileg már nem szerette. Ám anya nélkül sem tudta elképzelni az életét, annak dacára, hogy minden vele töltött pillanat mérhetetlen kínszenvedéssel járt. Ehhez a zűrzavarhoz nem hiányzott, hogy az anyja elfelejtse a saját lakcímét, plusz kelések, meg minden.
Hát… nem tudom.
Nem tom.
Nem tudom.
Nemtom.
Mit tudsz, bazd meg???
Zsuzsa közben már haladt elõre veszekedéseik szokványos forgatókönyvében, s miután az összes sértést Ladó fejéhez vágta, ami eszébe jutott, fölnyalábolta az ágynemûjét, átvonult a hallba, a kinyitható kanapéra. Micsoda hiábavaló gesztus, gondolta Ladó. E hiábavaló gesztussal õ is legalább annyiszor élt a balhék lezárásául, mint a felesége. Végül - egy-két óra múltán - õ is mindig visszahurcolkodott a franciaágyra. A kanapé bordázott párnázatán kényelmetlen volt a fekvés.
Aznap éjjel sem aludt túl sokat. Hajnaltájt megint a lépcsõházról álmodott.
Nagy, négyszögletes alakú lépcsõházban iszkolt lefelé, eleinte frissen, fiatalosan, szinte futva, ám a lépcsõk magassága fokról fokra nõtt, s amint meghaladták a harminc-negyven centit, Ladónak immár nehezére esett, hogy váltott lábbal haladjon, inkább olyanformán vetette magát alá, mintha sekély vízbe ugrana, páros talpra érkezve, csakhogy közben a lépcsõk

túlnõtték a fél métert is, mi lesz itt? - egyre óvatosabban lendült neki, a landolásba belesajdult a bokája és a sípcsontja, amikor pedig a lépcsõk magassága elérte az egy métert, Ladó fontolgatni kezdte, hogy szégyen ide, szégyen oda, inkább térdre ereszkedik s háttal mászik le, remélhetõleg senki nem jár erre rajta kívül, ám mire rászánta magát, a következõ lépcsõfok már egész emeletnyire tátongott alatta a mélységben, okosabb, ha visszafordul, ámde mögötte is hatalmas kõtömbök magasodtak lépcsõ gyanánt, hogy a francba jöttem én le ezeken? - hirtelen megértette, hogy többé se le, se föl, itt kell bevégeznie, középen, e háznyi betonkockán, mely valaha egyetlen lépcsõfok volt! - búsan lecsücsült a hideg, síkos kõre, és fölébredt.
Fázott.
Tessék mondani, doktor úr, van némi javulás? - kérdezte Ladó a bõrgyógyászt, miközben iszonyodva figyelte, hogyan távolítja el anya fejbõrérõl a gombamód szaporodó keléseket. Sejtette, mi lesz a válasz: reménykedjünk! - ez doktor Maróthy szavajárása volt. Ám a bõrgyógyász ezúttal azt felelte: nem tom.
Ekkortájt kezdõdtek anya ijesztõ fulladásos rohamai. Mi a fenének cigizel annyit? a szó szoros értelmében megölöd magad!- támadt rá Ladó, amikor az anyja a falnak támaszkodva kapkodott levegõért. Nem kell magamat megölni, lihegte az anyja, megy az nélkülem is. Imádom a humorodat! - mondta Ladó, pedig gyanította, anyának igaza van. Azonnal orvoshoz kéne rohanni, vagy egyenest a kórházba.
Na jó, de milyen orvoshoz? milyen kórházba? a Kútvölgyiben nemrég tetõtõl-talpig kivizsgálták, és minden lelet negatív lett!
Hm… onkológushoz. Doktor Maróthy István világosan megmondta. Igen, csakhogy a kelésektõl nem fulladhat… a kelésektõl nem felejtheti el a lakcímét… A kelések nyilván csak ráadás a…
Hátha nem.
Hátha mégsem.
Talán a fulladást egyszerûen a napi negyven cigaretta okozza. Ha anya le tudna szokni, elmúlna. Féléve látta anyát tüdõszakorvos, megállapította a nagymértékû tüdõtágulást, s melegen ajánlotta, hogy anya ne dohányozzék. Anya csak nevetett, épp a túlfutásos korszaka felé tartott: dokikám, maga vizet prédikál és bort iszik! - az orvos ujjai sárgállottak a nikotintól. Igaza van, asszonyom, de vegye figyelembe, hogy nekem még nincs nagymértékû tüdõtágulásom.

Ladó minden lehetséges magyarázat szalmaszálába belekapaszkodott. Hátha a lakcím-felejtést csak a depresszió ellen doktor Bartosik Gizella által fölírt maroknyi gyógyszer mellékhatása okozta. Anya sokszor összevissza szedi a pirulákat, megeshet, hogy némelyikről megfeledkezik, valamelyikből pedig a kelleténél többet kap be…
Minden megeshet.
Hátha.
Hátha. Hátha… Hátha!
Hátha eljön. Hátha most az egyszer pontos lesz. Hátha végre rádöbben, hogy én… engem… velem…
Verát várta, egy eldugott presszóban. Vera természetesen késett.
Napok óta halogatódott ez a randevú. Verának folyton közbejött valami. Ladó kétségbeesett erõfeszítéssel igyekezett a programját Vera szeszélyeihez igazítani. Lemondott miatta egy debreceni haknit, elmulasztotta az ikrek évnyitóját, lekéste a kamerapróbát az önálló estje tévéfelvételén. Vera a legeslegutolsó pillanatban mégsem ért rá.
Ladó nyugodtan megtarthatta volna a hakniját Debrecenben, mert amikor már félórája ücsörgött egy kávé mellett a New York kávéházban, a ruhatárosnõ odaslattyogott, Ladó úr, drága, telefon! - és õ vert seregként vonszolta magát a fülkéhez. Vajon Vera miért nem a rádiótelefonján hívta? Megsprórolhatta volna neki e kétségbeesett menetet a műmárvány asztalok sorfala között.
Ígéretéhez híven megjelenhetett volna az ikrek évnyitóján, mert Vera ezúttal nem is telefonált, így Ladó kettejük helyett ebédelt meg a puccos kínai étteremben, ahol épp Vera kedvéért foglaltatott asztalt - õ maga utálta a kínai kosztot.
Az önálló est tévéfelvételének kamerapróbáját is fölöslegesen késte le. Öt perccel azután, hogy fújtatva megérkezett a cukrászdába, az egyik pincér a kezébe nyomott egy sajtcetlit, öregasszonyos betûkkel rótta rá valaki Vera üzenetét: *sajnos, nem jön össze*. A betűk Ladót az anyjáéira emlékeztették - lekonyuló periódusban. A depresszió hullámzásának megfelelően az írása is tökéletesen megváltozott.
Hátha most az egyszer összejön.
Vera húsz percet késett, ami az õ esetében átlagosnak számított. Ezüstszálakkal átszõtt mélykék garbót viselt, vajszínû, földet söprõ szoknyával. Ladónak kihagyott a szívverése, amint meglátta. Kedvezõ jel, hogy Vera ezúttal nincs tiszta feketében. Kedvezõtlen jel viszont, hogy a

fényes hajkoronáját ezúttal a fején lévõ kis szalmakalapban hagyta, derengõ mosolyát pedig talán otthon. Lehuppant a székre, s azonnal rá akart gyújtani. A pincér tüzet adott neki. Amikor az elsõ füstkarika elhagyta Vera ajkát, Ladó sírva fakadt. Haldoklik az anyám, mondta hüppögve.
Megõrültél? - kérdezte egy karcos hang a belsejében, miért ezzel traktálod? miért nem fogod meg a kezét, miért nem arról beszélsz, ami rá tartozik? ami igazán fáj?
Ladó azonban nem volt képes abbahagyni a sírást. Rázkódott a válla.
Egy másik, nyúlós hang fontoskodva magyarázni Ladónak, mi is az oka annak, hogy az anyjáról mesél Verának. Azt akarod, hogy megsajnáljon, s ezen az alapon szeressen egy kicsit. Más alapot eleddig nem sikerült találnod.
Engem meghat, hogy merek sírni a jelenlétedben, mondta fátyolos hangon. Vera hitetlenkedve rázta a fejét, mit ki nem találsz… sírjál csak, ha jól esik.
Verát tehát nem hatja meg, hogy mersz sírni a jelenlétében, állapította meg a nyúlós hang, miközben a karcos hang újra határozott akciókat sürgetett. Ladó igyekezett fütyülni mind a kettőre, bénultan törölgette a könnyeit. Vera pedig részletesen elmesélte az apja halálát (motorbiciklis baleset), és amikor az ő mélykék szeme is benedvesedett, Ladó szerette volna lecsókolni róla a sós csöppeket. De nem tette. Mert Vera tekintetéből azt olvasta ki, hogy saját magát sajnálja, nem őt. Saját magát szereti, nem őt. Kegyetlenség, hogy ennek ellenére találkozgat vele, s nem mondja ki nyersen: kár a benzinért, Ladó.
Még erõsebb sírhatnékja támadt. Hogy mentse a menthetõt, ismét az anyjára terelte a szót, annak dacára, hogy a nyúlós hang lehülyézte, a karcos pedig legyávázta.
Mondd, a te számodra mi volna a legeslegjobb megoldás? - kérdezte Vera. Hát… - Ladó beletrombitált a zsebkendõjébe, asszem, itt jó megoldás nincs, csak rossz és még rosszabb. Gondolod? Igen, mert ha anya meghal, akkor…
Vera közbevágott: hagyjuk anyádat, azt kérdezem, mi volna számodra a legeslegjobb megoldás a kettõnk ügyében. Ladó zavarba jött, ezt hogy érted? Ahogy kérdezem.
Mondd meg neki, hogy legszívesebben rögtön magadévá tennéd, itt, a presszó kerek asztalkáján, aztán a többit majd meglátjuk! - követelte a karcos hang.
A nyúlós hang viszont szerelmes dalokra gyújtott rá, eléggé hamisan.

Esik esõ, szakad, szakad, szeretnélek, de nem szabad, te is tudod, tudom én is, nézzük egymást mégis, mégis, énekelte Koncz Zsuzsától. Aztán rátért Leonard Cohenre: *I'm your man.* Vera is nagyon szerette Cohen lemezeit. Ez azonban Ladón nem segített.

If you want a lover, I'll do anything you ask me to, or if you want another kind of love, I'll wear a mask for you.

If you want a partner take my hand, or if you want to strike me down in anger, here I stand, I'm your man.

Ladó nem fakadt dalra, hanem mindeközben nyökögve magyarázta Verának, hogy mint már tudhatja, õt minden megoldás érdekli, a felelõtlen kalandtól a házasságig. Remélte, hogy Vera nem mindjárt a sor végével kezdi, mert õ még nõs volt. Vera nem felelt, õ pedig arról kezdett szónokolni, milyen mélyen szereti, bármit megtenne érte, talán még azt is el tudná fogadni, ha Vera csak a barátja akarna lenni. Ennek őszintén örülök, mondta Vera, mert a jelenlegi igényeimnek éppen ez felelne meg. Micsoda? Hát, hogy legyünk jóbarátok, hátsó gondolatok nélkül.

Ladó nagyon nehezen gyûrte vissza vulkánként kitörni készülõ zokogását. A te kurva anyád, és most már kussoljál! - ripakodott a karcos hangra, és a nyúlósra is: te meg azonnal hagyd abba a kornyikálást!

Egyikük sem engedelmeskedett.

Mondd, te egy csöppet sem találsz vonzónak engem? - kérdezte Ladó. Vera kerülte a tekintetét, erre inkább nem felelek, mondta. Hát persze, gondolta Ladó, túl szép ő énhozzám, hogyan is gondolhattam, hogy tetszem neki? vége, nincs tovább, az a legokosabb, ha intek a pincérnek, és fizetek! - nem moccant.

Vera váratlanul így szólt: nagyon vonzónak talállak, nagyon szeretem a társaságod, ha nem látlak, hiányzol, tessék, ezt add össze!

Ladó kis híján lefordult a székrõl, jó, összeadom… és… ha ez így van… akkor viszont… miért nem fekszel le velem? Vera arcán szétterült az a bizonyos mosoly, én se tudom, mondta, a fejét ingatva. És… volt már veled ilyen? - kérdezte Ladó óvatosan. Nem… még soha. Tehát csak én vagyok az a szerencsés, akit… akinek… akivel nem… - nyögte a vicces Ladó, s érezte, haladéktalanul faképnél kellene hagynia a White Lady-t.

Játszadozik velem.

Szántszándékkal gyötör.

Épp amikor a legnagyobb szükségem volna egy kis szeretetre. Melegségre. Megértésre.

Tudod, te olyan vagy nekem, mondta Vera, mintha a pszichiáterem lennél… és az ember nem fekszik le a pszichiáterével, ha nem muszáj.
Nem muszáj, uszály, száj! - ismételte a nyúlós hang a dallamra.
De muszáj! - vetette ellene a karcos.
Ha a pszichiátered vagyok, fizess legalább! - gondolta Ladó. Újra az anyjáról kezdett beszélni, egyes és kettes hang torkára forrasztva a szót, akik ugyan különbözõ tónusban, ám mégis egyöntetûen követelték, hogy amit gondol, azt öntse Verára, s hagyja a mosott ruhát másra.
Vera szokatlanul érdeklõdõnek mutatkozott Ladó anyjával kapcsolatban, lényegretörõ kérdéseket tett föl, s ajánlgatta minden irányú segítségét: szerez orvost, gyógyszert, ápolónõt vagy ami kell. Ladó beharapta az ajkát, az anyámon habozás nélkül segítene, pedig sose látta, csak rajtam nem akar segíteni! - nagyon vonzónak talál, nagyon szereti a társaságom, nagyon hiányzom, ha nem lát, ezt adjam össze, de azért toll a fülembe, nem fekszik le velem, maga se tudja, miért, ez az elsõ ilyen esete, tehát eleddig lefeküdt mindenkivel, akit nagyon vonzónak talált, akinek szerette a társaságát, aki nagyon hiányzott, ha nem látta…
Na jó, most már fizessél, mennem kell, mert bezár a bank, ebben a hónapban még nem utaltam át az áfát! - mondta a White Lady. Ez volt a kegyelemdöfés. Még a rohadt áfa is fontosabb neked, mint én! - úgy fröccsent ki Ladóból ez a mondat, akár egy föltépett sebbõl a vér. Vera higgadtan elmagyarázta, hogy nem õ tehet róla, a könyvelõje csak tegnap figyelmeztette, holnap huszadika.
Teccik tudni, melyik a legrondább magyar szó? - gyakran teszi föl e költõi kérdést közönségének a vicces Ladó. Nem vár választ, de megesik, hogy egy-egy hûséges nézõje (aki már ismeri e poénját) bekiabálja: az áfa!
Hát igen.
Áfa.
Tébé.
Estébé.
Hihihi.
Hahaha.
Bruhaha.
Na, eriggyél a sunyiba, aranyom! - javasolná Verának a karcos hang. Húzz el innen, apuskám, mentül elõbb, antul jobb! vissza se nézz! eccer voltam nálatok, leszakadt az ágyatok! - énekelné Ladónak a nyúlós hang.

Ladó ehelyett tétován megragadja Vera kezét, s úgy szorongatja hosszú ujjait, mintha ettõl remélné a dolgok jobbra fordulását. Most már tényleg indulnom kell! - a White Lady megvillantja derengõ mosolyát, tenyere fürgén kicsusszan Ladóéból, akár egy mozgékony hal.
Fizetni, dadogja Ladó, ne haragudj, ezt így nem bírom tovább, hagyjuk egymást békében, én soha többé nem hívlak föl, ha valamit akarsz, tudod a számom! Tudom, mondja Vera, szerbusz!
Azt se várja meg, míg idejön a hájfejû pincér, állapítja meg Ladó leverten, siet az áfába…
Nem baj. Rendben van. Vesszek meg, ha még egyszer fölhívom.
Soha többé.
Hallani se akarok róla. A nevét is elfelejtem. Mind a kettőt. Az angol nevét is. A lakcímét is. A telefonszámát is. Kész, ennyi volt. Slussz. Passz. Vége.
Vége, vége, vége mindennek.
Vége a jókedvünknek.
Ezúttal a soha többé mintegy három és fél óráig tartott. Addigra beesteledett, és Ladó kétségbeesetten tárcsázta Vera számát.
Itt a százharmincegy-hatvanhat-huszonnégy, sajnos, most nem vagyunk itthon, de amint lehet, visszahívjuk! - négy rövid pitty, egy hosszú.
A János kórház tüdõosztályán a töltöttgalamb doktornõ az átvilágított üveglapra helyezte anya mellkasi röntgenleletét, s mutatóujjával körberajzolt egy homályos, pingponglabdányi foltot: sajnos, az édesanyjának tüdõrákja van, meglehetõsen elõrehaladott fázisban, föltételezhetõen áttétekkel. És… akkor most mit lehet csinálni? Csupán enyhíthetjük a fájdalmakat… valamelyest. Sokat fog szenvedni? Higgye el, mûvész úr, mi mindent megteszünk, ami emberileg lehetséges. És… meddig…? Nehéz megjósolni, de gondolom, úgy félév… ha szerencséje van… ha nincs, akkor több.
E beszélgetés fültanúja volt az ügyeletes ápolónő, egy tüskefrizurás, pattanásos arcú lány. Kikísérem az édesanyjához! - alkatához képest meglepően mély hangja volt. Kézen fogta Ladót, s vezette, akár egy gyereket, ő pedig hálás volt, amiért nem művész urazza. A macskaszagú folyosón - útban az előcsarnokhoz, ahol anya várt rá, egy kopott fehér padon -, a pattanásos arcú lány azt mondta: ne haragudjon… csak szeretném, ha tudná, hogy a doktornő nem mondott egészen igazat… az édesanyjára rettenetes szenvedések várnak… ha benéz ebbe a kórterembe,

láthatja, hogy min fog keresztülmenni… sajnos! - a lány egy nyitott ajtóhoz terelte.
Agyonráncosodott, reszketõ fejû vénségek.
A kórházi pizsamából reménytelenül kisoványodott élõhalottak.
Megannyi semleges nemû emberi rom.
Képtelenségnek tûnt, hogy anya… Mikor olyan egészségesnek látszik… pirospozsgás… életerõs… Igaz, hogy most épp túlfutásban van, talán csak amiatt…
És biztos…? egészen biztos…? - kérdezte volna Ladó ettõl a barátságos kezû lánytól, ám amint találkozott a pillantásuk, hirtelen rádöbbent, hogy ez az ápolónõ ugyanolyan esedezve néz rá, ahogyan õ szokott Verára, tehát… ezek szerint…
Ó, te szegény…
Ó, én szegény.
Ó, anya szegény.
Ladóról szakadt a víz. Ennyire meleg van itt?
Anya kissé sértett arccal egyenesedett föl a padról: na, csakhogy… már azt hittem, sose jössz vissza, mit mondott a doktornõ, megmaradok? - kérdezte, a kelleténél harsányabban. Ladó megigazította az anyja felgyûrõdött gallérját, hogy idõt nyerjen. Tüdõtágulásod van, mondta aztán, látod, mennyit könyörögtünk, hogy ne cigarettázzál! Hagyjál már, édes drága Lacikám, negyedik napja nem gyújtottam rá… jobb későn, mint soha, igaz? Igaz, Ladó idétlenül kacsingatott.
Anya tüdõdaganata spricceli szét a rosszindulatú sejteket mindenfelé. Bizonyára már az agya is tele van velük. Ez mindent megmagyaráz.
Úristen…
Tényleg kibasztunk anyával, amennyire csak lehet!
Megmenekedett az egyik halálból, hogy a másik a karmai közé kaparinthassa. Most aztán irgalmatlan szenvedések árán fog elpusztulni, úgy félév alatt - ha szerencséje van.
Hagyni kellett volna, hogy könnyedén átlibbenjen a végtelen sötétségbe, saját elhatározásából, muszlinkendõvel felkötött állal.
De persze ha a Sári nem talált volna rá, ha nem jött volna idejében a mentõ, ha nem sikerült volna föltámasztani, furdalna a lelkiismeret, míg élek.
Így is furdalni fog. Végignézhetem, ahogyan megeszi anyát a…
Jaj…
Ezt ne…

Ezt azért ne! - újra meg újra Ladó agyába tolakodott a szóvicc, melyet még önmagának se mert elsütni.
A halálnak van tumorérzéke.

4.

püff neki

mmmmmm

megint lent

hhhhhh

nem bírom

másfél napja nem ettem

van az kettõ is

ffffff

egy falatot sem

nem tudok enni, hányingerem van az ételnek még a gondolatától is, mint mindig, amikor lent vagyok

átkozott egy betegség

nnnnnn

nem, ez sose múlik el

amikor kezdek menni fölfelé, magyarázom magamnak, hogy úgyis elõbb-utóbb visszacsúszok, nem szabad azt hinnem, hogy vége, de amikor már elsodor a könnyû örvény, mégis mindig bedõlök, azt képzelem, huss, megszabadultam tõle örökre

világosan megmondta a doktor bartosik gizella, hogy ez egy életre szól, elkísér a sírig

kitettem a protézist, minek nyomjon, ha úgyse használom semmire

lacika erõlködik folyton, hogy tegyem be, mert fogsor nélkül úgy nézek ki, mintha már meghaltam volna, szerintem fogsorral is

sose sikerült megszoknom a protézist, hosszú hetekig vissza-visszajártam a doktor hegedûs ropihoz, akit az unokái neveztek el ropinak, de olyan büszke volt rá, hogy addig dicsekedett vele mindenkinek, míg a betegei is egyöntetûen ropizni kezdték

föl kell annak feküdnie pontosan, bizonygatta a doktor hegedűs ropi, amikor panaszkodtam neki, mindig alakított rajta egy kicsit, de hiába farigcsálta, az én protézisem legföljebb csak akkor fekszik föl rendesen, ha a pohárban van

mindegy, úgyse eszek

kkkkkk

kár, hogy nem hagytak meghalni, ha már egyszer

föl nem foghatom, honnan volt annyi lelkierõm, hogy bevegyem azt a rengeteg pirulát
úgy látszik, mégis muszáj kivárnom, míg a természetes úton-módon
hhhhhhh
ahogyan a többiek
kinõttek a sörték a homlokom fölsõ peremén, ahol régebben haj volt, mert a baleseti belosztályra nem hozták be a borotvám, így nem tudtam levágni, jó hülyén nézhettem ki
hülyeség volt elkezdenem levágni, viszont amikor elõször észrevettem a tükörben, hogy húzódik a hajam vonala hátrafelé, annyira megrémültem, a szó szoros értelmében elszédültem, a mosdóba kellett kapaszkodnom, nehogy összeessek
azt még meg lehet érteni, ha az embernek öreg korára ritkul a haja, de az miféle dolog, hogy itt is, ott is kihullik egy-egy csomó, a többi viszont marad, amitõl kopasz foltok keletkeznek ott, ahol a homlok felsõ része érintkezik a fejtetõvel
néztem egy darabig a pusztulás ijesztõen nyilvánvaló jelét a homlokomon, aztán elõkerestem a borotvát, melyet szõrtelenítés céljából szereztem be egy olyan napon, amikor a szõrtelen lábszár döntõ fontosságúnak tûnt a számomra, délutánra viszont már valami egészen más izgatott, így a borotvát azóta se húztam ki az átlátszó tokból, most kapóra jött, kiegyenesítettem a homlokom tetején a haj vonalát, levágtam az útban lévõ szálakat, az eredménnyel meg voltam elégedve, a bõr a borotválás után egészen sima lett
csakhogy ez az állapot nem tartott soká, mert a levágott hajszálak helyén néhány óra alatt kibukkantak a kemény sörték, tapintásra pontosan olyanok, mint szegény bandikám másnapos borostája volt
hogy van az, hogy ahol szeretném, ott már nem akar nõni a szõr, ahol viszont nem szeretném, ott ész nélkül kihajt, mint a bolondgomba
rákaptam, hogy napi többször lenyírjam a homlokomról, de nem mindig csináltam elég figyelmesen, a tükör elõtt el-elgondolkodtam, olykor-olykor nemcsak ott vágtam bele, ahol szerettem volna, ettõl a hajvonal nem szabályosabb lett, hanem még girbegurbább, kénytelen voltam tovább egyenesítgetni, így fokozatosan szélesedett a borotvált sáv a homlokomon, már megesett, hogy a gyerekeim észrevették, különösen az én lacikám, mert a sárikám annyira figyelmetlen, hogy az se tûnne föl neki, ha egy szép napon az egész fejem lenyesném

nem mintha nem volna mindegy, hogy mit nem vesz õ észre
minden mindegy
de azért kár volt belefognom ebbe a hajborotválósdiba
folyton azt a sávot tapogattam a fejtetõmön, a tisztást, amelyen itt-ott éles kis tüskéket eresztve tört fel a szõrzet, rendetlenül, összevissza, örökké ott korzóztak az ujjaim, úgy éreztem, mindenki pont odabámul
olvastam valahol, hogy az egyiptomi nõk kopaszra borotválták magukat, s amikor a tar koponyájukon végigsimított a szeretõjük, azt nagyon élvezték
nekem senki nem simított végig a tar koponyámon, csak én maceráltam örökké azt a sávot, sajnos hogy épp akkor indultam fölfelé, bele a túlfutásos korszakba, egyre türelmetlenebbé váltam, s egy reggel hirtelen elhatározással leborotváltam az egész hajamat, elvégre fogok én vacakolni ezzel a marhasággal minden áldott reggel? sőt naponta többször?! - zutty, egységesen lekopaszítottam magam, az sem rázott meg, amikor a fejem helyett egy sárgás biliárdgolyó nézett vissza rám a tükörből, le van szarva, gondoltam, miért ne lehetnék én kopasz? nem számít, úgyis kinő előbb-utóbb
haj nélkül rémesen elállt a két fülem, fölmerült bennem a gondolat: mennyivel egységesebb volna az összkép, ha a füleimet is levágnám, de a műanyag nyélbe öntött zsilett márkájú borotva, mely férfiasan tökéletes, erre nem alkalmas eszköz, sokkal könnyebb volna azzal a szerszámmal, amit a padlószőnyeg fölszeletelésére vettem, mikor az az ötletem támadt, hogy feldarabolom a mélykék padlószőnyeget, legyen belőle néhány kisebb futó, hadd látsszon ki alóla a parketta
elõvettem azt a vágóeszközt, kicsúsztattam belõle az éles pengét, s bármilyen hihetetlen, tényleg nekiláttam, hogy lemetsszem a fülem, elõször a balt, ám épp abban a pillanatban, amikor kiserkent a vér, csöngettek, sejtettem, hogy a postás vagy a villanyóraleolvasó, nem nyitottam ajtót, de annyira azért magamhoz tértem, hogy abbahagytam a nyiszálást és leragtapaszoztam a fülem, még jó, hogy az orromtól nem akartam megszabadulni, ámbár ki tudja, mi történik, ha nem csöngetnek
soha senkinek nem mondtam el az igazat
a gyerekeimnek azt hazudtam: nagyon hullik a hajam, ez a része nem is volt hazugság, és a körzeti nő javasolta a teljes borotválást, hadd szellőzzék ki magukat a hajhagymák! - amikor kimondtam, egész hihetően hangzott ez a baromság, sárikám be is vette, lacikám ingatta a fejét lemondón, mint aki tudja, amit tud, fütyültem rá, három hónapig parókában jártam

amikor aztán kinõtt a hajam, a homlokomon azért folytattam a fölösleges rész borotválását, csak a kórházban nem, mert oda nem hozták be a borotvát, meg most nem, amióta ennyire lenn vagyok, csöppet sem izgat a kinézetem, hiába nógatnak a gyerekeim, fõleg az én édes lacikám, hogy menjek fodrászhoz, mert nagyon lenõtt a hajam, melyet sajnos nemrégen platinaszõkére festettem, nem tudom, mi ütött belém

mindjárt telefonál valamelyik, pedig isten a tanúm, semmi kedvem beszélgetni

viszont ha nem emelem föl a kagylót, asse jó, rögtön iderohan mind a kettõ, egybõl azt hiszik, megint baj van velem

hívtam a doktor bartosik gizellát, legyen olyan szíves és látogasson meg, mondta, majd benéz, de nem mutatkozott, sejthettem volna, õ még soha nem jött el a lakásomra, akármennyire kivoltam, talán mégis igaza van az én lacikámnak, váltanom kéne, tény, hogy valójában a doktor bartosik gizella se tudott segíteni rajtam, de õt legalább már megszoktam, ismeri minden csínom-bínom, és olcsó, amennyire egy orvos olcsó lehet egyáltalán

halló

szerbusz, édes drága lacikám, mi van

jól

lehet, hogy rossz a hangom, de azért jól vagyok

akkor rosszul

bent van a protézisem

rosszul hallod

most ébredtem, még nem mozog a szám

nem, ne hívj késõbb, mongyad, mit akarsz

jó, akkor nincs bent, legyen neked igazad

miért olyan fontos neked, hogy betegyem, úgyse eszek semmit

eszem, igen, tudom, ikes ige

persze, fogok ebédelni, csak vicceltem

mondom, hogy fogok, van itt minden, kenyér, tej, konzervek

nem kell följönnöd, majd a nõvéred bevásárol, úgyis tudom, hogy nem érsz rá

õ se ér rá, de azért bevásárol

nem kell nyugtalankodnod, édes lacikám

nálatok minden rendben, ugye

örülök, hogy hívtál, szia

nem akarom lecsapni a kagylót, azt hittem, vége

na jól van, szerbusz
halálra szekíroz ezzel a hülye protézissel, nem érti, hogy nyom
aludni kéne, mélyen, sokáig
lánykoromban úgy tudtam aludni, az ágyúdörgésre se ébredtem föl, ez így volt aztán a szó szoros értelmében az ostrom alatt, és ötvenhatban is
halló
szerbusz, sárikám, mi van
jól
lehet, hogy rossz a hangom, de azért jól vagyok
akkor rosszul
már te is kezded? hagyjatok nekem békét a protézissel, hordjátok ti, ha olyan nagy a szátok
micsináljak, a doktor hegedûs ropi képtelen úgy megcsinálni, hogy rendesen fölfeküdjön
most ébredtem, félig még alszom, bár egészen aludhatnék
nem olyan értelemben, ne izgassad magadat
nem, ne hívj késõbb, mongyad, mit akarsz
nem vagyok éhes
majd fogok ebédelni, ha
mondom, hogy fogok, van itt minden, kenyér, tej, konzervek
nem kell följönnöd, már az öcséd felajánlotta, hogy bevásárol, õ legalább kocsival van, könnyebben megoldja, te siess haza a családodhoz
nem kell nyugtalankodnod, édes sárikám
gyere majd inkább holnap
nálatok minden rendben, ugye
ne veszekedjetek folyton
tudod, milyen vadember a pista, ne válaszolj neki, ha provokál
jó
igen
jó
persze
igen
jó, jó
örülök, hogy hívtál, szia
nem akarom lecsapni, azt hittem, vége már
szerbusz akkor

egyik se képes megérteni, hogy nincs kedvem beszélgetni, amikor ennyire lent vagyok
legjobban mégis azt utálom, ha avval jönnek, hogy miért nem szedem össze magam, állati jó vicc, ha össze tudnám szedni magam, nem volna depresszió, pont az a betegség, hogy nem megy, nem megy semmi, amikor lenn vagyok
írt az utolsó nagyváradi barátnõm, a palcsó böske, tényleg õ a legutolsó, a többi sorban meghalt, talán jobb is így, szörnyû nagy a nyomorúság odaát, formanyomtatott carte postalû-t küldött a palcsó böske, minden millimétert telekörmölt rajra, édes kicsi kis barátném, ez volnék én, nagy megdöbbenéssel értesültem klárikától, hogy te újra depresszióba estél, hát szabad ezt? hogyan történhetett? röviden csak annyit: kapd össze magad, de azonnal, és gyere! én biztos jó hatással leszek rád, az én szép hûvös kis házamban pont úgy fogod érezni magad, mint egy tüdõszanatóriumban
ez a böske se normális, én nem gümőkóros vagyok, hanem idegbeteg
áh
lacika szerint egyre gyorsabban váltakoznak nálam a ciklusok, vagyis a fönt és a lent, ami õszerinte részben a doktor bartosik gizella hibája, biztosan be lehetne állítani ennél jobban is a gyógyszereket, a nyugtatók és az izgatók arányát, részben pedig az én hibám, mert lacikám szerint összevissza szedem az orvosságaimat, van is ebben valami
nem tudok aludni, de nem vagyok azért ébren se, egyetlen vágyam, hogy ne álljon az idõ, hanem teljen, félek, ez a sötét ûr már örökre ittmarad, sose múlik el, igaz, mindig pont ezt érzem, amikor lenn vagyok, csakhogy az is biztos, hogy egyre mélyebbre zuhanok a lenti feketeségekbe, hiába mondogatja az én lacikám, hogy eddig is elmúlt, eztán is így lesz, aggaszt, hogy hátha pont ebbõl a szakadékból már nincs visszaút
jaj
istenem
amikor a kórházban visszanyertem az eszméletem, azt képzeltem, bedugtak a gyerekeim az aggok házába, óriási balhét csináltam, eltörtem egy ágytálat is, képzelem, mennyire szégyenkezhetett az én lacikám, nem tehetett úgy, mintha idegenek volnánk, hiszen az egész kórterem látta, hogy hozzám jött látogatóba
szegény bandikám gyakran viselkedett úgy a villamoson vagy a kisföldalattin, mintha semmi köze nem volna hozzánk, amikor az egyik

gyerek bõgött, a másik hisztizett, én meg ordítozva és pofonokkal igyekeztem rendet teremteni
az én lacikám is ezt szeretné, amikor szégyelli, hogy én vagyok az anyja, néha igazat kell adnom õneki, olykor-olykor én is szégyellem, hogy én vagyok az anyja
tavasszal, mikor kijött az új kötete, már arra se kértem meg, hogy dedikálja a legszűkebb baráti körömnek, mert örökké pofákat vág, mintha olyan óriási fáradság volna hogy beírja: palcsó böskének, anyám legkedvesebb nagyváradi barátnőjének őszinte szeretettel, nagyrabecsüléssel, anyám nevében is, vagy rózsikának és gizikének luxemburgba, vagy rubányi otikának, az édesapjára emlékezve, vagy borovich úrnak, az endrusi szomszédnak, vagy mittomén, a személyre szóló szövegeket mindig pontosan leírtam neki egy darab papírra, hogy csak be kelljen másolnia, a köteteket is mindig én vettem meg, úgy tesz, mintha ez olyan hallatlan nagy szívesség volna, pedig annyit elvárhat a legszűkebb baráti kör, hogy kapjon dedikált példányokat, hát, mostanában már önállósítottam magam, én írtam be, hogy őszinte szeretettel és nagyrabecsüléssel, az író anyja
lacikám egyszer észrevette, megnézte a beírásaimat, attól is dührohamot kapott, hogy õ nem író, hanem csak egy szerencsétlen humorista, minek nagyképûsködök? - akkor egy darabig úgy írtam alá a dedikációt a könyvében: a síró anyja, hehehe, azt hittem, ez jó vicc, de amikor õ meglátta, a haját tépte, mondtam neki, fejezze be, ehhez már túl kopasz, hát, talán ezt se kellett volna, tudhatnám, mennyire hiú és érzékeny
akkor szúrtam el örökre, amikor az elsõ kötete kijött, harmincéves korában, a könyvhétre, az volt a címe: pofákat vágok! - megjegyzem, tényleg folyton pofákat vág, de azért okosabb lett volna, ha nem megyek oda a vörösmarty térre, ám akkor pont nagyon fönn voltam, abban az állapotomban a világon semmi kivetnivalót nem találtam a saját viselkedésemben, hiszen én csak segíteni akartam, azt szerettem volna, ha többen veszik a könyvét, úgy hittem, a tervem kitűnő
megjelentem a vörösmarty téren egy jó nagy szatyorral, amikor az én lacikám dedikált, odaléptem a bódéhoz, és igen hangosan megkérdeztem, tessék mondani, hogy fogy ez a remekmû? - mire az eladó kislány laposakat pislogott, nem értette, erre megismételtem a kérdést, nyomatékosan kihangsúlyozván a lacika nevét és a könyve címét, de most se kaptam választ, akkor aztán így szóltam: én mindenesetre kérek harminc példányt,

mielőtt elfogyna, mert látom, viszik mint a cukrot! - az eladó kislány bámult rám, mint borjú az újkapura

a bódé mellett volt az a fehér kerti garnitúra, ott ült az én lacikám, három másikkal, az egyikrõl rémlett, hogy valami író, a másik kettõt nem ismertem, láttam a szemem sarkából, hogy lacika elsápadt, mert észrevett

harminc példányt kérek, ismételtem emelt hangon, azt akartam, hogy mindenki hallja, hogy ez a legkapósabb könyv, azt akartam, hogy az összes többi vásárló is észbekapjon, vegyék meg és írassák alá, hagy érezze az én drága édes lacikám, milyen nagy sikere van, azt akartam, hogy végre örüljön

becsomagoljam? - kérdezte az az ütõdött kis eladólány, ugyan, drágicám, ne vicceljen, dedikálás elõtt? hát én azért jöttem ide, mert a mûvész úr dedikál, aláíratom ezeket, s minden barátom ezt kapja majd karácsonyra

az, hogy minden barátom a lacika könyvét kapja karácsonyra, kivételesen hülye ötlet volt, tekintettel arra, hogy május végén jártunk, ki a fene vásárolja meg a karácsonyi ajándékokat tavasszal? - de már nem lehetett visszaszívni, kifizettem a harminc kötetet, két részletben odafuvaroztam az én holt sápadt lacikámhoz, letornyoztam elébe a fehér kovácsoltvas asztalra, igyekeztem semlegesen mosolyogni: jónapot kívánok, legyen olyan kedves dedikálni nekem ezeket a könyveket, a következő nevekre, doktor rubányi főmérnök, varró endréné, kozma dezső, dérfalvy lilike, palcsó böske, doktor bartosik gizella, satöbbi, akkor ezek még mind éltek, istenem, most már csak a doktor bartosik gizella van meg, és a böske

tény, hogy elég nagy feltûnést keltettem azzal a harminc kötettel, a másik három férfi mind rám bámult, én meg azzal a semleges mosolyommal biccentettem nekik, jónapot, hogy vannak? szép idõnk van máma, szóval, doktor rubányi fõmérnök! - ám az én lacikám nem kezdett hozzá, hogy beírjon azokba a könyvekbe, jobbra nézett, balra nézett, aztán sóhajtott, szerbusz, mondta egészen halkan, muszáj ezt? - úgy tettem, mintha nem hallanám: tudja kérem, az én barátaim mind nagyrabecsülik, bizonyára repesni fognak a boldogságtól, ha kapnak egy névre dedikált könyvet magától, vagyis tőlem, illetve végeredményben tehát tőlünk, hehehe

az volt a legnagyobb baj, hogy a többiekhez nem jött oda senki, pedig pont elég sokan ácsorogtak annál a könyves bódénál, mindenki engem bámult, lacikám halántékán gurulni kezdett egy izzadságcsöpp, szívesen letöröltem volna, de abban a helyzetben ez furcsán vette volna ki magát, így hát megkérdeztem, kissé már élesen: tisztelt uram, van valami probléma? - ő

sóhajtott, nincs semmi probléma, mondta dacosan, maga elé húzta az első kötetet, és beleírta a pelikán töltőtollával, melyet olyan nagyobb szeret, hogy doktor rubányi főmérnöknek tisztelettel, satöbbi-satöbbi, és én büszke voltam rá, hogy az én lacikámmal harminc könyvet dedikáltatnak, míg a többi három csak üldögél, kényszeredetten beszélgetve, jól van, ezt okosan csináltad, piroska, gondoltam, senki nem is sejti, hogy én vagyok az anyja, hahaha
már a taxiban ültem a harminc kötettel, amikor hirtelen megpillantottam magam a kocsi tükrében, rádöbbentem, végzetes hibát követtem el, hiszen én elképesztően hasonlítok a lacikámra, ajjaj, más is láthatja, hogy rokonok vagyunk, az a három férfi meg az eladó kislány azonnal sejthette, mire megy a játék, úristen, elöntött a verejték és a hányinger, aznap még egyetlen falat sem ment le a torkomon, rosszul van, nagysos asszonyom? - kérdezte a sofőr, megálljunk? - intettem neki, hajtson tovább, pedig tényleg nagyon rosszul voltam, tudtam, az én lacikám ezt sose bocsátja meg nekem, ezt se bocsátja meg soha
nem is tudom, honnét vettem magamnak a bátorságot
igaz, akkor nagyon fenn voltam
fenn a csúcson
mint amikor kõszegre utaztam tavaszolni, kéthetes beutalóval, és aztán sehogy sem akaródzott visszatérnem budapestre két hét múltán, inkább táviratoztam sárikának: szerelem és lábfájás miatt még maradok stop mondd meg lacikának is csók anyu
ezt se kellett volna, amiatt a rohadt alak miatt, aki mindjárt feleségül akart venni, de csak három napig bírta ki velem a jurisics panzióban, aztán minden pénzemet magához véve búcsú nélkül távozott
már a nevére se emlékszem
illetve emlékszem, de nem akarok emlékezni rá
ott egye meg a fene
a bélosz ügy idején is ugyanilyen idiótán viselkedtem, nemcsak a gyerekeimnek, az összes barátnõmnek megírtam azonnal, hogy gratulálhattok, férjhez mentem óne papír, és gratuláltak is, sajnos hogy a rózsi és a gizike direkt nászajándékot is küldött luxemburgból, csipketerítõket, nyilván nem írhattam meg nekik kábé egy hónap múlva, hogy vége, ezért nekik soha többé nem írtam, amibõl az a tanulság, hogy nem kell elsietni a nászajándékot

istenem-istenem, semmi kétség, ha a sárika nem jön föl hozzám aznap délután, akkor én már nem létezem
föltéve, hogy a halála után az ember nem létezik
az istenhívõk szerint mennyország, paradicsom, szférák zenéje
smonca
ennek dacára lehet, hogy van isten
csak pont nekem nincs, mert énrám szarik
ha nem szarna, nem tûrhetné, hogy ennyire szenvedjek
nincs segítség
jaj, csöngetnek
nem nyitok ajtót
nincs erõm fölkelni
majdcsak elmegy
ha sárika vagy lacika, akkor fölösleges felkelni, van kulcsuk, bár sárikától kitelik, hogy nem találja vagy otthonfelejtette
úgy látszik, elment
gggggg
hhhhhh
halló
doktor bartosik gizellát kérem az egyes nõin
halló
doktor bartosik gizellát
köszönöm
jónapot, adjunktusnõ kérem, én vagyok
nincs semmi a számban, hanem éppen az, hogy kivettem a fogsorom, tetszik tudni, meséltem, mennyi bajom van vele, de ha ez zavarja az adjunktusnõt, beteszem
hát, igen fekszem
kitõl tetszett hallani
sajnos, úgy látszik, tényleg megtettem
bár tudnám
jó, jó
megígérem
többé már nem
adjunktusnõ, olyan tanácstalan
olyan szerencsétlen
teljesen odavagyok

tudom, hogy nem tetszik soha házhoz jönni, de nem lehetne most az egyszer, kivételesen
ó, ha én ki tudnék kelni az ágyból, nem itt tartanék
igen
ahogy fölírta az adjunktusnõ, kétszer egy lithium, este fél melleril, háromszor két aparkazin, háromszor két rutascorbin, háromszor egy scutamil cé, háromszor húsz pulsotil csepp, továbbá háromszor egy cé és bé vitamin, két darab tetrán hat óránként s hozzá joghurtot enni, aztán háromszor két diaphillin, plusz ugye az inekció, az a svájci, amit a fiam szokott behozatni, a fluanxol
nem lehet, hogy pont ettõl a rengeteg mindentõl vagyok én ennyire ki, s jobb volna, ha abbahagynám
dehogy hagyom abba, mindent beszedek, ahogyan az adjunktusnõ rendelte
szóval, a mellerilbõl háromnegyedet, és a lithiumból háromszor felet, értem
igen, fölírtam
mondja, drága adjunktusnõ, leszek én még jól ebben az életben? vagy ez már mindig így marad
nem sírok, csak
nem, a lipótmezõre többé nem fekszem be, ezt az egyet ne kérje tõlem az adjunktusnõ, a rács mögé nem megyek, nem fekszem be, nem, nem, nem
higgye el, nagyon nehéz
inkább volna valami rendes, igazi nagy betegségem, mit tudom én, a szívemmel, azt el lehet fogadni, de ettõl egyszerûen meg kell õrülni
jó, akkor majd
viszlát, adjunktusnõ
jelentkezem
tényleg
megyek, amint tudok
ígérem
viszlát
kkkkkk
korog a gyomrom
vagy inkább rotyog
fortyog
háborog
azért azt elértem ezzel az öngyilkosdival, hogy amióta a kórházból hazajöttem, mind a két gyerekem telefonál minden áldott nap

a baj csak az, hogy napestig várom, mikor hívnak végre, ám amikor megcsörren a telefon és fölveszem a kagylót, már pont mindig épp nincs kedvem beszélgetni, legszívesebben rögtön leraknám, ellenben amint leraktam, megint kezdem várni, hogy mikor hívnak újra, és ez így megy
nevetséges vagyok
jjjjjj
és szomjas, juj, de szomjas
jéghideg sör, az volna jó, de nem merem ráinni erre a marék gyógyszerre
volt, amikor mertem
baj is lett belõle, nagy baj
mi van a tévében? vagy próbáljak inkább aludni? á, úgyse tudok
pont az arcomba süt a nap, ez a nyugati fekvés hátránya
utálom a napot
fáj a fény
boruljon be, legyen este
legyen csönd
kiabálnak a gyerekek odalenn az óvodában, ez is terhemre van, minden terhemre van
nem akar beesteledni
ki kéne mennem a fürdõszobába, legalább a fogamat megmosni, ha ugyan mondhatja ezt olyasvalaki, akinek a fogsora a pohárban van, már tegnap se mostam meg, bûzlik a szám a cigarettáktól
a hamutartót is ki kellene ürítenem, mielõtt befut az én lacikám vagy az én sárikám és látják, hogy dugig tele
akkor aztán rákezdik a litániát, miért cigizel annyit, anyu, tudod, hogy árt neked, azt mondtad, abbahagytad! - pedig még mindig a cigi teszi bennem a legkisebb kárt, az viszont igaz, hogy a függönyöket elsárgítja, de nincsenek is fönn a függönyeim, egy-két hete leszedtem és kimostam, azóta a szárítón porosodnak
ki kéne szellõztetni legalább
föl kéne kelni
ah
majd
mindjárt
erõt veszek magamon
végeredményben nem annyira sürgős
csöppet sem sürgõs

ráérek
nagyon ráérek
idõmilliomos vagyok
ha meglátják, hát meglátják, úgyis tudják, hogy dohányzom, nem titok
segítsenek inkább
segítsen rajtam valaki
segítség
mi lesz velem? mi lesz? mi lesz
meg kéne kérdezni az úristent
a sorsot
vagy bárkit, aki tudja
pár évvel ezelõtt egy túlfutásban táviratoztam az elnöknek
az amerikai elnöknek
azt gondoltam, hogy õ a világon a fõfõ
lacikám sose hitte el, hogy tényleg megtettem, én se voltam száz százalékig biztos benne
ám amikor megkaptam a telefonszámlát, a tizenháromezerhatszáz forint távírási díjjal, többé már nem volt kétségem afelől, hogy a magam részéről föladtam azt a táviratot, melynek a szövegét odafirkáltam a betűrendes telefonkönyvem utolsó lapjára
azért írok e könyv utolsó lapjára, hogy engem felejcs el utoljára, ezt a holéczy béni kanyarította az emlékkönyvembe, japán nádtollal, egy szivárványos szív köré
erõsen kérdéses, hogy az amerikai elnök megkapta-e a táviratomat, egy az, hogy én régen elnöknek küldtem, noha már régen a bus volt az elnök, és a lakcím se stimmelt, így diktáltam a telefonos kislánynak: régen elnök, nyújork, ensz palota, usa
azért az usában nyilván mindenki tudja, hogy a régen elnök nem az ensz palotában lakik, hanem a fehér házban, tehát utánaküldhették, ha akarták, azt is kitalálhatták, hogy ha egy magyar nyögdíjas asszony táviratozik a régen elnöknek, noha már régen nem õ az elnök, hanem a bus, akkor az üzenet a bus elnöknek szól, hiszen elnök-elnök, egyremegy
azért pofátlanság a magyar postától, hogy ezt a táviratot fölvették és leszámlázták
asse zavarta õket, hogy magyarul volt a szöveg, pedig nyilván se a régen, se a bus nem ért magyarul
van persze tolmácsuk, de a magyar posta akkor is visszatarthatta volna

úgysincs semmi értelme, mindenütt a kerek egy világban fütyülnek az elnökök arra, hogy mit ír vagy gondol egy öregasszony
sejthette volna az a távírdász lányka, hogy énvelem valami nincs rendben, gyaníthatta, amikor lediktáltam ezt az egészet, ellenállhatatlanul harsogva, ahogyan akkor beszélek, amikor fenn vagyok
leszámlázták a tizenháromezerhatszáz forint távírási díjat, mert ráadásul sürgõsséggel kértem, amikor túlfutok, egy percet se bírok várni, minden azonnal kell, rögtön
még szerencse, hogy csak táviratoztam, és nem telefonáltam
hogyan telefonálhattam volna, mikor én csak annyit gagyogok angolul, hogy jesz, meg nó, meg oké! - persze, a túlfutás idõszakában az ilyen apróságok nem szokták megakadályozni, hogy kivitelezzem az ötleteimet, szerintem abban a túlhevülten magabiztos állapotomban valahogyan ki tudtam volna fejezni magam, bár azért a régen elnököt biztos nem kapcsolták volna, illetve a busot
hát nyilván pont ennek okából küldtem inkább táviratot, mely miatt az én lacikám egész egyszerûen lehülyézett, amit természetesen kikértem magamnak, csúnyán összekaptunk
úgyis csak szórakozik az anyu, mondta az én sárikám, úgy mosolyogva, mint egy barbibaba
egyikük sem akarta elhinni, hogy tényleg táviratoztam
akkor sem, amikor megtalálták a szöveget a betûrendes telefonkönyvem hátuljában
meg kellett volna mutatnom neki a telefonszámlát a tizenháromezerhatszáz forintos távírási díjjal
de mire az megérkezett már újra megint lent voltam
lent, egészen mélyen, bár talán nem annyira, mint most
hhhhhh
ssssss
rrrrrr
régen elnök
nyújork
ensz palota
usa
tisztelt elnök úr egy magyar nyögdíjas özvegyasszony fordul önhöz azzal a kéréssel hogy a kis magyarországot megsegíteni szíveskedjék mert ez egy szegény pici országocska és most ledõlt benne a szociálizmus de ettõl még

itt maradt a nyomor sõt a nyomor a köbön és a nagy hatalmas usának az semmiség hogy minket megsegítsen úgy pénzzel mint hitellel és esetleg amerikai ennivalókkal is negyvenötben kaptunk usa csokit nagyon fincsi volt tessék intézkedni hogy kapjunk megint továbbá ne tessék fegyverkezõdni hanem legyen inkább világbéke és boldogság és testvériség ezt kéri öntõl egy magyar nyögdíjas özvegyasszony budapestrõl, a volt rajk laci jelenlegi pannónia utcából
kilencvennyolc szó 6549-es hivatkozási szám

- - - - - -

hogy van az, hogy én soha semmire nem érek rá? hogy énnekem a nap huszonnégy órája semmire se elég? mások olyan jól be tudják osztani az idejüket, nem értem, olyan kurva sok mindent akarok csinálni egyszerre, hogy az volna a legjobb, ha ketten volnék, lehetne mongyuk egy özvegy doktor maros andorné, és egy másik, teljesen különálló személy, a született kozinkay piroska, de még lehetne egy harmadik is, a kazal sándorné, ahogyan az első házasságom idején hívtak, illetve nem hívtak, csak ez lett a hivatalos nevem arra az egy és háromnegyed évre, mert nagyjából soha senki nem szólított így, én akkor is a piroska voltam, esetleg a pirike, micsoda fincsi helyzet volna, ha ugyanabban az időpontban háromfelé kavarhatnék, mongyuk, a doktor maros andorné mehetne a kozmetikushoz a szőrtelenítésre, utána meg a méregdrága berci fodrászhoz a melírozásra, miközben a kozinkay piroska viszont a dagály usziban pancsikálna és ötyézne a többi lányokkal, ugyanekkor a kazal sanyiné, az a mázlista, endruson heverészne abban az édes kis kertben a kempingágyon, és inná a jó hideg kőbányai söröcskét, amit a borovics szomszéd lop ki a sörgyárból ládaszám s ad el féláron az endrusi nyaralóknak
jaj, de isteni volna, ha hárman lehetnék, vagy ha nem huszonnégy órából állna a nap, hanem legalább negyvennyolcból, sõt inkább hatvan-, nem, hetvenkettõbõl, sosem értettem a szerencsétlen ötye barátnõimet, akik órákig ülnek a füstös eszpresszóban, mert nem akarnak otthon unatkozni, hogyan lehet unatkozni, amikor ilyen fincsi az idõ, szinte simogatja az embert a napocska, ez a drágica, imádom a napocskát, nem tudok nélküle élni, mmm, micsoda kéj, amikor az ember lefekszik a nyugágyba vagy a

gumimatracra a természet lágy ölén, fürdõruhában vagy anyaszült meztelenül, hagyja, hogy a nap birtokba vegye a testét, nincs annál fejedelmibb élvezet

az a szerencsém, hogy noha még klasszul tartom magam, már nyugdíjban vagyok, jöhetek-mehetek, senki nem ugat bele, mikor kelek, mikor fekszem, ez a mázli, nem a lottó ötös, ámbár a lottó ötösnek is jó helye volna énnálam, azzal kezdeném, hogy háromfelé osztanám, adnék a milliókból egyharmadot a hülye lányomnak, a második harmadot a hülye fiamnak, a harmadik harmadot pedig bevágnám az ótépébe, s lassan folyatnám, vagyis költeném, amire kell

isteni a helyzet, mert még csak háromnegyed hat van, de máris puccba vágtam magamat, kimegyek endrusra, hogy élvezzem azt a pici faházat, nagyon okos volt az én kis hülye lacikám, hogy amikor eladtuk a lendvay utcai lakást, rábeszélt erre a vételre, akkor még csak a zsebkendõnyi telket vásároltuk meg, abban már nem volt annyira okos a fiam, hogy nem alkudta lejjebb az árát, hatszázötven forintot fizettünk minden egyes négyszögölért, még az a mázli, hogy nagyon kevesen vannak azok a négyszögölök, utána szerezte a lacika az indur-pindur faházat, amit egy pestkörnyéki téesz gyártott melléküzemágban, mi a téliesített változatra neveztünk be, aminek a világon semmi értelme nem volt, ki az a barom, aki télen akar nyaralni endruson? nyári mûfaj ez, amikor az ember egész nap a papszigeti strandon aszalódhat, vagy úszhat a dunusban, este besétálhat endrusra palizni a palacsintáshoz, a csokis paliból hatot is bevágok bármikor egyálltó helyemben

pazar dolog, hogy endrus ilyen közel van, a hévre csak kiegészítõ jegyet kell venni a nyögdíjas bérlethez, komolyan mondom, rengeteg elõnye van annak, ha az ember már nem mai csirke, olcsóbban kapjuk a mozijegyet, a strandbelépõt meg minden, még istenibb a helyzet hetven fölött, például tisztára ingyen vonatozhatok majd, ki fogok menni a nyugati pályaudvarra, fölülök a legelsõ voncsira, és utazom, míg úri kedvem úgy diktálja, egész úton beszélgetek az emberekkel, imádok idegenekkel ismerkedni, próbálom eltalálni, hogy ki fiai-borjai, aztán meghallgatom az élettörténetüket, és elválik, hogy beletrafáltam-e, én is elmesélem nekik a saját históriámat, hisz az õ oldalukat is furdalja a kíváncsiság, hogy ki vagyok én

ahogy így elnézem magamat a tükörben, nem mondanám meg, hogy egy nyögdíjas özvegyasszony vagyok, limitált anyagi lehetõségekkel, a nevetséges nyugdíjból, ami jön nekem a postán, nagyszerûen öltözködöm,

nekem igazán nem probléma a ruházkodás, nagyjából mindennap benézek a gólyaáruházba és a bizibe, én nem szégyellem, hogy használt göncöket kell hordanom, az ember egy kis ízléssel szépen összeválogatja a cuccait, ez a kékróka például igazán szoányírt darab, kár, hogy egy kicsit túl meleg, hiába, a szépségért szenvedni kell, nem látszik rajta, hogy sajátkezûleg festettem át, tudniillik amikor beújítottam magamnak, inkább rohadt zöld színe volt, pedig egy kékróka legyen kék, ugyebár, szépen átfestettem, kék zománcfestékkel, ugyanazzal, amivel átpingáltam az endrusi kerítést, ennek megvan az az előnye is, hogy a festéktől összeragadtak a szálak, és már nem hullik olyan nagyon
az az egy baj van, hogy föl kell hívnom valamelyik drágalátos gyermekemet, s megmondani, hogy ne izguljanak, kimentem endrusra a kis mézeskalácsházamba, viszont háromnegyed hatkor ezek még szunyálnak, morcosak lesznek, ha fölébresztem õket, illetve elég az egyiket, adja tovább a másiknak, na, melyiket? sárikám kel korábban, talán őt
halló
bocsánat, akkor téves
micsinháljak, ha még aludni tetszett? nem én vagyok a telefonközpont! én nem tárcsáztam mellé! félrekapcsoltak! hülye-barom
borziõ, hogy ez a magyar posta milyen szarul mûködik, minden második hívást félrekapcsolnak, pedig már épp elég drága a telefon, de bezzeg a pénzt nem adják vissza, borziõ, hogy ezek mit meg nem engednek maguknak, csakhogy én nem hagyom ám annyiban
a hibabejelentõ persze nem veszi föl, igazán furcsa, azt hiszik ezek az idióták, hogy háromnegyed hatkor, illetve tíz perc múlva hatkor nem lehet hiba? hiba mindig volt, mindig van, mindig lesz, ahogyan azt lenin elvtárs is megmondta, aki most pont kiment a divatból, de attól még nagyon jól megmondta, fején trafálta a szöget, avval is, hogy ami nem megy, azt ne erõltessük, drága jó elvtárskáim, ezt viszont a büki gabi hangoztatta a fõmavnál, illetve késõbb a megévnél, majd pedig az agrokomplexnél, a vállalatot folyton-folyvást átszervezték és átnevezték a fejünk fölött az olyan fõfejesek, mint a rubányi főmérnök, isten nyugosztalja, ha ugyan egyáltalán
nem baj, majd felhívom valamelyiket a danúbiusz szállodából, isteni helyen van az indur-pindur faházacskám, száz méteres körzetben megtalálható minden az égvilágon, zsuzsika, a lángossütõ, bozsikné, a zöldséges, másnéven rablónyanya, mert õnála minden méregdrága, aztán ott a

papszigeti kemping közértje és önkiszolgáló kajáldája, meg a strandocska, meg a danúbiusz szálló éttermecskéje és eszpresszócskája, bár a danúbiusz legalább olyan drága, mint a rablónyanya a maga műfajában, a pincérnők rettentően udvariatlanok, előttem persze földig hajolnak, mert én nem hagyom magamat, már vagy hétszer beírtam nekik a panaszkönyvbe

legutóbb nem akartak kiszolgálni, pusztán azért, mert sortban voltam, azt mondták, ez egy elegáns hely, rögtön hívattam az üzletvezetõt, ne elegánsozzon énnekem, drága uram, ezt kacagva visszautasítom a valóban elegáns helyek nevében, a gundel vagy a mátyáspince, ahol négy felszolgáló jut egy vendégre, és mind fecskefarkúban van, az igen, nem ez a koszladt kis garni, amelyik még mindig a német és csehszlovák turistákból akar megélni, ne tartson maga itt szabad nép félórát, tudom jól, hogy nincsen már csehszlovákia, tudom, de nem érdekel, nekem a csehszlovák azért csehszlovák marad, akár cseh, akár szlovák, akár tót, nagyon érdekes, hogy maga pont az én sortom teszi szóvá, miközben a pincérnőnek, akit ideküldött, csak egy zsebkendőnyi miniszoknya jutott, az ő combja látszódhat, csak az enyém nem? megjegyzem, nincs túl jó lába neki, eléggé iksz, az enyim viszont nem iksz, noha már nem annyira fiatal, de a kor nem minden, különben is, azt hittem, kitört a demokrácia, az egyenlőség és a szabadság, most látom, hogy semmi se tört ki itten, csak a maga szemüvegének a szára, amúgy pedig minden a régi

alaposan kigondoltam én ezt a mai napot, csak egy egészen pindurka hiba csúszott a számításomba, úgy képzeltem, hat-negyed hét tájt fölszállok a hévre, amit istenien meghosszabbítottak nekem, pont itt van egy megállója a margit-híd budai hídfõjénél, át is sétálhatok, ha kedvem tartja, ha meg nem, akkor két megálló a hatossal, nyolc körül befutunk szentendrusra, átszállok a jó kis buszikára, ami elvisz a danúbiuszig, mire oda megérkezem, már vehetek is magamnak két fincsi káposztás lángost a zsuzsikánál, meg három-négy paradicsomot a rablónyanyánál, mind befalom, aztán besétálok a házikómhoz, kidöglök a napra, és annyi

fölírták nekem a napsütést receptre, illetve olvastam az újságban, hogy szükségem van rá már csak a depresszió végett is, bár én jelenleg éppen tök jól vagyok, lehet, hogy most az egyszer elmúlt véglegesen, istenien érzem magam, elég az hozzá, hogy a napfény szabályozza a belső elválasztású mirigyeket, serkenti az úgynevezett két boldogsághormon képződését, amit endorfinnak vagy andorfinnak és serotinnak vagy sarotinnak hívnak, ha ezek hiányoznak az emberből, akkor kezdődik az ingerlékenység és a

depresszió, megjegyezem, én mindig tudtam, ha borús az idő, végem van, ellenben mindjárt más, ha süt az édes jó meleg napocska
csak egy icike-picike hibát követtem el, megfeledkeztem arról, milyen hónap van, az ablakon át úgy tűnt, isteni idő lesz máma, de azért figyelembe vehettem volna, hogy még nincs itt a nyár, szerencse, hogy a panofix bundában jöttem, noha csupán az elegancia miatt vettem föl, fázni nem fogok, de amint megérkeztem az endrusi hév-állomásra, egyszerre belémhasított a tévedésem, picit összecseréltem az évszakokat, akkor viszont nem is érdemes a buszra várnom, minek strabancoljak el a házikómhoz, ha úgyse dögölhetek a nyugágyban a napon, asse biztos, hogy már kinyit a zsuzsika-lángossütő és a rablónyanya-zöldséges, hát, inkább a belvárosban sétálgatok, bámészkodom, ráérek, sej, gyöngyélet a nyögdíjas élet
azért az vicces, hogy kábé két hónappal ezelõtt még állítólag meg akartam halni, mindenesetre bevettem azt a rengeteg gyógyszert, egészen hihetetlen, mér akartam megdögleni? mi bajom énnekem? semmi! élek, mint marci hevesen, csak amikor a depresszió letaszít a feketeségbe, akkor konyul le a fülem-farkam, akkor kéne valaki, hogy emlékeztessen: mindjárt jön ám a fincsi időszak, tartsál ki, özvegy doktor maros andorné, született kozinkay piroskat
juj, de jópofa, ahogyan ébredezik a kisváros, szaladnak fölfelé az üzletek vasredõnyei, nyílnak az ajtók, hozzák az árukészletet a teherautócskák és mikrobuszocskák, megindul az élet, nekem meg a nyál csobog a számban, annyi finomság kapható itten, hogy még! ez az én balsorsom, sajnos mindent szeretek, az az igazság, hogy világéletemben imádtam zabálni, s legjobban akkor, ha nem kell betartani az illemszabályokat, a legeslegnagyobb evészeti dőzsölés az én számomra az, ha befalhatok néhány hatalmas őszibarackot, mézédeset és jó szaftosat, hogy csurogjon lefelé a lé a két alkaromon, hatalmas csengő barackokat, hogy csak két kézzel bírjam tartani, cupp-cupp-cupp, csöm-csöm-csöm, utána jöhet két tucat friss, ropogós moszkauer, olvadozik az ember szájában, mmmmmm
egy csomó olyasmire bukkantam az endrusi boltokban, amire már régóta vágyom, muszáj volt megvennem az alumínium vasalovát, a tükrös elõszobapolcot, a perzsamintás puffot és a háromrekeszes mûanyag zöldségtartót, gondoltam, elcígölöm mindezt a hévhez, budapesten majd bevágódok egy taxiba, nem kerül túl sokba az egyik hídfõtõl a másikig, csakhogy ez a sok cucc annyira húzta a karom lefelé, hogy majd kiszakadt a

helyébõl, azért a tükrös elõszobapolcot elhalaszthattam volna legközelebbre, hol találok én most itt egy taxit, amelyik hazavinne? vagy inkább egy tehertaxit, normál személykocsiba talán be se fér ez a sok hóbelevanc, s ha valaminõ égi csoda folytán direkt pont szembejönne egy taxi vagy egy tehertaxi, mi a rossebből fizetném ki? - elköltöttem a pénzem az utolsó fityingig, sőt a háromrekeszes műanyag zöldségtartóért harminc forinttal adós is maradtam, ráadásul csurog rólam a víz, fölmelegedett az idő, már túl sok a panofix bunda, ki kellene gombolnom, de nem tudom, ahhoz el kéne engednem ezt a sok cuccot, hóóógyisne, amikor végre sikerült megragadnom mindent ezzel a két árva kezemmel, gyerünk tovább, majd csak lesz valami
a könyvesboltocskánál megkértem egy szembejövő kislányt, legyen olyan kedves, gombolja ki a bundám és vakarja meg az orrom, annyira viszket, majd meghalok! - azt hittem, valamivel könnyebb lesz azután, de a becsomagolt tárgyak súlya minden lépéssel nőttön-nőtt, a szolgáltató háznál már úgy éreztem, itt halok meg, ha nem pihenhetek egy kicsit, egyszerűbb volt lecsüccsennem a járda szélére, mint eldobnom a drága pénzen vásárolt dolgokat
hát, üdegéltem ott, anélkül hogy bármi ötletem lett volna, hogyan tovább, érdekesen festenek az emberek alulnézetből, kár, hogy mind a pofámba bámul, sebaj, pukkadjatok meg, nincs olyan törvény, amelyik tiltaná, hogy egy nyögdíjas özvegyasszony kissé megpihenjen a járdaszélen
aki nagyon meresztette a szemét, arra nyelvet öltöttem, s azt gondoltam: nyald ki! - vagy talán mondtam is
kijött a fodrászatból egy colos szõke csaj, fehér köpenyben, néni kérem, rosszul tetszik lenni? - közöltem vele, hogy szó mi szó, nem vagyok jól, megkérdeztem: ugye, bogárka, maga kozmetikus? - csodálkozott, hogy honnan tudom, látom az ujjain, na ja, én is kozmetikus voltam valaha réges-régen, még a háború elõtt kaptam mesterlevelet, de az ostrom után már nem helyezkedtem el a szakmámban, mert férjhez mentem a kazal sanyihoz, ami a részemrõl egy súlyos félreértés volt, viszont a colos szõke lány nem akarta meghallgatni, hogy miért volt a részemrõl egy súlyos félreértés a kazal sanyi, hanem inkább aggodalmaskodó hangon érdeklõdött, hívjon-e mentõt? - bólogattam, persze, hogy hívjon, ha egyszer egy magamfajta öregasszony rosszul van az utcán, akkor bizony ki kell hívni hozzá a mentőt, ez már így szokás, még ebben a mai rendszerben is, egyébként nem kell izgulni, pont nálam van a kis kék egészségügyi kártyám, mert bár

elvesztettem a tárcámat cakkpakk a lukács usziban, de valami jótét lélek megtalálta és visszakaptam, csak épp a dugi ötszázasom vette ki belőle az a jótét lélek, ami még a legkisebb baj, mert a pénz ugyan boldogít, ám ha elveszítjük, nem kell hivatalokba járkálni, ami a halálom

szirénázva odafarolt a mentõautó, egy fiatal, de erõsen kopaszodó, dülledt szemû férfi guggolt le mellém, megfogta a csuklómat a pulzus végett, csak aztán érdeklõdött, hogy no, nénike, mi a gond? - szívesen ráförmedtem volna, hogy nénikézze a bánatos öregannyát, viszont tudtam, jobb, ha most nem okoskodok, színtelen hangon azt válaszoltam neki, hogy kissé megszédültem, doktor úr, azért hát lepihentem itten, amíg összeszedem magamat; helyesebb, ha inkább mi szedjük össze magát, mondta az a dülledt szemû doki, a sofõrje segítségével egy pillanat alatt a hordágyra hengerítettek, s máris abban a kellemesen besötétített furgonban heverészhettem

a doki megmérte a vérnyomásom, hahaha, az én ügyem sínen van, születésem óta alacsony a vérnyomásom, és az a sok rohadt gyógyszer, amit a doktor bartosik gizella belémdiktál, még lejjebb nyomja, azért kell kanalaznom a pulsotil csöppeket, hogy menjen följebb, persze, amióta ilyen istenien vagyok, nem nagyon szedem a maroknyi tablettát, viszont a pulsotil csöppeket egyáltalán nem, biztos baromi alacsony a vérnyomásom; borzasztó alacsony a vérnyomása, néni, mondta az orvos, haladéktalanul kórházba kell vinnünk! - azonnal adott egy inekciót, becsuktam a szemem, igyekeztem úgy viselkedni, mint akit haladéktalanul kórházba kell vinni

egy pillanatra kiszállt a kocsiból a dülledt szemû doki, hallottam, amint odakinn tanakodnak, mi legyen az alumínium vasalovával, a tükrös elõszobapolccal, a perzsamintás puffal és a háromrekeszes mûanyag zöldségtartóval, a bunkó sofõr persze ott akarta hagyni a járdán, nem a mi ügyünk ez, doktor úr, induljunk! - de az a kedves, szimpátikus dülledt szemű kijelentette, hogy a néni rögtön rosszul lesz, ha ugrik a motyója; a néni már rosszul van, vagy nem? - így a sofőr, mire a doki nem felelt, ebből megértettem, hogy cselekednem kell, fölültem a hordágyon, kocogtam a belülről fehérre mázolt üvegablakon, és a lehető legelhalóbb, de ugyanakkor azért erélyes hangon kiszóltam: drága aranyos doktor úr, most látom, hogy amíg én el voltam ájulva, ismeretlen tettesek megloptak, elvitték az alumínium vasalovámat, a tükrös előszobapolcomat, a perzsamintás puffomat és a háromrekeszes műanyag zöldségtartómat, pedig én pont direkt ezekért jöttem ki ide endrusra, hogy a hónapok óta félretett

kis pénzecskémen megvegyem magamnak, és most megfújták, úgyhogy kérem, hajtson azonnal a szentendrusi rendőrparancsnokságra, hogy feljelentést tehessek ismeretlen tettesek ellen! - a dülledt szemű doktor rám mosolygott, ne izgassa föl magát, kedves néni, itt a holmija! - kezdte berakni a mentőkocsiba, sajátkezűleg, a sofőr ímmel-ámmal segített neki, ez a beszéd, gyerekek, gondoltam
prímán éreztem magamat, a mentõkocsi lágyan gurult pest felé, rögtön kiderült, hogy szerencsére nem az endrusi kórházba akarnak vinni, hanem angyalföldre, a madarász utcaiba, az az ügyeletes, békásmegyernél nekiláttam, hogy kezdjek jobban lenni, hiába tiltakozott a dülledt szemû doki, fölültem a hordágyon, a maga inekciója csodát tett, doktor úr, és én meg fogom írni a népszabadságnak, hogy ilyen orvosok is vannak még, akikre büszkék lehetünk, és akikrõl példát kéne vennie a többinek, aki csak a markát tartja, de szart se csinál! - a dülledt szemû zavartan pislogott, aztán elmondta, hogy õ még csak hatodéves az orvosi karon, sokat kell tanulnia ahhoz, hogy igazi orvosnak érezhesse magát, tovább hízelegtem neki, szorongattam a kezét, buzdítottam, hogy amint lediplomázik, nyisson rögvest magánrendelést, én leszek az elsõ páciense, valamint az összes ötye barátnõim, akiknek el fogom mondani, micsoda aranykezû ember õ
lassacskán megpuhítottam azt a pasast, aki azért kissé túlkorosnak látszott ahhoz, hogy végzős orvostanhallgató legyen, bár talán meg-megbukott, s egyik-másik évet többször is kijárta, vagy csak örökölte a kopaszságot? - mindegy, vörösre főzőcskéztem, olyan pofával ült mellettem, mint egy kutyuska, aki barátságosan csóválja a farkát, persze, a farkát nem csóválta, de mintha a szeme se dülledt volna már annyira, magasabb sebességbe kapcsoltam magam, nyomtam neki a meghatott szövegemet tiszta erőből
amikor rákanyarodtunk az árpi-hídra, elõjöttem a farbával: tudja mit, drága édes doktor úr, én teljesen magamhoz tértem, ne is vigyenek engemet a kórházba, hanem rakjanak ki az elsõ taximegállóban, tudniillik a kórházban se csinálnának mást, mint amit ön tett, különben is, most jut eszembe, hogy pont ma jön fel hozzám a kezelõ orvosom, a doktor bartosik gizella, majd õ ellát, én ugyanis depressziós vagyok, állandó orvosi kezelés alatt állok; mániákus depressziós? - kérdezte a dülledt szemû; nem, én úgy tudom: mániás, legalábbis a doktor bartosik gizella szerint
drukkoltam, nehogy má tényleg kirakjanak egy taxiállomásnál, miközben egy buznyák vas sincs nálam, megjegyeztem, hogy állati közel lakom, a volt rajk laci, jelenlegi pannónia utcában, végül a dülledt szemû

orvostanhallgató utasította a sofõrt, hogy kanyarodjon oda a házunkhoz, a sofõr morgott ugyan, de megtette, ügyes kislány vagy, mondtam magamnak, mert ugye ennél gyorsabb és olcsóbb hazajövetelrõl álmodni se lehet
sajnos azonban pont amikor kikászálódtam a mentõkocsiból, megérkezett a hülye fiam a piros autójával, elsápadt, amikor látta, hogy egy fehérköpenyes alak segít ki a mentõbõl, odarohant, megbotlott, s térdrehullott elõttem, mintha én volnék a messiás, annyira nevetséges volt ez a jelenet, hogy rámjött a röhögés, szerbusz, édes lacikám, okosabb, ha fölállsz, én beérem kézcsókkal is
bemutattam a dülledt szemûnek: ez itt az én édes kicsi fiam, a híres humorgyáros, szokott szerepelni a tévében, könyveket is ír! - ezt talán nem kellett volna, mert ha dicsekszem vele, zavarba jön és elpirul, pedig annyi igazán jár egy anyának, hogy büszkélkedhessen a fiával, pláne ha van mire, és az én lacikámnál abszolút van, sajnos hogy õ egy ilyen gátlásos kis hülye, a sikereit se képes élvezni, hanem mindig csak a fal mellett jár, odahaza pedig papucsban, mert õnáluk az asszony hordja a nadrágot
leszaladt a kedves mama vérnyomása, de most már rendben van, magyarázta a fiamnak a dülledt szemû orvostanhallgató; mitõl szaladt le, doktor úr? - kérdezte õ, a dülledt szemû vonogatta a vállát, erre csak egy alapos belgyógyászati kivizsgálás adhat választ, igazság szerint legszívesebben rögtön az ügyeletes kórházba vittük volna a kedves édesanyját, ám õ annyira tiltakozott, és ha úgyis épp mostanra várják a kezelõorvosát, akkor döntse el õ
az én lacikám rám pillantott, kezelõorvosodat? - hadarni kezdtem, persze, jön hozzám a doktor bartosik gizella, minden percben itt lehet, úgyhogy okosabb, ha fölmegyünk, egy kicsit rendet akarok rakni; a doktor bartosik gizella még sose méltóztatott meglátogatni a lakásodon, mondta a fiam borús hangon, szóval, azt hiszem, mégiscsak okosabb volna, ha a doktor úr javaslata szerint útba ejtenénk a madarász utcai kórházat
legszívesebben a lábára tapostam volna, féltem, hogy elbassza nekem az egészet, amikor ilyen istenien hazahozattam magamat velük, a végén még visszafektetnek a koszladt hordágyukra, így hát ellentmondást nem tûrõn kijelentettem, hogy kórházba nem megyek, diktum, faktum, punktum, ne húzd az idõmet, lacpac, ragadd meg szépen az alumínium vasalovát, a tükrös elõszobapolcot, a perzsamintás puffot és a háromrekeszes mûanyag zöldségtartót, segítsél fölcuccolódni, köszönöm a drága aranyos doktor úr és a kedves sofõr úr segítségét, isten áldja mind a kettejüket

fenn a lakásban, amikor leraktuk az alumínium vasalovát, a tükrös elõszobapolcot, a perzsamintás puffot és a háromrekeszes mûanyag zöldségtartót, kaptam az én lacikámtól apait-anyait, miért hozom õt ilyen helyzetbe, elvégre több mint érthetõ, ha õ infarktust kap, amikor meglátja, hogy egy mentõautó áll a ház elõtt, és engem visznek el, tudniillik abban a másodpercben az õ számára nem volt egyértelmû, hogy éngem kisegítenek abból a fehér furgonból, nem pedig be, vannak az emberi együttélésnek bizonyos normái, amelyeket mindenkinek illik tiszteletben tartania, még a mániás depressziósoknak is, micsoda dolog az, hogy összevásárolok szirt-szart szentendrén, egyáltalán, miért szentendrén veszem ezeket a vackokat, miért nem budapesten, majdnem minden bútor- illetve vasedényboltban kaphatóak, de ha már az a különös ötletem támad, hogy szentendrén szerzem be az alumínium vasalovát, a tükrös előszobapolcot, a perzsamintás puffot és a háromrekeszes műanyag zöldségtartót, miért nem hagyom ott azt a sok szart, s telefonálok őneki, hogy jöjjön értem kocsival, nem, énnekem muszáj mentőautóstoppal hazatérnem, hogy az egész ház láthassa, amint az orvos betámogat a kapun, mintha valamiféle baleset ért volna, közben pedig lehetséges, hogy más szerencsétlen emberekhez, akiket tényleg baleset ért, nem jut el a mentőkocsi, mert éppen engem furikáz haza szentendréről a rengeteg cuccal

hiába akartam közbeszólni, hogy befejezted? - újra és újra elmondta ugyanezt, egyre jobban sajnálta magát, az eszébe se jutott, mit érezhettem én, amikor hülye fejjel összevásároltam az általa szir-szarnak nevezett dolgokat, melyekre nekem égetõen szükségem van, tény, hogy talán budapesten is kaphatóak, de mikor van énnekem idõm vásárolni? - annyira megörültem, hogy így szembejöttek egyszerre, lehet, hogy marhaság volt mind megvennem, na és? szabad az embernek egy kicsit hülyének lennie, pont attól szép az élet, hogy hálistennek nem vagyunk egyformák, annyit elvárhatna egy hülye anya a hülye fiától, hogy ne mindjárt a lebaszással kezdje, hanem próbálja megérteni a helyzetét

lacikám kirakta a mûanyagszatyorból, amit hozott, grillcsirke, narancslé, zsömle, tojás, zöldpaprika, búcsúzkodott, még be kell néznie a szerkesztõségbe, homlokon csókolt, tartott egy darabig átölelve, ami nagyon jól esett, és azt mondta: anya, ne haragudj! - abban a pillanatban nem is haragudtam, úgyhogy azt feleltem: nem haragszom

ekkor vettem észre, hogy az én édes kicsi fiam sír, úgy sír, mint gyerekkorában, mi a baj, lacika? megijesztesz! - az ujjaimmal törölgettem a

könnyeit, õ csak ingatta a fejét, mint akinek már minden mindegy, megkérdeztem, hogy otthon van-e baj? - intett, hogy nem, hát akkor? - nem válaszolt, csak szipogott, és hatalmasakat trombitált a zsebkendõjébe, anya, légy szíves vigyázz magadra, jó? - mondta halkan, ugyan, lacpac, tudod, hogy vigyázok, ne izgassad magadat, csalánba nem üt a ménkû! - boldoggá tett, hogy aggódik miattam

amikor elporzott, rögtön eszembejutott mindaz, ami bennem maradt, majdnem mindig így van, utólag jövök rá, mi mindent szerettem volna elmondani, így kénytelen leszek fölhívni abban a szerkesztõségben, hogy tudtára adjam, nem aggódni kell egy anyáért, hanem ráérni

végeredményben mennyi idõt szánt rám most is? maximum tíz percet! na jó, legföljebb egy félórát, szart sem ér az ilyen látogatás

nehogy azt hidd, édes lacikám, hogy én ne tudnék magamnak bevásárolni a kisközértben, ott még nem tartok, hála a jó istennek, ne aggódj, előbb-utóbb az az állapot is be fog következni, pillanatnyilag azonban istenien vagyok, és mindennel ellátom magam, amíg futja a pénzemből, ha pedig te tényleg annyira a szíveden viseled a sorsom, hogy halálra rémít egy mentőautó puszta látványa, kapjál be egy idegnyugtatót! nehogy azt hidd, hogy minden meg van oldva, ha pénzt dugdosol a zsebembe! pattogás helyett miért nem kérdezed meg, mire volna gusztusom? a szikkadt nejloncsirkét például nem biztos, hogy le tudom nyomni, tojás van még a fridzsiderben bőven, kár vaktában bevásárolnod

arra hivatkozol, mi történik azokkal, akiket tényleg baleset ért, röhög a vakbelem, te szerencsétlen, afrikában meg éheznek a kis fekete emberek, jól jönne nekik az a sok maradék például, amit a te feleséged rendszeresen kidob a kukába, mert ha egy étel néhány napig állt a fridzsiben, az õneki már derogál, gyanakodva megszaglássza a kajla orrával, aztán zsupsz, a szemétládába, õrá bezzeg nem mersz káripakodni, mi? egyébként azt képzeled hogy mindössze ez az egyetlen mentõautó cirkulál nagybudapesten és környékén? nem gondolod, hogy ha tényleg ennyire kevés a mentõkocsi, akkor igazán tök mindegy, kihívatok-e én egyet endruson, különös tekintettel arra, hogy valóban annyira rosszul éreztem magam, hogy le is kellett ülnöm a járda szélére, ám az én hülye fiamat az nem zavarja, ha az anyja kénytelen lecsücsülni a hideg kõre az utca közepén, az nem izgatja, hogy tulajdonképpen mi volt velem, epegörcs? szívroham? agyvérzés? - nem, ő inkább az együttélés normáiról papol, elmehet a francba az összes bevett szabállyal együtt

az a legjobb vicc, hogy szememre hányta: miért nem hívtam föl? - hahaha, megnézném én azt magamnak, mikor jönne õ ki értem endrusra, amikor hetekig kell könyörögni neki, hogy méltóztasson kivinni a temetõbe, mindez már pásszé, amióta az én szegény bandikámat bedobták a közös sírba, mert elfelejtettem meghosszabbítani az urnarekesz bérletét, jelzem, a hülye fiam vagy a hülye lányom is meghosszabbíthatta volna, a szegény bandikám nekem a férjem volt, nekik meg az apjuk, az legalább olyan szoros kötelék, ám az én hülye gyerekeim szarnak a szegény apjukra, és szarnak énrám is, csak annyi telik tőlük, hogy kiporciózzák a mindennapi betevő szemrehányás-adagomat, és ahogy telnek az évek, ez az adag nőttön nő

gondoljon a lacika, amit akar, mit érdekel engem, mondja csak el nyugodtan a nõvérének, az se érdekel, hogy a sárika mit gondol, tehetnek egy olyan igazi nagy szívességet, még kevésbé érdekel, mit gondolnak a ház lakói, a mentõsök és az összes többi magyarok, nem csináltam semmi törvénybe ütközõt, csak egy kicsit rosszul lettem endruson és kész, rosszul lenni szabad az én koromban, a szerencsétlen ötye barátnõim sokkal többször lesznek rosszul, mint én, mégse baszogatja õket senki, akinek megvan a kis kék egészségügyi kártyája, annak állampolgári joga, hogy rosszul legyen, ott és akkor, amikor csak kedve szottyanik rá

azért se fogok búslakodni, fiatal még az este, csinálok magamnak valami programot, meglátogatom a rozsos miklóskát, úgyis rég láttam, s hagyom, hogy egy kicsit tegye a szépet, ó, de megöregedett a rozsos miklóska, kihullott az a fényes gesztenyebarna haja, elhervadt a titokzatos mosolya, fölpúposodott a háta a bechterew-kórtól, a nyaka is olyan merev, hogy alig tudja forgatni, autót már nem vezethet emiatt, istenem, pedig az összes női szerelmes volt bele az árutervező és beszerzési osztályon, később főosztályon, viszont a rozsos miklóska ellenben pont énbelém volt szerelmes, folyton mindig rám akart mászni, imádom magát, piroska, súgta a fülembe és rögtön nyúlkálni kezdett, ellöktem a hosszú ujjait, kár a benzinért, miklóska, na de én nagyon szenvedek, piroska, így ő, na de én nagyon férjnél vagyok, így én, a végén aztán mégis, mégiscsak, azon a pozsonyi kiszálláson

utána örökké kereste az alkalmat, hogy lásson, szerintem az is csak ürügy volt, hogy többször kölcsönkérte a csehszlovák kempingágyunkat, amikor jött érte és amikor hozta vissza, mindig találkozott az én szegény bandikámmal, aki persze semmit sem sejtett

tudom, hogy a rozsos miklóska írta azt a verset is a nõnapi mûsorba, amit azután évekig szavalókórusban adtak elõ az árutervezõ és beszerzési osztály illetve késõbb fõosztály férfidolgozói, az összes nõi dolgozókról szó esett benne tréfás formában, de rólam öt teljes versszak! a többiekrõl meg csak egy, illetve a bükinérõl másfél, ami föl is tûnt a többi nõnek, epés megjegyzéseket tettek, a rozsos miklóska pedig csak vonogatta a vállát, és küldte felém a titokzatos mosolyát, tudta, amit tudott, és én is, viszont én nem mosolyogtam, inkább ártatlan arccal másfelé néztem, de nagyon jólesett azért az az öt versszak, máig is hallom az árutervezõ és beszerzési osztály illetve késõbb fõosztály férfidolgozóinak nõnapi szavalókórusát

- marosné piroska osztályunk törzstagja
zûrözés rekordját õ magasan tartja
táskájában kotor, majd eltûnik benne
anélkül hogy akár lélegzetet venne

- pedig nevetni fogsz: csak egy cetli tûnt el
igaz, hogy azon volt minden, mit tenni kell
hát hol van a cigi, istenem, istenem
egy mátra kéne, a munkást nem szeretem

- távirányításnak piroska mestere
a családtagokon mindig rajt a szeme
laci, most mit csinálsz, hogy ment az iskola
sári, vásárolj be, bandi, siess haza

- jaj nekem, nincs idõm, egy kávécska kéne
ó, bárcsak az ember mindenre ráérne
piroska intézi, azt, ami nem várhat
többinek “szikkadás-elmélet” nem árthat

- örök nyüzsgés-mozgás ez a mi piroskánk
kedvence a sült hal, meg a lekváros fánk
édes kis piroskánk, az a kívánságunk
derûs orcádat még jó sokáig lássuk

- - - - - -

úgy unom a viselt dolgaim
nem lehet ezt kibírni
olyan, mint a börtön
és olyan fülledt meleg az idõ
áll a levegõ
fulladozom
nem adnak sétajegyet
nem mindig adnak
én vagyok az az egy ütõdött, aki magától jött be ide
önként és dalolva, ahogyan szegény bandikám mondta mindig
amikor elõször rámjött a depresszió, istenem, ennek vagy huszonnyolc éve, és már második hete nem voltam képes bevonszolni magam a megévhez illetve akkor még fõmavhoz, addig-addig erõsködött az én bandikám, míg kijött a lakásra a körzeti nõ, a doktor gázer, azt mondta, idegi fáradság, elmúlik, kialszom
közben pont az volt a baj, hogy hetek óta nem aludtam egy szemernyit se, csak forgolódtam az ágyban
a végén az én bandikám ismerõs ismerõse révén szerezte a doktor bartosik gizellát
a doktor bartosik gizella viszont már akkor sem volt hajlandó házhoz jönni, még kivételes esetben sem, és amikor az én bandikám arra hivatkozott, hogy ez kivételes eset, a doktor bartosik gizella azt felelte a telefonban, hogy számára minden eset kivételes
szegény bandikám betámogatott a fürdõszobába, megmosdatott, felöltöztetett, aztán fogta a vaskos ujjaival a szemceruzát és a rúzst, s hiába tiltakoztam, kifestett, a maga ügyetlen módján
taxival mentünk a doktor bartosik gizella lakására, kiderült: már az is rendkívüli kegy a részérõl, hogy odahaza fogadott, a betegeket õ kizárólag a szabolcs utcai kórház idegosztályán kezelte, magánpraxisa sosem volt, csak késõbb jött át a szabolcs utcából ide, sajnos
együtt lakott a mamájával a doktor bartosik gizella, az a vén szipirtyó nyitott ajtót, alig akart bejelenteni, eleget dolgozik az én kislányom a kórházban, hétvégén nincs félfogadás, jelentette ki dölyfösen, mi már fordultunk volna vissza, amikor a banya háta mögött feltűnt a doktor

bartosik gizella, egy elképesztően vékony és lapos nő, rászólt a szipirtyóra: jól van, eleget intézkedtél, hadd jöjjenek be, mire az hátrahőkölt, kérlek, kérlek, ahogy gondolod! - mondta, a sértettségtől fátyolossá vált hangon
tíz perces vizsgálat után közölte a diagnózist a doktor bartosik gizella: asszonyom, önnek minden valószínűség szerint mániás depressziója van, ez egy komoly betegség, mely nehezen gyógyítható, de elég jól karbantartható, be kell feküdnie az osztályomra, kivizsgáljuk, azután megbeszéljük a teendőket
lenn az utcán bandikám sehogyan sem bírt taxit fogni, kértem, hagyja abba, az ideút is épp elég sokba került, jó lesz nekem az autóbusz, elballagtunk a megállóba, vártunk, vártunk, csak mi ketten ácsorogtunk ott, adtam volna egy évet az életembõl, ha valaki odahoz egy széket vagy egy padot, nem mondtam szegény bandikámnak, így is nagyon odavolt
ajvé, mondta az én bandikám, reméltem, hogy majd ha én kidõlök a sorból, te legalább tartani fogod a frontot! - nem értettem: mi az, hogy majd ha te kidõlsz a sorból? - nem válaszolt, lassacskán rájöttem: arra gondolt, hogy majd ha õ meghal, mi lesz a gyerekekkel, hogyan neveli föl õket egy teljesen megbízhatatlan asszony, akire egyáltalán nem lehet számítani, mert a bandikám tudta, mi az a mániás depresszió, én viszont még nem, ám aztán hamar meg kellett tanulnom
jaj, de unom a viselt dolgaim
hátha kapok sétajegyet
istenem, miért kellett a doktor bartosik gizellának otthagynia a szabolcs utcai kórház idegosztályát, s állást vállalnia itt, ezen a förtelmes helyen, ahol éjszakánként az önveszélyesek megállás nélkül rázzák az ágyukra erõsített dróthálós vasketrecet, melyrõl már lepattogzott a fehér festék, pont úgy, mint a szentendrei kerítésrõl, készültem rá, hogy amint beköszönt a jóidõ, újramázolom, abból se lett semmi
pusztán azért, mert a doktor bartosik gizella itt helyezkedett el az egyes női zé osztályon, miért követtem én is? miért fogadtam el sorscsapásként, hogy pusztán azért, mert a kezelő orvosom egy zé osztályon dolgozik, szükségképpen nekem is egy zé osztályra kell befeküdnöm, ha végső elkeseredésemben rászánom magam, hogy befeküdjek valahová
börtön ez, sõt rosszabb, ott legalább tudják a rabok, hány évre ítélték õket, itt viszont valamennyien a doktor prohászka egyetemi tanár kezében vagyunk, õ dönti el, kit enged haza, általában senkit nem ereszt ki, akire egyszer rátehette a szõrös kezét

én viszont bármikor mehetnék, a saját felelõsségemre, ha elhatároznám magam, csakhogy pont ez a kettõ nincsen nekem, hiányzik belõlem a felelõsségérzet és az elhatározó-képesség, már azzal is beérem, ha kapok sétajegyet, s délelõtt kimehetek a kertbe, esetleg délután, ha bejön hozzám valaki, sajnos a sétajegyért reggel kell sorbaállni, de hogy tudnék én sorbaállni, amikor az is rendkívüli teljesítménynek tûnik, ha sikerül kikászálódnom az ágyból
reggel hatkor ébresztõ, tisztára mint a katonaságnál, csöngetnek, éhgyomorra terelik az embert a fürdõbe, meztelenül préselõdik hatvan nõ a zuhanyrózsák alá, a kórházi szappan sûrû szaga kevereg a testbûzökkel, a betegek döntõ többsége arra se képes, hogy megmosakodjon, nekem is végtelen nehezemre esik, épp az az én bajom, hogy nem tudok aludni, nem tudok fölkelni, nem tudok enni, nem tudok nyelni, nem tudok olvasni, nem tudok írni, egyszóval: nem tudok élni
próbáltam írni levelet az én édes drága lacikámnak, mert amikor bejön a kicsi fiam, akkor pont nem tudok beszélni, alig várom, hogy elmenjen, fizikai fájdalmat érzek, ha válaszolnom kell a szabvány kérdésekre: hogy vagyok? milyen kezelést kapok? javulok-e? megettem-e az ebédet? - úristen írtam neki egy levelet, hogy elmagyarázzam, milyen az, ha valaki nem tud aludni, nem tud fölkelni, nem tud enni, nem tud nyelni, nem tud olvasni, nem tud írni, egyszóval: nem tud élni, és pont amikor a kicsi fia bejön hozzá látogatóba, akit pedig annyira-de-annyira szeret, nem képes vele beszélgetni, alig várja, hogy elmenjen, utána viszont másra se tud gondolni, mint hogy mikor jön be hozzá újra
megírtam neki, de még én se tudtam elolvasni azokat az ákombákomokat, féltem, ha a doktor bartosik gizella meglátja, egy pillanat alatt az elektrosokkban kötök ki, pedig amikor bejöttem ide, megígérte, hogy ezúttal nem lesz sokkolás, ám nem biztos, hogy ezt az ígéretét betartja, ha ennyire nem javulok
legutóbb, amikor itt voltam, minimum háromszor volt sokk, tényleg segített valamit, de hiába kértem a doktor bartosik gizellát, hogy legalább mondja meg előre, hogy felkészülhessek lelkileg, soha nem szólt, nem vagyok teljesen hülye, pusztán azért, mert agyamra ment a mániás depresszió, ha a délelőttös ápolónő kihirdeti: dr maros andorné ma nem reggelizik, az azt jelenti, visznek a sokkba, fontolgatom, próbáljak-e elbújni, á, megtalálnak ezek, úgyis mindegy
teljesen mindegy

a hidegzuhany után, mely itt alapjában véve langyos, adnak új hálóinget, én hordhatnám a sajátomat, de nem hordom, hiába hozogatja be a lacikám a hálóingeimet, minek? mossanak ők! - különben sem akarok itt feltűnést kelteni, talán a doktor bartosik gizellának amúgy is kellemetlen, hogy én a magánbetege vagyok, az egyetlen ember a zárt osztályon, aki kimehetne, ha bírna, de félek, nagyon félek

az én édes drága lacikám számára is súlyos kínzás, hogy ide kell járnia a mamájához az ideg- és elmére, nem vigasztalja az a hártyavékony tudat, amelybe én próbálok minduntalan belekapaszkodni, hogy én vagyok itt a legenyhébb eset, én vagyok a legeslegkisebb bajban az itteni mániás depressziósok között, hogy a súlyosabb diliseket ne is említsük

tulajdonképpen én például még egyszer se akartam öngyilkos lenni, illetve csak egyetlen egyszer, és arra sem emlékszem, miért csináltam, hogyan szántam rá magam, sûrû köd maradt hátra, semmi más, el se tudom képzelni, honnét vettem az erõt ehhez, én, akinek semmihez sincs ereje, pont az, hogy egy nagy cafat lekvár vagyok

lacikámnak is minden pillanat irgalmatlan szenvedés, amit itt kell töltenie velem, reszket a szemhéja, amikor beeresztik az örökké kulcsra zárt ajtón az ápolónők, ezek az elformátlanodott, piszkosfehér köpenybe bújtatott némberek, a *smasszák,* van köztük három darab bentlakó beteg is, állandóan ajánlgatja nekem a doktor bartosik gizella, hogy dolgozzak én is, mint a legkönnyebb eset, nyilván ez volna a munkaterápia, tisztogathatnám az ágyhozkötött öregasszonyokat, akiknek végképp elmentek hazulról, majdnem mind emlékeztet egy kicsit az anyámra abban a végső időszakában, amikor már fekvőbeteg volt, pont minálunk, az én sárikám ágyában halt meg, a gyerekeket leküldtük a balatonra

nem akarom, hogy engem is smasszának hívjanak a többiek, a smasszákat senki se szereti, mert nem teljesítik az ember kívánságait, nem hoznak fel a büfébõl semmit, és telefonüzeneteket sem adnak át, nekem délelõttönként a fõnõvér a doktor bartosik gizella ismételt utasítására megírja a sétajegyet, ha kiállom érte a hosszú sort, az inekciósok sorát, azt a pici papírt oda kell adni az ügyeletes ápolónak, hogy nyissa ki a zárt ajtót, levonszolhatom magamat a büfébe

a falakat végestelen-végig almazöld olajfestékkel kenték be szemmagasságig, ott egy barna csík húzódik, erre a barna csíkra támaszkodom a tenyeremmel, úgy araszolgatok, ahol pedig ajtó van, vagy

más hiányosság ebben a végtelen barna fonálban, ott teljesen elbizonytalanodom, már-már arra gondolok, hogy vissza kéne fordulnom
ám azután eszembe jut az egyes nõi zé osztály, ahol vagy hetvenen várják a szállítmányt, amit összeírtak egy darab barna papírra, melyet az uzsonnazacskóból téptek le, az õ írásuk ugyanolyan zavaros, mint az enyém, el se tudnám olvasni, pláne, hogy a szemüvegem se találom egy ideje, mindegy, odanyújtom a büfés marikának, õ ki tudja bogarászni, húsz éve dolgozik itt a diliházban
lacikám a büfében is csak szenved, zavarba hozza a bolondok látványa, sajnos, mindig odajön a mackós gyuri, beszélgetni akar, hebegve-hadarva mondja-mondja, közben rángatja-rángatja lacikám zakóját, hogy odafigyeljen, és hiába magyarázom neki, hogy a mackós gyurinak nyúlszája van, senki sem érti, mit hadovál, amúgy ártalmatlan teremtés, lacikám retteg tőle, elönti a verejték, ha meglátja
a borbálától is fél, megjegyzem, a borbálától majdnem mindenki fél, csak a sárikám nem, legutóbb is odakínálta neki a literes narancslé flakonját, mire a borbálának fülig szaladt a szája, átvette, lecsavarta a flakon fehér mûanyag kupakját, abba töltötte a narancslét, óvatos szürcsöléssel kiitta, újra töltötte magának, így ürítgette a gyûszûnyi adagokat, bárgyú boldogságban és narancslében úszva, mert nem mindig sikerült a kupakba öntenie
egyrészrõl elég nagy pech, hogy a doktor bartosik gizella pont a diliházi zárt osztályon dolgozik, és ha én kezelésre szorulok, be kell jönnöm ide a sûrûn rácsozott ablakok mögé, az én lacikám pont ezt nehezményezi, szerinte a doktor bartosik gizella már teljesen elavult, úgy, ahogy van, nézzem csak meg a száll a kakukk fészkérét, a doktor bartosik gizella olyanféle fõnéni, mint az a spiné a filmben, inkább egy rendes pszichiáterhez kéne fordulnom, aki a legkorszerûbb módszerekkel satöbbi
de ha a doktor bartosik gizellát magamra haragítom, többé nem akar majd foglalkozni velem, és hátha az a pszichiáter be se tudja állítani a gyógyszereimet? - kérdeztem egyszer a doktor bartosik gizellát, mit szólna, ha elmennék egy pszichiáterhez, azt felelte, õ nem bánja, ha túl sok a költeni való pénzem, menjek csak, noha szerinte fölösleges, éreztem a megbántottságot a hangjában, mondtam neki, hogy csak úgy hirtelen eszembe jutott, kósza ötlet, pusztán azért, mert láttam a száll a kakukk fészkérét

mellesleg én télleg láttam a száll a kakukk fészkérét, nem hinném, hogy az én lacikámnak igaza volna, az a fõnéni egészen rendes a betegekkel, igaza van abban is, hogy ha a betegek többsége zenét akar hallgatni, akkor nem szabad kikapcsolni pusztán azért, mert a mekmörfi ezt akarja kihisztizni magának, szégyen-gyalázat, hogy senki nem avatkozott közbe, amikor emiatt torkon ragadta azt az asszonyt
a sokkolási jelenet nagyon megrázott, a szó szoros értelmében, sose gondoltam volna, hogy ez ilyen, mert miután a doktor bartosik gizella rátette a halántékomra azokat a micsodákat, én mindig simán belehullottam a fekete semmibe, nem éreztem semmit
azok a bolondok biztosan egészen igazi bolondok lehettek a filmben, rájuk ismertem az itteniek alapján, igaz, hogy ezek nõk, azok meg férfiak voltak, de egy bizonyos koron túl ez igazán teljesen mindegy
nálunk is van egy kövérkés asszony, aki mindig félbevágja a cigarettát, papírszipkába teszi, s miközben szívja, az égnek fordítja a szemeit, időnként pedig azt sikítja: el-áááájulok! - néha tényleg
van egy olyan mekmörfiszerû hõzöngõ is, csak éppen nõi változatban, a varga rozi, vékony, feketehajú, harminc körüli, mindig föltûzi a fehér kórházi hálóinget, hogy kilátsszon a combja, hetyeg mindenkivel, aki hímnemû vagy akit annak gondol, állítólag a férfi ápolók közt már mindenki tudja, hogy egy pakli cigarettáért bárkinek lehúzza a bugyiját, szimfóniát szív a varga rozi, de ha úgy alakul, végeredményben egy pakli cigaretta nélkül is lehúzza, állítólag kiszökik a kertbe, a kőkerítésnek támaszkodik, úgy kínálja oda magát, hátulról, mindig csak hátulról
én megértem
neki van igaza
az élet lepereg így is
úgy is
akkor meg miért ne
hát
rosseb aki megeszi
érdekes, tegnap késõ délután bejött az én lacikám, és valamire pont ugyanezt mondtam, hogy rosseb aki megeszi, mire a lacika megjegyezte, anyu, asszem egy kicsit jobban vagy! - csodálkoztam, nem értettem, honnét veszi, én nem érzem, hogy jobban volnék; magyarázni kezdte, hogy amikor fenn vagyok, egészen másképp beszélek, másfajta szavakat és kifejezéseket használok, másként fűzöm a mondatokat, ami stilisztikai szempontból

rendkívül érdekes, bevallja, hogy az általam leggyakrabban használt “fenti” fordulatokat ő jegyzeteli
rendkívül érdekes, mondtam erre én, ebben az volt a gúny, hogy a “rendkívül érdekes” pedig a fiam szavajárása, de õ nem vette észre
viszont engem szörnyen elszomorított, hogy amikor én fönt vagyok, a lacika nekiáll és jegyzetel, tüzetesen megfigyel, mintha egy gombostûre szúrt lepke volnék a rovargyûjteményben, nem tudom, miért, de ez a gondolat rettentõen levert
meg akartam mondani neki, ám mire összerendezgettem magamban a szavakat, már az órájára pislogott, sejtettem, perceken belül zavartan búcsúzkodni kezd, s miután megpuszilt, leüget a virágágyások közt kacskaringózó betonúton, a portásfülkénél megáll, tétován visszaint, aztán eltûnik a szemem elõl, általában kint hagyja az autóját a kerítésen túl, pedig a látogatóknak be szabad hajtaniuk a kertbe, föl az orvosi parkolóba, de az én lacikám mindig úgy állítja le a kocsiját, hogy szükség esetén azonnal menekülhessen, ez az õ privát fóbiája, szerencsére õ sem egészen normális
talán senki sem egészen normális, ezen az alapon bele kéne törõdnöm a mániás depresszióba
jaj, de unom a viselt dolgaim, halálosan unom
nyilván azért nem adtak reggelit, mert a doktor bartosik gizella elszánta magát, hogy
le van szarva
na, itt jön, ájtatos pofával
jónapot, adjunktusnõ, most következik a sokk, ugye
bár azt tetszett mondani, hogy szólni tetszik előre, ha
most tetszik szólni, értem
felõlem
hátha mégiscsak segít
persze, hogy bízom az adjunktusnõben
úristen, hát ki másban bízhatnék
jó
nem félek
szorítom
igen
ráharapok
iigen
iii

- - - - - -

u
uu
uuu
ugye, most hazamehetek
hogyhogy hova haza, hát haza-haza
maga kicsoda
milyen nõvér? nem értem
miért kéne fölkelnem
de én még aludni szeretnék, ha lehetne
jó, majd mindjárt
máris
h
hh
hhh
nna, mi van, lacika, hogy kerülsz te ide, ilyen kései órán, ezek szerint nyitva volt a kapu
zárt osztály?! viccelsz te
ne menjél még, maradjál itt velem, nézhetjük együtt a tévéhíradót
reggel? hány óra? hogyhogy
érdekes
nagyon érdekes
leragad a szemem
sárika, te mikor jöttél
dehogynem, örülök
figyelek, csak behunyom a szemem, hogy pihentessem
igen
nem
nemigen
ö
öö
ööö
vizet

egy kis vizet
kiszáradt a szám
biztos a rengeteg gyógyszertõl
ne haragudjon, aranyos kis ápolónõ, de magához még nem volt szerencsém
tényleg? úgy látszik, elment az eszem
nem emlékszem
miféle sokkolás? magát sokkolták itten? ez eléggé meglepõ, azt hittem, ápolónõ
ja, szóval
értem
nem emlékszem
kaphatnék még egy pohárral
bocsánat, nagyon szomjas vagyok
nem, éhes nem
k
kk
kkk
szerbusz, édes kisfiam, jaj, de örülök, hogy látlak
milyen gyönyörû eprek, köszönöm szépen
figyelj csak ide, szeretnék valamit kérdezni tõled, de kérlek, ne rémülj meg, nincs semmi baj, a világon semmi, alapjában véve egészen jól érzem magamat, csak valahogyan nem akarnak eszembe jutni a dolgok, szóval, azt szeretném megkérdezni, ne nevessél ki, ne is haragudjál, sajnos nem jut eszembe, hogy, izé, mi a neved
nem hülyéskedek, tényleg nem tudom, valahogyan kiment a fejembõl, biztos nyilván vissza fog jönni, de most pillanatnyilag szeretném, ha inkább elárulnád
tehát lászló
igen
te vagy az én lacikám, hát persze, ki más volnál
és van neked egy nõvéred, ugye, aki pedig, várj, már itt van a nyelvemen, csak nem tudom kimondani
sári? - ó, de hülye név
naná, hogy én adtam neki, ha egyszer én vagyok az anyja
anya csak egy van
hála istennek
gondolod, hogy sokkoltak? nem hinném

égett a halántékom? - van itt valahol egy kis nyeles fésülködő-tükröm, talán a fiókban, nem, akkor a retikülömben, mindegy, a puderpufniban is megnézhetem, hm, igen, kissé megperzselődött a bőröm, ezek szerint tényleg kaptam egy löketet, nem baj, rondán néz ki, az igaz, de egyáltalán nem fáj, megesik az ilyesmi, majd kérek rá kenőcsöt a nővérkétől, van nekik egy sárga vitaminos krémjük, pont erre a célra

nem emlékszem, hogy bármit is elfelejtettem volna, amikor utoljára sokkoltak, az is lehet, hogy elfelejtettem, régen volt, legalább három éve, talán négy is, ki tudnám számítani, ha nem zúgna ennyire a fejem, mindegy, előbb-utóbb úgyis mindig itt kötök ki a doktor izé, a - pillanatnyilag véletlenül az ő neve sem akar eszembe jutni

doktor bartosik gizella, hm, biztos vagy benne? - olyan idegenül csöng, fõleg a gizella, bár volt egy osztálytársnõm az elemiben, akit gizellának hívtak, nem, várjunk csak, az inkább marcella volt, de hogy milyen marcella, arról fogalmam sincs, az is lehet, hogy otília, nem, inkább marcella, kaptam egyszer tőle levelet algériából, a férje tartós kiküldetésben olajat kutatott algériában, és kivitte az egész családot, beleértve gizellát, akarom mondani, marcellát

szóval, én már ötödik hete vagyok itt benn? érdekes, nem emlékszem, de akkor már igazán ideje volna, hogy hazatérjek

hirtelen arra sem emlékszem, hol lakom én, ne ijedj meg, majd szép lassan kiókumulálom

sajnos, jelenleg nem tudom fölidézni a lakást se, nem baj, úgyis mindjárt hazamegyek, és majd jó alaposan megnézem magamnak, ne izgasd föl magad, édes ööö, édes kisfiam, nincs semmi baj, kialszom magam, és megint emlékezni fogok mindenre, amire csak kell

most egy kicsit nagyon elfáradtam, gyere holnap is, ha tudsz, nem kell semmi, vagy ha mindenáron akarsz hozni valamit, egy-két flakon olimposz narancslét, azt nagyon szeretem, van itt egy sorstársnõm, akinek szoktam mindig adni, az a kövér, ööö, aranka, vagy irénke, vagy ilonka

szerbusz, te is itt vagy? tudom, te vagy az én kislányom, az izé, a sárika, csak az a kár, hogy nem jöttél egy picivel korábban, mert én már nagyon elhasználódtam, holt fáradt vagyok, most ment el a bátyád, illetve az öcséd, tudom, vicceltem

nem alszom, csak pihentetem a szemem, szegény jó izé, szegény férjem mindig azt mondta, nem alszom, csak spekulálok, közben pedig pillanatok

alatt álomba zuhant és hortyogott, én se alszom, hanem csak spekulálok, mint a szegény jó hogyishívják, apukád
milyen gyerekeid?
inkább ne hívd be õket, most nagyon lejártam, majd legközelebb, kösz a mandarinokat, majd megeszem, ne hámozd le
én most egy kicsit
picikét
igazán csak egy-két percre
e
ee
eee
megállt az órám
szemembe tûz a nap
éppenséggel fölkelhetek, ezen igazán ne múljon, bár én nem szoktam reggelizni, tudom, hogy egészségtelen, az adjutánsnõ is megmondta
adjunktusnõ, tudom
remélem, benéz hozzám ma is, vagy hívat az irodájába, mint tegnap
máma egész jól érzem magam, most például nem akarom elkiabálni, de lehet, hogy éhes vagyok? istenem, éhes vagyok! - csak persze nem az itteni reggelire, tizenegykor majd lecsoszogok a büfébe, úgyse jártam ott hetek óta, vagy a fene tudja, mióta, teljesen összezavarodott az időérzékem
kérdeztem az adjutánsnõt, van-e olyan, hogy az ember netalántán véletlenül túl sok áramot kap a fejébe, s hirtelen mindent elfelejt, a doktor bartosik gabriella biztosított róla, hogy ez egészen természetes, minden vissza fog jönni, azért azt nem mertem elmesélni, hogy a saját gyerekeim neve sem akart eszembe jutni
holnap értem jön az én lacikám, és a doktor bartosik annabella engedélyével hétvégére kivisz a városba, kezdek magamhoz térni, dereng már a fénysugár az alagút végén, ahogy az a nagyon-nagyon híres költő írja, akinek a neve pillanatnyilag nem jut eszembe, nem érdekes, csak legyek már végre hazaengedhető állapotban, kapjak engedélyt a doktor bartosik gu… doktor bartosik ga… doktor bartosik ge… jézusom, megint nem jut eszembe a keresztneve, nem jó jel, bár talán tényleg a sokkolás miatt van, majd csak kitisztulok, és akkor a doktor… az adjunktusnő megengedi, hogy gyógyultan távozhassak
tombol a napfény odakinn

első utam a bazilikába vezet majd, viszek egy karvastagságú gyertyát szent antalnak, amiért segített, hogy kiverekedjem magam a feneketlen sötétségből, örökké attól rettegek, hogy beleragadok örökre, most viszont mintha egy icipicivel jobban volnék, és ami a legfőbb: talán egy pindurkát kezdek éhes lenni! - nem akarom elkiabálni, lekopogom, add, istenem, hogy éhes legyek! add, hogy tudjak egy kicsit enni! hogy tudjak nyelni! hogy tudjak aludni! hogy élhessek egy kicsit úgy, mint a többi paraszt! mondd, isten, hát olyan nagy kérés ez? olyan nehezedre esne, hogy teljesítsed? hallod egyáltalán, amit beszélek? figyelsz te arra, amit én mondok? - én, özvegy doktor maros andorné, született kozinkay piroska, egyes női zé osztály, diliház, lipótmező

5.

Visszakapod valaki mástól.
Ladó újabban azonnal heves vágyat érzett, hogy sírva fakadjon, ha eszébe jutott az anyja. Nem tudta eldönteni, hogy az anyját sajnálja jobban, vagy önmagát. Mindegy, akár így, akár úgy - ugyanúgy fáj.
Volt valami, amit szeretett volna elfojtani. Lenyelni. Vagy legalább letagadni. De egyre nehezebben sikerült.
Nem merte kimondani, még magában sem.
Jesszusom! én gyûlölöm anyát!
Elfojthatod. Lenyelheted. Letagadhatod. Akkor is ez az igazság.
Fölöll a hátadon a szõr a társaságában.
Tíz perc múltán legszívesebben fejhangon visítoznál, s elszaladnál.
Boldogan lecsapnád a telefont.
Ez van.
Kinek mondhatnád el…?
Gyűlölöm anyát!
Igen ám, de…
Hogyan gyûlölhet az ember valakit, akinek már csak hónapjai vannak… aki… hamarosan nem is lesz?!
Ladó három hétig az olasz tengerparton nyaralt, családostul. Örökké várta, hogy megcsörrenjen a zsebtelefonja - mely itt is működött -, s rossz hírt kapjon az anyjáról. De nem történt semmi. Ladó utált napozni, mégis hamar kakaószínűre sült.
Amikor hazatérte után fölszaladt az anyjához, kifejezetten jó színben találta. Semmi látható jel nem utalt arra, hogy … hm… haldoklik. Leszámítva talán a babszem alakú keléseket. Melyekrõl doktor Maróthy - értesülvén a mellkasi röntgen lesújtó eredményérõl - kijelentette: nem biztos, hogy bárminõ összefüggésben állnak azzal, ami anya tüdejében történik. Épp annyi az esély arra, hogy áttétek, mint hogy véletlen egybeesés.
Amióta kijöhetett a zárt osztályról, anya külsõleg virult, mint a napraforgó, legalább is azokban a hetekben - vagy inkább napokban -, amikor éppen fönt volt. A ciklusok észvesztõ sebességgel váltakoztak. Megesett, hogy hétfõn még nem akart kikelni az ágyból, s pénteken már társasutazásra jelentkezett Japánba. Arra a kérdésre: miért éppen Japánba kívánkozik? -

azt felelte: okvetlenül meg akarja nézni magának a Mikimoto gyöngyszigetet. Igen, de miért pont a Mikimoto gyöngyszigetet? Tudhatnád, édes Lacikám, hogy nekem a gyöngy a mindenem! Tény-leg? Tényleg, és csukd be a szád!

Ladó úgy érezte, az anyja az utóbbi idõben immár határozottan ön- és közveszélyesen futja az ámokot.

Szabad-e zokon venni, ha egy halálraítélt önveszélyesen él?

A közveszélyes talán túlzás. Anya leginkább ladóveszélyes. Egy fiú pedig tûrje megadóan az anyját, pláne amikor állítólag éppen…

Hiszen anya csak egy van! - Ladó újra e tőmondatba kapaszkodott, s hevesen vicsorgatta a fogát, amikor a Párizsi Magyar Hét harmadik napján a szállodai portás vállát vonogatva adta át neki a töredezett üzenetet: kérem, egy idős hölgy telefonált, valószínűleg magyarul beszélt, meg egy kicsit németül, talán az ön édesanyja, mindenesetre azt hajtogatta, hogy *Mutter,* az ön nevét ismételgetve, továbbá hogy *ankommen Abend oder Nacht,* és *mit Hilduz,* ha jól értettem, én nem nagyon tudok németül! Kösz, motyogta Ladó sápadtan, abban reménykedve, hogy a szöghajú francia férfi nem értette jól.

Adja isten, hogy anya ne fusson be este vagy éjjel! ide ne! ne kelljen égetnem miatta a pofám már megint!

Lelke mélyén pontosan tudta: sorsát semmiképp sem kerülheti el. Ha az anyja úgy döntött, hogy *ankommen Abend oder Nacht,* akkor biztosan beállít, ráadásul *mit Hilduz,* aki nyilvánvalóan Hilduska, a duci kebelbarátnő Szentendréről, anya legújabb szerzeménye. Ő is özvegy, és ő is depresszióska, mondta róla anya sejtelmes hangon, mi vagyunk a két vígözvegyecske.

Na ja… míg fenn vagytok.

Ladó már akkor gyanította, hogy baj lesz, amikor az anyja elhatározta: nyugat-európai túrára indul Hilduskával. Sehogyan sem sikerült lebeszélni róla. Anya, hidd el, az ilyesfajta vonatos strabancolás nem neked való, pláne ilyen kánikulában! Ugyan, édes Lacikám, azért, mert öreg vagyok, még szabad utazgatnom, az csak jót tehet, nincs olyan paragrafus, hogy a magamfajta vénasszonyok nem utazgathatnak! Persze, hogy nincs, de inkább fizess be egy társasutazásra! Társasutazásra fizess be te, édes drága Lacikám, miért kéne alkalmazkodnom egy buszrakomány vén trottyhoz? ha már én utazok, a pénzemért látni akarok, méghozzá azt, amire kedvem szottyan, eszem ágában sincs koslatni valami fajankó idegenvezető

nyomában, nem értem, miért olyan nagy probléma a szállás, ha megérkezünk egy városba, mindjárt a pályaudvarnál vannak a kis garniszállók, kiveszünk a Hildussal egy olcsó szobát és kész, megjegyzem, Hilduska, az én aranyos endrusi barátnőcském, perfekt németül és angolul.
Ladó tudta, hogy Hildus német és angol szókincse összesen sem éri el a kétszáz fõnevet és igét, de nem ez a aggasztotta. Hanem az, hogy anya rettentõ túlfutásban van, bármi kitelik tõle. Nem képes vigyázni magára, és Hilduska e szempontból további tehertétel, mert annak a nõnek annyi esze sincs, mint egy köztéri galambnak. Megeshet, hogy a két vígözvegyecske hamarosan bekerül az újságocskákba, például mert kamionokat stoppolnak le a német autópályákon, vagy kötélhágcsón másznak föl az Eiffel-torony tetejére, vagy beleártják magukat az olasz maffia ügyeibe, vagy hiányos öltözékben csárdást táncolnak egy lisszaboni kocsma asztalán, vagy…
Anyától minden kitelik. Nem képes vigyázni magára. Ön- és közveszélyes.
Valamint… halálos beteg.
De nem tudja. Nem is sejti. Remélhetõleg.
Számít, hogy egy halálos beteg képes-e vigyázni magára?
Minden bizonnyal ez a legutolsó alkalom, hogy nyugat-európai túrára mehet az anyád, mondta Zsuzsa, hagyd abba az okvetetlenkedést, kívánj neki jószerencsét és kérdezd meg, van-e elég dollárja. Ladónak rosszul esett, de igazat kellett adnia a feleségének, következésképp az anyjának is. Anyának van teje, van ideje, miért ne utazgasson a duci Hilduskával, amíg még képes rá?
Sári magából kikelve telefonált: te tudtad, hogy a Hilduska részét is az anyu fizeti? Sejtettem, mondta Ladó. Na jó, de ennek is az lesz a vége, hogy sose kapja vissza! Sebaj, ha igaz, már nem sokáig lesz szüksége pénzre, felelte Ladó, mire a nõvére elbõgte magát a telefonba, ahogyan mostanában szokta.
Anya fölszállt az Orient Expresszre, két vászonbõrönddel és a duci Hilduskával, aki csupán egy hasonlóan duci, krinolinformájú sporttáskát hozott magával, mint mondta, utál sok málhával utazni. Ladó elhelyezte õket a kupéban, s az anyja zsebébe csúsztatott ötszáz dollárt. Nem kell édes Lacikám, van pénzem dögivel, kiváltottam az egész valutakeretem, gazdag vagyok! Sebaj, tekintsd vastartaléknak! - Ladó újra meg újra visszagyûrte a zöldes bankókat az anyja zsebébe, a végén még eltépjük, gondolta.
A vonat harminc perc késéssel húzott ki a csarnokból. E harminc perc alatt Ladó anyja valamennyi újdonsült útitársának elmagyarázta, hogy az ő fia a

vicces Ladó, az a bizonyos, akit a tévében is lehet látni, most kihozta őt a pályaudvarra, meg az aranyos endrusi barátnőcskéjét, aki perfekt német és angol, nagy nyugat-európai túrára indulnak, melyre már régóta készülnek, nincs pontos útitervük, legjobb a rögtönzés, eszük ágában sincs alkalmazkodni egy buszrakomány vén trottyhoz, vagy egy fajankó idegenvezetőhöz…

Amikor a vonat végre eltûnt az õszi ködgomolygásban, Ladó föllélegzett. Néhány hét szabadság, gondolta, ám rögtön rátört a bûntudat. És ha anya odakinn rosszul lesz? Ha kórházba kerül? Ha hirtelen rátör a… hhh…

Minden nap várta a rossz hírt, a sürgönyt, a levelet, a telefont. Ám csupán egy képeslap érkezett, Luganóból, a tó partját ábrázolta, naplementekor. Anya nemcsak a szövegnek szánt helyet írta telistele apró, egymásbacsúszó betûkkel, hanem a bélyeg és a címzés mentén lévõ üres sávokat is.

Édes kicsi fiam, drága Lacpac, istenien érezzük magunkat a Hilduskával, Ausztria is csodaszép, de Svájc még sokkal gyönyörűbb, olyan tiszták az utcák, hogy az aszfaltról ehet az ember, amire sor is került, mert leejtettem egy fincsi fagylaltot, és Hilduska tiltakozása dacára visszakapirgáltam a tölcsérbe, két frankot fizettem érte, bolond volnék otthagyni! hála neked, pénzünk doszt elég, csak az idő szalad, rengeteg fotót csináltunk mindenütt, majd végignézheted, most indulunk tovább a Riviérára, le akarunk sülni a Földközi-tenger partján, a príma homokos bícseken, tudod, ahol ti is nyaraltatok Zsuzsával meg a gyerekekkel, hálistennek, hogy megengedhetem magamnak ezt a dőzsölést, nyögdíjas öregasszony létemre, köszönöm a jósorsomnak, ne nyugtalankodjatok miattam, csalánba nem üt a ménkű, he-he-he, mondd meg Sárinak is, legközelebb majd neki írok, több már nem fér ki, csók anyu

Látod, kár volt idegeskedned, vélte Zsuzsa. Ladó kétértelmûen biccentett, mint aki érzi, anya nyugat-európai turnéjának lesz még valaminõ fejleménye, fordulata, csattanója. Arra azért álmában sem gondolt, hogy a fejlemény, a fordulat, a csattanó az õ párizsi föllépésének elõestéjére ütemezõdik. Amikor a szöghajú portás körbehordozta az étteremben a fekete táblát, s rajta krétával Ladó nevét, két ékezet-hibával, õ épp beleszúrta a villát a *biftek haché* melegbarna bársonyába, nyála halk csobogással gyűlt össze a szája öblében.

A szálloda csöppnyi hallja gyakorlatilag megtelt anya és Hilduska cuccaival, nejlonzacskók ármádiája borította a barna padlócsempéket. Anya már messziről kacsingatott, és bökdöste Hilduskát: látod, mondtam, hogy

megtaláljuk, nem kell idegeskedni! Szevasz, anya! - Ladó, arcon csókolta, undorodva érzékelte az anyja savanykás verejtékét az ajkán. Hilduskának nem is köszönsz? Dehogynem, csókolom, Hilduska… - Ladó döbbenten látta, hogy a duci nő kacér mosollyal nyújtotta puszira az arcát, így ő kénytelen volt megízlelni Hilduska izzadságát is, és beszívni émelygős parfümszagát.
Mit tehetek értetek? - kérdezte Ladó, a vértanúk elszántságával. Semmit, édes kicsi fiam, hová gondolsz, semmit a világon, elhatároztuk, hogy becsekkolunk ebbe a príma kis szladiba, de csak hogy lássunk tégedet, holnap már itt se vagyunk!
Ladó sóhajtott, árnyalatnyi megkönnyebbüléssel. Attól tartott, hogy az anyja és a duci barátnõ másnap meg akarja nézni az õ fellépését. Már a nyelve hegyén tartogatta a kifogást: ne haragudj anya, nem tudok jegyet szerezni… pénzért se! minden jegy elkelt!
Holnap már itt se lesz…
Túl szép amit te mondsz ahhoz hogy így igaz legyen! - énekelte Ladóban egy búgó hangú dizőz. Valóban, rögtön kiderült, hogy az Hôtel du Météore-ban nincs szabad szoba. Nem számít, mondta anya, mit kell ebből akkora ügyet csinálni? megalszunk nálad a kanapén! vagy a szőnyegen! sok jó ember kis helyen is elfér!
Ladó térde elgyöngült, nagyon pici a szobám… egyágyas! - ám e kifogást õ maga sem érezte elfogadhatónak.
Nem igazság, hogy egy negyvennégy éves humoristát, aki épp a párizsi Magyar Házban vendégszerepel, ilyen helyzetbe hozzon a tulajdon szülőanyja.
Nem igazság, hogy a szöghajú portás gyanakvó pillantásainak kereszttüzében föl kell cipelned százhúsz zizegõ nejlonzacsót a nyikorgó csigalépcsõn a második emeletre, mert a pöttöm hengerlift örökké foglalt.
Nem igazság, hogy a másfélszemélyesre tervezett fekhely láttán az anyád diadalordítást hallasson: de hiszen duplaágy van itten! mér mondtad, édes Lacikám, hogy egyágyas? és mér mondtad, hogy pici? tánckterem! annyi itt a hely, szinte sajnálom, hogy nincs itt velünk a Sárika!
Ladó szinte nem sajnálta, hogy nincs itt velük a Sárika. Ezekben a pillanatokban tudta nélkülözni a nővérét. Nézte, amint az anyja és a duci Hilduska birtokba veszi, majd tranzitraktárrá alakítja a szobáját, elragadtatott sikolyokat hallatva: beépített szekrény is van! kilátás is van! fürdőszoba is van! rádió is van! - utóbbit anya azonnal bekapcsolta,

háromnegyedekben csörgedező muzsika csordult ki a hangszóróból, anya táncra kérte a duci barátnőjét, félrerugdosták a zacskókat, a bőröndöket, a degesz sporttáskát, s máris ott keringőztek, cipőjük csosszanásai fölpúposították a kopott szőnyeget. Ehhez a hangegyütteshez csatlakozott Ladó gyomrának kunkorodó korgása. A *biftek haché* melegbarna bársonya odalenn az étteremben már nyilván hidegen rozsdálló ragaccsá merevedett.
Sejtette, meg kell hívnia vacsorára a két vígözvegyecskét, noha az anyja nagyképûsködni fog, s úgy tesz, mintha okvetlenül õ akarna fizetni. Nem ez a baj. Az a baj, hogy mintegy harminc perc múlva itt lesz Sophie Rousselot, és Ladó már nem is tudja lemondani. Hát igen, anya hallatlan érzékkel gázol a szexuális életembe, újra meg újra.
Sophie Rousselot harminc évvel ezelõtt Gere Zsófiaként bukkant föl Ladó életében és a Bajza Gimnázium elsõ bé osztályában. Majdnem minden fiú üldözte szerelmével. Zsófi azonban csak felsõs srácokkal randizott, gyors ütemben cserélgetve õket. Egy jellegzetes mondását sokáig szájról-szájra adogatták a Bajzás lányok: a krapek fogyóeszköz. Gere Zsófi volt az elsõ lány, aki festette a szemét és a haját, a lehetõ legsötétebbre, az ismételt osztályfõnöki majd igazgatói intõknek fittyet hányva. Színösszeállítása folytán azok a fiúk, akik reménytelenül imádták, az Éj Királynõjének hívták. Bár talán nem is azok a fiúk, hanem csak Ladó. Akár így, akár úgy, az Éj Királynõjét harmadikban eltanácsolták a gimnáziumból, egy bizonyos vakmerõ miniszoknya kapcsán, melyet a Bajza bálon viselt. Ladó ezután hosszú évekig nem hallott felõle.
Élete elsõ nyugati útján találkoztak össze, Zsófi addigra Nyugat-Berlinbe disszidált, és Gigi néven dizõzként kereste a kenyerét egy éjszakai lokálban. Bizonytalan énekhangját a dekoltázsával ellensúlyozta. Ladóval a Kurfürstendammon futott össze. Zsófi, mint kiderült, elõzõ nyáron hazalátogatott, s a Mikroszkóp Színpadon látta a vicces Ladót. Állítólag nagyon tetszett neki. Vagy csak udvarias akart lenni, mint Ladó, aki hasonló lelkesedéssel gratulált Zsófi énekesi teljesítményéhez. Beültek egy kávéházba, aztán moziba mentek. Bemutattak egy vadi új amcsi filmet, szenzációs, egy olyasfajta humorista játszta-rendezte, amilyen te vagy odahaza! - így konferálta be Zsófi az *Annie Hall*-t. Woody Allen akkoriban Magyarországon még ismeretlen volt.
Zsófi szerint olyan vagyok, mint ez a kopaszodó, csapott vállú, félrecsúszott szemüvegû kis muki… - füstölgött magában Ladó, miközben a színes szélesvásznon Woody Allen összeismerkedett Diane Keatonnel. Nem talált

egyetlen részletet sem önmagán, mely az amerikai komikusra emlékeztetett - ideértve a humorát is. Megsemmisülten figyelte, amint Woody Allen bátran és természetesen kijátssza mindazokat a poénokat, amelyek: 1. őneki eszébe se jutnak, 2. ha eszébe jutnak, szégyenkezve elveti őket. Ezt - és a további Woody Allen-filmeket - négyszer-ötször nézte végig azután, őszinte irigykedéssel. Melyből ott, a füstös kis nyugat-berlini moziban, az zökkentette ki, hogy Zsófi félreérthetetlen mozdulattal simult a vállához. Zavarba jött, ne haragudj, én a feleségemmel vagyok! - hazudta. Nem, te hülye vagy, felelte Zsófi mosolyogva. De nem haragudott.
Idõvel átköltözött Párizsba, férjhez ment, majd elvált, újra férjhez ment, újra elvált, négyszer vagy ötször ismételve e mutatványt. Valamelyik férje nyomán lett Sophie Rousselot. Akárhányszor Pesten járt, fölhívta Ladót, össze is jöttek, ha jutott rá idõ. Ám csak beszélgettek, más nem történt.
Ladó most azzal az elhatározott szándékkal telefonált Sophie-nak, hogy ha a lány (lány? istenem, mindketten negyvennégy évesek vagyunk) érez még iránta valamit, szeretgesse egy kicsit.
Babusgassa.
Vigasztalja.
Feledtesse Verát.
Ha ugyan képes vagyok lefeküdni vele… vagy bárki mással… jelenlegi állapotomban. De ha valaki, ő talán megért.
Sophie hangjából valódi öröm csendülését vélte hallani a telefonban. Ladó szállodájának éttermébe beszéltek meg randevút - e szót a lány (?) hamisítatlan francia akcentussal ejtette. Talán majd franciázunk is, gondolta Ladó, s nyála ugyanolyan halk csobogással gyûlt össze a szája öblében, mint amikor - kábé félórával ezelõtt - beleszúrta a villát a *biftek haché* (ejtsd: ásé) melegbarna bársonyába. Mire ismét helyet foglalt ugyanannál az asztalnál, az anyja és a duci Hilduska társaságában, azt a darált marhahúst, melyhez lényegében hozzá se nyúlt, már eltakarította a pincér. Rendelt magának egy másikat, és megadóan tűrte az anyja és Hilduska aggályos tanakodását a francia étlap fölött. Minden fogás árát sokallották, ám úgy tettek, mintha finnyásan válogatnának. Ladó jól ismerte ezt a taktikát, volt ő szegény, legalább tíz évig, húsz és harminc között. Csakhogy akkoriban nagyjából még mindenki szegény volt.
Szegény anya.
Szegény Hilduska.
És fõleg szegény én: öt percen belül itt lesz Sophie Rousselot!!!

A két vígözvegyecske még mindig azon vitatkozott, hogy érdemes-e hagymalevest rendelni… Hülyék, Párizsban vagyunk, miért ne volna érdemes francia hagymalevest rendelni? - gondolta Ladó. Csurgott róla a víz. Az õ kettes számú *biftek haché*-ja már megérkezett, csak az étvágya múlt el.
Rábeszélte az anyját egy hagymalevesre, fõételnek pedig egy *crêpe bretonne*-ra: háromszögletûre hajtogatott palacsinta, benne húsgombócok, imádni fogod! Hilduska mindenbõl ugyanazt kérte, öntudatos biccentésekkel. Egyetek csak, gondolta Ladó, villájával turkált a tányérján illatozó sült marhamorzsalékban, melyet jobb napokon annyira imádott.
Sophie Rousselot negyedórás késéssel érkezett, az ellenkezõ irányból, mint õ várta, s befogta Ladó szemét. *Qui est-ce qui je sois?* - kérdezte, hibátlan kiejtéssel, ám Ladó megítélése szerint némi nyelvi hibával. *Tu es Sophie, je suppose!* - felelte ő, csapnivaló kiejtéssel, de nyelvtanilag talán kifogástalanul. Egy magas, idegen nő állt a széke mögött, akinek hibátlan *make up*-ja és vörös árnyalatú *afro-look* göndörsége alatt még Sophie-ra is csak nehezen ismert rá. Zsófit - azt a Zsófit, akibe minden srác szerelmes volt a Bajzában - sehol sem találta. Meglehet, hogy az a Ladó sincs már sehol.
Megpuszilta Sophie-t, aztán kényszeredetten bemutatta: gimnáziumi osztálytársnõm… az anyám és a duc… Hilduska, a barátnõje. Örvendek! - a magas idegen nõ pukedlizett, s ettõl egycsapásra Zsófivá változott. Terveztem, hogy elmegyünk valami sikkes helyre, mondta Zsófi, de persze, itt is jó… mindjárt jövök! - eliramodott a bejárat felé, tûsarkú cipõje kopogott a padlócsempéken. Hú, de csinos nõ! - anya kacsingatott, mire Hilduska is kacsingatni kezdett. Mi volna, ha pofonvágnám mind a kettõt? - kérdezte Ladó önmagát. Nyughass, felelte az agyában egy bölcsebb és idõsebb hang. Az egyik, mint tudod, halálos beteg.
Az egyik.
Az anyád.
A te anyád!
Sophie kisvártartva visszatért, ledobta magát Ladó mellé, odaintette a pincért, kért magának *langoustine*-okkal töltött *avocadó*-t, valamint *coquilles Staint-Jacques*-ot, saját kagylójában sütve, meghintve *chapelure*-rel (e dallamos szóról kiderült, hogy a zsemlemorzsa francia neve). Ladónak igen tetszett Sophie nagyvonalú rendelése. Eléggé vegetáriánus vagyok, jelentette ki Sophie, többé-kevésbé gyümölcsön élek. Na, és akkor

mi a helyzet ezekkel a langusztánokkal? - kérdezte anya évődőn. A tenger gyümölcsei, mondta Sophie. A két vígözvegyecske jelenléte szemmel láthatóan mulattatta, Ladó várakozásával ellentétben. Persze, a más anyját könnyű szórakoztatónak találni, gondolta, s érezte, ugrál a halántékcsontja, annyira vicsorgatja a fogsorát.
Anya elmesélte Sophie-nak, hogy Hilduskával keresztül-kasul utazgatják ezt a cuki Európát, hiszen most már tehetik. Tudja, drágám, egy az, hogy van rá pénzünk, annak dacára, hogy mind a ketten nyögdíjasok vagyunk, nyögdíjas özvegyasszonykák, vígözvegyecskék, bár a fiam nem szereti, ha így mondom, de õneki sose volt humorérzéke, ezt nem sokan tudják róla, elvégre azzal keresi a kenyerét, hogy humorosakat beszél, csakhogy más a színpad és más a valóság, a magánéletben annyi humora sincs, mint ennek a székkarfának! - horogba hajlított mutatóujjával kopogtatni kezdett a fán, mire a pincér szolgálatkészen odajött az asztalhoz. Mondja meg neki, drágám, hogy csupán a hasonlítás végett kopogtam! *Excusez-nous, c'est rien,* fuvolázta Sophie, a pincér mély főhajtással távozott.
Sose lesz vége ennek az estének, gondolta Ladó. Nézte az anyja ovális arcát, mely ilyenkor - túlfutás évadján - mintha meggömbölyödött és kisimult volna. Még a babszem alakú kelések is alig látszottak. Szembogarában lobot vetett a vad életöröm. Lobot vetett? Kezd agyadra menni a… minden.
Életöröm. *Joie de vivre.*
Halálöröm. *Joie de mourir.*
Életbú. *Tristesse de vivre.*
Halálbú. *Tristesse de mourir.*
E kétnyelvû szófacsarással egy darabig elvolt. Addig se kellett odafigyelnie a két vígözvegyecske cserregésére. Sophie kajánul adta alájuk a lovat. Ladó csodálta az önfegyelmét - nem javította ki a botrányosan ejtett francia szavakat. Anya már az Eiffel-torony tetején járt, ahová egy tévedés folytán gyalog kaptattak föl. Tudja, drágám, álmunkban se gondoltuk, hogy az eszkálier a lépcsõház, véletlenül oda váltottunk jegyet, nem a liftekhez, aztán azok az idióták nem akarták visszacserélni, mondtam a Hildusnak, kislány, itt nincs más hátra, mint az elõre, hehehe, nekivágtunk, és derekasan fölcaplattunk, bár csak az elsõ szintre, de így is majd kiköptük a tüdõnket!
Hilduska teli szájjal nevetgélve elmesélte, milyen kálváriát jártak be ők ketten, hogy éjszakai szállást találjanak e városban, minden hotel és panzió

dugig tele, végül nem maradt más, kénytelenek voltak idejönni, hogy a Piroska fiánál húzzák meg magukat: hiába, Piroskának irtó rendes fia van, bár az én fiam volna ilyen aranyos, sajnos hogy az én fiam egy önző disznó, annyit se törődik az anyjával, mint a kutyájával, azzal az elkényeztetett döggel, bezzeg a Piroska fia rögtön fölajánlotta a szobáját és meghívott vacsorára, irtó rendes, persze, ilyen esetben így kell tennie minden érző szívű gyereknek, az én önző disznó fiamnak eszébe se jutna, felőle a híd alatt tölthetnénk az éjszakát, mázlija van a Piroskának ezzel is, újra és újra csak gratulálni lehet ehhez a nagyszerű, tehetséges és híres gyerekhez! - kacsingatott. Csituljál, gondolta Ladó.
Ekkor Sophie hirtelen megoldotta a helyzetet, fölajánlva a vendégszobáját Ladónak, ha már így alakultak a dolgok. Nem kell nyugtalankodnia, mondta anyának, reggelire visszahozom a fiát, akihez tényleg csak gratulálni lehet! Anya átsiklott az irónia fölött, tapsikolva hálálkodott, hiszen ez isteni! akkor ágyban alukálhatunk! hiszen ez pompás! - immár Hilduska is tapsikolt. Ladó várta, mikor igazítják egymáshoz a ritmust, hadd legyen vastaps, ám erre nem került sor.
Amikor beültek Sophie vászontetejû *deux chevaux*-jába, a lányból (?) - nőből (!) - kiböffent a nevetés, nem tudom, tegezhetek-e egy ilyen nagyszerű tehetséges és híres gyereket! - kísértetiesen utánozta Hilduskát. Nézz előre! - szólt rá Ladó, mert Sophie nem sokat vacakolt, habozás nélkül áthajtott a piros lámpán.
A *Sacré Coeur* tövében lakott, egy meredek utca első emeletén, három egymásba nyíló szobában, a padlót Ladó határozottan lejtősnek érezte, noha a pezsgőt még csak eztán itták. Vesd le a cipőd, feküdj hanyatt, és mesélj, mi a baj? - kérdezte Sophie. Ennyire látszik? Annak, aki figyel.
Ladó sóhajtott, lerúgta a cipõjét, eldõlt a virágmintás kanapén. A nõ odakuporodott a szõnyegre, arca így Ladóéval egy magasságba került. Ugyanolyan függõleges vágás osztja kétfelé az állát, mint az enyémet, gondolta Ladó. Úgy mondják, az ilyen áll a makacsság vagy az elszántság jele. Tévednek. Fogalma se volt, hogyan tovább.
Meg kéne szólalnod végre, ajánlotta a nõ, légy férfi! E kétértelmû javaslatra a férfi (?) elmosolyodott. Csak nehogy itt is elsírjam magam, fohászkodott, miközben kissé remegõ hangon elkezdte.
Haldokló szerelem.
Haldokló házasság.
Haldokló anya.

Fájdalom. Önvád. Lelkifurdalás.
Harmadik hónapja képtelen lefeküdni a feleségével. Vagy bárki mással.
Ha Sophie tudná, mennyire unja a saját tehetetlenségét!
A nõ figyelmesen hallgatta, további részletek iránt tudakozódván. Ladó pedig csak mondta, mondta-mondta-mondta.
Érezte, hogy csorognak a könnyei. Ne haragudj… elhatároztam, hogy nem fogok sírni… de nem tudom visszatartani… - zsebkendõ után kotorászott, aztán a kezével törölgette a szemét. Sophie bólogatott, majd megragadta vörös árnyalatú *afroo-look* fürtjeit, és egyszerűen lehúzta a fejéről.
Paróka. Alatta apró kontyba tűzve a saját, valaha fekete - majd ébenfeketére festett - haja, jelenleg csíkosra őszülve. Kiszedegette a tűket, s mire körben a vállára omlottak a tincsek, a nő átalakult Gere Zsófivá, az első béből, aki szinte semmit nem változott, vagy amennyit mégis, az Ladónak fenntartás nélkül tetszett.
Gere Zsófi cirógatni kezdte Ladó alkarját. Legszebb álmaink valóra válnak, mintegy harminc év késéssel, gondolta õ, gátlások és aggodalmak szövevényébe gubancolódva. Figyelj, Zsófi, nem biztos hogy én… hogy ez menni fog nekem… kérlek, ne haragudjál. Nem haragszom, de te meg ne szabadkozzál, bízd rám magad, hunyd be a szemed.
Ladó megtette, amire kérték, puha neszekbe burkolózott körötte a világ, nadrágszíj nyikorgott, cipzár zizzent, meleg ujjak gombolták az ingét, Zsófi fekete-fehér fürtjei selymesen szánkáztak a mellkasán. Hevert a virágmintás kanapén, elmerülve gimnáziumi emlékeiben. Másodikos korukban még mind a ketten színészi pályára készültünk. Bemutattak egy japán darabot a Fáklya Klubban, mely a virágok életéről szólt. Zsófi játszta a Fekete Tulipánt, ő pedig a Havasi Gyopárt.
Amint sikerült fölidéznie a lányt a sötét szirmokat jelképezõ fekete tülldarabkákban, végre-valahára férfi lett, leereszkedett a szõnyegre, a nõ mellé, majd rá, s hamarosan mind a ketten nyüszítettek, megkapván, amire vágytak. Többször egymás után.
Azért ügyes kisfiú vagy, hogy kihánytad az altatókat, mondta Zsófi, amikor átköltöztek a dupla fekhelyre, a csiklandós illatú ágynemûk közé, kár lett volna érted. Gondolod? Maros, Maros, te bókokra vadászol!
Igen… - Ladó a régi neve hallatán fiatalnak és erõsnek érezte magát, járatta a tekintetét s az ujjait Zsófi testén, amelyet szintén fiatalnak és erõsnek látott, efölötti örömében újra meglehetõsen férfinak érezte magát, és

sürgõsen a tettek mezejére lépett. Hajrá, Maros! csak így tovább! - súgta a fülébe Sophie Rousselot, született Gere Zsófia.
Éjféltájt szardíniát ettek vajaskenyéren, és kinyitották a második üveg Chardonnay pezsgõt. Mit szólnál egy kis kaviárhoz? - kérdezte Zsófi. Mennyország, gondolta Ladó.
Kulcscsörgés hallatszott a bejárati ajtó felõl, ritmusos fütyörészés, férfias léptek. Ladó rémülten pillantott Zsófira. Szálfatermetû férfi csörtetett a szobába, fekete bõrnadrágban és ujjatlan bõrmellényben, szöges túrabakancsban, szalmaszõke haját copfban viselte, izmoktól dagadozó karját tetoválások ékesítették. *Salut, Sophie,* dörögte mély, rekedt hangon.
Ladó arra számított hogy e hitlerjúgend kinézetû fiatalember mindjárt véresre veri, riadtan markolta a paplant. Sophie nem jött zavarba, *tschüss, Carl!* - mondta neki, németre váltva, hadd mutassam be egy régi barátomat, Lazlo Maros a neve, együtt jártunk gimnáziumba, most súlyos szerelmi csalódáson esett át, és én igyekeztem megvigasztalni. Sikerült? - kérdezte Carl Ladótól, ragaszkodván a francia nyelvhez. Ladónak lángolt az arca, még mindig arra várt, hogy ez a hústorony szíjat hasítson a hátából: yes… ja… oui… - makogta. A szerelmi csalódás, az nem tréfadolog, mondta Carl, magához ragadta a pezsgős palackot, egyhajtóra kiitta, ami még maradt benne. Súlyos tenyerét Ladó vállára eresztette: akarod, hogy én is lefeküdjek veled? - kérdezte. Ez a jól szabott francia mondat (enyhe német akcentussal) olyan valószerűtlenül hangzott, hogy Ladó csupán néhány másodpercnyi szünet után bökte ki: nem… köszönöm… az már fölösleges volna.
Sophie készített egy hatalmas karéj szardíniás kenyeret Carlnak, s míg a férfi evett, elmesélte neki, ékes németséggel, hogy ez a szegény jóbarát alaposan benne van a slamasztikában, mert az anyja… a házassága… plusz a szerelmi csalódás egy tévébemondónővel, akit hatodik hete nem látott, legföljebb a képernyőn, a csaj a bolondját járatja vele, azt ajánlgatja, hogy legyenek jóbarátok, érted! pedig a Maros hónapok óta főzőcskézi, közben a csaj megtárgyalta vele a saját magánéleti zűrjeit valami fiatalabb krapekkal, érted! ez megy, elfogadta az ajándékokat, az ebéd- és vacsora-meghívásokat, kijelentette, hogy vonzónak találja, élvezi a társaságát, de azért legyenek inkább csak barátok, érted!!! Értem, mondta Carl franciául, hogyne érteném, nekem is volt egy ilyen esetem egy mexikói csajjal, tudod, meséltem! Mesélted, mondta Sophie, németül.

Ladó attól félt, megzavarodik, ha ezek ketten így folytatják, és nem kötnek ki egy nyelvnél. Továbbá ha Sophie nem öltözik föl azonnal, s nem teszi lehetõvé, hogy õ is magára kapkodja a ruháit. Ám Sophie és a hústorony nem zavartatta magát, újabb üveg pezsgõt bontottak, majd Carl behozta a jégszekrénybõl a kaviárt: állítom, hogy éjfél után esik a legjobban az étel, dörmögte, németül. Meg kora hajnalban, amikor odakint gomolyog a köd, tette hozzá Sophie, franciául. Ladó most már biztosan tudta, hogy megzavarodik, sõt helyesebbnek vélte olyasféle félmúlt használatát, mely a magyarban már nincs, de mind a németben, mind a franciában még vala.
Carl a harmadik karéj kenyeret nyomta le, Sophie megkente a negyediket, miközben õ maga két ujjal csipegette a vérvörös kaviárt az öblös üvegbõl. Beszélnek és esznek… - Ladót e csillapíthatatlannak tûnõ étvágy láttán gyötörni kezdte a kényszerképzet, hogy ha majd elfogy a szardínia, a kaviár és minden egyéb a jégszekrénybõl, ezek ketten õt is fölfalják, szõröstül-bõrõstül. Az izzadság a testére hûvösödött, még mindig meztelenül kuporgott a paplan alatt, melybõl, úgy érezte, saját testszaga áramlik vissza.
Ne búsulj, jóbarát, inkább harapjál valamit! - ajánlotta Carl, franciára váltva; úgy van, az üres gyomor rossz tanácsadó, helyeselt Sophie Rousselot, ezúttal németül.
Eldobom az agyam, gondolta Ladó, s képzeletben - immár sokadszor - meg is tette. Szívesen visszatért volna a szállodájába, talán az se volna kínosabb, ha a két vígözvegyecske közé kéne befeküdnie meztelenül. Sophie és a lovagja azonban nem járult hozzá, hogy távozzék: ugyan, fiatal még az idő! - bizonygatták három nyelven, mert a nő a magyart is bevetette. Ladóra alattomosan tört rá a kimerültség, s miközben Carl folyamatosan beszélt hozzá - elmondta, hogyan került ő Felső-Ausztriából Francia-Guayanán át Párizsba -, leragadtak a pillái.
A szó szoros értelmében a hasára sütött a nap, amikor zúgó fejjel fölébredt. A zűrzavaros ágyon megtalálta az óráját, jesszusom, háromnegyed tizenegy! lekésem a próbát! - izgatottan keresni kezdte a telefont, de hiába, a noteszát a szállodában hagyta, nem tudta a Magyar Ház számát. Telefonkönyvet nem talált. Kapkodva öltözködött.
A próba végére ért oda, lesült a képérõl a bõr. De a többi fellépõ mûvész nagyon megbocsátóan viselkedett, mint kiderült, nem Ladó volt az egyetlen késõnjövõ.
Harapott valamit a büfében, s eszébe jutott: anyának és a duci barátnőjének Sophie azt ígérte, reggelire visszaszállítja őt a hotelba. Ismét futóra vette.

Az idõs hölgyek szívélyes üdvözletüket küldik, már eltávoztak! - jelentette a szöghajú portás, a plusz két személy utáni pótdíjat, valamint a plusz két vacsorát és reggelit a számlájára írtuk. *D'accord, d'accord!* - Ladó a kelleténél buzgóbban helyeselt, majd afelől érdeklődött, hogy az idős hölgyek milyen körülmények között hagyták el a szállodát. Nem egészen értem a kérdést, *Monsieur.* Ööö… elégedettek voltak? Nekem nem panaszkodtak, mondta erre a szöghajú portás.
Ladó fölballagott a szobájába. Meglepõ rend és tisztaság fogadta, csupán némi édeskés kölni-illat emlékeztetett a két vígözvegyre. Kiszellõztetett. Szokatlanul könnyûnek érezte a fejét, s amint a hajába kapott a légvonat, agyába ötlött: úgy látszik, Sophie gyógyhatása máris érvényesül. Ma még egyáltalán nem gondolt Verára. Tegnap alig múlt el óra a White Lady sajgó emlékképei nélkül.
Bíztató jel. Éljen Gere Zsófi! És… Carl is.
Que Dieu vous bénisse.
Behüt euch Gott.
Ki tudja, melyik a közös nyelv?
Isten áldása szálljon rátok.
Mire Ladó Budapestre érkezett, már az anyja is otthon volt, az eredeti tervekkel ellentétben. Zsuzsa elfehéredõ szájjal mesélte, útban hazafelé a reptérrõl, hogy anya véresen összeveszett a duci Hilduskával, s faképnél hagyta a normandiai tengerparton. Egy nappal késõbb összeomlott, egy ramaty panzióban hevert az ágyon, a túlfutás után immár lent, nagyon lent, azon tûnõdve, hogyan jut õ innét Budapestre, mikor arra sincs ereje, hogy kikászálódjon a folyosóra, a közös fürdõszobába.
Elhaló hangon telefonált, R-beszélgetéssel, téged keresett, mintha elfelejtette volna, hogy Párizsban vagy, megadtam neki a Magyar Ház számát, hívjon ott, de azt mondta, nem fog, már találkoztatok, neked föllépésed van, különben sem segíthetsz, nyomta a szokásos sirámait, hogy úgy unja a saját viselt dolgait, minek is él õ ezen a Földön, semmi értelme ennek a kínlódásnak… - Zsuzsa ideges kacajt hallatott: ha tudná, milyen rövid ideje maradt a kínlódásra!
Ladót elöntötte a verejték, attól tartván, utazhat vissza Franciaországba, hogy hazaszállítsa az anyját. Ám erre nem volt szükség, mert Zsuzsa - mint rendesen - már mindent elintézett. Azonnal fölhívta a ramaty panzió portását, iparkodott a lehetõ legékesebb franciasággal rávenni: tegye föl anyát az elsõ vonatra. Kiderült azonban, hogy anyának elfogyott a pénze,

pontosabban a duci Hilduskánál maradt, a közös kasszának nevezett ormótlan levéltárcában, melyet fölváltva hordtak a szoknyájuk alá barkácsolt szíjon, biztonsági okból. Zsuzsa ekkor fölásta egy évfolyamtársnõjét, Lilit, aki Franciaországba ment férjhez, s Rouenban élt, onnan csak háromnegyedórás autóút a tengerparti nyaralóhely, ahol anya bárkája megfeneklett. Lili hajlandónak mutatkozott pénzt kölcsönözni és segélycsapatként föllépni.
Anya emberi romként érkezett meg a Keleti pályaudvarra. Bõröndjeit a párizsi átszállásnál elhagyta vagy ellopták, foszladozó szarvasbõr-retiküljén kívül csupán egy kockás sportszatyor volt nála, meg az õsrégi Szmena gyerekfényképezõgép, melyet Sáritól kért kölcsön. Sári ajánlgatta, vigyen egy jobb gépet, de anya nem fogadta el, arra vigyázni kéne.
Zsuzsa fölkészült rá, hogy most egy darabig megint betöltheti az ápolónõ és az ebédhordó szerepét. Anya azonban két nap leforgása alatt ismét föllendült a másik végletbe.
Ordítva parancsolta magához Sárit, átnyújtva neki tizenkét darab filmet, azonnali elõhívásra, haladéktalanul látni akarta a nagy nyugat-európai túra kipipált állomásait. Sári, mielõtt elhelyezkedett a vegyipari kutatóintézetben laboránsként, egy évig fényképész ipari tanuló volt, emiatt a fotók elõhívása az õ reszortja maradt, annak dacára, hogy õ ugyanúgy leadta az OFOTÉRT-ban, mint bárki más. Sajnos, a nyugat-európai túrán készített fölvételeket nem sikerült elõhívatnia - a filmeken nem volt semmi.
Anya tajtékzott, elbaszták ezek az állatok! biztos azért, mert nem adtál borravalót, te hülye tyúk! hányszor mondjam még, hogy mindig mindenkinek borravalót kell adni! egyszerûen elbaszták! fogod, és viszed egy másik laboratóriumba, de rögtön! Nem érdemes… - Sári megmutatta anyának az elõhívott filmeket, mind a tizenkettõt. A legelsõ kocka valamennyin agyonexponáltnak látszott, a többi viszont érintetlennek.
Ez csak úgy történhetett, hogy nem továbbítottad a filmet! - mondta Sári. Az eszed tokja, dehogynem továbbítottam, mindig továbbítottam! Mutasd meg, hogyan! Vizsgáztatni akarsz? asszed, olyan barom vagyok, mint te, aki annyit se tud, hogyan kell felhúzni azt a kis kütyüt? tessék, így továbbítottam! minden egyes kép után továbbítottam! De anya, azzal a kis karral csak a blendét nyitod, magyaráztam neked, ez egy primitív gép, külön kell továbbítani a filmet a tekerentyűvel, elfelejtetted? Sose mondtad! - jelentette ki anya megfellebbezhetetlenül, jézusom, micsoda hülye liba vagy, ideadod a gépet, és nem mutatod meg a tekerentyűt, ez rád vall!

Anya, én megmutattam, te nem figyeltél oda. Nem figyeltem? dehogynem figyeltem! én mindig mindenre odafigyelek! olyan körültekintő vagyok, mint egy utcai rendőr! viszont amit nem mondanak, arra sehogyse tudok odakörültekinteni, te vagy a bamba a családban, aki semmit se felejt el, csak azt, ami fontos, most aztán baszhatom! beálltunk pózba azzal a szemétláda Hilduskával az összes rohadt műemlék elé, idegeneket kértünk meg, hogy kattintsák el a gépet, és most a te trehányságod miatt ez a rengeteg erőfeszítés mind kárbaveszett?! á, ki van zárva, biztosan meg lehet azért menteni, vigyed egy másik laboratóriumba!
Miután Sári erre nem volt hajlandó, anya leidiótázta, ledagadt-barmozta, lehájfejű-tehenezte, és a szekreterre hajította a filmeket, nem baj, majd a Lacpac elintézi, veled úgyse megyek semmire, neked jobb lett volna meg se születned, ez az igazság! Sári bőgve rohant el, a bejárati ajtót becsapva, mellyel csupán annyit ért el, hogy az anya kirohant a lépcsőházba félmeztelenül, onnan ordibálta utána a zaftos sértéseket, a tömb lakóinak legnagyobb örömére! - mesélte Zsuzsa Ladónak. De ez még semmi, mert… különben el se mondom, úgyis fölmész hozzá, majd meglátod! Nagy baj van? - kérdezte Ladó színtelen hangon. Majd meglátod. Egészségügyileg? Zsuzsa erre határozottan a fejét rázta. Aztán elbizonytalanodva vállat vont, s grimaszolt, mint aki nem tudja eldönteni.
Ladó elsõ útja tehát az anyjához vezetett. A lift kivételesen most se mûködött, így õ nekivágott az emeleteknek, mértani haladvány szerint fokozódó fújtatással. Örökkévalóságnak érezte, mire fölért. Volt kulcsa a lakáshoz, ám inkább csöngetett, úgy vélte, ez a tapintatos módszer.
Az anyja türkizkék otthonkában nyitott ajtót. A haja hátrafésülve - mintha szálanként ragasztotta volna a koponyájához -, eddig sosem hordta így. Mit bámulsz? bekentem Miszter Her hajnövesztővel, hogy ne hulljon! Szevasz, anya, hogy vagy? - Ladó indult befelé. Érzékelte, hogy valami furcsa, de csak a szobába lépve jött rá, hogy mi. Eltűntek a bútorok. A képek is. A szőnyegek is. Kizárólag az ősrégi - még kelet-német gyártmányú - televízió árválkodott a meztelen parkettán, a szoba közepén, bekapcsolva. Se szék, se ágy, se semmi.
Ne szólj egy szót se, édes Lacikám, mindent eladtam a handlénak, új életet kezdek, és ahhoz új környezet kell! az is lehet, hogy lakást cserélek, de mindenesetre új bútorokat veszek! Anya… - Ladó tehetetlenül ingatta a fejét, még csak háromnegyed éve, hogy ideköltöztél, és akkor vettünk új bútorokat… Ugyan, Lacpac, szó se volt új bútorokról, pontosan tudod, hogy

el kellett kótyavetyélnem azokat a szép darabokat, amelyek részben még a Vilma királynõ úti lakásból származtak, az elsõ házasságomból, túlélték az ostromot, de ezt a költözködést már nem, mert sehogy se fértek volna be ebbe a két kis lyukba! - e tõrdöfést Ladó szívének irányozta, hiszen Ladó szorgalmazta a lakáscserét. Úgy vélte, célszerû, ha Sáriék beköltözhetnek anya két és fél szoba halljába, anyának pedig megveszik ezt a másfél szobásat itt, közel az õ lakásához, hiszen anya idõvel talán ápolásra szorul…
Pedig akkor még csak a mániás depresszióval kellett számolniuk.
Anya a beköltözés elõtt csakugyan majdnem mindent elkótyavetyélt az elsõ handlénak, aki házhoz jött, nem volt türelme, hogy egy másikat is kihívjon. Az új lakásba használt varia bútorokat vett, lázas lelkesedéssel válogatva össze ezeket a Tûzoltó utcai biziben és az ócskapiacon - épp fent volt. Beszerzõ útjaira Ladónak gyakran kellett elkísérnie vagy elsofíroznia. Kénytelen vagyok szívességet kérni tõled, édes Lacikám, tekintettel arra, hogy az Ecseri úti ócskapiacot kitelepítették a búbánatos francba!
Mire valamennyi darab a helyére került, anya már lenn volt, s nem tudott örülni nekik. Most nyilván kezdődik elölről a bútorvásárlási téboly. Egészen addig, amíg fenn… Utána ez sem izgatja majd. Egészen addig, amíg lenn…
Fenn. Lenn.
Fenn-lenn.
Fennlenn.
Fenlen.
Fele.
Fl.
De… ha igaz… már nem tart soká. Istenem…
A televízión épp befejezõdött egy délutáni film, s a stáblista után a képernyõn feltûnt Vera. Ladónak azonnal le kellett volna ülnie, ám nem volt mire. Az ablakpárkány peremére ereszkedett, karbafonta a kezét, hogy ne remegjen annyira.
Kedves nézõink, felhívjuk a figyelmüket egy mûsorváltozásra. Ma délután az egyesen a tizennyolc óra tíz percre hirdetett *Csellengõk* címû összeállításunk, mely eltûnt gyerekekrõl szól, húsz perccel korábban kezdõdik, míg az *Út az örökkévalóságba* elmarad, sugárzására más időpontban kerül sor. Most következik a *Tessék hívni,* Dévényi Tibor családi telefonos videójátéka! - Vera kacéran ránkmosolygott, majd kitűnt a képből.

Tessék hívni… - Ladó tenyere viszketni kezdett a kistelefonja után. De nem moccant, mert mindeközben az anyja neki is előadta a tizenkét filmmel kapcsolatos panaszáradatát. Ezeken én se tudok segíteni, motyogta Ladó. Persze, hogy nem, mert nem akarsz! a füled botját se mozdítod te, ha énrólam van szó! Anya, hogy jön ide a fülem botja? Hát akkor az eszed tokját, nem mindegy? - az anyja olyan hangerővel ordított a képébe, hogy Ladó legszívesebben kihátrált volna a szobából. Csupán az a remény tartotta odabenn, hogy ha türelmesen végigvárja Dévényi Tibor családi telefonos videójátékát, talán újra megpillanthatja Verát.
A White Lady a szokásosnál is sápadtabbnak tûnt a képernyõn, s Ladót az a rémes gyanú gyötörte, hogy valami történt Vera hajkoronájával. Valahogy… nem világított eléggé. Levágatta? Vagy csak föltûzte, azért nem látszik?
Anya elzárta a tévét. Ne, én nézem, mondta Ladó. Nehogy má tévézzél itt nekem, pont te, aki állítólag utálod a televíziót! - harsogta az anyja. Ladó nem tudta, mit válaszolhatna. Na jól van, édes Lacikám, beszéljünk inkább arról, mikor jössz el velem bútort venni? Jaj, nyögte õ. Ne jajongjál, Lacpac, ha ez olyan rettenetes nagy kérés, akkor inkább megoldom nélküled, elhívom a Sárikát, vagy a rohadék Hilduskát, nem, a rohadék Hilduskát semmi esetre sem, õvele most örök-haragban vagyok, volt pofája visszautasítani, amikor egy kisebb kölcsönt kértem tõle átmenetileg, úgy látszik, arra már nem emlékszik, hogy a nagy nyugat-európai túránkat lényegében én fedeztem. Mindig azt mondtad, közös kasszán lesztek. Na igen, a kassza közös volt, viszont általában én tettem bele a dohányt, hahaha!
Ladó nem bánta volna, ha az anyja abbahagyja ezt a rekedt, ordenáré kacarászást. Ám anya még csak most kezdett belejönni, fölsorolta, milyen bútorokra van szüksége: elõször is egy olyan édes kis szekreterre, aminek a lehajthatós ajtaja lesz az íróasztalkám, mert van a számodra egy meglepetésem: írni fogok! megírom az életem történetét, majd segítesz, hogy kiadják, te kapod az elsõ dedikált példányt, és nagyon büszke leszel rám, mert ez nem olyan könyv lesz, mint a többi, én nem úgy állok hozzá, ahogy az írók, hímezés meg hámozás, ó, nem, ehelyett: durr bele! megírok mindent, kertelés nélkül, a színtiszta igazat, úgy, ahogy megtörtént az a sok-sok minden, ami az életem, hadd tudja meg mindenki, rólad is megírom az igazat, ne félj, és az emberek szét fogják kapkodni, arra mindenki kíváncsi, hogy milyen édes voltál kicsi korodban, amikor például megstuccoltad a fikuszt, hehehe, aztán letagadtad, vagy amikor jöttél mindig panaszkodni,

hogy a Sárika papás-mamásozik a barátnőivel, de téged kihagynak és nem lehetsz apa, hehehe, vagy amikor az idegeinkre mentél azzal, hogy egyszerre voltál indián és cowboy, hehehe, harcoltál saját magaddal, vad csatakiáltásokkal, uff, uff! állj-vagy-lövök! satöbbi, ez mind benne lesz, és még sok minden más, hehehehehe!
Jézusom…
Nem igazság, hogy ez jut nekem, anya helyett… gyanánt… -ként. Agyában éles vita dúlt. Nyughassál, mondta valaki, tudod jól, hogy már nem sokáig jut neked *ez,* anya helyett vagy gyanánt vagy -ként, súlyos beteg, legföljebb néhány hónapja lehet hátra, fogd már föl, te korlátolt állat, el fog pusztulni, meghal! Nem látszik rajta, vetette ellene valaki más, mi van, ha tévednek az orvosok, ha elcserélték a leleteit, ha valamennyi tünetét a mániás depresszió okozza, ideg alapon, ahogy ő mondaná? Miért nem viszed másik kórházba, kérdezte egy harmadik valaki, hogy bizonyosságot nyerjél? Ahhoz, hogy másik kórházba vihesd, meg kéne mondanod neki, hogy súlyos beteg, fejtegette a negyedik. Nagyon helyes, így az ötödik, végeredményben jobb, ha tudja, hogy mi a helyzet, hadd készüljön fel, civilizáltabb helyeken nem titkolják el az ilyesmit, Amerikában is nyíltan közlik a beteggel, hogy mi a baja, zárja le az ügyeit, végrendelkezzék, anya például beszüntethetné lázas tervezgetéseit az új bútorokkal kapcsolatban, hiszen mindegy, van-e lehajthatós ajtajú szekretere, ha…
Na igen, ha.
Figyelsz te rám egyáltalán? - üvöltötte az anyja. Persze, hogy figyelek. Jó, tehát mirõl beszélek én? Jaj, anya… - Ladó a tenyerébe eresztette a homlokát. Miért kínzol? - kérdezte magában. Miért nem szállsz le rólam? Ha tudnád, mekkora bajban vagyok… Nem kéne, hogy egy anya segítsen, amikor a fia ennyire szenved? Miért nem érdeklõdsz a hogylétem felõl? Talán volna erõm, hogy elmeséljem… Miért nem veszed észre a szememben? Miért nem figyelsz rám, egyszer, egyetlen egyszer ebben a rohadt életben?
Az anyja közben újra és újra elsorolta, miféle bútorokra van szüksége, s követelte, hogy Ladó azonnal vigye ki õt az Ecseri piacra. Nem lehet, délután Szegeden van jelenésem. Hát aztán, még csak fél tizenkettõ, hányra kell leérned? Öt… négyre. Akkor tök elég, ha kettõkor kilõsz innen azzal a príma kocsiddal, most pedig semmi akadálya, hogy elvigyél az Ecserire. De… még haza kell mennem átöltözni, és összeszedni a partnereimet a város különbözõ pontjain, hazudta a vicces Ladó. Szegedre másnap várták.

Ám úgy érezte, ha nem menekül el innét azonnal, megbolondul. Semmi másra nem vágyott, csak egy kis magányra, hogy rendezhesse gondolatait. Erõnek erejével lehámozta magáról az anyja ölelését, s kirohant a lakásból. A zsíros rúzsfoltokat a liftben törölgette le az arcáról.
Kiballagott a Dunapartra, a vaskorlátra támaszkodott, s nézte, hogy úszik el az élete.
Galambok döfködték a macskakövek réseit, valami emészthetõt keresve.
Zsuzsa már otthon volt, mire Ladó hazaért, s azzal a hírrel fogadta: anyád háromszor is telefonált, kikéri magának, hogy csak úgy otthagyd, lelkemre kötötte, hogy az üzenetét írjam le szó szerint.
Le vagy szarva, olvasta Ladó a gyűrött irkalapon Zsuzsa tanárnénis nagybetűit, tévedsz, ha azt hiszed, nincs, aki kivigyen az ecserire, semmi szükségem rád. Kabd be! Anyád.
Anya az ilyen? - kérdezte Ladó Zsuzsától. Az asszony vállat vont, anya csak egy van… hálistennek.
Sokszor megesett, hogy Zsuzsa olyan poénokat sütött el, melyeket eredetileg Ladótól hallott. Ez a hosszú járás átka, mondta volna Ladó, életének olyan korszakaiban, amikor nem forgott veszélyben a házassága.
Délután Sári telefonált, aggódó hangon: nincs meg az anyu, hiába hívom, nem veszi föl a kagylót. Ladó kénytelen-kelletlen újra átsietett az anyjához, rosszat sejtve. Csöngetett, többször egymás után. Semmi válasz. Torkában dobogó szívvel vette elő a kulcsot, s nyitott be. Sehol senki. Most, hogy anya nem volt itthon, még pucérabbnak tűnt a bútortalanított lakás.
Anyának nyoma veszett. Ladó nagyjából óránként ingázott át meg vissza, rémképeket látva, s durva szemrehányásokat téve az agyában vitatkozóknak. Fogadkozott, csak most az egyszer ne legyen baj, ne legyen nagy baj, eztán jó fia leszek, jobb fia leszek, mindent elkövetek, hogy… Isten, ha vagy, add, hogy előkerüljön, add, hogy ne… ne…
Többször fölhívta az Országos Mentõszolgálatot, a rendõrség központi ügyeletét és a baleseti kórházat. Anyáról semmit sem tudtak. Amikor meghallották, hogy mániás depressziósról van szó, többé nem vették komolyan, nyugodjék meg, kérem, elõ fog kerülni, talán csak moziba ment. Egy óra óta nincs meg, s mindjárt éjfél, mondta Ladó sötéten. Talán vidéki kirándulásra utazott. Bejelentés nélkül? Miért ne? támadt egy szeszélyes ötlete! - vélte az ügyeletes rendőrtiszt.
Igaz ami igaz, anyának néha támadtak szeszélyes ötletei.

Sári hajnali háromig rostokolt Ladóéknál, ez további súlyos megpróbáltatást jelentett az õ számára. Amikor végre sikerült hazaküldenie a nõvérét - taxit hívott neki, s egy ötszázast gyûrt a zsebébe -, már mindenki az igazak álmát aludta a lakásban. Ladó bekapcsolta a televíziót, s nézte azt a német adót, mely ilyen kései órán mindig tengerparti tájakat mutatott, ahol hosszú percekig nem történt semmi. Efféle tengerparton szeretett volna ő heverészni, oldalán Verával, valahol a világvégén, örökre maga mögött hagyva ámokfutó s pillanatnyilag elveszőfélben lévő anyját, sírdogáló nővérét, oszladozó házasságát, sekélyes foglalkozását - egész elszivárgó életét.

A gyerekeidet is? Hát… - erre már nem tudott választ adni. Besompolygott Julcsihoz. Kamaszlánya még mindig azt a mackóját ölelgette álmában, melyet a hatodik születésnapjára kapott. Elsõ látásra a Béla nevet adta a mackónak, mert egy óvodai társára emlékeztette.

Az ikrek kétszólamú szuszogása fogadta Ladót a kisszobában, mind a kettő örökölte az anyjuk enyhe orrsövényferdülését. Ladó anyja örökké rájuk förmedt: fújjátok már ki a krumpliorrotokat, falra mászom a szipogásotoktól! Az ikrek ilyenkor sztereó mosollyal felelik: rendben, nagyi! - de nem fújják. Ők bezzeg tudják, hogyan érdemes bánni egy mániás depressziós asszonnyal. Te miért nem vagy képes megtanulni?

Nincs is krumpliorruk, gondolta Ladó, a két gyerek krumpliorrára pillantva.

Harmadjára Zsuzsát szemlélte meg álmában. Az asszony összegömbölyödött a paplan alatt, akár egy kiscica. Vera milyen lehet álmában? - merengett Ladó, s most először próbálta rábeszélni magát, hogy talán nem is volna olyan csodálatos, ha Zsuzsa helyett a White Lady-vel élhetne.

Vera mintha szándékosan arra törekedne, hogy összetörje Ladót, apró darabokra. Amikor õ - még jóval a párizsi vendégszereplés elõtt - több heti szünet után fölhívta, a White Lady köszönés helyett mindjárt azzal indított: boldog vagyok, hogy hallom a hangod! - s õ maga ajánlotta, találkozzanak. Ladó még soha nem állt ilyen közel ahhoz, hogy örömében vonítani kezdjen, mint a kutyák a Holdra. Szeretett volna azon nyomban megállapodni a helyben s az idõpontban, Vera sajnálkozott, még nincs meg a jövõ heti beosztása a tévében, ám az biztos, hogy hétfõn egész nap odabenn lesz, Ladó hívja föl. Vagy akarod, hogy én hívjalak? Mindegy, mondta Ladó, hívlak én… ha véletlenül mégse lennél ott, akkor meg hívjál te. Jó, de ott leszek, egészen biztosan.

Ez egy pénteki napon történt. Ladó a hétvégét lázas tervezgetéssel és képzelgéssel töltötte, három éjszakán át összesen nem aludt másfél órát. Zsuzsával kedvetlen, a gyerekeivel morcos volt. Arra hivatkozott, hogy egy új magánszámon dolgozik, mellyel hétfőre el kell készülnie. Újra meg újra visszaidézte Vera szavait, hanghordozását, a szüneteket és a zörejeket, igyekezett arckifejezéseket társítani minden félmondathoz. Talán… talán végre megértette… rájött, hogy engem… velem…
Hétfõn tárcsázta a megadott számot, állandóan foglalt volt. Kistelefonját is bevetette, így egyszerre két irányból ostromolta azt a rohadt vonalat, melyet azonban a Magyar Televízió munkatársai állandóan használtak. Mikor végre kicsöngött, az Inter-Európa Bank jelentkezett. Aztán egy furcsa nevû polinéziai étterem. Közel kilencven perces erõlködés után vette végre föl egy náthás asszonyi hang: bemondói szoba, tessék! Ladó nagyot nyelt, hogy elnyomja izgalmát, s kérte Verát. Õ nincs itt, ma nem is lesz, mondta a náthás asszony, és lerakta a kagylót.
Ladó nem akart hinni a fülének. Tárcsázta Vera lakását. Itt a százharmincegy-hatvanhat-huszonnégy, sajnos, most nem vagyunk itthon, de amint lehet, visszahívjuk! - négy rövid pitty, egy hosszú. Megszokta már, hogy Verának sosem hagy üzenetet, gépiesen bontotta a vonalat. Másodszor is fölhívta. Szerbusz Vera, itt a Ladó, hadarta zavarodottan, azt mondtad, bent leszel a tévében, egészen biztosan, vagy ha nem, hát hívsz, se ott nem vagy, se a lakásodon, se nem hívsz… akkor mi legyen?
Aznap nem merte kikapcsolni a rádiótelefonját egy percre sem, várta, hogy a White Lady jelentkezzék. De hiába.
Ezt most miért csinálja? Annyira örült, amikor jelentkeztem… vagy már megint félreértettem? - bármennyire igyekezett elfogadható mentségeket találni Vera számára, mindig arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy összesen két eset lehetséges: vagy szánt szándékkal cukkol ez a nõ, vagy… hm… egyszerûen szarik rám. Abban a pillanatban, amikor beszéltünk, talán komolyan gondolta, hogy majd hív, ám amint lerakta, rögtön elfelejtette. Nem számítok én õneki… - keményítgette a szívét, fogadkozott, többé én sem jelentkezem, vége. Dögöljön meg.
Mégis várta, egyre várta Vera hívását. Ha megcsörrent a telefon, ve-szeeem! - ordította, lélekszakadva rohant, hogy fölkapja, s csak nehezen tudta leplezni csalódottságát.
Néhány nap múltán föladta a reményt. Péntek este megszólalt a kistelefonja, épp kocsiban ült, az Árpád-hídon hajtott át, hazafelé. Kis híján

karambolozott. Szerbusz, fuvolázta Vera, te, mire véljem ezt a sértett hangot, pusztán azért, mert nem voltam benn a tévében? nem tudom, hol élsz te, de a Magyar Televízióban igazán mindennapos eset, hogy megváltoztatják a beosztást, nem értem, miért kell ettől rögtön a plafonon lenned?! Bocsánat… - Ladó megsemmisülten sóhajtozott, nem tudott szabadulni a gondolattól, hogy megint mindent elrontott: bocsáss meg… én… annyira vártam, hogy… tudniillik nagyon kelletlenek voltak velem a kollégáid! - hazudta. Arról én igazán nem tehetek! - Vera ingerültsége Ladót megijesztette, újra és újra elnézést kért, egy pillanatra elengedte a kormányt, kihalászta a táskájából a naptárját, tudsz akkor mondani egy időpontot? Milyen időpontot? - kérdezte Vera. Hogy… mikor láthatnálak. Sajnos, most megint nagyon zavarosak a napok, de holnap biztosan kiderül a jövő heti programom. Hívjalak akkor holnap? Nem, látom, neked nagyon érzékeny pontod a telefonálás, majd hívlak én, holnap felhívlak a rádiótelefonodon, holnap, vagyis szombaton, délelőtt, úgy tíz és tizenegy között, jó?
Persze, hogy jó, több mint jó, csodás, gondolta Ladó, amikor elbúcsúztak egymástól. Szombaton délelőtt tíz és tizenegy között az íróasztalánál ült, kezében a rádiótelefonnal. Zsuzsának azt mondta, számokat táplál a készülék memóriájába. Az ikrek állandóan betüremkedtek a szobába, kiküldte őket, dolgozom, ne zavarjatok. Eltelt az az óra. Semmi. Kínkeservvel cammogott az idő, körülbelül másfél évig tartott a délután, s valamivel tovább az éjszaka.
Ladó egy héten át várta azt a bizonyos hívást, éjjel-nappal. Végeredményben Vera nem mondta, melyik szombaton… Mire eljött a következő hétvége, megértette, hogy a White Lady e kíméletlen módszerrel óhajtja a tudtára adni: hagyja lógva. Kopjon le. Szűnjön meg.
Ekkor utazott el Párizsba.
Odakinn jött rá, hogy immár egyre gyakrabban beszél magában, az orra alatt motyogva. Állítólag anya is így szokta, ha nincs kivel megosztania a búját-baját. Pedig… ez sem segít.
Mire mindezt végiggondolta, s párizsi emlékeit is kötegekbe rendezte az agyában, már hajnalodott. Szívesen csoportosítgatta volna még e képzeletbeli dossziékat, de Vera hiánya mindent elnyomott megint. Azt a tényt is, hogy az anyja egyszerűen elveszett. Ladó ideges lett, mert eszébe jutott, hogy ezzel kapcsolatban reggelt okvetlenül tennie kell valamit. De mit?

Az ikrek álmukban motyorásztak a kisszobában.
Ladó kiosont a konyhába, odatett egy kávét.
Majd csak lesz valami.
Sári negyed hétkor telefonált. Megvan az anyu! - jelentette, akár egy gyõztes hadvezér. Hol? Pozsonyban. Honnan tudod? Táviratozott. Mi az istent keres Pozsonyban? Gõzöm sincs, de mindenesetre szerelmes… - Sári elbõgte magát, majd fölolvasta a táviratot: *kisebb beszerzésekre pozsonyba utaztam régi szerelem feltámadt jóskának hívják virágaimat valaki öntözze csók anyu* - Sári öblös hangon sírt, közben nincs is már virága… tök üres a lakás, láthattad!
Késõbb derült ki, hogy a cserepes virágait anya a fedett erkélyre sorakoztatta. Ott száradtak el, amit csak azért nem hányt a gyerekei szemére, mert õ maga is megfeledkezett róluk. Meg persze azért, mert mire - több héttel késõbb - észrevette, már újra lent volt.
Ladó ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy mindezt elmondja Verának. De - Vera gyakorlatilag nincs többé… nekem nincs. Létezését csupán hiánya jelzi. Én viszont megszûntem létezni az õ számára, hiszen én nem hiányzom neki, gondolta. Azonnal elméletet fabrikált ebbõl: attól függ a létünk, hogy hány embertársunknak hiányzunk, s mennyire. E szempontból szegény anya talán már évek óta nem létezik… illetve… ha most ez a régi szerelem igaz, ha Jóska valóságos személy, akkor anya talán föltámadt… újra él. A kérdés csak az, hogyan illeszthetõ e tetszetõs gondolatmenetbe a halálos betegség, mely idõzített bombaként ketyeg a testében.
A halálos betegség egyelõre nem, Jóska azonban kétségbevonhatatlan tanújelét adta létezésének. Anya telefonált, afelõl érdeklõdött, hogyan küldhetne neki Ladó némi pénzt Pozsonyba, s amikor õ zavartan azt makogta, hogy fogalma sincs, az anyja visítozni kezdett: persze, mert nem is akarsz! mert szarevõ vagy! nem baj, majd megoldom! megoldom ezt is nélküled, ne félj! - durr, lecsapta.
Négy nap múltán meglepetésszerûen hazatért Pozsonyból, s már a pályaudvarról riasztotta Ladót, menjen érte kocsival. Sose kérdezi, hogy ráérek-e… - tömött autósorokban evickélt elõre, egyes sebességfokozatban. Anya úgy vélte, a fia tulajdonképpen léhûtõ. Gyakran mondogatta: milyen szerencsés vagy te, édes Lacikám, sose kell dolgoznod, egész nap otthon dögölhetsz, legföljebb elmész egy-két föllépésre, de hát az szórakozás, míg viszont a szegény nõvérkéd minden áldott nap nyolc hosszú órát dolgozik a laborban, én aztán tudom, milyen sok az, hajjaj, abszolúte tudom!

Anya a peronon üldögélt egy padon, enyhe alkoholszagot árasztva. Ladó kényszeredetten megpuszilta, gyere szépen, sietnem kell. Neked folyton sietned kell, Lacpac, egy rohanás az életed, miért nem fékezel le, próbálj meg lazítani, ahogy az az édes kis Hofika tanácsolja, a Hofika Gézácska, meg is nézem újra a kismadácsban, szerezzél nekem jegyet, Lacika, jó? kell egy kis á-ram-szünet, i-dõn-ként min-den-ki-nek… - és már énekelt ott a sínek közt, teli tüdõbõl, valószínûleg az egész dalt elõadta volna, ha Ladó nem fojtja belé a lehetõ leghatározottabban: kérlek! most tényleg sietek! - terelte a kijárat felé. Anya természetesen megsértõdött, ne cibáljál, mint egy liszteszsákot, próbáld nem elfelejteni, hogy én az anyád vagyok!!! Lehet azt elfelejteni? - gondolta Ladó. Hol az a… hm… Jóska? - kérdezte tompán.
Jóska már hamarabb leszállt, mesélte anya, mert õ Fóton lakik, a saját kis családi házacskájában, melyet a két keze munkájával hozott össze, õ egy ilyen mehánusz ember, tud kõmûvelni, csempézni, tapétázni, megígérte, hogy nálam is kitapétáz, ha kell, pedig eredeti foglalkozására nézve nadrágszabó, de jelenleg a tanácsban van, az igazgatási osztályon, tudom, önkormányzatnak hívják mostan, szarok bele, erre a kis idõre nem érdemes megjegyezni, úgyis visszacsinálják majd, változtatgatják a neveket örökké, oda-vissza, oda-vissza, mintha nem volna tök mindegy a jónépnek, hogy Gorkij fasor vagy Városligeti, Lenin körút vagy Erzsébet és Teréz, nyilván az egyik a Vlagyimir, a másik az Iljics, hahaha…
Ladó fásultan hallgatta ezt az eszmefuttatást, miközben a karja a szó szoros értelmében kiszakadni készült, annyira nehéz volt anya bõröndje. Mi van ebben? Anya sejtelmesen mosolygott, tíz darab biciklilánc, édes Lacikám, isteni üzletet csináltam!
Biciklilánc… úristen. Kezdõdik. Már megint.
Amióta az eszét tudta, az anyja mindig csencselt. Persze, csak amikor fent volt. Olyankor azt képzelte, hogy kitûnõ az üzleti érzéke: ha egy kicsit több a szerencsém, lehetnék én mongyuk egy nõi Vejsz Manfréd, vagy egy Mádám Rócsild, mért ne?! - furmányos terveket szõtt a gyors meggazdagodás érdekében.
Ladó még az általános iskolába járt, amikor anya már lángossütödét akart nyitni a Balatonnál. Használt vattacukorkészítõ gépre alkudott, melyet a Népköztársaság útja és a Hõsök tere sarkán kívánt üzemeltetni, a férje és a két gyereke segítségével. Kozmetikai és masszázs-szalont szeretett volna, fogyókúrázó hölgyek számára. Ez az elképzelése újra meg újra fölbukkant a mélyből, kábé négy-öt évenként. Műanyag nyakkendők szabására és

festésére keresett megrendelőket - e koncepció kivitelezésében jutott a legtovább: beszerezte a talpas rajztáblákat, a szabóollókat és a tollszáron lévő fémgyűszűre emlékeztető festőeszközöket, a műhelyt a hallban rendezte be, ahol Ladó aludt éjszakánként, miután a nővérével közös gyerekszobából kirakták. Nem baj, Lacikám, nappal úgyse alszol, igaz? A nitrófestékek átható bűze beleette magát Ladó holmijába, folyton csúfolták miatta az iskolában, így aztán - nyár lévén - kiköltözött a teraszra. Mire eljött az ősz, anya menetrendszerűen lekonyult, a fölszerelést pedig fillérekért adták el a handlénak.
Anya ötletei nem voltak rosszak, csak átlagosan tíz évvel elõzték meg a korukat. Sokan megtollasodtak ilyen módon - késõbb már lehetett. Azokban az években, amikor anya utazgatni kezdett a szomszédos szocialista országokba, hogy olyan cuccokat vásároljon, ami idehaza drágább, ez még veszélyes mesterség volt, gyakran motozták meg a vámosok, s kobozták el az árut - a cihát, ahogyan ő hívta.
Csehszlovákiában például autószifont, gumicukrot és gyöngyházgombokat vett, pontosabban nem is õ, hanem az ottani barátnõje, Bandicsné Solymos Erzsi, akinek jóelõre elküldte a kívánságlistát levélben. Erre azért volt szükség, mert mindaz, amivel anya csencselt, rendszerint az egész béketáborban hiánycikknek számított, tehát csak protekcióval - pult alól - lehetett beszerezni. Az autószifon, a gumicukor és a gyöngyházgomb a Magyar Népköztársaságban jóval drágább volt, mint a Csehszlovák Szocialista Köztársaságban.
Ám anya megtudta, hogy ezek az árucikkek a Román Népköztársaságban még drágábbak. Következésképp az elsõ adandó alkalommal kicsempészte a cihát Nagyváradra, ahol az ottani barátnõje, Palcsó Böske vette át. Addigra Palcsó Böske - anya listájának megfelelõen - szert tett megfelelõ mennyiségû román konyakra, pólóingre és prémkucsmára. A román konyaknak, pólóingnek és prémkucsmának jó ára volt a Magyar Népköztársaságban, ám anya nem evett meszet, hogy eladja, kivitte inkább az egész szállítmányt Pozsonyba, ahol mindez a szó szoros értelmében aranyat ért.
A tisztes haszontól anya csupán a magas hibaszázalék miatt esett el. Az árut túl sokszor kobozták el. Továbbá gyakran megesett, hogy a külhoni barátnõk által kiderített kereslet már megszûnt, mire anya befutott az igényelt árucikkekkel, s a nyakukon maradt. Ez történt példának okáért a csehszlovák gyöngyházgombokkal, a román gumicsizmákkal, néhány kelet-

német villanyborotvával és Trabant megszakító alaplappal, valamint a bicikliláncokkal, melyekért pedig Bandicsné Solymos Erzsi kénytelen volt fölutazni Prágába. Vigyázz, Piroskám, figyelmeztette anyát, picit folyhat belőlük a gépzsír, én összekoszoltam velük a ruháimat. Jó, majd vigyázok, édes Erzsikém! - mondta anya, s rögtön megfeledkezett az intelemről, így természetesen ő is összeolajozta a ruháit. Évekig porosodtak azután a bicikliláncok anya kétajtós szekrényének alján. Ladó az első költözéskor dobta ki őket a kukába.
Ennek legalább tíz éve. Vagy inkább tizenöt. És anya most megint bicikliláncokat importált Pozsonyból… - Ladó nem mert rákérdezni, hogy miért. Összezavarodott volna benne az idő? Ám anya mondta magától: Bandicsné Solymos Erzsi barátnőm szerint megint a biciklilánc a jó üzlet, veszi a sok marha szülő a gyerekének azt a Mondén Báj biciklit, és égen-földön nincs hozzá semmi alkatrész. Mondén Báj? - Ladó csak lassan jött rá, hogy az anyja a *Mountain Bike*-ot ejti így. Ne vágj már olyan ütődött képet, édes Lacikám, valamivel be kell hoznom a pozsonyi út árát, elég sokat költöttem.
Nyilván eltartotta a Jóska nevezetût, gondolta Ladó, vagy inkább kitartotta. Nem mindegy? Mire spóroljon szegény…
Anya bejelentette: este látogatóba jövök hozzátok, édes kis fiam, mert hoztam ám ajándékot az egész családnak! Ladó nem mert ellentmondani, pedig úgy volt, hogy Zsuzsával aznap ünneplik a házassági évfordulójukat. A huszonkettediket. Vendéglõbe készültek, kettesben. Julcsi és az ikrek nélkül, hogy kibeszélhessék magukat.
Elmesélje-e Zsuzsának Verát?
Ugyan… éppen most, amikor vége?
Hogyan lehet valaminek vége, ami el sem kezdõdött?
E döntést Ladó egyelõre elnapolhatta. Este anya átjön, mondta Zsuzsának, statáriális alapon, ahogyan szokott, ne haragudj. Nem haragszom, felelte Zsuzsa, vacsorára? Arról nem volt szó… legföljebb majd eszik, amit mi… ha éhes.
Zsuzsa azonban ilyen kérdésekben nem ismert tréfát. Azonnal telefonált anyának, lelkére kötötte, hogy ne egyen otthon, vacsorára hivatalos. Meghívta továbbá Sárit, a férjével és a gyerekeivel, ez úgyis esedékes, Sári születésnapját sem ünnepeltük meg. A konyhában harminc percen belül előbukkant a sütőből a gesztenyés csirke, jénai tálon sorakozott a krokettek aranysárga ármádiája, fölhabosodott az üvegcsészékben a hideg

gyümölcsleves, Julcsi pedig kihúzta és megterítette a tizenkét személyes ebédlőasztalt, aztán ünnepélyes arccal bejelentette (mint már annyiszor, amióta látta a *Játék a kastélyban*-t a Vígszínházban): Hölgyeim és uraim, tálalva van! - miközben az ikrek csúcsosra hajtogatták a damaszt asztalkendőket.
Ladó büszke volt a családjára, elsõsorban a feleségére. Nincs még egy asszony, aki ilyen tapintatosan bánik az ember családtagjaival, aki mindent megért - talán még azt is megértené, hogy belezúgtál Verába.
Nem. Ezt aligha értené meg.
Verát különben is hagyjuk. Mindjárt befut anya - egy érzelmi zûrzavar elég egyszerre.
Anya azzal kezdte, hogy diadalittasan átadta a Pozsonyból hozott ajándékokat. A gyerekek valamennyien mûanyag homokozólapátokat kaptak, noha már mindannyian kinõtték az ilyesmit. Sári tûzköves gázgyújtót, pedig az õ konyhájában évek óta villanytûzhely volt. Ladó járt a legjobban: neki anya egy vastag Versatil töltõceruzát vett. Pista és Zsuzsa semmit sem kapott, ti ugye mégse vagytok vérrokonok! - mondta anya hahotázva.
Amikor a vendégségnek vége szakadt, Ladó és Zsuzsa egymásra nézett, majd kipróbálták a töltõceruzát egy darab papíron. Villanyvonat! - dönnyögte Ladó. Villanyvonat, ismételte Zsuzsa. Villanyvonat, visszhangozta Julcsi.
Vagy tíz évvel ezelõtt anya elutazott legelsõ nyugat-európai útjára, s Londonból egy villanyvonatot hozott Ladónak. Õ ütõdött pofát vágott, amikor a selyempapírból elõkerült az ajándék. Tétován kotorászott a sínelemek között, kivette a dobozból a mozdonyt és a három személyszállító vagont. Két elsõosztályú meg egy hálókocsi. Az angol királyi államvasutak emblémájával. Fogalma se volt, mit mondjon, mit tegyen. Látta, az anyja szemét elfutja a könny.
Julcsi odafurakodott, biztosra vette, hogy ezt õ kapta. Nem, picurka, ez a papádé, mondta anya. Julcsi tanácstalanul pislogott Ladóra és Zsuzsára, minek a papának villanyvonat? - kérdezte bizonytalanul, a papa nem játszik vele úgyse!
Ladó kerülte az anyja pillantását, s legszívesebben azonnal a lányának adta volna az egészet. De nem merte. Félt, hogy anya megsértõdne. Pedig Julcsinak igaza van: minek a villanyvonat õneki, harmincnégy évesen?

Igaz, mindig villanyvonatra vágyott. Már apró gyermekkora óta. Jancsi bácsi, apa bátyja, minden évben újra megígérte. Jancsi bácsi huszonhatban ment ki Kanadába, a háború után Londonban telepedett le, és állítólag igen vagyonos lett. Karácsonykor menetrendszerűen telefonált, többnyire kissé spiccesen, közölte, hogy ők karácsonyolnak, pulykát vacsorálnak, kitűnő a hangulat, minden ólrájt, és küld majd ő Lacikának villanyvonatot, Sárikának pedig alvósbabát.
Tulajdonképpen Sárinak köszönhetõ, hogy a villanyvonat és az alvósbaba végül lekerült a napirendrõl, ugyanis anya egy idõ után kénytelen volt a refrénszerû ígéretre így válaszolni: nagyon aranyos vagy, drága Jancsikám, de az alvósbaba már tárgytalan, két hónap múlva tartjuk Sárika esküvõjét. Jancsi bácsi gondolkodott, majd kijelentette: ólrájt, akkor majd lábasokat és fazekakat küldök Sárikának, és viszont mit küldjek Lacikának? Nekem semmit ne küldjön! - üvöltötte õ, dühtõl vörös nyakkal, amikor anya elmesélte neki ezt a párbeszédet. E kívánsága teljesült. Jancsi bácsi többé nem is telefonált.
Ott állt Ladó, felnõtt fejjel, a villanyvonata fölé hajolva, mely komoly késéssel, de csak befutott. Hátán izzadságcsöppek gyülekeztek, mondj már valamit, te barom! - nógatta önmagát, az anyád a kevéske valutakeretébõl összekuporgatta e drága játékszert, légy boldog hát, köszönd meg szépen, csókold arcon, gyerünk! - ehelyett állt, mint egy darab fa, s az járt az eszében, micsoda szenzáció lett volna ugyanez *akkor,* négy-öt-hat-hét-nyolc-kilenc-tíz évesen… tizenhat esztendős koráig még tudott volna kezdeni vele valamit, ha Jancsi bácsi elküldi, de nem küldte.
A villanyvonat Julcsié lett, természetesen. Amikor anya elment, rögtön megkapta. Ladó összeállította neki, azután a falat támasztva figyelte, ahogyan játszik vele. Zsuzsa félhangosan - hogy a gyerek ne hallja - szemrehányást tett neki, hiszen alapjában véve megható gesztus, hogy anya végigcipelte Európán a villanyvonatot. Ladó számtalanszor mesélte Zsuzsának Jancsi bácsi telefonjait, a minden karácsonykor megígért villanyvonatot és az alvósbabát. Zsuzsa meghatódott, átélte a gyermek Ladó mérhetetlen csalódását, amikor a várva-várt csodavonatot nem hozta a postás, év elején minden csöngetés heves szívdobogást keltett vékonyka mellkasában, a fényképek tanúsága szerint madárcsontú kisfiú volt, kunkori hajába - akkori szokás szerint - hullámcsatot tűzött az anyja.
Ladó csak nézte a körbe-körbézõ vonatot, s arra gondolt, hogy hiába, mindent késõn kapunk. Mire elvégezzük az egyetemet, már nincs szükség

jogászra, tanárra, alig találunk állást. Mire hatalmas erõfeszítéssel és szülõi kölcsönökkel megszerezzük az elsõ parányi lakást, már kicsi, mert jön a gyerek. Mire szert teszünk egy használt Trabantra, már nem lehet autózni, mert nincs parkolóhely, nem lehet leruccani hétvégére a Balatonra, mert olyan drága a benzin (egyébként sem érdemes, a tó vize szennyezett, a strandok túlzsúfoltak), és olyan drága a lakbér, a távfűtés meg a villanyszámla is, hogy alig tudjuk kifizetni, így aztán amikor nagy nehezen sikerül nagyobbra cserélnünk a lakást, fontolgatjuk, ne költözzünk-e mégis egy kisebbe, ahol a kevés hellyel arányos a rezsi. Napról napra élünk, mint a legyek, nem számíthatunk csodára, mert csodák sincsenek manapság. És mire végül olyan anyagi helyzetbe kerülünk, hogy többé nincsenek mindennapi gondjaink, már késő, minden elromlott körülöttünk, a házasság, a levegő, az ország, a világ, vének vagyunk, kopaszok, aztán impotensek, betegek, halottak.
Most megkapta a villanyvonat mellé a töltõceruzát. Régebben nagyon szeretett volna egy ilyen régimódi ceruzát, mely már akkoriban is kiment a divatból, lassan mindenki áttért a 0,5-ös Rotringokra, Ladó azonban sehogyan se bírta megszokni õket, folyton kitört a hegyük a kezében. Valaha spirál füzetekbe körmölte a humoreszkjeit, ceruzával. Mindegy - három éve áttért a hordozható számítógépre.
A töltõceruza is Julcsié lett, akár a villanyvonat. Az ikreknek nem kellett, õk már a Rotring-korszak gyermekei.
Anya kora reggel telefonált, okvetlenül beszélni akar Ladóval, bizalmas ügyben. A Lukács cukrászdában találkoztak. Mire õ odaért, anya már a második kávét itta, s a fülébõl is gomolygott a cigarettafüst. Szerbusz, édes drága Lacikám, nagyon vártalak, megkérlek egy szívességre, tudod, hoztam azokat a francos bicikliláncokat, mert a Bandicsné Solymos Erzsi barátnõm bepalizott, erõsködött, hogy ebben van most fantázia, mert nincs a méregdrága Mondén Báj bringákhoz pótalkatrész, de hiába telefonálgatok a sportszerboltoknak, senki nem akar átvenni bicikliláncot, mi a lófaszt csináljak tíz darab biciklilánccal? neked biztos akad olyan összeköttetésed, aki oda tud szólni valamelyik üzletbe, hogy vegyék már át ezeket a rohadt bicikliláncokat, odaadom annyiért, amennyibe nekem került.
Õt azonnal hatalmába kerítette az ingerültség, ne is haragudj, anya, én humorista vagyok, nem pedig szatócs, ha pénz kell, szóljál, szívesen adok, de a piti üzleteidbõl hagyjál ki, jó? Jó! - az anyja éles nevetése úgy hangzott, akár egy ragadozó madár vijjogása, kihagylak, édes Lacikám, ám

azért még adhatsz egy tanácsot az anyádnak, hogy mit tegyen, ha már egyszer bedõlt a pozsonyi barátnõjének, és hazacipelte a rohadt bicikliláncokat!
Miért nincs bennem annyi nagyvonalúság, kérdezte Ladó önmagától, hogy szó nélkül megvegyem tőle az egész tételt? úgyis örökké probléma, hogy nem akar pénzt elfogadni, túl büszke ahhoz! gyerünk, öregem, rántsd elő a tárcádat, kérdezd meg, mennyibe kóstál a tíz darab, állj elő a kegyes hazugsággal, hogy valamelyik haverod épp most nyit kerékpárszaküzletet, majd ő elpasszolja! - mindez rendkívül ésszerűnek tűnt, ám Ladó mégse volt rá képes, hogy megbocsássa a sorsnak az anyját, ezt az anyát, aki örökké ilyen lehetetlen helyzetekbe hozza a fiát. Egye meg, amit főzött magának.
Kõszívû ember vagy te, édes Lacikám, de én nem haragszom, már megszoktam, hogy rátok úgyse számíthat az ember, senkire se számíthat, csak saját magára, így van ez, nem baj, egyet se búsulj, majd megoldom, eddig is mindig mindent megoldottam, felejtsd el, hogy egyáltalán szóba hoztam! sztornó az egész, oké? kezet rá! - nyújtotta a tenyerét, s nem nyughatott, míg Ladó vonakodva meg nem szorította az ujjait. Na most, édes Lacikám, ezen túlestünk, van itt egy másik kis dolog, amivel kénytelen vagyok tehozzád fordulni, az a helyzet, hogy el szeretném kérni a lakásodat, szerelmi célra.
Döbbenten nézett az anyjára, milyen lakásomat? Ne tégy úgy, mintha nem értenéd, édes Lacikám, hát hány lakásod van? egy, igaz? na, azt az egyet szeretném elkérni, mert a jelenlegi helyzetemben nem látok más megoldást, tudod jól, hogy pillanatnyilag énnálam egyáltalában nincsenek bútorok, ennél fogva oda nem hívhatom a Jóskát, tehát szeretném, ha hozzátok mehetnénk, délelõtt, amikor mongyuk úgyse vagytok otthon! Szóval… ezek szerint… - képtelen volt épkézláb mondattá fogalmazni, hogy nem… ezt nem lehet… képtelenség…
Anyának szemmel láthatólag árnyalatnyi kétsége se volt afelõl, hogy a fia teljesíti a kérését, magyarázta tovább, mennyire fontos ez õneki, a Jóskának egyébként kizárólag szerda délelõttönként alkalmas, a gyerekek olyankor iskolában vannak, Zsuzsa tanít, Ladó igazán alakíthatja úgy a programját, hogy szerda délelõttönként menjen teniszezni, vagy moziba, vagy sétálni. Különben is csak néhány alkalomról van szó, édes Lacikám, amíg beszerzem az új bútorokat, ennyit igazán megtehetsz. Hát… - Ladó

elvörösödött, miért nem mentek a Jóskához? Ne viccelj, édes Lacikám, a Jóska nõs, két gyereke van!
Ladó percekig emésztette a hallottakat. Mit mondjak én erre? - kérdezte tétován. Anya teli szájjal nevetett, például azt, hogy rendben van! Ladó ingatta a fejét, ezt nem gondolhatod komolyan… pont nálunk… ne is haragudj, ez eléggé abszurd. Tehát kerek perec visszautasítod a kérésemet, édes Lacikám? Nem, de szeretném megbeszélni Zsuzsával… végeredményben az ő lakása is. Ne beszéld meg Zsuzsával, drága Lacikám, sőt egyáltalában el se mongyad neki ezt a dolgot, ő sose tudott titkot tartani, őtőle amúgy se jutna eszembe szívességet kérni, hiszen ő nem is vérrokon, hanem csak a te feleséged, szóval inkább maradjunk abban, édes Lacikám, hogy sztornó az egész, majd megoldom nélküled, nem számít, beszéljünk másról!
Ott ültek némán, hosszú percekig. Ladó nagyon sajnálta magát. Miért pont az én anyámnak megy el az esze újra meg újra, menetrendszerűen? Miért nem nyughat egy kicsit? Miért kell neki megint összekeverednie egy ilyen Jóskával? Már elfelejtette a Bélosz ügyet?
Anya biztatóan mosolygott, s kifizette mindkettejük számláját, hiába tiltakozott Ladó. Nyugi, Lacikám, erre még futja… szerbusz, mennem kell, vár a Jóska! - elviharzott.
Ladó hónapokkal késõbb - úristen, mi minden történt közben! - már nem értette, miért csinált olyan nagy ügyet abból, hogy anya kölcsön akarta kérni a lakását, szerelmi célra. Addigra õ is ugyanabban a cipõben járt, szüksége lett volna kölcsönlakásra, szerelmi célra. A White Lady emléke végre-valahára az emlékek iszapjába süppedt (mint hamarosan kiderült, csak átmenetileg), mert fölbukkant a színen Éva, a pincérnõ (szintén csak átmenetileg).
Ha anya élne, el mernéd-e kérni tõle a lakását, szerelmi célra?
Nem… félnél, hogy… visszautasít. Vagy hogy visszaél vele. Egyáltalán, szégyellnéd.
Anya semmit sem szégyellt, és amikor fönn volt, semmitõl se félt. Nem izgatta, hogy mit szólnak az emberek, ha õ szerelem és lábfájás miatt nem tér haza Kõszegrõl, ellenben tûri, hogy egy ismeretlen férfi kirabolja, miután eleget szórakozott vele. Elviselte, hogy a Bélosz-ügy idején az egész ház róla pletykálkodjék. Azt se bánta, mit gondolnak róla a gyerekei, amikor Pozsonyban összeállt a Jóskával.

Amint Ladó ezt végiggondolta, hirtelen heves irigységet érzett, mert igaz ugyan, hogy õ még sose volt lent annyira, illetve talán csak egyetlen egyszer, de az is igaz, hogy még fönt sem volt annyira. Rátört a szégyenkezés, amiért most elõször értette meg azt az asszonyt, aki szülte.
Már késõ.
Ezt az egyet igazán megtehetted volna neki.
Odaadhattad volna a lakásodat.
Mit ártott volna, ha a te bútoraid között szerelmeskedik azzal a férfival? Ha ugyan férfi még… de miért ne volna? állítólag remek karban van… és… anya se mai csirke már… õ… talán utoljára… legutoljára… - elképzelte. Belevörösödött.
Féltékeny volnék az anyámra?
Igen… hisz amióta apa meghalt, tulajdonképpen… a férjét is én helyettesítem. Hm… épp olyan érzéketlen voltam vele, amilyen csak egy elhidegült férj lehet… - sóhajtott. Regényt írhatna arról, milyen egy elhidegült férj.
Nem bocsáthatom meg magamnak… kérdés, hogy õ megbocsátja-e… már nincs rá túl sok ideje.
Anyára hirtelen tört a roham, egyáltalán nem kapott levegõt, csak hörgött, a szomszédasszony hívta a mentõket, a János kórház tüdõosztályára vitték, azonnal oxigénsátorba rakták az intenzív osztályon.
Egyelõre beszélni se lehet vele.
Ladó ezekben a hetekben indiánokról szóló könyveket olvasott.
Az indiánok úgy hiszik, a szeretet körbejár. Elõbb-utóbb visszakapod. Valaki mástól.
Vera ötlött az agyába, tiszta feketében, fényes hajzuhatagával, gyöngyházfogaival, derengõ mosolyával. És - még mindig, ha rá gondolt - elöntötte a tompa fájdalom.
Volt énnekem egy szakaszparancsnokom Kalocsán, mesélte fennhangon a vicces Ladó. Színpadon állt, Gyöngyösön, kissé foghíjas nézõtérrel szemközt. Õ mindig azt mondta: katonák, jobb, ha tuggyák, hogy rajtam a lebaszás nem áll meg!
A hallgatóságon végiggyöngyözött a nevetés. Ladó bólintott, s rátért az indiánokra.
A szeretet ellentéte is körbejár.
Visszakapod.
Már vissza is kaptad.

elhatároztam, hogy most már aztán tényleg megtanulok németül, igazat kell adnom szegény nagyváradi nagyinak, aki egész életében ülõbeteg volt, vagy inkább az én egész életemben, mindegy, szóval, amíg meg nem halt, õ mondogatta: ahány nyelvet tudsz, kicsi lány, annyi ember vagy! - nem értettem, miért nem annyi asszony? azt hittem, van ember, és van asszony, meg persze fiú és lány, esetleg kicsi lány, aki én voltam a szegény nagyváradi nagyinak, ha jól emlékszem, lina néninek hívták, valójában a puca sanyi anyja volt, vagyis a nagybátyámé, tehát énnekem nagy-nagynéném, de mindenki nagyizta, egy ülőbeteg vénasszony csak nagyi lehet, istenem, senki sincs már

a puca sanyi a város leghíresebb nõgyógyásza volt, a hátsó ajtón lopakodtak föl hozzá a nagyváradi kanok, hogy kikezelje a nemi betegségeiket, ezért hívták puca sanyinak, nem pedig doktor szabó alexandrunak, asszem, én õt szerettem a legeslegjobban, egy csomó mindenrõl egyedül õ beszélgetett velem õszintén, s amióta meghalt, senki nem beszélget velem õszintén egy csomó mindenrõl, és senkit sem szeretek legeslegjobban

micsoda hárpia volt a szegény jó puca sanyi felesége, a sárika, akit mindig úgy mutatott be: sárkányom! - pont olyan volt az a nõ, mint egy konyhakredenc, a sanyi mégis istennõként imádta, emiatt aztán az én puca sanyi iránti szeretetem valahogyan átsugárzott a sárkányomra, akit pedig lényegében ki nem állhattam, az átsugárzás folytán a sanyi halála után is kapcsolatban maradtam vele, amíg élt, a nagy csencselések idején ő volt a romániai láncszem, ismerte a konszignáció, a vagyis a bizományi áruház vezetőjét, petru urat, rendszerint ő vette át, amit vittem, egyre rosszabb árakon

megtanulok németül, németül tudni kell, már be is szereztem a kazettákat és a könyvet, tanuljunk könnyen gyorsan németül, biztonság kedvéért megvettem a tanuljunk könnyen gyorsan angolult és a tanuljunk könnyen gyorsan franciáult is, mert a német után az angol jön, aztán a francia, több nyelvre talán már nem lesz időm, pozsonyban vettem mind a hármat, hátha olcsóbb, bár így haza kellett cipelnem, de ehhez szokva vagyok, hajjaj, mennyit cipekedtem egész életemben, folyton húzták a két karom a cekkerek

nem tudom, mi ütött belém, minek hoztam a francos bicikliláncokat, tudom jól, hogy azok az idõk már elmúltak, amikor üzletelni lehetett az ilyesmivel, talán rámjött a nosztalgia, amint megpillantottam a régimódi kartondobozokat, bennük az átiszamosodott zsírpapírba csomagolt ismerõs fémtárgyakat, régi jóbarátok, hát ti még éltek? - és az a csiklandós szag, a sarki vegyesbolté kislánykoromból, abban az utcában, ahonnét az éj leple alatt költözködtünk ki, úgyszólván lábujjhegyen, szegény apám nem talált más megoldást, egy évi lakbérrel tartoztunk, akkor kerültünk a józsefvárosi alagsorba, ahol csak egy sezlon volt négyünknek, de a zongorát mégsem adták el, ahhoz ragaszkodtak, hogy én gyakorolhassak, pedig utáltam az összes rohadt billentyűt, főleg a fehéreket
a papa meg a mama aludt a sezlonon, én a zongorán, a szemétláda karcsi bátyám pedig a konyhában egy matracon, a sparhelt mellett, szegény anyám szerint ezt nem lett volna szabad engedniük, mert nyilván a kialvatlanság miatt történt a baleset a karcsival, nem figyelt oda, és a fûrészgép levitte az ujját, a jobb mutatóujját, hát, nem tudom, megmarad-e mind a tíz ujja, ha õ alhat a sezlonon, de arra mérget vennék, hogy akkortól fogva kezdõdött benne a gonoszság, amikor a fûrészgép csonkolta a mutatóujját, annak elõtte mi jó testvérek voltunk, örökké dédelgetett a karcsi, csókolgatott, simogatott, amikor kicsi voltam, úgyannyira, hogy szegény anyám már-már idegeskedett emiatt, nem illendõ, hogy a báty fogdossa a húgát
innét fajultunk aztán odáig, hogy a balatoni telek végett beperelt a karcsi, évekig nem is köszönt, aminek a procc felesége bizonyára nagyon örült, soha nem szívleltük egymást, szegény jó bandikám pedig kifejezetten utálta az egész pereputtyot, mindig azt mondta: francstatti kispolgárok, hát, bandikámat viszont gőgösnek tartották az egész családban
mindenesetre a karcsi adósom maradt az örökrészemmel, amikor szegény apa meghalt, egy évvel anya után, ötvenkilencben, tudtuk, hogy apa örökké attól félt, elveszik a kommunisták még azt a kicsit is, amije megmaradt az államosítás után, az értékeit egy vaskazettában elásta a kertben, és csak a karcsinak mondta el, hogy hová, persze, a szemétláda bátyám még aznap éjjel magához vette, titokzatoskodott azután sokáig, a végén átküldte a kisebbik lányát két nyamvadt gyűrűvel meg egy karpereccel, hogy itt a részem, rögtön visszaküldtem, ez nem kell, akkor megígérte, hogy majd a balatoni telek árából kártalanít, ám aztán úgy tett, mintha sose lett volna szó erről, és a pénz felét akarta, amikor pedig nem adtam, beperelt

a karcsinál kicsinyesebb szarevõvel én még sose találkoztam, hihetetlen, amikor a szegény papa is meghalt, elosztogattuk a bútorokat, és ott volt a polcon a révai nagy lexikona, huszonnégy kötetben, a karcsi azt is elfelezte, nekem csak a második tizenkettõt adta oda, kától zéig, magának az elsõ tizenkettõt tartotta meg, késõbb tudtam meg, hogy miért, érdeklõdött a csavaros eszû ügyvédjétõl, s hallotta, hogy az elsõ kötetek valamivel értékesebbek, mivel régebben jelentek meg, agyrém
ugyanilyen pitiánerül viselkedett a sírbolttal, melyet apa még negyvennyolcban vásárolt, tizenkét rekesszel, úgy számította, mindannyian beleférünk, s nyugodhatunk békében, na errõl aztán szó se lett, mert miután szegény anya meg õ odakerült, a karcsi felesége kiszámította, hogy a maradék tíz rekeszbõl õnekik legalább hét kell, neki magának, karcsinak, a két lányuknak, valamint az anyjának, a nagynénjének és a nagybátyjának; ne vicceljetek, a nagynéni meg a nagybácsi nem is vérrokon, mit keresnének a családi sírboltban? - kérdeztem én, ám a karcsi egyre szajkózta, amit a felesége belediktált, hogy a nagynéni meg a nagybácsi túl szegény ahhoz, hogy máshova kerülhessen; na jó, de akkor hogyan képzelitek, mi négyen vagyunk bandival meg a két gyerekkel, mit kezdjek három rekesszel? akkor inkább tartsátok meg! - pont erre vártak, kapva kaptak az ajánlatomon, karcsi ígérgette, hogy majd ezért is kártalanít, node tudjuk, mennyit érnek az ő ígéretei
aztán a perbe is belevette valahogyan ezt a sírkamra-ügyet, vagy az is lehet, hogy én vettem bele mérgemben, hogy borsot törjek az orra alá, addigra már szóba se álltunk egymással, gyakran jártam a temetõben szegény anyánál és apánál, de mindig óvatosan körülnéztem, nehogy a karcsiba ütközzem, és aztán egyszer csak látom, hogy a szemétláda bátyám már a nevét is fölvésette a kőre, arany betűkkel, szegény apáé és anyáé alá, hülye ez? azt hiszi, erre hivatkozhat a perben? így akarja bizonyítani, hogy az övé? - hazáig túráztattam magamat, azonnal fölhívtam az ügyvédemet, aki viszont addigra már hallotta a karcsi ügyvédjétől, hogy kivételesen nem trükkről van szó: ott fekszik a karcsi a sírboltban, meghalt, csak éppen a procc francstatti dáma, az újdonsült özvegyasszony fölöslegesnek tartotta, hogy engem erről értesítsen, nem mintha elmentem volna a temetésre, de azért mégis, bár ha jobban belegondolok, talán elmentem volna
az a procc nõ valamilyen okból azt is fölöslegesnek tartotta, hogy évszámot vésessen a kõre, talán még mindig szégyellte, hogy mennyivel idõsebb volt

nála a férje, micsoda baromság, nem mindegy, ha már egyszer meghalt a szerencsétlen
mécseseket is vásároltam abban a pozsonyi vegyesboltban, mert a temetõbe már nem járok, de mécseseket azért gyújtogatok a halottaimért a konyhában, a sparhelton
a jóska is ott volt velem, talán neki akartam imponálni, eljátszani a nagyvállalkozót, lehet, hogy emiatt vettem a tíz bicikliláncot, meg hogy lássam, milyen pofát vág, ha vele cipeltetem az egész rakományt a ramaty szállodába, ahol mindketten laktunk, aztán pedig a pályaudvarra, ám a jóskának arcizma se rándult, egyetlen csöpp izzadság sem ült ki a homlokára, úgy vitte a kétszer öt kartondobozt, melyeket spárgával kötözött össze a kelletlen eladó, mintha üresek volnának
sikerült kivívnom a két gyermekem megvetését, immár sokadszorra, szerintük egy korombeli öregasszony gubbasszon odahaza zokszó nélkül, készüljön fegyelmezetten a halálra, s ne pasizzon be csehszlovákiában, ami jelenleg már csehország és szlovákia, tehát ne pasizzon be a vénasszony szlovákiában, mint egy gimnazista lányka, hanem legyen megfelelőképp magányos, rohaszkodjék egyedül a sivár szállodai szobában és sírjon, vagy legalább vágjon búval baszott képet, az való neki
sajátos a helyzet, mert tulajdonképp én is azt hiszem, hogy nem volna szabad így viselkednem az én koromban, inkább a lassan már közelgő halállal kellene foglalkoznom, járhatnék például mindig feketében, mint a toncsi néni, a pécsi barátnőm, illetőleg volt barátnőm, mert vagy három éve úgy képzeltem, nála laknék néhány napot, na, ettől rájött a frász, inkább táviratozott, hogy lebetegedett, s attól fogva hallani sem akar rólam, sebaj, megvagyok nélküle, toncsi néni mellesleg éppen egyidős velem, osztálytársak voltunk a kereskedelmiben, de ő már több mint húsz éve jár mindig feketében, amióta elvesztette a férjét, a dadogós rudit, azóta készül a halálra egyfolytában
kit zavar, ha jut még nekem pár felelõtlen óra? mér olyan elképesztõ, ha öregebb embereknek is vannak vágyaik? nemi vágyaik, többek között
igaz, utólag engem is zavar, én is elképesztõnek találom, és egyáltalán nem értem, persze, utólag általában majdnem semmit nem szoktam érteni abból, amit akkor követek el, amikor fönn vagyok, most éppen süppedek lefelé, de mintha megálltam volna félúton, talán azért, mert a jelenlegi helyzetem nagymértékben korlátoz és leköt, elvonja a figyelmemet rólam

hm, ez volna a mániás depresszió gyógymódja? a még nagyobb córesz? el ne felejtsem megmondani a doktor bartosik gizellának, hátha hasznát veszi
de az nem függ a kortól, hogy hirtelen megpillantasz valakit, akirõl rögtön elsõ látásra tudod, hogy õ a te embered, és azonnal szeretnéd megismerni, megszólítani, megérinteni, képtelen vagy levenni róla a tekinteted, csak bámulsz rá, paradicsommá vörösödõ arccal, a szád idétlen fintorba kunkorodik, lélegzésed fölgyorsul, s más nem is történik, mint hogy engedelmeskedsz önmagadnak, ha van hozzá elegendõ bátorságod, ezt nem értik az én gyerekeim, föl nem foghatják, mert õnekik nincs, sárikámnak annyi önbizalmat sem adott az isten, hogy egy pincérrel meg tudja értetni, mit szeretne enni, persze, az õ anyagi helyzetében ez nem is fontos, majdnem sose jár vendéglõbe, pedig milyen fincsi tud az lenni, ha az embert kiszolgálják, istenem, de nagyon fincsi, lacikám e tekintetben rendben van, egy ideje épp eleget keres, hogy étteremben kajálhasson, kár, hogy engem a legritkább esetben hív meg, sebaj, ezen is túlteszem magam, mindenen túlteszem magam
attól tartok, az én lacikám sose volt szerelmes, asse tudja, mi fán terem az, pergeti az éveket a hálóó, itt zsuzsa vagyok!-kal, már annyira összeszoktak, hogy szinte hasonlítanak egymásra, ugyanazokkal a hangsúlyokkal beszélnek, ugyanazokat a kifejezéseket dobják be, fõleg amikor engem kell korholni, mind a kettõ anyunak vagy anyának szólít, eleinte élveztem, hogy a menyem anyáz, de mostanában már az idegeimre megy
nem csoda, hogy az én lacikám föl nem foghatta a jóska-ügyet, ha egyszer sose volt szerelmes, a bélosz-ügyet sem volt képes megérteni, és amikor szerelem és lábfájás jeligével a kelleténél tovább maradtam kõszegen amiatt a férfi miatt, aki mindjárt feleségül akart venni, ám csak három napig bírta ki velem a jurisics panzióban, lacikám úgy bánt velem, akár egy köztörvényes bûnözõvel, pedig nem én voltam a köztörvényes bûnözõ, hanem az a rohadt alak, aki minden pénzemet magához véve búcsú nélkül távozott, azt hittem, megpukkadok, ám utólag már nem haragszom rá, inkább hálás vagyok azokért a szép napokért, szilárdan elhatároztam, hogy csak a szépre emlékezem
a jóska-ügybõl is csak a szépre emlékezem, de azért nem fogok itt dalra fakadni
szép volt, amikor odalépett hozzám a dunahíd tövében az a jótartású, égõ tekintetû férfi, és azt mondta: van szerencsém bemutatkozni, szilágyi józsef

vagyok, a jóska! talántán teccik rám emlékezni, még a fõmavtól, találkoztunk néhányszor, én voltam az endékás kiküldött
rögtön eszembe jutottak a régi szép idõk, a jóska, az endékás kiküldött, igen, a legöblösebb hangú dalnok a szavalókórusban, ha éppen pesten járt, ha hazajöhetett az endékából, beállt az árutervezõ és beszerzési osztály illetve késõbb fõosztály férfidolgozóinak szavalókórusába, akik elõadták a rozsos miklóska vicces költeményét az összes nõi dolgozókról, melyben rólam öt teljes versszak szólt
lehet, hogy a jóska tényleg vonzódott hozzám már abban az idõben is, ahogyan pozsonyban állította? - nehéz elhinnem, ámbár akkor én csak a rozsos miklóskára figyeltem, mindenesetre a jóska egy csomó mindenre pontosan emlékezett, például a marosné féle szikkadás-elméletre, mely szerint ha egy-egy ügyiratot szikkadni hagyunk, megeshet, hogy magától elintézõdik, és tényleg a sült hal meg a lekváros fánk a kedvencem, mire a jóska tíz perc alatt beszerezte mind a kettõt, ott, pozsonyban, megettük egy padon a parkban, le is pecsételtem a kabátom a lekvárral, nem jön ki, oda se neki
trógerolta nekem a bicikliláncot és a többi szajrét, kiderült, hogy ugyanabban a szállodában lakunk, aztán egész nap együtt lófráltunk a városban, meghívott vacsorára, annyit nevettünk, hogy majd kilyukadt az oldalam, vicceket mesélt, előhúzott a zsebéből egy olyan papírtekercset, amilyen a közért-pénztárgépben van, arra gyűjtögeti a jó viccek poénjait évek óta, irtóra tetszett, hogy valaki így jegyezgesse a vicceket, és amikor rötyögtem, ő is mindig velem nevetett, teli szájjal, legjobban mégis a szeme nevetett, világosbarna a szeme, mint a tejeskávé, hosszú, kunkori pillákkal, a hangja pedig olyan mély, hogy rezgett tőle a sarokpad, amin ültünk, hahaha, ugye, piroska, ez naon jó! naon jó, igaz? - így mondta, naon jó, és énnekem ez is naon tetszett, minden naon tetszett
elfogott a remegés, ha a jóska rám nézett a tejeskávé szemével, és ha kinyújtotta felém a kezét, a hosszú zongorista ujjait, direkt rázott a hideg, vagy inkább a meleg, a hideg-meleg, azt hittem, ilyen nincs, pláne az én koromban, de tévedtem, van, csak naon ritkán, és naon keveseknek jut osztályrészül, az én koromban talán majdnem senkinek, ezért gondolják a drágalátos gyerekeim, hogy hülyét csináltam magamból, komplett hülyét, már megint, csakhogy aki soha nem csinált magából hülyét, az lényegében nem is élt, és az a gyanúm, hogy e szempontból én két halottnak vagyok az

anyja, ámbár ilyet mondani se szabad, gondolni se szabad, pláne egy anyának

a jóska is fiatalabb nálam, pláne ha az igazi koromat vesszük, persze, nem a naptár számít, hanem a lelki állapot, illetve esetemben főleg az, hogy fent vagy lent járok épp a rohadt betegségemmel, ami jelenleg valahogyan háttérbe szorult, talán pont olyan alapon, hogy háborúban hallgatnak a múzsák, ezzel nem arra célzok, hogy a mániás depresszió volna az én múzsám, hahaha, minden hasonlat sántít, szokta mondani az én lacikám, melyből következik, hogy a hazug embert könnyebb utolérni mint a sánta hasonlatot, hehehe, jaj, kkk… hhh… csak ez a fullasztó köhögés múlna már el, nem értem, második hete nem dohányzom és mégis, úgy látszik, esse segít

azért idetolhatná a pofáját a jóska, meglátogathatna, ennyi kijárna nekem akkor is, ha elege lett a szerelembõl, sajnos, a férfiak mindig másképp viselkednek utána, mint elõtte, igaza van annak az õsrégi kuplénak, hogy ha megkapod, amit akarsz, már nem is abból akarsz, lá-lá-lá-lá, de nem fogok itt dalra fakadni, nem illik dudorászni, köröskörül haldoklanak

ezekhez képest én tök jól vagyok

remélem, hét végén hazamehetek, tulajdonképpen semmit nem csinálnak velem itt, leszámítva az oxigénpalackot, a pár röntgenfelvételt, meg a gyógyszereket, viszont a gyógyszereket egész nyugodtan bevehetném otthon, bár a lacikám szerint megbízhatatlan vagyok, e téren is, feszt állítja, hogy összevissza szedem a tablettákat, amiket a doktor bartosik gizella írt föl, pedig ez nem igaz, nagynéha megesik, hogy elfelejtem, de általában azért lehet rám számítani

odakinn már nagyon kopaszodnak a fák

idebenn meg az emberek, leginkább az én lacikám, délelõtt itt volt, beszélt a kis köpcös tanársegéddel meg a fõorvosasszonnyal, neki is azt mondták, hogy tüdõgyulladásom van, plusz tüdõtágulásom, a sok évi dohányzástól, nem értem, micsoda tüdõgyulladás az, amivel az embernek nincsen láza, afelõl semmi kétségem, hogy tüdõdolog ez, fáj a lélegzés, újabban már igyekszem redukálni a levegõvételt, amennyire csak lehet, hasznát venném egy pár kopoltyúnak, asse bánnám, ha le kéne buknom a víz alá, amilyen vacak a kedélyem

ilyenkor döbben rá az ember, hogy mennyire szeret otthon lenni, pedig az én lakásom pillanatnyilag olyan kihalt, mint a szahara, még nem jutott időm a bútorvásárlásra, valahogy elmúlt belőlem a lendület, pedig óriási rössel

ugrottam neki, azt akartam, hogy pont akkora legyen az ülőgarnitúra, mint a sarok a nagyszobában, és a tévé alá pont akkora lehajthatós ajtajú italszekrény kerüljön, amitől még rendesen ki lehet tárni az erkélyajtót, és a kisszobában a fekhelynek úgy nyíljon az ágyneműtartója, hogy kézre álljon, nem pedig az ellenkező irányba, és a virágok fölférjenek valamilyen tartóra, láttam egyet kovácsoltvasból a volt kátainál, katedrálüveg polcocskákkal, lehet, hogy újra kátaiak hívják? tudja franc, mindegy, mostan olyan távol vagyok én a bútorvásárlástól, mint makó jeruzsálemtől

szép is az, amikor az ember otthon van a lakásában, már megitta a reggeli kávécskát, berakta a protézisét és elrágcsálta a reggeli pirítós kenyérkéjét, nem olyan vastagon vajazva, ahogy a szegény bandikám szokta, meg persze a lacikám is, hanem lehelet vékonyan, úgy a fincsi, utána teszel-veszel a konyhában meg a szobában, kihúzol egy fiókot itt, benyúlsz egy polcra ott, találsz ezt-azt, régi leveleket, laposra préselt virágot, nyitva hagyott könyvet, aztán megtapogatod a virágföldet a cserepekben, úgy látszik, ezek a szegény növények sose kapnak vizet, hát, meglocsolod őket, közben beszélsz hozzájuk, bocsánatot kérsz, amiért olykor-olykor szomjazni kényszerülnek a te feledékenységed miatt, aztán puha ronggyal fényesre törlöd a leveleiket, és buzdítod őket, hogy nagyobb lelkesedéssel nőjenek

tegnap este itt járt a berta barátnőm, őt talán még mindig a barátnőmnek nevezhetem, több nem maradt, unalmas nőszemély a berta, de legalább hűséges, hosszú politikai előadást tartott nekem az önkormányzatokról, azt hiszi, engem is annyira érdekel, mint őt, pedig az én fiam nem akart bekerülni a kerületi tanácsba, vagyis önkormányzatba, mint az övé, és voltak azok az önkormányzati választások, néhány hete, vagy régebbben? nem tudom, nem emlékszem, asse tudom, elmentem-e szavazni, biztos nem, ha fenn voltam, nem értem rá, ha lenn voltam, nem volt érkezésem, jóideje újságot se olvasok, mert mire a lacika vagy a sárika behozza, már elavul, a lényeget úgyis összegzik a híradóban, annyi nekem pont elég, sőt sok is

mesélte a berta, hogy utazott a hetvenkilences trolibuszon, fölszállt egy borostás arcú kalapos egyén, kiabálni kezdett a sofõrrel: õ félórája vár a trolira, ebben a büdös városban már semmi se mûködik, errõl is a rohadt zsidók tehetnek! - mire a berta odaszólt neki: ne zsidózzon, maga kalapos, mert rendõrt hívok! - erre állítólag a borostás krapek behúzta a nyakát, és azt mondta: nade kérem, nekem bérletem van! - ez nekem nagyon tetszik, sõt naon teccik, eztán ha marhaságokat beszélek, én is arra fogok hivatkozni, hogy nade kérem, nekem bérletem van! nyögdíjas bérletem,

csak ebben a hónapban nem vettem meg a szelvényt, mert hó elején, amikor a bérletpénztárak nyitva tartanak, már sajnos idebenn voltam

hozott a berta kekszet és narancsot, de elajándékoztam a dagadt mariskának, az õ feneketlen bendõje elnyel mindent, pedig állítólag nemcsak a tüdejét csonkolták a rák végett, hanem a gyomrát is

bezzeg nekem nincs semmi étvágyam, a nõvérkék már tudják, fölösleges fáradság kimerni a levest vagy a fõzeléket, úgyis csak a feltétet eszem meg, esetleg, és a kompótot, a többit tolom a dagadt mariska orra alá, aki vigyorog, mint a sült tök, cserébe elmossa a kanalamat, jóformán senki nem használja itt a kést meg a villát, ellustul az ember nagyon

lassacskán kiderült, hogy lényegében mindenki rákos ebben a kórteremben, csak én nem, nekem tüdõgyulladásom van, plusz tüdõtágulásom, mit keresek itt? - lacika szerint különleges inekció-kúrát fogok kapni a tüdõgyulámra, és speciális légzéskönnyítõ ketyerét a megfelelõ folyadékkal, olyasmit, amilyet az asztmások használnak, még várják a leleteimet, hogy pontosan belõjék az adagom, érdekes, meddig várjak még a pontos belövésre? rengeteg dolgom volna, meg kell vennem az új bútorokat, be kell zacskóznom a tulipánokat az erkélyrõl, nem maradhatnak odakinn a fadobozokban, nyakunkon a talajmenti fagyok

néha arra gondolok, hátha nekem is valami súlyosabb van, nem pedig csak tüdőgyula, plusz tüdőtágula, hehehe, az én koromban már állnak az ember körül a súlyos betegségek körben, tanakodnak, melyik harapjon a húsba először, a mi családunkban nagyon ment a rák, persze, a szívelégtelenség is, két nagynéném esetében pedig a vesebaj, azt viszont nem tudni, mi történt volna mindazokkal, akikkel időnek előtte végzett a háború, az első vagy a második, a nagybácsikám is egy kérdőjel, aki recsken pusztult el, a kényszermunkatáborban, lehet ám, hogy ezek az emberek sem éltek volna sokkal tovább, ha hagyják őket kimúlni természetes módon, bár kérdés, létezik-e a kimúlásnak természetes módja

próbáltam silabizálni a lázlapomra firkantott szavakat, de nagyon latinul vannak

sarokba szorítottam a fõorvosasszonyt, bementünk a szobájába, drága doktornõ, szeretném, ha õszintén megmondaná, mi a bajom, nekem tudnom kell, aszerint alakítom a dolgokat, nagyon szépen kérem, velem ne legyen tapintatos, engem nem olyan fából faragtak, hogy kétségbe esnék, ha vége, készen vagyok én a halálra, hajjaj, egészen készen, már hosszabb ideje, nem fogok sírni vagy hisztériázni, teljes nyugalommal megmondhatja az igazat!

- de csak mosolygott, nincs mit mondanom, kedves marosné, mint azt már ön is tudja, komplikált tüdőgyulladása van, ahhoz jön az akkut tüdőtágulás, a kettő együtt már nem tréfa, komolyan is vesszük, és megteszünk mindent, ami emberileg lehetséges! - kezében halkan zörgött a töltőceruza, ideodáztak benne a vékony hegyek, ahogy forgatta körbe-körbe
kérdeztem, miért nem eriszt akkor haza, megint arra hivatkozott, hogy még be kell lõni a gyógyszerezést, én pedig rendkívüli lelkierõvel visszafojtottam a nyelvemre tolakodó gonosz megjegyzést, miszerint azt hittem, kórházban vagyok, nem pedig céllövöldében, jobb, ha az ember nem óberkodik a kezelõorvosával, hanem igyekszik bízni benne, hátha tényleg úgy van, hátha a végén sikerül belõni, és elmúlik a fájdalom a mellkasomból, melyet most csak úgy mérsékelhetek, ha nem veszek levegõt, olyan, mintha volna odabenn egy forró gömb, és mindig szétpukkan, ha köhögök, miközben az egész testem elönti a verejték, márpedig köhögök, hiába hagytam abba rögtön a dohányzást ijedtemben
meséltem lacikámnak ezt a tûzgömb-dolgot, bólogatott, mint aki mindent ért, azzal a tudálékos arckifejezésével, amit annyira utálok, pedig mit tud õ rólam? vagy arról, hogy mit érzek? semmit se tud, fogalma sincs, nem is érdekli
istenem, de szeretnék hazamenni, nagyon-nagyon-nagyon, szeretnék csak úgy otthon lenni, nem számít, hogy nincsenek bútorok, azért az étkező fülkében maradt két árva szék, odahúznám az ablakhoz, bámulnék kifelé, ilyenkor már a gyerekek is csak délelőtt játszanak az óvoda udvarán, nem zajonganak annyira, mint nyáron, főznék magamnak egy isteni kávét, asse baj, ha nem szívhatok el mellé egy cigit, ó, rettentő messze vagyok én a dohányzástól, fényévnyi távolságra
megmondaná-e a lacikám az igazat, ha valami súlyos bajom volna, ne adja isten?! én is hazudtam szegény anyámnak, hazudtam szegény apámnak, és szegény bandikámnak se mondtam meg, éreztem, jobb neki, ha nem tudja, nekem viszont nem jobb, ezt világosan értésére adtam a lacikának meg a sárikának, közben figyeltem az arcukat, abból indultam ki, hogy észreveszem tán, ha titkolnak valamit, ha hazudnak, lacikám gombszeme rezzenéstelenül állta a tekintetemet, ezt jó jelnek könyveltem el, bizonyára zavarba jönne, amennyiben
abban az esetben
ha

sárikám tehetetlenül himbálta a fejét, ugyan, anyu, hogy juthat eszedbe ilyesmi? - és fújtatott, ahogyan mindig szokott, ha dühbe gurul, ekkor aztán megnyugodtam, mert a hülye lányom titkot tartani végképp nem tud, tehát tüdőgyula van, plusz tüdőtágula, s nincs semmi komolyabb baj, bár a kettő együtt azért pont elég, nyilván ha korábban észbekapok és évekkel ezelőtt abbahagyom a cigizést, sosem jutok idáig, a tüdőtágulás visszafordíthatatlan folyamat, megmagyarázta nekem a lacikám, aki a főorvos asszonytól tudja, olyan a tüdőm, mint egy elvékonyodott falú gumilabda, még szerencse, hogy senki se focizik vele, hehehe, mindössze arra használom, hogy lélegezzek egy kicsit, csak annyit, amennyi egy ilyen vénasszonynak szükséges, az igazán nem sok

mikor behoztak, eszméletlen voltam, rögvest bedugtak az oxigénsátorba, ott tértem magamhoz, s a levegõ surrogása mindjárt a baleseti belosztályt juttatta eszembe, ott is éppen így surrogtak a csövek, s szintén mindent hallottam, mindent láttam, pedig állítólag már a klinikai halálba kerültem, az orvosok egy fabatkát sem adtak volna az életemért, ebbõl az esetbõl arra következtettem, hogy talán megint a klinikai halálba jutottam, esetleg most véglegesen, nem izgattam föl magam, jól esett a sûrû légáram ritmikus nyomulása a torkomon át abba a bizonyos létfontosságú szervembe, melyrõl akkor még nem tudtam, hogy elvékonyodott falú gumilabdára emlékezteti a fõorvosasszonyt

a délelõtti vizitnél megint rákérdeztem: mikor mehetek haza? - a fõorvosasszony már indult volna tovább a sleppjével, ám én megragadtam a köpenye szélét, nem engedtem, hogy otthagyjon, tessék végre színt vallani, drága fõorvosasszony, de nem latinul, mert abból én egy büdös szót sem értek, hanem magyarul, ide bele a két szemembe, mi a helyzet akkor énvelem? mi a bajom? mikor engednek haza? tessék nyilatkozni! - erre õ rám mosolygott, ennyire nem egyszerû, kedves marosné, orvos vagyok, nem jós, ha én tudnám elõre, hogy ki mikor gyógyul meg, nekem adnák a nobel-díjat, igaz? - a slepp buzgón nevetgélt

ki mikor gyógyul meg, azt mondta, eszerint az föl se merül, hogy ne gyógyuljak meg, tehát nincs semmi okom arra, hogy kételkedjek, el kell fogadjam az örömhírt, hogy marad nekem a tüdőgyula és a tüdőtágula, hiszen ellenkező esetben önkéntelenül azt mondta volna: nem tudom, ki gyógyul meg, asse, hogy mikor, satöbbi-satöbbi, különben is észrevenném, ha a pofámba hazudna, van annyi emberismeretem

nagyjából kétnaponta kigurítanak innen valakit, általában az éjszaka kellõs közepén vagy hajnalban, mindenesetre a sötétség évadján, az ember a sötétségbõl pottyanik erre a világra, s azután élete végén mintha megint a sötétségbe kerülne, visszaszippantja a nagy fekete semmi

összebarátkoztam egy korombeli nõvel, mindjárt megtetszett a platinaszõke hajkoronája, amint magamhoz tértem, rögtön odajött, nedves ronggyal letörölgette a homlokom, kérdezte, hallom-e, amit beszél, hunyorítottam neki, mire bemutatkozott, teri az igazi neve, de mindenki tejecskének hívja itt, mert bolondul a langyos tejért, ez õnála egy ilyen gyerekkori izé, manapság az emberek már nem sokra becsülik a tejet, pedig abban benne van minden, ami a szervezetnek szükséges, kivéve a vasat, ami viszont az uborkasalátában található, épp ezért el lehetne éldegélni tejecskén és uborkasalátán, õ tapasztalatból beszél, próbálta

rengeteget segített, fõleg az elején, megtanított, hogyan használjam az ágytálat a lehetõ legzökkenõmentesebben, állítom, hogy az ágytál a legfõbb gyötrelem itt, nagy baj, ha az ember nem elég ügyes, és mellémegy, soká tart, mire sikerül tiszta lepedõt kapni, bár a tejecskének erre is volt megoldása, egyszerûen kihúzta alólam a lepedõt, hogy addig se feküdjek a lucsokban, s mindehhez úgy mosolygott, mintha épp az ezüst szervízzel terítené az ünnepi asztalt, megköszöntem, amit értem tett, azt felelte, szóra sem érdemes

kiderült, hogy egy évben születtünk, már ahhoz képest, amit magamról mondogatok, vagyis szóval tejecske tíz évvel fiatalabb, kicsúszott a számon, hogy ezt nem gondoltam volna, mosolyogva bólogatott, túl sokat verte õt az élet, az isten, a sors, vagy nevezzem ahogy akarom

hamarosan elmesélte, hogy õneki már mindenkije meghalt, amiben a legszörnyûbb a gyerekei elvesztése volt, rettenetes, ha olyasvalakit kell eltemetni, akinek a dolgok normális menetében túl kellene élnie az embert, tejecske négy gyereket szült, ez elég nagy szám ahhoz, hogy remélhesse, lesz, aki õt eltemesse, de sajnos másképp alakult

a felvidéken, ahonnét õ idekeveredett negyvennégyben, úgy tartják, ha egy leszármazót akar magához szólítani az úristen, azért a lélekért személyesen jön el, és ha így vesszük, már legalább négyszer járt az õ portáján az úristen, figyelembe véve a négy szép fiát, bizony, piroskám, az utolsót az idén temettük, de ha a húgom és az öcsém is beleszámítjuk, akkor már hatszor jött hozzám az úr, ennyi égi vizit kifejezetten túlzás, és, tudod, kilenc unokám van, képzelheted, mennyit rettegek érettük! - magyarázta

tejecske, azzal a szelíd mosollyal az arcán, majd hirtelen fejhangon visítozni kezdett: ezennel fölkérem az úristent, hogy látogatásait az én viszonylatomban fejezze be! menjen máshová! mindennek van határa

megrendítõ volt ezt végighallgatni, annak tudatában, hogy tejecske gyakorlatilag haldoklott, a tüdõrák legvégsõ stádiumában, errõl mindannyian értesültünk a kórteremben, valahogyan szájról-szájra járt, különben se kell túl nagy fantázia ahhoz, hogy az ember kitalálja, hiszen itt rajtam kívül gyakorlatilag mindenki rákos, és mindenki haldoklik, még az egyik ápolónõ is, akinek a haja már kihullott az izotópkezeléstõl, na ja, ha a saját embereiket se képesek meggyógyítani, mit várjon a többi földi halandó? még szerencse, hogy nekem csak tüdõgyulám van tüdõtágulával

tejecske kérését felemásan teljesítette az úr, mert legközelebb azért látogatta meg, hogy őt vigye el, ő pedig talán csak az én viszonylatomban tekinthető fiatalabb hozzátartozónak, annyira megszerettem, egészen közel került a szívemhez a rövid idő alatt, amit együtt töltöttünk itt, könnyezve gyászoltam, amikor hajnali negyed háromkor letakarták és kitolták, fölébredtem a neszezésre, azonnal tudtam, betelt tejecske órája, pontosabban megállt, van egy olyan vers, hogy a mosónők korán halnak, lehetséges, az viszont biztos, hogy a jók halnak korán, a rosszak pedig eléldegélnek az emberi lét legvégső határáig, legföljebb csak az én karcsi bátyám képezett kivételt, mert ő aztán tényleg áldott rossz ember volt, mégis elég hamar meghalt, kivétel erősíti a szabályt

nem igazság, hogy így van vége, és csak az oszladozó test marad hátra, az élettelen hús meg a csontok, ezt rondán találta ki az úristen, lehetne szebben, ha már meg kell halni, átalakulhatnánk valami gusztusossá, lehetne az emberbõl például egy kis tojás, egy kis piros csokitojás mongyuk, vagy mittomén, egy biliárdgolyó, vagy egy dobókocka, egy pici fekete dobókocka, amelyiken mindig a hatos jön ki, a telitalálat, vagy lehetne úgy, hogy ki-ki eldönthetné, tehát szabadon választott, de semmiképp se így

szegény tejecske nagyon hiányzik, azóta mindannyian a mosdóba öntjük a tejet, ami mongyuk ole zanc, de én tényleg nagyon megszerettem, és ha kikeveredett volna innét, barátnõk lehettünk volna, sajnos nekem mindig ilyen pechem van, jaj, de hiányzik, folyton látom magam előtt a platinaszőke hajkoronáját és a szelíd mosolyát, remélem, nem szenvedett sokat, már úgy értve, hogy amikor kiszenvedett, jaj, de kár érte, nemcsak azért, mert többé nincs, akivel beszélgessek, egyszerűen csak kár, kár az én

tejecske barátnőmért, aki szavak nélkül is megértett, és szavakkal is megértett
tejecske ágyára egy nyûgös trampli került, örökké ugráltatja a nõvérkéket, illetve csak szeretné, ezek a nõk itt minden borravalózás dacára sem ugráltatódnak, bánom is én, nagyobb baj, hogy a trampli örökké újságot olvas, és olyan ingerülten lapoz, hogy a papír szinte robajlik a vaskos ujjai közt, ez nyilván engem zavar leginkább, én fekszem mellette, de nem szólok, inkább bedugom az ujjammal a fülem, erre a kis idõre tök mindegy
hamarosan kezdõdik a látogatási idõ, kíváncsi vagyok, melyik jön be és mikor, lacikámnak jobban örülnék, talán hajlandó beszélni a fõorvosasszonnyal vagy az ügyeletes orvossal, szeretném végre megtudni, hogy mikor mehetek haza
na már csak ez hiányzott! - betalpalt a kórterembe egy soványka kis nő, olyan hosszú vasalódeszka forma, harminc körül, nyilván gyalog jött fel a lépcsőn, mert erősen lihegett, lefékezett a trampli ágyánál, bámulta, akár egy jelenést, megrázta a fejét, mint aki nem hisz a szemének, bocsánat, hányas kórterem ez? - a trampli nem felelt, mert eléggé süket, hatos, mondtam helyette én, a kis nő újra megrázta a fejét, szőke kontya bomladozni kezdett, de akkor… hová lett a terus néni
ki az a terus néni? - kérdezte a trampli, én persze rögtön értettem, ha másból nem, hát abból hogy a kis nő két dobozos tejet szorongatott a hóna alatt, aligha akad még egy olyan beteg ebben a kórházban, akinek tejjel akar kedveskedni a látogatója, hát, egy kissé megkésett, drágaságom, gondoltam, azon tűnődve, honnét olyan ismerős nekem, túl azon, hogy a szőkesége igen emlékeztetett a tejecske hajszínére, noha a tejecske saját kezűleg mosta be magának, a kis nőé viszont természetesnek látszott, hm, ki fogja megmondani neki, hogy volt tejecske, nincs tejecske?! jajajaj
oldja meg, akire tartozik, gondoltam, nem avatkozom bele pusztán azért, mert annyira megszerettem a tejecskét, attól még a hozzátartozójához semmi közöm, és ha maradt volna a tejecskéből egy kis piros tojás mongyuk, asse nekem kéne átadnom, hanem az irodán, én csak egy beteg vagyok a tüdőgyulámmal és a tüdőtágulámmal, egy betegecske a kilences ágyon, vagyis a kilenceske, ahogyan az éjjeles nővér hív, az az izzadságszagú tehén
sajnos hogy nem tudtam megállni, annyira szerencsétlenül tipródott itt a szõke nõ, drágám, mondtam neki, egy kissé elkésett azzal a két dobozos tejjel, mert a tejecske már… - fölfelé mutattam, az égre, ez ugye világos

beszéd, de õ nem fogta fel, hogyhogy tejecske? - kérdezte értetlenül, magyarázni kezdtem, mi itt tejecskének becéztük a terikét, mindenki nagyon szerette, és hálisten nem szenvedett sokat… - az a szõke nõ csak bámult rám kerekedõ szemmel, végül elejtette a két doboz tejet, mély puffanással landoltak a színehagyott padlócsempéken, addigra már az egész kórterem minket nézett, a látogatók is, mert mindenkihez jöttek, beleértve ugye a szegény tejecskét, csak pont hozzám még nem, és eleinte az a látszat alakulhatott ki, mintha a kis szőke nő az én látogatóm volna, talán egészen addig, amíg ledobta a két doboz tejet, s a puffanás nyomán hirtelen be nem állt a tejes csönd, a totális némaság
szóval ez azt jelenti, kérdezte a szõke nõ rekedten, ezek szerint a terus néni… - a válla rázkódni kezdett, már sírt hangtalanul, de a szemében még pislákolt a remény, hátha kiderül, hogy félreértés, és én majd meghaltam, mert bólogatnom kellett, hiszen tejecske, az õ terus nénije már túlesett minden nehézségen, s talán figyelte ezt a jelenetet odaföntrõl, ha ugyan van odafönt, amiben én egyre kevésbé hiszek, intettem a kis szõke nõnek, hogy jöjjön közelebb, a feneke alá toltam a hokedlit, megfogtam a kezét, finom metszésû ujjai voltak, akár egy hercegnõnek, s elmondtam neki tövirõl hegyire mindent, amit a tejecskérõl tudtam, úgy ömlött ki belõlem, akár egy forró felhõ, ahogyan a pára hulláma tör elõ az ember szájából a kinti hidegben, ahol már napok óta nem jártam, pedig szabad sétálni a kertben, ez itt nem olyan, mint a lipótmező, nem kell kuncsorogni sétajegyért, lemehet, aki tud
fogtuk egymás kezét és sirattuk a tejecskét, olyan jól esett végre kibõgnöm magamat, finom meleg keze volt a szõke nõnek, meghatott, hogy a szemét köröskörül szarkalábak keretezték, milyen fiatal pedig, és máris ráncosodik, sok szenvedésben lehetett része, a pici árkokban elakadt néhány könnycsepp, gyöngyként csillogva, szívesen letöröltem volna, de nem akartam kibontakozni, élveztem a haja illatát, bár az is lehet, hogy valami méregdrága parfüm, mindegy, azonnal megszerettem ezt a nőt, csakúgy, mint a drága tejecskét, aki, mint kiderült, a nagynénje volt szegénykének
de hiszen én ismerem magát! - rikácsolta a trampli a szomszéd ágyon, ismerem magát a tévébõl, jaj, aggyon má egy aláírást a kisunokámnak! - és bambán vigyorgott, ekkor jöttem rá, hogy hát persze, bemondó ez a kis szõke nõ, igen, de a képernyõn sokkal testesebbnek látszik, és a haja sem ennyire szőke, bár talán csak az én tévémen, hiába kérem a lacikámat, mindig elfelejti beállítani, korhol inkább, hogy mér nem fizettem be a

központi kábelra, amikor a házban megszerelték, de minek fizessek be, úgyis csak a magyar televíziót nézem, ha ugyan egyáltalán, nem érdekelnek engem a német meg francia meg angol adások, hiszen amikor fent vagyok a túlfutásban, úgy sincs időm tévézni, amikor meg lent a mélységben, akkor kedvem nincs

jaj, aggyon má egy aláírást a kisunokámnak! - ismételgette a trampli, meg tudtam volna fojtani, mér nem veszi észre magát, mér nem tűnik föl neki, hogy mi tiszta erőből sírunk itt, gyászoljuk a tejecskét, aki ennek a kis szarkalábas tévésnőnek a nagynénje, nekem pedig a közeli barátnőm volt, hagyna végre békén ez a dagadt dög, fogná be a lepcses pofáját, szállna le rólunk

ekkor állított be az én lacikám a hálóó, itt zsuzsa vagyok!-kal meg a három gyerekével, Julcsival, a kedvenc unokámmal, s az ikrekkel, akik sose válaszolnak az embernek, csak lesütik a szemüket vagy pislognak egymásra beszédes grimaszokkal

amikor a lacikám látta, hogy a kis szarkalábas tévésnõvel ölelgetjük egymást, az arcából kiszaladt a vér, tett egy szeleburdi lépést hátra, mintha megijedt volna tõlünk, miáltal letaposta a hálóó, itt Zsuzsa vagyok lábát, a menyem éles sziszegést hallatott, akár egy kígyó, s gyilkos pillantást vetett az én lacikámra, õ viszont oda se nézett, csak annyit mondott, tekintetét ránk tapasztva: ez nem igaz! ilyen nincs! - a menyem rászólt: talán ha bocsánatot kérnél, mégis! - a fiam azonban nem kért bocsánatot, csak düllesztette a szemét

szerbusz, mondta neki a kis szarkalábas tévésnõ, szerbusz, felelte az én lacikám, mit keresel te itt? - a kis szarkalábas tévésnõ erre sajnos már kibontakozott belõlem, a nagynénémet keresem, de mire ideértem, õ már… - és sírt megint; tudod, a tejecske, meséltem róla, mondtam én, s vele sírtam, jaj, de jólesett, naon jólesett

aztán a tévésnõ búcsút vett tõlem, ez alkalomból be is mutatkoztunk egymásnak, lacikám utánaszaladt, váltottak néhány szót a folyosón, ez kellett csak a hálóó, itt zsuzsa vagyok!-nak, azonnal letámadta a fiam, amint visszajött az ágyamhoz: ti honnan ismeritek egymást? - a hangja élesen csikorgott, a fiam tûnõdött egy darabig, majd azt felelte: az óvodából! - ez énnekem igen teccett, hirtelen rájöttem, hogy a menyem féltékeny, és az is teccett, egyen csak a penész, angyalom, gondoltam, ej, piroska, csúnya dolog a káröröm, csúnya bizony, de mit tehetnék ellene, ha eccer olyan naon jólesik

hogy vagy, nagyi? - kérdezték az ikrek kórusban, köszönöm, jól, mondtam én, mikor jöhetsz haza? - kérdezte julcsi, a kedvenc unokám, fogalmam sincs, talán apátok beszél majd a főorvosasszonnyal és kideríti, lacikám komoly arccal bólogatott, lázrózsák égtek a pofacsontján, s enyhén rángatózott egy ín a halántékán, ebből gyaníthattam, hogy ideges, hm, talán már beszélt is a főorvosasszonnyal, csak nekem nem vallja be, s pont attól ideges, amit nem vall be, szóval

ám nem sokkal ezután bedugta a fejét a fõorvosasszony az ajtón, és a fülem hallatára állapodtak meg, hogy lacikám negyedóra múltán fölkeresi a szobájában, balsejtelmem tehát alaptalannak bizonyult

mikor a lacikám elügetett a doktornõhöz, befutott a sárikám a férjével meg a két fiával, ekkor már körülöttem tömörültek a legtöbben az egész kórteremben, az öt gyerekecske az ágyam szélén ücsörgött, a menyem a hokedlin, a lányom és a vejem pedig úgy tehénkedett a vaságy végére, mintha egy bérház gangjáról bámulnának le rám

sorban valamennyien megkérdezték, hogy vagyok és mikor mehetek haza, aztán beállt a csönd

legalábbis mi kilencen hallgattunk, mert mindenki más egyszerre beszélt, a sok-sok emberi szó sûrû zúgássá keveredett, s legalább annyira idegesített, mint az, hogy a lányom, a vejem, a menyem és az öt unokám nem képes beszélgetni velem, csak bámulnak rám, mint borjú az újkapura

eszembe jutott a kis tévésnõ, kár, hogy elment, kár, hogy nem írtam föl a telefonszámát, kár, hogy eztán már legföljebb csak a tévében láthatom

az még rendben van, hogy a vejem és a menyem a terhemre vannak, hiszen ők végeredményben két idegen, nem én választottam őket, sose szerettem egyiket sem

asse az én hibám, hogy a lacikám és a sárikám lényegében szintén terhemre van, igaz, nem ugyanúgy, hanem ketten kétféleképpen, pedig õket igazán szeretem

az viszont már sehogyan sincs rendben, hogy az unokáim is terhemre vannak, mert õket direkt imádom, mind az ötöt, ha nagynéha rámbízták valamelyiket, bedobtam apait-anyait, hurcoltam õket múzeumba, cukrászdába, moziba, planetáriumba, mintha néhány órába sûrítve akarnám bepótolni azokat a heteket, amikor színüket se látom, mintha gyorsított tempóban akarnám lezavarni a nagyanyaságot, a rám jellemzõ telhetetlenséggel és türelmetlenséggel

mer amikor fönt voltam a túlfutásban, másszóval: amikor *éltem,* úgy éltem,
mintha csak néhány napom volna hátra
sietnem kellett, gyerünk-gyerünk
itt a kórházban van idõ
jelenleg ráérek
idõmilliomos vagyok
föltéve hogy
kivéve ugye
azt az egy esetet
ami
amely
ha

7.

Anya csak egy van.
Anya csak egy
Anya csak
Any
A

szóval
mégis
....
én már
túlvagyok a
túlvagyok rajta
túlvagyok a nehezén
jól kitoltam velük
annyi baj legyen
ilyen az élet
vagyis
hát
hm
ez van

Az sok! nagyon-nagyon sok!
Ladó bevitte a kórházba az anyja ajándékát, egy elektromos kenyérpirítót, mely az Örömódát kezdte játszani, amikor a szeletek a kívánt mértékben megbarnultak. Anya kevés érdeklõdést tanúsított, köszönöm, lacikám, mondta színtelen hangon, tedd az éjjeliszekrényre. Nagyon nehezen szedte a levegõt. Komoly bajok vannak odabenn, gondolta Ladó, s nem tudta

levenni a szemét az anyja csenevészre soványodott mellkasáról. A fakó bõr egy csíkja kilátszott a kórházi hálóing függõleges gombolása mentén.
Anya megfogta Ladó kezét, s percekig csak nézték egymást, szótlanul. Az ujjai is elvékonyodtak, mintha csupán a bõr maradt volna a csonton. Haza kéne vinnem innét… na igen, de hogyan, hová? - nehéz beiktatni az életünkbe egy haldoklót.
Csakhogy amikor a haldokló az ember anyja…
Talán ha az ikreket beköltöztetnénk Julcsi szobájába, és…
Agyába tolakodott a jelenet, amint a gyerekek reggeliznek a konyhában, miközben anya hörög odabenn… jaj, ne… nem…
Elképzelte ugyanezt, abban a változatban, hogy õ, a vicces Ladó hirtelen elköltözik a családi fészekbõl, hátrahagyván a mamáját, pontosabban mindazt, ami belõle maradt… Volt esély erre, s nem õrajta múlott, hogy másként alakult.
Amikor - néhány héttel korábban - belépett ebbe a kórterembe, s itt találta Verát, összeölelkezve anyával, úgy érezte, menten elájul. Anya, ez a rejtélyes és kiszámíthatatlan lény, már megint olyasvalamit tett, amit ő szeretett volna, de neki nem adatott meg. Elgyöngült lábai remegtek, nehezen tudta legyűrni a vágyat, hogy odaboruljon hozzájuk, közéjük, karját kitárva. Csakhogy ott állt mögötte Zsuzsa és a három gyerek.
Alig várta, hogy a kórházi látogatásnak végeszakadjon, s fölhívhassa Verát. Második hónapja színét se látta, hangját se hallotta. Bármilyen hihetetlen, Vera - ígérete dacára - soha nem jelentkezett. Lehet ezt ennél kegyetlenebbül csinálni? - kérdezte Ladó önmagától, ha a White Lady eszébe jutott. Minek ígérget, ha úgyis… ha úgyse… eh…
A kórházi jelenet után azonban Vera megelõzte. Ladó már fogta a kistelefonját, agya épp kiadta a parancsot az ujjainak, hogy tárcsázza azt az átkozott számot, amikor a készülék csilingelni kezdett. Szerbusz, mondta Vera, sajnálom. Õ sokáig hallgatott, aztán: micsodát? Hogyhogy micsodát? - kérdezte Vera. Mit sajnálsz? Nem mit, hanem kit, természetesen az édesanyádat.
Édesanyám… - úgy hangzott ez a szó, mintha egy másik századból érkezett volna, gondolta Ladó, miközben Vera elmesélte, mennyire imádta ő a szegény Terus nénit, aki ott pusztult el Ladó édesanyja mellett, és annyira összebarátkoztak, hogy még őhozzá is eljutott a híre a Terus néni csodálatos ágyszomszédjának, bizonyos Piroska néninek. Verának az anyja mesélte,

hogy milyen aranyosan segítgetik és ápolgatják egymást, és hogy a Piroska néninek pontosan ugyanaz a baja, mint a szegény Terus néninek.
Ladó meglepve hallgatta e beszámolót, neki soha nem tûnt föl abban a kórteremben semmiféle aranyos Terus néni, az õ számára az a hely rémes szagokat és ziháló hangokat jelentett, igyekezett a legkevesebb részletre odafigyelni, a többi beteget végképp kirekesztette a látóterébõl. Terus nénirõl sose hallott. Beszélt ugyan az anyja valamilyen Tejecskérõl, ám e história épp olyan zavaros volt, mint anya történetei általában.
Alig várta, hogy Vera abbahagyja a terusnénizést, s amikor végre megtette, õ azt kérdezte, kibicsakló hangon: mikor láthatlak? Asszem, te nem akarsz engem látni, mondta Vera. Tessék?! Nem akarhatsz te engem látni, most, amikor… - a vonal végén tompa csönd lett. Mi van most? Ne tégy úgy, mintha nem tudnád! Micsodát? Jaj, Ladó… - Vera hatalmasat sóhajtott, nagyon megnehezíted. De nem… te szoktad nehezíteni… fogalmam sincs, mirõl beszélsz! - Ladó nevetségesnek érezte a hangja éles kunkorodását, akár egy exotikus madár krúgatása, gondolta. Vera egyre sóhajtozott a túlfélen, s azután olyasmit mondott, amitõl õ a szó szoros értelmében elejtette a rádiótelefont.
Gyerekem lesz.
Ladó fölnyalábolta a kistelefont a parkettáról, remélte, hogy működik, halló, itt vagy még? Itt, felelte Vera higgadtan. Szóval… ez azt jelenti… ezek szerint eldőlt, hogy együtt maradsz a f… a fiúddal…? Dehogy dőlt, hisz épp ez az, a gyerek nem tőle van. Tessék??? Nem az élettársamtól… bár gyakorlatilag még együtt vagyunk… azt hittem, tudod… már az egész város beszéli.
Hanem kitõl? - kérdezte Ladó, hosszabb szünet után. Jaj, Ladó… a… szeretõmtõl… na… mondj már valamit!
Ladó azonban képtelen volt megszólalni. Próbálta valahogyan értelmezni e hírt, beilleszteni mindabba, amit a White Lady-ről tudott. Megállt az esze. Megállt, átadván a helyét az otromba lüktetésnek, mely az egész koponyáját kitöltötte. Vera egyre csak sóhajtozott, kérdezz legalább, jó? Jó… hányadik hónapban vagy? Másfeledik… nem tudom… azt se tudom, micsináljak, szeretném megtartani, de… félek, hogy mégse lesz jó… így… szóval… érted!? Nem értem, motyogta Ladó. Köszörülte a torkát, ezek szerint… már akkor kezdődött… lett… *ez,* amikor én… amikor mi…?! Vera félreértette a kérdést: á, sokkal előbb… a kapcsolat lényegében másfél éve tart. Hát… miért nem mondtad meg nekem, az isten szerelmére? Azt hittem, tudod.

Most Ladón volt a sor, õ kezdett sóhajtozni, vagy inkább levegõ után kapkodni. Az esze még mindig állt. Utóbb nem sikerült visszaemlékeznie, miként zárult ez a beszélgetés, derengett, hogy így: ég áldjon, Vera.
Elképzelte, mit szólna az anyja, ha õ lehetne annak a gyereknek az apja? Anya állapota addigra már válságosra fordult, semmilyen hír nem rázta volna meg. Bármit mondott neki Ladó, csüggedten bólogatott. Az ajándékot - az örömódás elektromos kenyérpirítót - ki se bontotta. Miért kaptam ajándékot? - kérdezte valamivel késõbb elhalón. Ha valakinek születésnapja van, ajándékot kap, mondta Ladó, idétlen hangsúllyal. Születésnapom van? Még nem egészen… de mindjárt… és tudod, hogy szombaton pont nem vagyok itthon. Hát hol vagy? Tudod, hogy elutazunk! Nem tudom! - anya riadtan pislogott. Dehogynem, hát említettem… lemegyünk Noszvajra a barátainkkal… Mennyi idõre? Négy napra, anya, tényleg meséltem már! Az sok, mondta anya rekedten, s lehunyta a szemét. Miért sok? - kérdezte Ladó bűntudattal, négy nap hamar elmúlik. Az sok! nagyon-nagyon sok! - ismételte anya makacsul. Ladó lelombozódott, miért, szerinted nem érdemlek meg négy nap pihenést? egy hosszú kétvégét? nem is négy nap, csak három és fél! Anya nem nyitotta ki a szemét, de… megérdemled… mindent megérdemlesz… (így mondta), jó kis fiam vagy te énnekem! - a végére elfúlt a hangja. Megsimogatta Ladó kezét, sovány ujjaival. Jéghideg pálcák, gondolta ő. Homlokon csókolta az anyját.
Ekkor látta utoljára.
Hallani még sokszor hallotta.
Az sok! nagyon-nagyon sok!

na jól van, na
nem így képzeltem
aszittem, az ember elalszik, slussz-passz, vége, álmomba se gondoltam, hogy mingyár azzal kezdik, hogy rádobnak az emberre egy lepedõt, ennek aztán tényleg semmi értelme, hiszen aki már túlvan a dolgon, az a közmegegyezés szerint semmit nem lát, ugyebár
közben még a szaglásom és a hallásom is úgy kitisztult, mintha téli erdõben feküdnék

az a vicc, hogy sokáig nem tudtam eldönteni, hogy most mi van, bár gyanús, ha az embert letakarják egy lepedővel hajnalok hajnalán, és sietve kitolják a kórteremből, be a liftbe, le az alaksorba, a proszektúrára, pláne gyanús, ha mégis mindent lát, valahogyan felülről, továbbá mindent hall, minden szagot érez, csak megszólalni nem képes, pontosabban hiába beszél, a kutya se figyel rá, ez azért intő jel

átadott a bajszos segédápoló egy halványzöld kezeslábast viselõ pasinak, akin sapka is volt, meg álarc, egy büdös szót se szólt, csak intett a gumikesztyûs kezével, hogy rendben, elolvasta a gépelt papírt, amit a hasamra tettek, biccentett, átemelt a kõasztalra, s kirakta oda az egész hentes-szerszámkészletét, többször érdeklõdtem, drágaságom, mire lesz ez a nagy trancsírozás, nem krimiben vagyunk, ha már távoztam az élõk sorából, tessék engem békén hagyni, én nem adtam el a csontvázamat kutatási célokra, mint a kis denk az áruforgalmi osztályon a fõmavnál, aki pedig azóta is a legjobb egészségnek örvend, úgyhogy az õ csontvázára várhatnak

a pasi a halványzöld kezeslábasban válaszra se méltatott, eleinte azt hittem, egy udvariatlan bunkesz, ám lassacskán rájöttem, nem hallja, amit mondok, na persze

belémvágott a szikével, a bordáim alatt, azután a bõrömet föltépte és az arcomra borította, ne szórakozzál már, apuskám, annyi tiszteletet azért megérdemelnék, hogy nézhessem, mi a szart csinálsz velem

érdekes módon a bõr alól is tisztán láttam mindent, méghozzá fölülrõl, mindig felülnézetbõl

velem talán már sehogy se lehet kitolni, nekem talán már semmivel se lehet fájdalmat okozni

azért az fájt, amikor a kórteremben a beteghordó a két nyamvadt gyûrûmet lefeszegette az ujjaimról, bár nem fizikai értelemben, az a vicc, hogy ez a két gyûrû már hónapok óta nem jött le, pedig amúgy mindenem összeaszott, az ujjaim is csonttá soványodtak, de valahogy a két nyamvadt gyûrûmre mégis ráduzzadt a hús, vagy inkább a bõr, mert az ugye nem valószínû, hogy a gyûrûk összemenjenek a mosásban, hehehe, ki van zárva, amúgy se sokat mosakodtam a végén

amikor a pasi bedobta õket a nejlonzacskóba, rájöttem, hogy már semmim sem maradt, szegény jó férjem mondogatta folyton, hogy az a boldog ember, akinek nincsen semmije, hát, sehogy se tudtam átélni ezt az örömöt, sõt inkább fájt

majd megszokom, megszokom ezt is, mindent meg lehet szokni, a leggyötrelmesebb szenvedés sem éget ugyanolyan erõvel örökké
kipakolta ez a hentes a belsõ részeimet a boncasztal peremére, találgattam, melyik a szívem, a tüdõm, a lépem, csodálkoztam, nagyon hasonlítottak ezek a barnásvörös húsdarabok egy disznó vagy egy kacsa szerveihez, ahogyan az igazi mészárosoknál láthatóak az üvegpultban, ha odacsempészne valaki egy emberi májat vagy vesét, talán a kutya se venné észre, vagy csak a kutya, mer annak kifinomult a szaglása
asse tetszett, hogy a végén nem rakta vissza a belsõségeimet a hasamba, hanem azokat is bezacskózta, attól, hogy az ember föl lett boncolva, és már semmije nem mûködik, ezek a darabkák az õ tulajdonába tartoznak, azt a két mozdulatot kár elspórolni, hogy visszaöntsék az egészet a helyére, persze lehet, hogy kell az ilyen reszli az orvosegyetemistáknak, gyakorlatozásra, a végén aztán nyilván kidobják, eh, gánc egál, nem érdekel
hamarosan be kell loholniuk a gyerekeimnek, lacikámnak és sárikámnak, biztosan értesítették õket, vagy legalább egyiküket, kíváncsi vagyok, milyen pofát vágnak, ha meglátnak a rekeszben, mert nyilván hamarosan berak ez a halványzöld pasas, nem egy népünnepély, amikor az embernek megmutatják a halottját, emlékszem, mennyire fájt, amikor az én szegény bandikámat kihúzták nekem abban a vasfiókban, hiába, ezen túl kell esni, ezt nem lehet megspórolni
pedig a java még hátra volt, arra az orvtámadásra igazán nem számíthattam, hogy a pasi nekiugrik a koponyámnak egy elektromos fûrésszel, már a hangjától is falra másznék, mi dolga a koponyámban, éppen most, elment az esze? boncolásra hoztak, nem agyoperációra
egyszer annak is vége szakadt, csönd lett, tompa csönd, kivett a pasi valamit az agyamból, nem baj, legyen a tiéd, barátom, neked adom, énnekem már nem kell, semmi se kell
a mészáros valahogy visszabarkácsolta a koponyatetõmet, mindezt változatlanul felülrõl láttam, mintha a plafonon is feküdnék hanyatt, nemcsak a kõasztalon, addigra bejött egy másik alak, egy testesebb, mondott valamit a mészárosnak, s a lábujjamra kötött egy cédulát, nyilván a nevemmel, hogy a késõbbiekben ne legyen keveredés, tudhassák, hogy én vagyok az özvegy doktor maros andorné, született kozinkay piroska, én voltam
a mészáros lecibálta a gumikesztyûjét, az asztalra dobta, kiment az ajtón, a testes pacák pedig fölnyalábolt, és beemelt az egyik rekeszbe, hé! állj az

egész! tévedés! ebbe már raktak valakit! hallatlan
õrület! bepasszíroztak egy kopasz nõ mellé, látásból ismertem, néhányszor összefutottam vele a büfében, kihullott a haja a sugarazástól, nem tudtam, hogy már idekerült, arra végképp nem számítottam, hogy egymáshoz préselõdve végezzük, hm, társbérletbe kerültem megint, mint az ötvenes években
jöhetne már az én lacikám, biztosan óriási patáliát csap majd, ha meglátja, hogy még egy saját rekeszt sem adtak az anyjának, amint kiderül, hogy én a vicces ladó anyukája vagyok, illetve voltam, rögtön átpakolnak majd egy önálló rekeszbe ezek a zöldruhások, az tuti
kár, hogy szagokat még mindig érzek, hamarosan egyáltalán semmit se fogok érezni már, nem lesz többé depresszió, se lent, se fönt, se túlfutás, se letargosz, nem hibáztatnak a gyerekeim, és én se hibáztatom magamat semmiért, ez a legjobb, a legeslegjobb az egészben

Szer vusz. Meghal ta zanyu!
Sári hangja töredezetten kongott Ladó kistelefonjának membránjában. Meghal ta zanyu, ismételte, hallasz engem?
Ladó töprengett, mit felelhetne. Jövök, amint tudok, mondta, a lehetõ leggyászosabban.
Ezen is túlvagyunk, gondolta. Nem így képzelte. Testében jeges ûr támadt. Éles fájdalom helyett.
Az nem lepte meg, hogy Sári közli majd vele a hírt. A rossz hírt. A gyászhírt. Halálesetek bejelentése az õ tiszte.
Próbálta beleélni magát.
Nincsen apám, sem anyám, szavalta félhangosan
Vagy fordítva?
Nincsen anyám, se apám?
Mindegy, egyik sincsen.
Se bölcsõm, se szenvedõm… nem, szemfedõm!
Elhagyott a szeretõm… hagyjuk ezt.
Ladó egyedül volt a szobában, amikor Sári hívása utolérte, Zsuzsa és a gyerekek lementek a feszített víztükrû medencéhez. A kastélyszálló ködgomolyokba burkolózva állt a falu tengelyében, akár egy bevehetetlen

erõdítmény. Valaha KISZ-iskolaként mûködött, újabban egy káefté üzemeltette, elsõsorban nyugati turistacsoportok számára. Ladó baráti köre hagyományosan minden évben együtt töltött egy-két hosszú hétvégét, leggyakrabban húsvét táján, olykor télen is, különbözõ festõi helyszíneken, ahol jutányos áron kapni kosztot s kvártélyt.
Szerette volna elmondani valakinek, hogy meghalt az anyja. Verát hívta, habozás nélkül. Ujjai még emlékeztek a számra, pedig már végtelennek tetszõ idõ óta nem tárcsázták. Itt a százharmincegy-hatvanhat-huszonnégy, sajnos, most nem vagyunk itthon, de amint lehet, visszahívjuk! - hét rövid pitty, egy hosszú. Talán õ is elutazott valahová… a szeretõjével… a gyereke apjával… vagy…? Veránál sosem lehet tudni.
Egy lélek meghalt, egy új pedig elõkészületben, Vera hasában.
Az emberiség egyenlege azonos marad.
Ladó idétlen nevetést hallatott. Leballagott az uszodához. A társaság zöme a pindurka medencében s körötte tanyázott. Zsuzsa és az ikrek fegyelmezetten úsztak ideoda.
Julcsi? - kérdezte Ladó a feleségétõl. Zsuzsa nem hagyta abba a tempózást, a szaunában.
Ladó belépett a fenyõdeszkákból ácsolt ajtón, arcon vágta a száraz hõség. Néhány másodpercig semmit sem látott. Szerbusz, papa, mondja Julcsi, ülj le! Érezte a vállán a lánya kezét, engedelmesen odakuporodott a forró padra. Mióta vagy itt bent? - kérdezte, amikor meg tudott szólalni. Félórája. Nem viszed túlzásba? Nem, felelte Julcsi, ne aggódj, papacsek.
Julcsi hat évesen akasztotta rá ezt a becenevet, melytõl Ladónak mindig fölmelegedett a szíve. Hátranézett, a szeme már megszokta a homályt, ott feküdt a felsõ padon egy nyúlánk, hosszúhajú nõ, hátát a fülke oldalának vetve, félmeztelenül. Julcsi, a lánya. Ladó zavarba jött, nem volt biztos abban, illendő-e, hogy egy apa szemügyre vegye a lánya fitos mellét, válla enyhe lejtését, combja nyújtott ívét, egyszóval mindazt, amit a parányi bikinialsó takaratlanul hagyott. Ám addig is, amíg eldől, hogy illik-e, legeltette a szemét a lánya testén, s átfutott az agyán, vajon talál-e magának Julcsi olyan hapsit, akinek ennyire tetszik majd, mint őneki. Ezen morfondírozott, pedig azért jött ide be, hogy valakivel végre megossza a hírt. A szűz vértől pirosult gyászhírt.
Meghalt a nagyi, mondta. Éreztem, suttogta Julcsi. Tartották a csöndet mind a ketten. Ladó átölelte a lányát, vigasztalni akarván, bátorítani, elvégre Julcsi azért még gyerek, nem túl sokszor találkozott a halállal a saját

életében, nyilván fogalma sincs, hogyan dolgozza föl, miként viselkedjék. Szabad sírni, dünnyögte Ladó, ám Julcsi csak ücsörgött szótlanul, rezzenéstelen arccal. Nagyon kivagy? - kérdezte azután. Ladó meglepődött, s míg azon merengett, mit válaszoljon, záporesőként eredt el a könnye, patakokban csurgott az arcáról a mellkasára, összekeveredve a verejtékével. Hüppögve bõgött, akár egy kisgyerek, a lánya pedig simogatta a tarkóját. Hány éves volt a nagyi? Hatvankilenc, mondta Ladó, s eszébe jutott, hogy az anyja épp a születésnapja éjszakáján halt meg.
Szemét alak vagy.
Magára hagytad az anyádat, pedig sejtetted, hogy…
Tudhattad.
Megmondta.
Az sok! nagyon-nagyon sok!
Akkor is meghalt volna, ha Pesten maradok. És akkor se lettem volna mellette, hajnalok hajnalán. Az ember magára marad a halállal, bárhogyan viselkedjék is a családja, gondolta Ladó, s ettől kissé megnyugodott.
Elképzelte a saját halálát. Kórházban fekszem, Zsuzsa, Julcsi és az ikrek kevéssel ezelõtt jártak itt, hoztak narancslét, Manner nápolyit, mandarinokat. Csonttá soványodva heverek a hátam mögé polcolt párnákon, a betegtársak penészes arcán járatom a pillantásom, ez az utolsó kép, a legutolsó, amit magammal vihetek a semmibe, amikor… hirtelen… zsupsz. Telefonálnak a kórházból Zsuzsának, asszonyom, legyen erõs, a férje sajnos immár jobblétre szenderült, de nem szenvedett sokat.
Akinek nincs élõ felmenõje, az megérett a halálra, gondolta Ladó a szaunában, a sírás elõ-elõbugyogott belõle újra meg újra, Julcsi babusgatta, sírjál csak, papacsek, én is sírok, szegény nagyi, ugye, nem szenvedett sokat?
Nem szenvedett sokat, hazudta Ladó, pedig fogalma se volt, szenvedett-e anya, amikor túljutott azon a vonalon, ameddig az élet tart, azt viszont biztosan tudta, hogy ama vonalon innen épp elegendõ szenvedés volt osztályrésze. De kár errõl beszélned Julcsinak. Vagy bárki másnak.
Zsuzsa sem próbálta vigasztalni, amikor Julcsi megsúgta neki, hogy mi történt, csak átölelte a férjét, s azt kérdezte: mikor indulsz? veled menjek? Ám õ úgy érezte, most az egyszer egyedül kell megoldania az anyja ügyét, Zsuzsa hathatós segítsége nélkül.
Négy és félóráig tartott az amúgy hetven perces út Budapestre, föl-föltámadó hóviharban, fel-feltörõ halálfélelemben. Átkozta önmagát, amiért

az idén se vett a kocsijára téli gumikat, úgyse-járok-én-annyit-vidékre! - fölkiáltással. Amint a gázpedálra lépett, az autó kormányozhatatlanná vált. Mások is csúszkáltak, tucatnyi komoly balesetet látott, s legalább ugyanennyi jármű landolt az árokban vagy az útszéli villanyoszlopok és fák derekán. Ladóra rátört a halálfélelem, s az a kilenc hónappal ezelőtti nap idéződött az agyába, amikor meg akart halni. Ha ugyan… mindenesetre bevette azt a sok gyógyszert… éppen úgy… és éppen akkor… mint az anyja.
Akkor megmenekültünk.
Anya most mindenesetre már…
És én? - görcsösen markolta a kormányt. Nem akart meghalni. Zaftos káromkodásokkal szidta az összes többi autóst. Meg az összes többi autós kurva édesanyját. Meg az istent. Meg az isten kurva anyját. Meg a rendőrséget. Meg a rendőrség kurva anyját. Meg az időjárást. Meg az időjárás kurva anyját. Meg az egész rohadt világot. Meg az egész rohadt világ kurva anyját.
Ladó majdnem soha nem használt durva szavakat. Talán csak a teniszpályán, ha elrontott egy-egy biztosnak tûnõ labdát. Olyankor leginkább a saját kurva anyját szidta. Eztán nem fogom, gondolta.
Remegõ térddel szállt ki a kocsiból a kórház bejáratánál, Sári már ott fagyoskodott. Megpuszilták egymást, a nõvére tömény cigarettabûzt árasztott. Rongyosra sírta az arcát, s kifestetlenül hirtelen még jobban hasonlított anyára, mint máskor.
A proszektúra huzatos lépcsõházában kellett várniuk a boncmesterre, villanyt szerelhettek itt, mielõtt kitört a karácsony, mindenütt meztelen huzalok lógtak az összevissza fúrt falból, kitépett vérerekre emlékeztetve Ladót.
Idõsebb, kopasz férfira számított, ehelyett egy tejfeles képû, alacsony srác érkezett, halványzöld kezeslábasban, sapkában és maszkban, üdvözlésül a könyökét nyújtotta, mint az olajos kezû autószerelõk, én vagyok a boncmester, önök kinek a hozzátartozói? Doktor Maros Andorné. Aha, tudom! - a srác bólintott, mint a jótanuló a táblánál, a tüdõrákos, kicsodájuk volt? Anyánk, felelték kánonban. Kérném tisztelettel, tele volt áttéttel a kedves mama, még az agya is, mondta a boncmester rezzenéstelen arccal. Tehát… ezek szerint… - kezdte Ladó tétován. Igen, megváltás lehetett õneki a halál, jelentette ki a srác, színpadias kézmozdulat kíséretében. De

ugye nem szenvedett? - kérdezte Sári, kijelentő hangsúllyal. Nem szenvedett, mondta a srác.
Csak ránkhagyja, gondolta Ladó. Fogalma se volt, hogyan tovább. Nyilván borravalót kéne adni, de mennyit? - míg ezen tûnõdött, az ifjú boncmester megkérdezte: hogyan viselte a haját az édesanyjuk? Tessék? - Sári tanácstalanul pislogott Ladóra, a boncmesterre, s megint Ladóra. Összevissza, mondta Ladó. Tessék? - a srác tanácstalanul pislogott Ladóra, Sárira, s megint Ladóra.
Elmagyarázható-e a boncmesternek, hogy anya a hajviseletét az idegbetegség ciklusainak ritmusában változtatgatta, a szivárvány valamennyi árnyalata sorra került, a frizurák gazdagsága is végtelennek tûnt, a sulijuli copftól a fáraó-fazonig, a huncutkától a teljes kopaszságig.
Legyen választék? - kérdezte a boncmester bizonytalanul. Az nem árthat, mondta Ladó. Tetszettek behozni ruhát? Igen… - Sári nyújtotta a nejlonzacskót, cipõt is… nem tudom, kell-e. Hamvasztatják? Ladó bólintott. Akkor a cipõ fölösleges! - a srác kivette anya félretaposott sarkú fekete körömcipõjét a zacskóból, visszaadta Sárinak. Sári rámeredt, és azonnal sírva fakadt, Ladó nyakába borulva. Újra Ladó orrába csapott a tömény cigarettabûz.
Még mindig jobb, mint a… hm… hullaszag.
Miért érdekes, hogy anya milyen frizurát hordott, ha egyszer hamvasztás lesz?
Tessék fölmenni az irodára, mondta a boncmester, megkapják az értéktárgyakat, és mire elintézõdnek a formaságok, vissza lehet jönni megnézni, ha óhajtják. Sári fölkapta a fejét, rémült arckifejezéssel várva, mit dönt Ladó. Inkább nem… ha nem muszáj, mondta õ. Miért volna muszáj? de van, aki igényli, magyarázta a srác. Ladó sóhajtott, talán illene megnéznünk gondolta. Kétezer forintot dugott a boncmester zsebébe. Erre semmi szükség, de azért köszönöm! - a srác fejet hajtott. Faképnél hagyta õket.
Nem kéne mégis megnéznünk? - kérdezte Sári aggódva. Minek? Hát… most láthatjuk legutoljára.
Akadozva magyarázni kezdte Sárinak, hogy az, ami ott benn van, már nem az õ anyjuk. Az õ anyjuk nincs többé. Sári egyre hisztérikusabban zokogott, s Ladó érezte, okosabb, ha abbahagyja a nõvére vigasztalását.
Miért nem merem megnézni? - kérdezte önmagától. Attól félek, hogy jobban fájna a látvány, mint maga a tény? Vagy attól, hogy azután ezt a

képet kell õriznem anyáról, s nem az összes többit?
Az irodán különféle hivatalos iratokat nyomtak a kezébe, többek között anya személyi igazolványát, továbbá egy átlátszó mûanyagzacskóban az óráját és a két gyûrûjét. Ladó elõször zsebregyûrte, ám amikor kiléptek a folyosóra, mégis inkább Sárinak adta, nesze. Sári tétován szemmagasságba emelte a zizegõ nejlonzacskót, s újra elsírta magát, szegény anyu, jaj, szegény anyu! Nyugodj meg, mondta Ladó. Tisztán hallotta anya órájának ketyegését a zacskóból. Sári benyúlt a két gyûrûért, úgy lenne igazságos, hogy egy neked, egy nekem, ajánlotta bágyadt mosollyal. Ladó a fejét rázta, tedd csak el, nekem nem kell. Nekem se kell! Tedd el, ha mondom! nehogy má ezen veszekedjünk, mordult rá Ladó. Elhallgatott. A “nehogy má!” anya szavajárása volt.
Ne nézzük meg mégiscsak? - kérdezte Sári. Gyere, hazaviszlek, felelte Ladó.
A kocsiban sokáig némán ültek, csak a nejlonzacskó zizegett Sári ujjai közt. Azér mégiscsak meg kellett volna nézni, motyogta Sári. Én nem nézem meg, jelentette ki Ladó élesen, de téged visszaviszlek, ha akarod! akarod??? Sári nem válaszolt. Csurgott a könnye. És akkor hirtelen Ladó is elbõgte magát, olyan robbanásszerûen, hogy meg kellett állnia az úttest szélén. Bekapcsolta a vészvillogót.
Istenem… mi ez?
Hiszen… alapjában véve… nem is szerettem… sõt…
Megkönnyebbülést kéne éreznem.
Mi lesz már?
Rosszul vagy? - kérdezte Sári aggódva. Õ intett a szemével, semmi baj.
Mindjárt összeszedem magam.
Egy okkal több vagy kevesebb a bûntudatra - ez már igazán nem oszt, nem szoroz.
Talán mégis meg kellett volna néznem.

ki hallott már ilyet, temetés, reggel kilenckor, ide se lehet érni a csúcsforgalomban
mind úgy néznek ki, mintha másnaposak volnának

lacikám biztos nem, õ szinte soha nem fogyaszt alkoholt, még a családi születésnapokon is csak nagy agitációra volt hajlandó belenyalintani a pezsgõbe, pedig milyen fincsi az, pláne egy kis vörösborral megbolondítva, mmmm
sose gondoltam volna, hogy a gyerekeim meg se néznek, noha sejthettem volna, abból kiindulva, hogy az apjukat se nézték meg, sejthettem volna, de nem akartam elhinni
nehogy má úgy vigyenek hamvasztani, hogy senki se vet rám egy utolsó pillantást, annyi azért kijárna a halottnak, hogy mielõtt elégetik vagy rászögelik a koporsó fedelét, odagyûljenek köréje a szerettei, hogy elbúcsúzhassanak egymástól, a hülye fiamnak lehetne annyi esze, hogy ezt fölfogja, mert a hülye lányom nyilván csak utánozza az öccsét, állítólag kínában úgy megy ez, hogy három és fél napig zenészek muzsikálnak a tetemnek, asse lett volna rossz, ha a lacikám meg a sárikám énekelget nekem a proszektúrán, lacikám orrhangon, sárikám hamisan
nagyon vártam, hogy odadugják a képüket, de hiába, ezen annyira megsértõdtem, mintha még élnék, szerettem volna látni az arcukat akkor, abban a pillanatban, amikor szembesülnek velem, vagyis azzal, hogy nincsen többé anyjuk, akartam, hogy lássanak, amint ott fekszem, egy fiókba passzírozva a szerencsétlen kopasz öregasszonnyal
már csak a temetésen láttam õket viszont, addigra a maradványaim bekerültek abba a hosszúkás pléhdobozba, melyet azután a porcelán urnatartóba csúsztatott a gyászhuszár, ennek dacára változatlanul mindent láttam, madártávlatból, mintha sikerült volna megtanulnom repülni, amit kislánykoromban egy nyáron át gyakoroltam somogyszilban, mert a szomszéd kölök, a sebhelyes arcú csudai jóska bedumálta nekem, hogy csak szorgalom kérdése az egész
a hamvasztásról inkább egy büdös szót se
spongyát rá
nagyon igaz, hogy élni tudni annyi, mint halni tudni, ezt nemcsak én állítom, hanem szokrátész is, illetve a bandikám mondogatta mindig, mert õ legszívesebben félrehúzódott, görög és latin költõk verseit olvasgatni, tõle hallottam, hogy szokrátész jelentette ki ezt a búcsúbeszédében, aztán mérget ivott, parancsra, mérget spec én is bevettem, pontosabban tablettákat, de nem parancsra, hanem hirtelen fölindulásban, és nem most, hanem vagy kilenc hónapja, búcsúbeszédet nem tartottam, búcsúlevelet sem írtam, csupán csak annyi előkészületre futotta tőlem akkor, hogy felkötöttem az

állam egy muszlinkendővel, máig sem értem, miért tartottam olyan fontosnak, hogy csinosan nézzek ki holtomban, úgy látszik, menthetetlenül hiú vagyok
nem mondhatnám, hogy túl sokan kijöttek a temetésemre, nem szemrehányok, senkire se haragszom, hiszen ilyen hóesésben a kutyát se verik ki a házból, én is csak azért vagyok itt, mert hoztak, hehehe, a kis pléhdobozban és a porcelán urnatartóban
remélem, lacikám és sárikám megtalálja a végrendeletem a kazettában, még akkoriban írtam, amikor mesterséges úton akartam eltávozni, a sok-sok gyógyszer segítségével, nem örülnék, ha a gyerekeim ugyanúgy összemarakodnának az örökségen, ahogyan én meg a rohadt karcsi bátyám, csak lesz annyi eszük, hogy ne kövessék a rossz példát, sárikámé legyen az endrusi ház, lacikámé pedig a lakás, azt úgyis félig-meddig ő vette, a néhány vacak kis ékszeremen osztozzanak tetszésük szerint, sajnos nagyjából minden mást elkótyavetyéltem, ami ért valamit, egész életemben folyton futnom kellett a pénz után
kár, hogy nem mondtam meg a lacikámnak, hogy a fürdõszobámban hamarosan leomlik a csempe, mozog már körben, a vécékagylót le kéne cementezni, a konyhában pedig csöpög a csap, a közös költséget a sárga csekkeken kell fizetni, negyedévenként
azt meg sárikámnak kellett volna megmutatnom, hogyan kell elzárni és kinyitni a vizet az endrusi házban, és hogyan szoktam kitenni a zuhanyt a helyére tavasszal, majd csak rájön valahogy, remélhetőleg a számlákat is megtalálja a jégszekrény fölötti polcon, a villanyóra állását ki kell írni egy cetlire, és a kerítésre akasztani, a szemetet péntekenként viszik el, a butángázpalackot a papszigeti kempingben lehet cseréltetni, ha az ember behízelgi magát a róbertka kegyeibe, á, nem fontos, ritkán főzőcskézik az én sárikám
támadt egy kis zavar, amikor az a pár ötye barátnőm odaért ahhoz a tömbhöz, melyben az én urnarekeszem lesz, berakták a pléhdobozt, odacementezték a márványtáblát, rajta arany betűkkel: doktor maros andorné (1935-1994), nyugodjék békében, amint ezt meglátta az én néhány maradék ötye barátnőm, aki vette magának a fáradságot, hogy kijöjjön a temetésemre, sustorgás kezdődött, te, kezdte az egyik, nem huszonötbe született a szegény piroska? - odafurakodtak a márványhoz, várjá csak, mondta egy másik, nincs nálam a szemüvegem, mit írtak ki, huszonötöt vagy harmincötöt? - a fiamhoz fordultak, kedveském, fölolvasná nekünk? -

lacikám nem értette, mit kellene fölolvasnia, hát, a sírfeliratot, aranyoskám, nincsen rajtunk szemüveg! - a végén az én lacikám kénytelen kelletlen elszavalta nekik: doktor maros andorné (1935-1994), nyugodjék békében
de akkor itt tévedés van, kérném, sipította az egyik kedves ötye barátnõm, akinek a neve pillanatnyilag sehogy se jut eszembe, tudniillik a szegény piroska huszonötbe született! - a másik ráncigálta a kabátja ujját, maraggyá má nyugton, elzikém, temetésen vagyunk; jó van, na, de akkor se harmincötbe született, én csak tudom, együtt jártunk a kereskedelmibe, ki kéne javítani a számot! - többen rápisszegtek: nem mindegy? - ám az elzike sehogy sem fért a bõrébe, méltatlankodott, annyit azér megérdemelne a szegény piroska, hogy az évszám stimmeljen a sírján! - ezen a ponton az én maradék ötye barátnõim két pártra szakadtak, volt, aki úgy vélte, tök mindegy, mások kötötték az ebet a karóhoz, hogy ennyit azért megérdemel a szegény piroska, szégyellhetné magát a drágalátos fia meg a drágalátos lánya, annyit se tudnak, hányba született az anyjuk, valaki megjegyezte, az is lehet, hogy a sírköves véste rosszul, és egyre ingerültebben vitatkoztak
az én drágalátos lányom elvörösödött, a felszólításnak megfelelõen szégyellte magát, segélykérõen nézett a testvérére, esküdni mernék, hogy pillanatnyilag fogalma se volt, hányba születtem
az én drágalátos fiam viszont nem szégyellte magát, épp ellenkezõleg, kiböffent belõle a röhögés, hát ez állati! - nyögdécselte, és nyerített, mintha csiklandoznák, sehogyan se bírta abbahagyni, nyilván neki is eszébe jutott, hogy az általam áthamisított személyi igazolványom alapján állították ki a halotti anyakönyvi kivonatot, vagy tizenöt évvel ezelõtt javítottam át az egyest kettesre, egy vékony, fekete filctollal, bizonyára aszerint dolgozott a kõfaragó, s az én lacikámnak is csak most tûnt föl, mi mást tehetne? röhög, mint a ló, a gyászolók szemrehányó pillantásainak kereszttüzében, valamelyik ötye barátnõm már el is eresztette az epés megjegyzést, hogy szép kis fiú az ilyen, aki nevetőgörcsöt kap az édesanyja temetésén! - talán én vagyok az egyetlen, aki tudja, hogy min nevet az én lacikám, ettől aztán nekem is rettentő jókedvem támad, ellenállhatatlan kacaghatnékom
bruhaha
elbasztam a saját temetésem is
hehe
hihi
haha

Véresre harapdáltam a szám

És a körmöm a tenyerembe vájtam, de hiába, nem voltam képes abbahagyni a röhögést, bökdösött pedig a Zsuzsa, ráncolta a szemöldökét a kis Denk, aki a gyászbeszédet mondta, furcsálkodva bámult rám a Sári, a Julcsi, meg az egész gyásznép, pontosabban az a másfél tucatnyi ember, aki eljött anya temetésére

Rávallott ez az utolsó tréfa, és persze rám, észrevehettem volna a halotti anyakönyvi kivonaton, hogy téves az évszám, észrevehettem volna a sírkövesnél is, de én nem szoktam észrevenni azt, amit kéne, vagy csak késõn, túl késõn, így hát anya életébõl végleg elveszett tíz év, s a veszteséget márványba vésték az örökkévalóságnak, pontosabban tíz évre, mert urnafülke esetén ennyi a porladási idő, jaj, nehogy elfelejtsem meghosszabbítani, ahogyan anya felejtette el apát, illetve ahogyan mindannyian elfelejtettük

Kár, hogy csak most kezdek rájönni, hogy alapjában véve jópofa nő lehetett az anyám

kár, hogy csak most kezdem irigyelni, amiért annyira bátran élt, ahogyan én sose mertem

de jó volna újrakezdeni

újrakezdeni, egészen elölrõl

újrakezdeni verával, anyával, sárival, apával, zsuzsával, julcsival, az ikrekkel

de jó volna, ha nem ez lenne a vége

vége
végre-valahára
vége, vége
hányszor mondjam még
vége
végevégevége

a
any
anya csak

anya csak egy
anya csak egy nincs

1992-1994.